

SADRŽAJ

UVOD	5
I OBRAZLOŽENJE	7
1. POLAZIŠTA	7
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja grada u odnosu na prostor i sustave županije i države	7
1.2. Osnovni podaci o stanju u prostoru	8
1.2.1. Stanovništvo	8
1.2.2. Naselja	17
1.2.3. Klima, reljef i tlo	19
1.2.4. Bonitetno vrednovanje zemljišta za prostorno planiranje grada Garešnica	19
Korišteni materijali i metode interpretacije	19
Kriteriji za određivanje boniteta zemljišta	20
Rezultati istraživanja	21
Sistematske jedinice tla	21
Značajke kartiranih jedinica tla	22
Vrednovanje tala za prostorno uređenje i zaštitu	24
1.3. Prostorno razvojne i resursne značajke	29
1.3.1. Prostorna struktura gradskog područja	29
1.3.2. Infrastruktura i prirodni resursi	30
1.3.3. Ocjena stanja kulturno-povijesnih vrijednosti	30
Tipologija i stanje naselja i narodnog graditeljstva.	31
Valorizacija baštine	31
Valorizacija seoskih naselja.	31
1.4. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	34
1.5. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	36
1.5.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora	36
1.5.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja	36
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	38
2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja	38
2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	38
2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora	38
2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednosti dijelova okoliša	39
2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja	39
2.2.1. Demografski razvoj	39
2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture	41
2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	42
2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina	43
2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada	53
2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora	53
2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja	54
Ograničenja uslijed vrijednosti i posebnosti krajobraza, te kulturno-povijesnih cjelina	56
2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	57
Preporuke za novu izgradnju na tragu tradicijskoga graditeljstva	59
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	61
3.1. Prikaz prostornog razvoja na području grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije	61
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje prostora	61
3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	65
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	68

3.3.1. Gospodarske djelatnosti	68
3.3.2. Društvene djelatnosti	69
3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	71
3.4.1. Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti	71
3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava	104
3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav	104
3.5.1.1. Cestovni promet	105
3.5.2. Telekomunikacije	108
3.5.3. Energetski sustav	109
3.5.3.1. Električna energija	109
3.5.3.2. Proizvodnja i transport nafte i plina	110
3.5.4. Vodnogospodarski sustav	111
3.5.4.2. Odvodnja otpadnih voda	112
3.6. Postupanje s otpadom	114
3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš	115
II ODREDBE ZA PROVOĐENJE	117
1. Uvjeti za određivanje namjena površina na području Grada	117
2. Uvjeti za uređenje prostora	118
2.1. Građevine od važnosti za Državu i županiju	118
2.2. Građevinska područja naselja	119
2.2.1. Namjena površina i građevina	119
Stambene zgrade	119
Pomoćne građevine	120
Poslovne građevine	120
Gospodarske građevine	120
Gospodarske građevine za uzgoj životinja	120
Zgrade za javne potrebe	121
Građevine i uređaji prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture	121
Parkovi zaštitno zelenilo, dječja igrališta i otvorena športska igrališta	121
2.2.2. Oblici i veličine građevnih parcela	121
2.2.3. Veličina i površina građevina	122
2.2.4. Smještaj građevina na parceli	123
2.2.5. Oblikovanje građevina	125
2.2.6. Uređenje građevne parcele	125
2.2.7. Način i uvjeti priključenja građevne parcele na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu	126
2.3. Površine izdvojene namjene	126
2.3.1. Gospodarska namjena	127
2.3.2. Športska i rekreacijska namjena	127
2.3.3. Turistička i ugostiteljska namjena	127
2.3.4. Gospodarske građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti	128
Gospodarske građevine za uzgoj stoke i peradi	129
Gospodarske građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda	129
2.4. Objekti koji se mogu graditi izvan građevinskih područja	129
2.4.1. Tovilišta	130
2.4.2. Građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda	130
2.4.3. Klijeti i spremišta voća	131
2.4.4. Zgrade za povremeni boravak	131
2.4.5. Farme	132
2.4.6. Šumarske, lugarske i lovačke građevine	132
2.4.7. Ribnjaci	133
2.4.8. Groblja	133
2.4.9. Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina	133
2.5. Negradive površine	133
2.5.1. Poljoprivredne površine	133

2.5.2. Šumske površine	134
2.5.3. Vodne površine	134
3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti	135
4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti	136
5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometa i drugih infrastrukturnih sustava	137
5.1. Promet	137
5.2. Elektroenergetska mreža	138
5.3. Telekomunikacije	139
5.4. Plinovodna mreža	140
5.5. Vodovodna mreža	141
5.6. Odvodnja otpadnih voda	142
6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina	142
6.1. Građevinska područja naselja	142
6.2. Opća načela zaštite	144
6.3. Opće odredbe i upravni postupak pri zaštiti kulturno-povijesne baštine	145
6.4. Stavljanje kulturno-povijesnih dobara pod zaštitu	146
6.5. Mjere zaštite kulturno povijesne baštine	149
7. Postupanje s otpadom	155
8. Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš	156
Zaštita tla	156
Zaštita voda	156
Sklanjanje ljudi	157
Zaštita od rušenja	157
Zaštita od požara	158
Zaštita od buke	159
Procjena utjecaja na okoliš	159
9. Mjere provedbe plana	160
9.1. Obveza izrade urbanističkih planova	161
9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera	163
9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni	163
9.4. Postupak kod legalizacije građevina izgrađenih protivno planiranoj namjeni i uvjetima gradnje	164

GRAFIČKI DIO

1.	KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE	1 : 25000
2.1.	ELEKTROENERGETSKA I TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA	1 : 25000
2.2.	PLINOVODNA MREŽA	1 : 25000
2.3.	VODOOPSKRBA I UREĐENJE REŽIMA VODA	1 : 25000
2.4.	ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	1 : 25000
3.	UVJETI UREĐENJA, KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA	1 : 25000
4.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	
4.1.	Ciglenica	1 : 5000
4.2.	Dišnik	1 : 5000
4.3.	Duhovi	1 : 5000
4.4.	Garešnica – centar	1 : 5000
4.5.	Garešnica – sjeverni dio; Garešnički Brestovac	1 : 5000
4.6.	Hrastovac	1 : 5000
4.7.	Kajgana	1 : 5000
4.8.	Kapelica	1 : 5000
4.9.	Kaniška Iva	1 : 5000
4.10.	Mala Bršljanica; Velika Bršljanica	1 : 5000
4.11.	Mali Pašijan; Veliki Pašijan	1 : 5000
4.12.a	Malo Vukovje; Veliko Vukovje – sjeverni dio	1 : 5000
4.12.b	Veliko Vukovje – južni dio	1 : 5000
4.13.	Rogoža	1 : 5000
4.14.	Tomašica	1 : 5000
4.15.	Trnovitički Popovac	1 : 5000
4.16.a	Uljanički Brijeg; Gomji Uljanik	1 : 5000
4.16.b	Uljanik	1 : 5000
4.17.	Veliki Prokop	1 : 5000
4.18.	Zdenčac	1 : 5000

UVOD

Grad Garešnica obuhvaća područje od 226,4917 km² sa ukupno 23 naselja: Ciglenica, Dišnik, Duhovi, Garešnica, Garešnički Brestovac, Gornji Uljanik, Hrastovac, Kajgana, Kaniška Iva, Kapelica, Mala Bršljanica, Mali Pašijan, Malo Vukovje, Rogoža, Tomašica, Trnovitički Popovac, Uljanički Brijeg, Uljanik, Velika Bršljanica, Veliki Pašijan, Veliki Prokop, Veliko Vukovje, Zdenčac.

Do 1993. godine i uvođenja novog teritorijalnog ustrojstva RH Garešnica je bila sjedište općine koja je obuhvaćala i nešto šire područje. U sastavu općine Garešnica bile su i današnje općine Hercegovac i Velika Trnovitica, te dio današnje općine Berek. Bitne političke promjene u posljednjih desetak godina dovele su do novog administrativno-teritorijalnog ustroja prostora i omogućile nov način gospodarenja i zapošljavanja što u urbanističkom smislu daje nove mogućnosti i postavlja nove zahtjeve. Također su, slijedom svjetskih trendova, znatno pooštreni kriteriji zaštite okoliša, zaštite prirodne i kulturne baštine te zaštite identiteta prostora. Zbog svega toga je proteklo desetljeće obilježeno kao prijelazni period u izradi prostorno-planske dokumentacije, kao priprema za prostorne planove koje je na početku 21. stoljeća moguće izraditi znatno kvalitetnije. Najveći doprinos ovog prostornog plana trebao bi biti u zaštiti prostora od devastacije, nekvalitetne i nedovoljno promišljene izgradnje, od neargumentiranih neutemeljenih političkih odluka na lokalnoj razini i nepromišljenog trošenja prostora.

Restrukturiranjem gospodarstva stvorene su drugačije potrebe za gospodarskim razvitkom, što stari planovi ne omogućuju, pa je potrebno tražiti nova rješenja u gospodarskom vrednovanju prostora. Očituju se i problemi u razvitku malog poduzetništva jer nisu osigurani prostori za takve sadržaje u naseljima u kojima postoje stvarne potrebe. Također je ovim planom potrebno preispitati granice građevinskih područja naselja te namjenu površina, kako bi se prostor mogao izgrađivati i uređivati u skladu sa novonastalim potrebama.

Izrada prostornog plana uređenja temelji se na sljedećim zakonima:

- Zakon o prostornom uređenju NN 30/1994
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prostornom uređenju NN 68/1998 i 61/2000
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/2001

Prostorni plan uređenja grada određuje ciljeve prostornog razvoja lokalnog značaja te sadrži:

- građevinska područja,
- namjenu prostora s razmještajem gospodarskih i drugih funkcija lokalnog značaja,
- mrežu lokalne komunalne infrastrukture i način zbrinjavanja otpada,
- uvjete korištenja i zaštite prostora u odnosu na značajke prostora i zahvate u prostoru,
- područja za koja će se izrađivati urbanistički planovi.

U analitičkom dijelu plana obradit će se karakteristike prostora, pejzaža, tipova i strukture naselja, prirodnih i stvorenih vrijednosti. Analizom demografskih pokazatelja i razvojnih kretanja u recentnom razdoblju odredit će se razvojni

potencijali pojedinih naselja i dijelova prostora. Planska rješenja kojima će se odrediti modeli i procedure budućeg uređivanja prostora nastojat će uskladiti razvojne potrebe i potrebe zaštite kultiviranih vrijednosti prostora i naselja.

Novim prostornim planom grad Garešnica treba osigurati uvjete za samostalni razvoj čitavog područja grada, iskoristiti prirodne kvalitete i resurse prostora, uz maksimalno očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti. U svrhu toga potrebno je usmjeriti prostorno-razvojne prioritete u prvom redu na poboljšanje učinkovitosti već uzrađenog i korištenog prostora te na stvaranju uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarskih aktivnosti i poboljšanja kvalitete života na ovom prostoru.

naselja na području grada Garešnica

I Obrazloženje

1.POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja grada u odnosu na prostor i sustave županije i države

Područje grada Garešnice locirano je u južnom dijelu Bjelovarsko-bilogorske županije te prirodno-geografski gledano pripada prostoru Panonske megaregije, makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske.

Područje današnjeg grada Garešnice prije novog političko-teritorijalnog ustrojstva i formiranja Bjelovarsko-bilogorske županije nalazio se u sastavu bivše zajednice općine Bjelovar.

Područje grada Garešnice svojim sjevernim dijelom graniči sa općinama Berek, Velika Trnovitica i Hercegovac, a na istoku se pruža granica sa općinom Dežanovac. Na malom, gotovo zanemarivom rubu sjeveroistočnog dijela grada nalazi se granica sa općinom Končanica. Zapadna, južna i jugoistočna granica grada Garešnice ujedno su i županijske granice sa susjednom Sisačko-moslavačkom i Požeško-slavonskom županijom.

Naselja na području grada dobro su prometno povezana državnim i županijskim cestama sa susjednim općinama Berek, Velika Trnovitica i Hercegovac na sjeveru, Končanica i Dežanovac na istoku te sa susjednim županijama na zapadu i jugu.

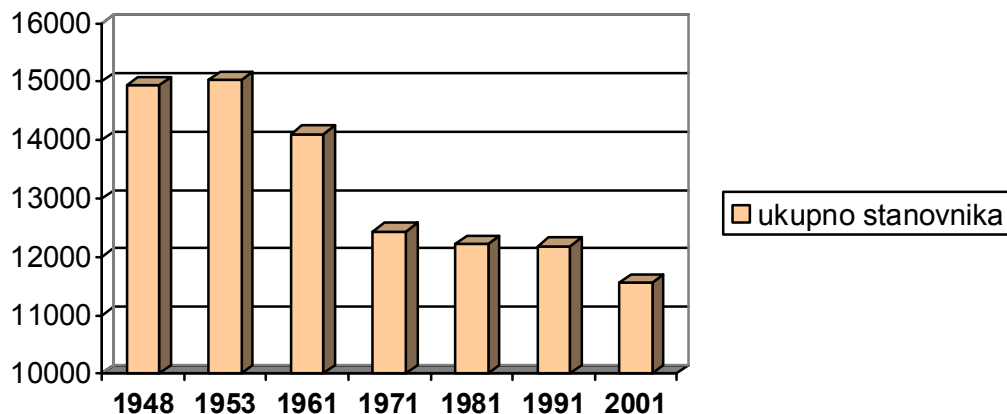
Obzirom da je Bjelovarsko-bilogorska županija smještena između najznačajnijih prometnih pravaca Hrvatske dijelom je bila (i još uvijek je) izvan interesa razvojnih opredjeljenja, što je ovaj prostor dovelo u svojevrsnu prometnu izolaciju koja se negativno odrazila na cjelokupni prostorno-gospodarski razvoj županije. Ovaj negativni proces još više je pojačan nakon prekida sekundarnih veza sjevera i juga Hrvatske preko Bosne i Hercegovine. Međutim rubni položaj Garešnice i smještaj u relativnoj blizini Posavskog prometnog koridora, jednog od najvažnijih prometnih pravaca Hrvatske, daju ovom području određene razvojne prednosti prema ostalim dijelovima županije.

1.2. Osnovni podaci o stanju u prostoru**1.2.1. Stanovništvo**

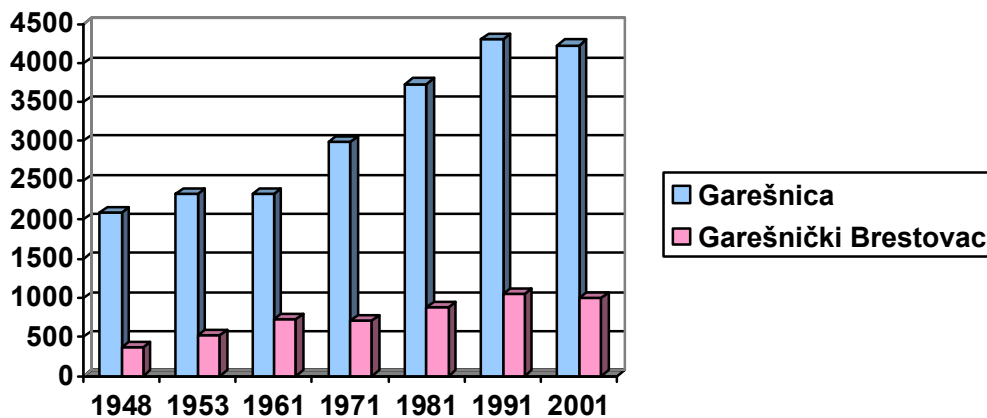
Osnovni podaci o stanovništvu dani su u tablici kretanja broja stanovnika od 1948. – 2001. godine.

NASELJE	Godina						
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001
Ciglenica	474	473	477	454	442	444	397
Dišnik	1023	979	867	673	527	430	353
Duhovi	332	332	305	250	200	165	131
Garešnica	2090	2326	2330	2997	3731	4308	4224
Garešnički Brestovac	373	523	729	705	886	1043	992
Gornji Uljanik	393	378	345	281	222	168	130
Hrastovac	1170	1017	894	687	570	521	539
Kajgana	460	438	430	359	329	328	305
Kaniška Iva	1105	1040	911	714	630	519	507
Kapelica	715	696	687	654	553	554	581
Mala Bršljanica	274	266	265	138	101	84	71
Mali Pašijan	424	436	366	307	224	223	198
Malo Vukovje	378	387	314	246	211	177	141
Rogoža	686	693	608	432	375	322	274
Tomašica	928	915	813	592	492	414	395
Trnovitički Popovac	732	747	680	534	506	500	428
Uljanički Breg	153	162	165	112	69	48	33
Uljanik	684	682	676	526	458	399	335
Velika Bršljanica	523	512	447	361	297	278	249
Veliki Pašijan	439	478	445	344	359	374	376
Veliki Prokop	154	158	147	129	108	77	65
Veliko Vukovje	819	794	608	432	419	341	338
Zdenčac	604	597	596	513	514	469	490
UKUPNO	14933	15029	14105	12440	12223	12186	11552

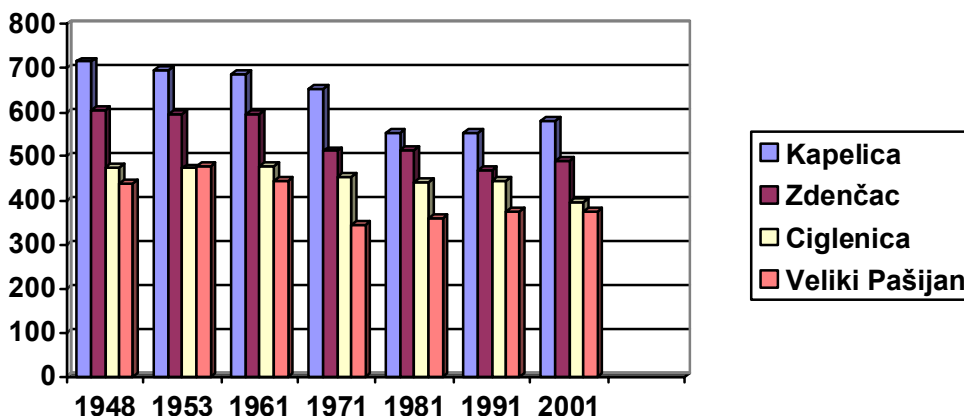
Pregled ukupnog broja stanovnika od 1948. do 2001. prikazan na grafikonu pokazuje manji pad broja stanovnika. U promatranih 50 godina ukupni broj stanovnika smanjen je za 22,5%, što je ispod prosjeka županije. Glavni razlozi negativnih demografskih kretanja leže u iseljavanju mlađeg, fertilnog stanovništva u atraktivnija područja i vrlo niskom prirodnom prirastu.

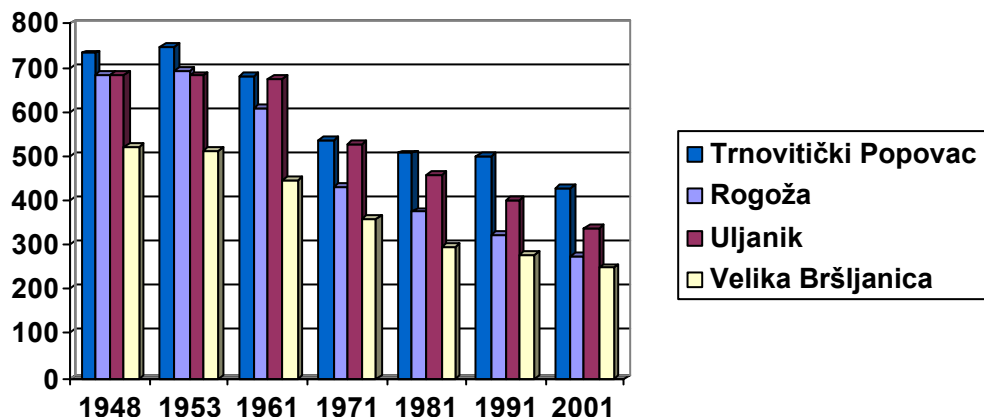
Pregled broja stanovnika po pojedinim naseljima od 1948. do 2001. pokazuje stalni porast broja stanovnika u Garešnici i Garešničkom Brestovcu, stagnaciju u naseljima bližim ovim središtima, te depopulaciju pa čak i izumiranje u ostalim ruralnim naseljima.

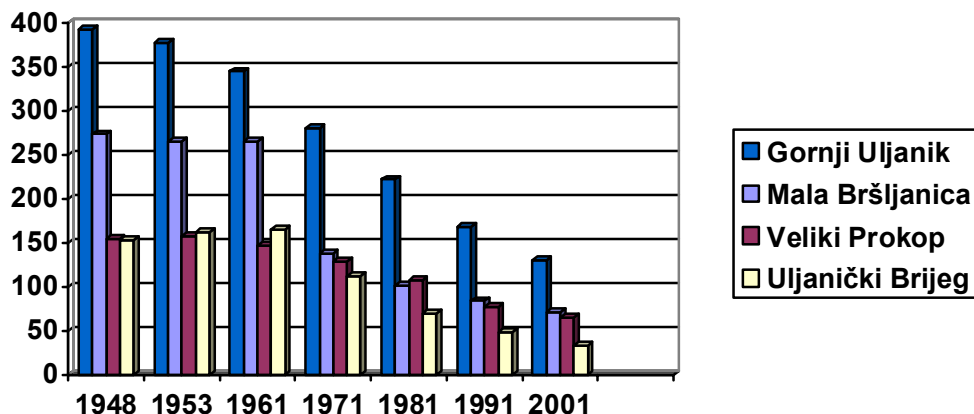
Broj stanovnika u Garešnici povećan je 2x, a u Garešničkom Brestovcu 3x.

U naseljima bližim gradskom središtu broj stanovnika smanjen je za prosječno 20%, a u Kapelici i Zdenčacu u posljednjih se 10 godina i povećao, dijelom zahvaljujući i ratnim imigrantima.

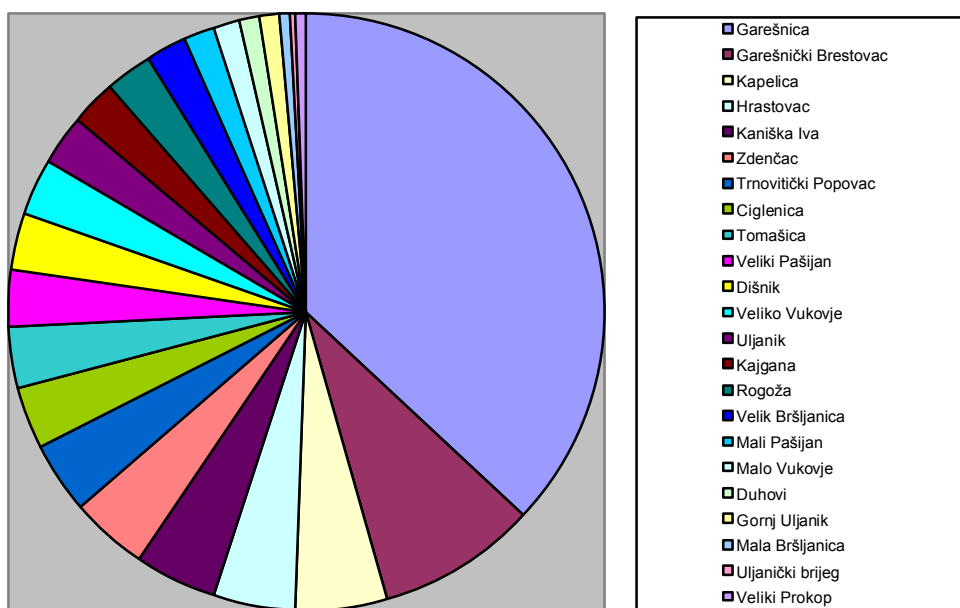

U ostalim ruralnim naseljima depopulacija je dovela do propolovljenja broja stanovnika u posljednjih 50 godina. Uz naselja prikazana na grafikonu sličan trend pojavljuje se i u drugim ruralnim naseljima: Hrastovcu, Kajgani, Kaniškoj lvi, Tomašici, Velikom i Malom Vukovju, Velikoj Bršljanici, Malom Pašijanu i Dišniku.

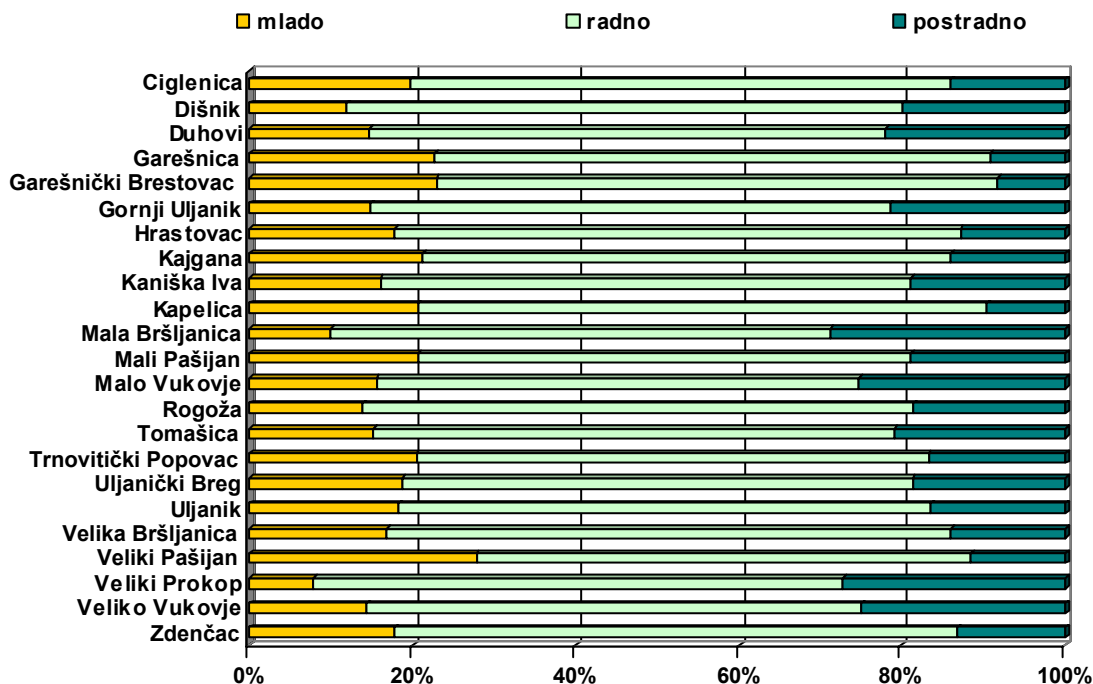
U pojedinim perifernim naseljima broj stanovnika je u 50 godina smanjen za više od 60%. Tri su naselja na taj način spala na manje od 100 stanovnika, te se zaključuje da je u toku proces njihovog izumiranja.

Raspodjela stanovništva iz popisa 2001. godine prikazana slijedećom shemom pokazuje da je tek oko 40% stanovništva koncentrirano u Garešnici, dok je distribucija stanovništva u ostalim naseljima i na teritoriju relativno jednolika.

Slijedeća tablica prikazuje dobnu strukturu stanovništva po naseljima.

NASELJE	UKUPNO	MLADO STANOVNIŠTVO (0-14 g.)	FERTILNO STANOVNIŠTVO (14-49 g.)	RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO (15-65 g.)	POSTRADNO STANOVNIŠTVO (65 I VIŠE)
Ciglenica	444	87	214	289	61
Dišnik	430	50	169	283	82
Duhovi	165	24	69	103	36
Garešnica	4308	960	2262	2875	387
Garešnički Brestovac	1043	236	521	709	85
Gornji Uljanik	168	25	70	107	36
Hrastovac	521	92	226	356	66
Kajgana	328	69	144	210	45
Kaniška Iva	519	82	213	333	96
Kapelica	554	112	277	378	52
Mala Bršljanica	84	8	25	49	23
Mali Pašijan	223	46	98	134	42
Malo Vukovje	177	27	61	103	44
Rogoža	322	45	130	216	60
Tomašica	414	62	164	263	86
Trnovitički Popovac	500	100	224	307	82
Uljanički Breg	48	9	16	30	9
Uljanik	399	72	168	256	64
Velika Bršljanica	278	46	109	189	38
Veliki Pašijan	374	104	163	227	43
Veliki Prokop	77	6	30	50	21
Veliko Vukovje	341	49	133	206	85
Zdenčac	469	83	237	319	61
UKUPNO	12186	2394	5723	7992	1604

Grafikon dobne strukture po naseljima pokazuje da je odnos broja mladog i starog stanovništva u Garešnici, Brestovcu, Kajgani, Kapelici i Velikom Pašijanu povoljan, dok je u najnepovoljniji u Velikom Prokopu, Velikom i Malom Vukovju i Maloj Bršljanici.

Slijedeća tablica pokazuje broj kućanstava i stambenih jedinica po naseljima prema popisu stanovništva 2001. godine.

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	PRIVATNA KUĆANSTVA	STAMBENE JEDINICE	
			SVEGA	STANOVNI ZA STALNO STANOVANJE
Ciglenica	397	136	172	169
Dišnik	353	134	315	204
Duhovi	131	45	64	62
Garešnica	4224	1434	1580	1558
Garešnički Brestovac	992	341	377	374
Gornji Uljanik	130	55	80	80
Hrastovac	539	167	182	180
Kajgana	305	87	98	95
Kaniška Iva	507	175	234	226
Kapelica	581	176	241	227
Mala Bršljanica	71	26	41	36
Mali Pašijan	198	60	78	77
Malo Vukovje	141	56	64	61
Rogoža	274	106	146	140
Tomašica	395	132	162	144
Trnovitički Popovac	428	147	190	175
Uljanički Breg	33	18	23	21
Uljanik	335	115	149	146
Velika Bršljanica	249	92	116	91
Veliki Pašijan	376	101	128	126
Veliki Prokop	65	26	42	42
Veliko Vukovje	338	130	206	188
Zdenčac	490	149	167	161
UKUPNO	11552	3908	4855	4583

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001
Ciglenica	123	131	133	150	154	160	136
Dišnik	272	284	259	212	184	160	134
Duhovi	80	87	79	70	64	63	45
Garešnica	639	686	701	993	1.203	1.409	1.434
Garešnički Brestovac	117	157	220	219	287	329	341
Gornji Uljanik	95	99	100	88	83	64	55
Hrastovac	233	202	199	165	163	164	167
Kajgana	113	112	111	105	92	88	87
Kaniška Iva	262	278	257	230	230	198	175
Kapelica	187	193	197	186	167	169	176
Mala Bršljanica	74	65	67	47	42	28	26
Mali Pašijan	106	107	99	90	77	73	60
Malo Vukovje	94	100	90	75	70	67	56
Rogoža	183	192	176	136	123	115	106
Tomašica	227	243	219	181	161	141	132
Trnovitički Popovac	194	197	194	159	160	162	147
Uljanički Breg	37	42	48	35	22	20	18
Uljanik	166	182	186	155	150	135	115
Velika Bršljanica	134	138	130	107	94	91	92
Veliki Pašijan	117	125	124	106	112	114	101
Veliki Prokop	45	44	45	41	40	32	26
Veliko Vukovje	229	230	206	173	166	146	130
Zdenčac	152	153	168	158	144	148	149
UKUPNO	3.879	4.047	4.008	3.881	3.988	4.076	3.908

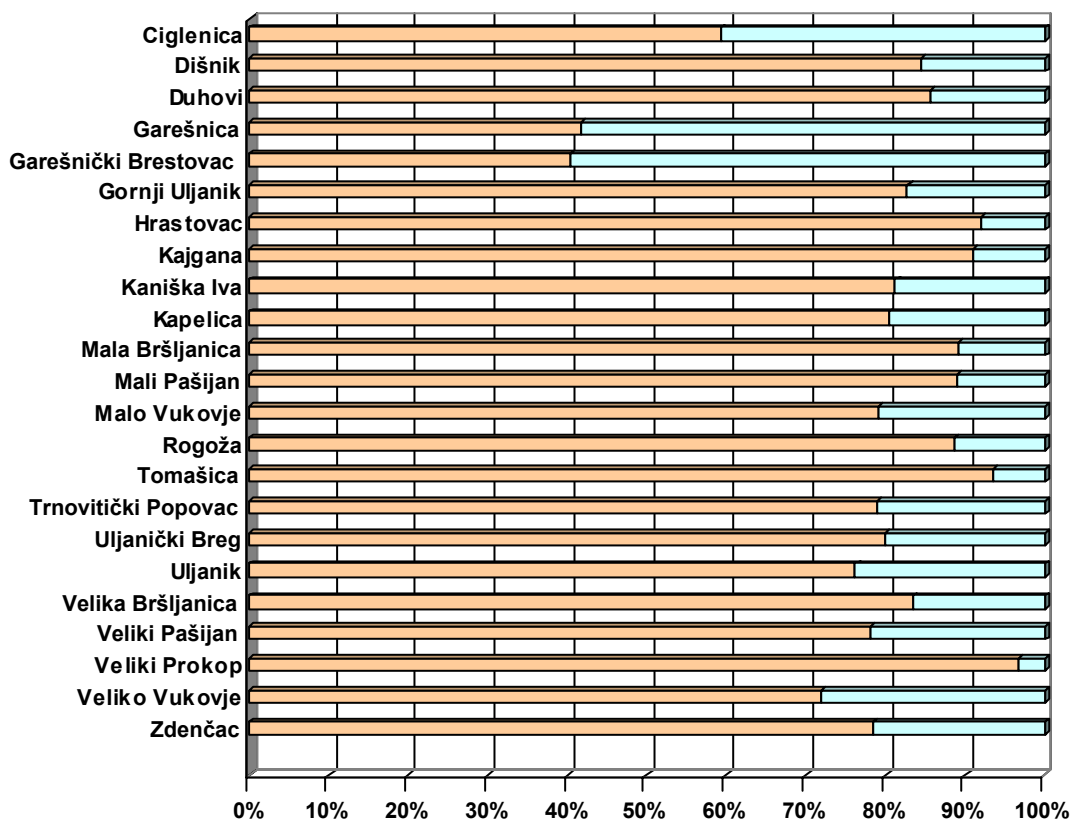
U prethodnoj tablici dan je broj kućanstava prema popisima stanovništva 1948. - 2001. godine. Podaci o broju kućanstava po naseljima pokazuju da broj kućanstava stagnira te da je u promatranom razdoblju oscilirao oko 5% da bi se 2001. vratio gotovo na razinu iz 1948. Istovremeno je obiteljski faktor tj. broj članova u kućanstvu pao sa prosječno 3,85 1948. godine na prosječno 2,95 2001. godine. Broj staračkih i samačkih kućanstava veći je u manjim naseljima, te je to još jedan pokazatelj njihovog demografskog nazadovanja.

U slijedećoj tablici dan je pregled broja poljoprivrednih kućanstava po pojedinim naseljima, te grafikon odnosa broja kućanstava sa i bez gospodarstva.

naselje	Ciglenica	Dišnik	Duhovi	Garešnica	Garešnički Brestovac	Gornji Uljanik	Hrastovac	Kajgana	Kaniška Iva	Kapelica	Mala Bršljanica	Mali Pašijan
bez	65	25	9	822	196	11	13	8	37	33	3	8
sa	95	135	54	587	133	53	151	80	161	136	25	65
ukupno	160	160	63	1.409	329	64	164	88	198	169	28	73

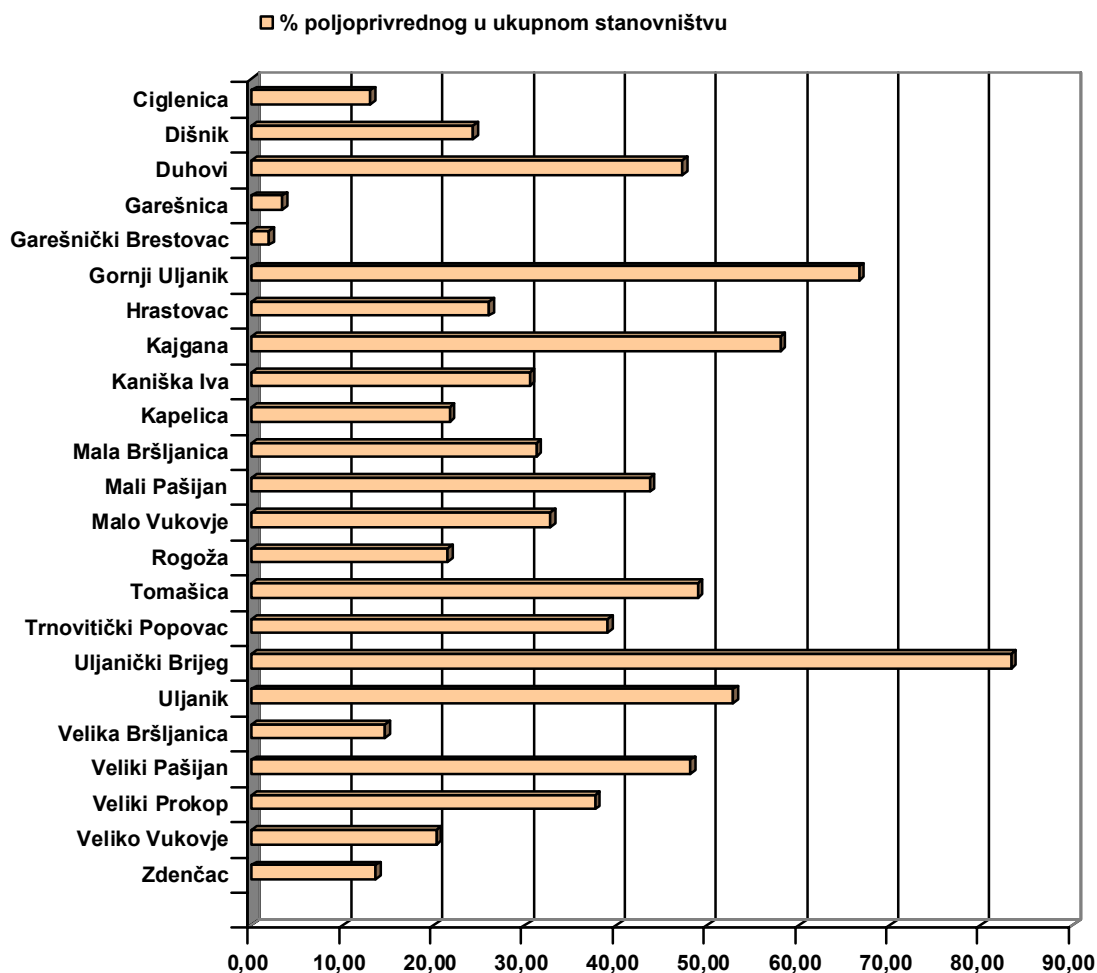
naselje	Malo Vukovje	Rogoža	Tomašica	Trnovitički Popovac	Uljanički Brijeg	Uljanik	Velika Bršljanica	Veliki Pašijan	Veliki Prokop	Veliko Vukovje	Zdenčac
bez	14	13	9	34	4	32	15	25	1	41	32
sa	53	102	132	128	16	103	76	89	31	105	116
ukupno	67	115	141	162	20	135	91	114	32	146	148

■ kućanstva sa poljoprivrednim gospodarstvom
□ kućanstva bez poljoprivrednog gospodarstva

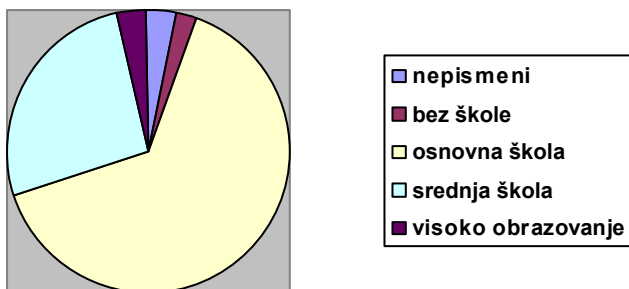

Grafikon pokazuje da u 4 naselja: Hrastovac, Kajgana, Tomašica i Veliki Prokop manje od 10% kućanstava nema poljoprivredno gospodarstvo, te se prema tom kriteriju ova naselja mogu svrstati u izrazito ruralna naselja.

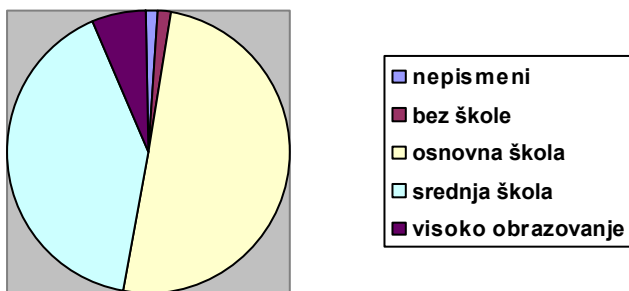
Udio poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu pojedinog naselja bitno je manji od broja kućanstava koje imaju poljoprivredno gospodarstvo, a može se vidjeti u sljedećem grafikonu.

Prema školskoj spremi i pismenosti za stanovništvo iznad 15 godina situacija je 1991. godine bila sljedeća: 329 nepimenih, 223 bez školske spremi, 6069 sa završenom osnovnom školom, 2559 sa završenom srednjom školom te 317 sa višim i visokim obrazovanjem. Grafikon pokazuje da je gotovo 75% bez završene škole ili sa završenom osnovnom školom.

Situacija u Garešnici bila je slijedeća: 43 nepismenih, 51 bez školske spreme, 1562 sa završenom osnovnom školom, 1306 sa završenom srednjom školom te 198 sa višim i visokim obrazovanjem. Grafikon pokazuje gotovo 50% udjela srednje, više i visoko obrazovanih u ukupnom broju stanovnika starijih od 15 godina.

1.2.2. Naselja

Na području grada Garešnica smještene su 23 naselja: Ciglenica, Dišnik, Duhovi, Garešnica, Garešnički Brestovac, Gornji Uljanik, Hrastovac, Kajgana, Kaniška Iva, Kapelica, Mala Bršljanica, Mali Pašijan, Malo Vukovje, Rogoža, Tomašica, Trnovitički Popovac, Uljanički Brijeg, Uljanik, Velika Bršljanica, Veliki Pašijan, Veliki Prokop, Veliko Vukovje, Zdenčac. U naseljima grada prema popisu stanovništva 2001. godine živi 11552 stanovnika u 3908 kućanstva. Udio stanovništva grada Garešnice u ukupnom stanovništvu županije koje čini 131343 stanovnika, iznosi 8,80%. Prema broju stanovnika grad Garešnica ubraja se među najveće jedinice lokalne samouprave u županiji.

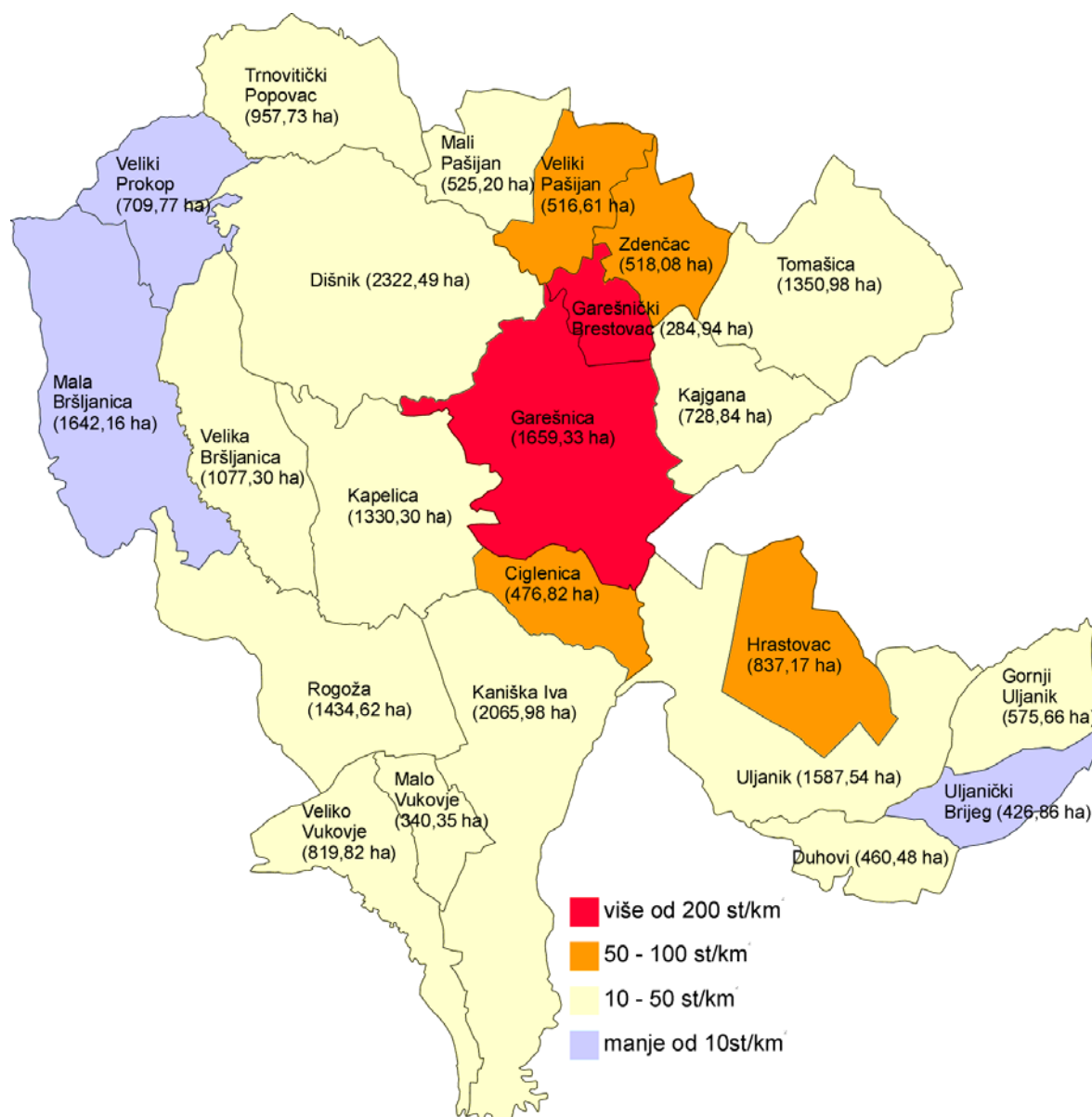
Područje grada prostire se na površini od 226,4903 km² odnosno 8,57% ukupne površine županije koja iznosi 2636,67 km². Prema površini grad je također među većima u županiji.

Gustoća naseljenosti na području grada iznosi 52,49 st./ km². Gustoća naseljenosti za područje Bjelovarsko-Bilogorske županije iznosi 49,81 st./ km², a za Republiku Hrvatsku 77,4 st./ km². Prema ovim je pokazateljima područje grada je među gušće naseljenima u županiji, odmah iza Bjelovara i Daruvara.

Usporedba površine područja pojedinog naselja i broja stanovnika pokazuje da gustoća stanovanja varira od 4,32 st/km² u Maloj Bršljanici do 358,67 st /km² u Garešničkom Brestovcu.

naselje	broj stanovnika	površina u km ²	gustoća stanovanja	naselje	broj stanovnika	površina u km ²	gustoća stanovanja
Ciglenica	410	4,7682	85,99	Malo Vukovje	153	3,4035	44,95
Dišnik	354	23,2249	15,24	Rogoža	289	14,3462	20,14
Duhovi	143	4,6048	31,05	Tomašica	400	13,5098	29,61
Garešnica	4.396	16,5933	264,93	Trnovitički Popovac	439	9,5773	45,84
Garešnički Brestovac	1.022	2,8494	358,67	Uljanički Breg	33	4,2686	7,73
Gornji Uljanik	131	5,7566	22,76	Uljanik	337	15,8754	21,23
Hrastovac	540	8,3717	64,50	Velika Bršljanica	260	10,7730	24,13
Kajgana	306	7,2884	41,98	Veliki Pašijan	377	5,1661	72,98
Kaniška Iva	524	20,6598	25,36	Veliki Prokop	65	7,0977	9,16
Kapelica	592	13,3030	44,50	Veliko Vukovje	349	8,1982	42,57
Mala Bršljanica	71	16,4216	4,32	Zdenčac	496	5,1808	95,74
Mali Pašijan	201	5,2520	38,27	UKUPNO	11.888	226,4903	52,49

U tri periferna naselja: Maloj Bršljanici, Velikom Prokopu i Uljaničkom brijegu gustoća stanovanja je manja od 10 st/km². U najvećem broju naselja gustoća stanovanja je između 10 i 50 st/km², dakle u okvirima gradskog i županijskog prosjeka. U četiri naselja u okruženju Garešnice gustoća stanovanja je između 50 i 100 st/km², dok je u Garešnici i Garešničkom Brestovcu iznad 200 st/km².

1.2.3. Klima, reljef i tlo

Glavna obilježja klime ovog prostora uklapaju se u opće klimatske uvjete zapadnog dijela Panonske nizine. To je područje s izrazitim godišnjim dobima, gdje se miješaju utjecaji euroazijskog kopna, Atlantika i Sredozemlja. To se očituje na taj način da u nekim pokazateljima klime dolazi do izražaja maritimnost, a u drugim kontinentalnost klime, pri čemu niti jedno od ovih obilježja ne prevladava. To je područje umjereno tople kišne klime u kojoj nema suhog razdoblja tijekom godine i oborine su jednoliko raspoređene na cijelu godinu.

Geološki sastav i reljef pogoduju društveno-ekonomskom valoriziranju prostora te ne predstavljaju ograničavajući faktor razvoja. Na području grada prevladavaju tereni relativno malih nadmorskih visina, umjerenih nagiba i povoljnog sastava, što osigurava neometano gospodarsko iskorištavanje i uređenje infrastrukture. Za daljnji razvoj područja grada potrebno je provesti optimalizaciju prostora po iskoristljivosti i namjeni, a pri tome vodeći računa o održavanju prirodne i ekološke ravnoteže.

1.2.4. Bonitetno vrednovanje zemljišta za prostorno planiranje grada Garešnica

Uvod

Bonitetno vrednovanje zemljišta izvršeno je za potrebe izrade Prostornog plana grada Garešnice. U okviru bonitetnog vrednovanja zemljišta, prvo je izrađena pedološka karta mjerila 1:25 000, kao jedna od temeljnih podloga za izradu prostornih planova. Naime, poznavanje pedoloških značajki je osnovna pretpostavka kako za svrsishodno i racionalno korištenje tala tako i za njihovu zaštitu od neopravdane i nekontrolirane prenamjene.

U sklopu izrade prostornih planova tla se moraju vrednovati ne samo s gledišta načina korištenja nego i s gledišta potencijalnih mogućnosti korištenja a što je moguće jedino na temelju poznavanja značajki tala. Treba znati da je zemljište u širem a tlo u užem smislu temelj proizvodnje hrane, stoga zemljište treba racionalno iskorištavati i u očuvanom obliku ostaviti generacijama. U okviru zaštite zemljišta treba znati da vrlo veliku opasnost danas predstavlja trajni gubitak posebno kvalitetnijih tala usljed neopravdane i neracionalne te često nekontrolirane prenamjene. Stoga je vrlo važno da se prilikom izrade prostornih planova koriste i uvažavaju pedološke karte interpretirane za prostorno planiranje jer će se samo na taj način osigurati adekvatna zaštita kvalitetnijih tala.

Osnovni zadatak ovog rada bio je izraditi pedološku kartu mjerila 1:25 000, zatim utvrditi značajke tala, te izvršiti bonitetno vrednovanje zemljišta. Ne temelju dobijenih rezultata izraditi bonitetnu kartu te na njoj izvršiti razvrstavanje tala prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima (N.N. 106/98) u kategorije tala prema načinu korištenja i to u:

P1 – osobito vrijedna obradiva tla

P2 – vrijedna obradiva tla

P3 – ostala obradiva tla

PŠ – ostala tla.

Korišteni materijali i metode interpretacije

Za izradu pedološke karte grada Garešnice, korišteni su postojeći podaci iz arhive Zavoda za pedologiju te dopunska terenska istraživanja. Od postojećih podataka pored ostalog korištene su i tri sekcije Osnovnih pedoloških karata Republike

Hrvatske mjerila 1:50 000 i to Čazma 4, Pakrac 1 i Bjelovar 3, te pripadajući tumači. Na temelju tih podataka i dodatnih terenskih opažanja na podlozi 1:25 000 izrađena je kompilacijska pedološka karta istog mjerila i ona je sastavni dio ovoga rada, a daje se u prilogu.

Procjena boniteta zemljišta i izdvajanje u klase izvršeno je prema Kovačeviću (1983) i Kovačeviću i dr. (1987), a izdvajanje tala u prostorne kategorije izvršeno je prema Zakonu o prostornom uređenju (N.N. 34/90) i Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, N.N., br. 106/1998 (N.N. 106/98).

Kriteriji za određivanje boniteta zemljišta

Bonitet zemljišta temelji se na ocjeni boniteta tla, klime, reljefa te ostalih korektivnih čimbenika, kao što su na primjer stjenovitost, kamenitost, zasjenjenost, poplave, ekspozicija i zatvorenost položaja. Opći bonitet zemljišta određuje se na temelju formule

$$B = \sqrt{TxKxR},$$

gdje je B - opći bonitet zemljišta

T - bonitet tla (ocjenjuje se od 7 do 100 poena)

K - bonitet klime (ocjenjuje se od 1 do 10 poena)

R - bonitet reljefa (ocjenjuje se od 1 do 10 poena)

Opći bonitet zemljišta zatim se korigira korektivnim čimbenicima, koji su gore nabrojani a određuje se prema formuli

$$Bk = B - \frac{BxSnp}{100}$$

gdje Bk označava sumu poena korigiranog općeg boniteta zemljišta, a Snp predstavlja sumu negativnih postotaka poena dobivenih korekcijom zbog ostalih prirodnih uvjeta, odnosno korekcijskih čimbenika. Za određivanje boniteta tla važni su mehanički sastav (tekstura), geološko porijeklo ili matični supstrat i razvojni stupanj. Bonitet klime utvrđuje se od 1 do 10 poena na temelju utvrđenih klimatsko-vegetacijskih područja i pod područja. Bonitet reljefa također se vrednuje od 1 do 10 poena. Za ocjenu općeg boniteta zemljišta, koji je ovdje primijenjen, reljef je klasificiran u osam razreda prema nagibu terena. Opći bonitet zemljišta korigiran je s korekcijskim faktorima kao što su ekspozicija, poplave, zatvorenost položaja i zasjenjenost.

Korigirani ili korekcijski bonitet razvrstan je zatim u kategorije korištenja zemljišta na način da se bonitetne klase i potklase 11, 12, 21 i 22 svrstavaju prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98) u P1 prostornu kategoriju koja znači osobito vrijedna obradiva tla, a bonitetne klase i potklase 31, 32 i 41 u P2 prostornu kategoriju koja predstavlja vrijedna obradiva tla. Klase 42, 51 i 52 svrstavaju se u P3 prostornu kategoriju, koja znači ostala obradiva tla. Ostala tla odnosno tla lošijih bonitetnih klasa i potklasa ili klase 61, 62, 71, 72, 81 i 82 svrstana su u prostornu kategoriju PŠ koja predstavlja tlo namijenjeno šumama i šumskom zemljištu.

Rezultati istraživanja

Područje grada Garešnice nalazi se u Bjelovarsko bilogorskoj županiji i zauzima ukupnu površinu od 22 645 ha. Nadmorska visina terena varira od 110 m na najnižem južnom dijelu do oko 310 m na najvišem sjeverozapadnom dijelu područja grada.

Istraživano područje je većim dijelom tipično brežuljkasto a vrlo malim dijelom brežuljkasto brdsko područje. Ispresijecano je mnogobrojnim užim ili širim potočnim dolinama. Kao matični supstrat na najvećem dijelu ovog područja javljaju se les i pleistocenske ilovače, dok se u nizinskom području pretežno javljaju holocenski nanosi ilovastog, ilovasto glinastog, glinasto ilovastog i glinastog materijala.

Ovo je izrazito poljoprivredno područje zbog čega je antropogeni utjecaj vrlo značajan a kao posljedica toga većina obradivih tala je antropogenizirana.

Sistematske jedinice tla

Kombinacija pedogenetskih faktora i procesa na ovom području, rezultirala je većim brojem tipova tala koji spadaju u automorfni i hidromorfni odjel tala. Popis tipova tala i nižih jedinica razvrstanih prema postojećoj klasifikaciji daje se u tablici 1.

Tablica 1: Popis pedosistematskih jedinica

Tip	Podtip	Varijetet	Forma
1. KOLUVIJALNA TLA	- eutrični koluvij -distrični koluvij	-s prevagom zemljišnjog materijala oglejen i neoglejen -aluvijalno koluvijalno oglejeno i neoglejeno	- ilovasto -glinasto -ilovasto -pjeskovito
2. EUTRIČNO SMEĐE	- na lesu -pleistocenskim ilovačama -pliocenskim pijescima	-lesivirano -tipično	-ilovasto -ilovasto glinasto
3. DISTRIČNO SMEĐE	- tipično - lesivirano	- na metamorfnim stijenama, pretežno gnajsu - na pliocenskim nekarbonatnim sedimentima	-srednje duboko - duboko
4. LESIVIRANO	-les - na pliocenskim nekarbonatnim sedimentima	-tipično -tipično i erodirano -pseudoglejno	-ilovasto
5. SEMIGLEJ ALUVIJALNI		-pseudoglejno	-ilovasto
6. PSEUDOGLEJ	- obronačni - na zaravni	-srednje duboki -duboki	-eutrični -distrični
7. PSEUDOGLEJ.GLEJ	-na holocenskim i pleistocenskim ilovačama		
8.EUGLEJ	- hipoglej - epiglej - amfiglej	-mineralni	-nekarbonatni -nekarbonatni vertičan

Ukupno je utvrđeno 8 tipova sa 14 podtipova, te više varijeteta i formi. Navedene sistematske jedinice tla ne dolaze zasebno, već se u kartiranim jedinicama javljaju kao zemljišne kombinacije.

Značajke kartiranih jedinica tla

Legenda pedološke karte koja je dana u prilogu ovog elaborata, prikazana je u tablici 2, gdje je u koloni jedan prikazani broj a u koloni 2 naziv kartiranih jedinica. Za svaku kartiranu jedinicu tla, utvrđena je postotna zastupljenost sistematskih jedinica tla a zatim sve značajke tla neophodne za bonitetno vrednovanje zemljišta. U tablici 2 prikazane su samo najvažnije značajke za izradu bonitetne karte za prostorno planiranje dok veći dio utvrđenih i korištenih značajki nije ovdje naveden.

Tablica 2: Osnovne značajke kartiranih jedinica tla na području grada Garešnice

Kartirane jedinice tla i njihove značajke								
Broj	Naziv sistematskih jedinica	% zastupljenosti	Ukupnapovrha	Nagib %	Tekstura	Dreni-ranost	Stjenovitost	Matični supstrat
1	Koluvijalno tlo, oglejeno, ilovasto Aluvijalno-koluvijalno oglejeno, ilovasto Glejno epiglejno Glejno hipoglejno	35 30 20 15	1946,2	0-3 %	ilovasta, ilovasto glinasta	umjeren o dobra do nepotpuna	0	holocenski nanosi
2	Aluvijalno-kluvijalna oglejeno, glinasto ilovasta tla	100	204,1	0-3	Glinasto ilovasta	Nepotpuna do umjeren o dobra	0	Solifidualna glinasta ilovača
3	Eutrično smeđe lesivirano Pseudoglej obronačni, eutrični, srednje duboki	70 30	1074,5	0-8	ilovasta	Umjeren o dobra do nepotpuna	0	Pleistocenske ilovače
4	Kiselu smeđu tipično, srednje duboko i duboko Kiselu smeđu lesivirano, srednje duboko i duboko	50 50	296,1	3-30	ilovasta Skeletoidna tla	Dobra do ponešto ekscesivna	0	Metamorfne stijene, pretežno gnajns
5	Lesivirano tipično Kiselu smeđu lesivirano, srednje duboka tla	50 50	288,7	3-16	ilovasta	Nepotpuna do umjeren o dobra	0	Pliocenske ilovače i pijesci
6	Lesivirano tipično i erodirano, antropogenizirano Pseudoglej obronačni Lesivirano pseudoglejno	50 30 20	1841,2	0-16	Glinasto ilovasta do ilovasta	Umjeren o dobra do dobra	0	Les
7	Lesivirano tipično Pseudoglej obronačni Lesivirano pseudoglejno	40 40 20	306,2	0-16	Glinasto ilovasta do ilovasta	Umjeren o dobra do dobra	0	Les
8	Semiglej aluvijalni, pseudoglejni Pseudoglej, glej Glejno hipoglejno	60 30 10	277,4	0-3	Glinasto ilovasta do ilovasto glinasta	Umjeren o dobra do nepotpuna	0	Holocenski nanosi, Les
9	Semiglej pseudoglejni Pseudoglej, glej Pseudoglej na zaravni	60 30 10	392,3	0-3	ilovasta	Umjeren o dobra do nepotpuna	0	Pleistocenske i holocenske ilovače

10	Pseudoglej obronačni Kiselo smeđe tipično i lesivirano Kolvijalno tlo, ilovasto i pijeskovito	60 20 20	171,7	3-16	Ilvasta do ilovasto glinasta	Nepotpuna do umjerenodobra	0	Les, pliocenski pijesci, škrljavec
11	Pseudoglej obronačni, srednje duboki Distrično smeđe lesivirano tlo	90 10	90,6	3-30	Ilvasta	Umjerenodobra	0	Pleistocenske ilovače
12	Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i pseudoglejno Pseudoglej na zaravni	60 25 15	2810,1	0-16	Ilvasta do ilovasto glinasta	Slabado umjerenodobra	0	Les
13	Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i pseudoglejno	70 30	732,3	3-16	Ilvasta do ilovasto glinasta	Nepotpuna do umjerenodobra	0	Les
14	Pseudoglej na zaravni, duboki Semiglej pseudoglejni	80 20	819,4	0-3	Ilvasta do ilovasto glinasta	Slabado umjerenodobra	0	Les
15	Pseudoglej na zaravni srednje duboki Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i erodirano, antropogenizirano Lesivirano pseudoglejno	60 20 10 10	5203,7	0-16	Ilvasta do ilovasto glinasta	Slabado umjerenodobra	0	Les
16	Pseudoglej na zaravni, duboki Pseudoglej.glej Semiglej pseudoglejni Glejno epiglejno	70 10 10 10	88,2	0-3	Ilvasta do ilovasto glinasta	Slaba	0	Les
17	Pseudoglej na zaravni Pseudoglej.glej Kolvij distrični	50 40 10	43,2	0-3	Ilvasta	Nepotpuna do umjerenodobra	0	Pleistocenske ilovače
18	Pseudoglej.glej Amfiglej mineralni nekarbonatni Hipoglej mineralni	70 20 10	104,7	0-3	Glinasto ilovasta	Slabado nepotpuna	0	Holocenske i pleistocenske ilovače
19	Hipoglej mineralni nekarbonatni Amfiglej mineralni nekarbonatni Pseudoglej.glej	60 30 10	73,2	0-3	Glinasto ilovasta do ilovasto glinasta	Umjerenodobra do nepotpuna	0	Holocenske ilovače i gline
20	Amfiglej mineralni nekarbonatni Aluvijalno-kolvijalno, eutrično, hipoglejno	80 20	15,4	0-3	Glinasto ilovasta	Nepotpuna do umjerenodobra	0	Holocenske ilovače i gline
21	Amfiglej mineralni Hipoglej mineralni Semiglej pseudoglejni	60 20 20	3771,0	0-3	Glinasto ilovasta do glinasta	Slabado nepotpuna	0	Holocenski nanosi
22	Amfiglej mineralni nekarbonatni, vertični Hipoglej nekarbonatni Semiglej aluvijalni, pseudoglejni	50 30 20	89,0	0-3	Glinasto ilovasta do glinasta	Vrlo slabado slaba	0	Holocenski nanosi
23	Vodene površine (jezera i ribnjaci)		887,1					
24	Naselja s okućnicama		1000,8					
25	Industrijsko područje		85,5					

26	Eksploatacija sirovina		32,2				
Sveukupna površina			22644,9				

Najveću površinu zauzima kartirana jedinica broj 15 s pseudoglejnim i lesiviranim tlima a najmanju površinu kartirana jedinica broj 20 s močvarno glejnim amfiglejnim i aluvijalno koluvijalnim tlima. Na ovom području nema stijena na površini, dakle stjenovitost nije utvrđena a nije utvrđena ni kamenitost tla, odnosno u istraživanim tlima nije utvrđen značajniji sadržaj čestica većih od 2.0 mm promjera osim u nekim koluvijalnim te kiselo smeđim tlima na metamorfnim stijenama. Tekstura površinskog horizonta tla je uglavnom ilovasta, ilovasto glinasta do glinasto ilovasta. Glinasta tekstura je utvrđena samo kod amfiglejnih tala i to posebno vertičnih. Kod velikog broja kartiranih jedinica tla (1, 2, 8, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21 i 22), nagib terena varira od 0-3%, što ukazuje na potpuno ravan do mikrovaloviti reljef. Variranje nagiba terena od ravnog do blagih padina ili od 0-8%, utvrđeno je kod kartirane jedinice broj 3. Za kartirane jedinice 6, 7, 12 i 15, nagib terena varira od 0-16 % ili od ravnog terena do blagih padina a rijeđe i do umjereno blagih padina.

Kod kartiranih jedinica 5, 10 i 13 utvrđeno je pretežno variranje nagiba od blagih do umjereno blagih padina ili od 3-16 % a kod kartiranih jedinica broj 4 i 11 utvrđeni je najveći nagib koji varira od 3-30 % ili od blagih do umjereno strmih padina.

Dreniranost tla je pretežno je umjereno dobra do nepotpuna dok je kod kartiranih jedinica 21 i 22 vrlo slaba do slaba. Kao što je ranije spomenuto, na povišenijim doijelovima reljefa kao matični supstrat javljaju se pretežno les te pleistocenske ilovače. U nizinskom dijelu javljaju se uglavnom holocenski sedimenti ilovača i glina.

Vrednovanje tala za prostorno uređenje i zaštitu

Vrednovanje zemljišta za potrebe prostornog planiranja izvršeno je prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (N.N. 66/2001), Zakonu o prostornom uređenju (N.N. 30/1994), Zakonu o zaštiti prirode (N.N. 30/1994) te prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima ... (NN 106/98) kao i njihovih kasnijih nadopuna. Istraživana tla su razvrstana u prostorne kategorije P1, P2, P3 i PŠ koje su namjenjene poljodjelskom dijelu razvrstavanja tala.

Tla pokrivena šumom svrstali smo u šume koje na ovom području imaju uglavnom gospodarsku namjenu. Međutim, kako je kod kartiranih jedinica 4 i 11 utvrđeni veliki nagib terena, te kako se na tom području na površini nalaze jako erodibilni praškasti materijali, predlažemo da šume na tom području dobiju pored gospodarske i zaštitnu namjenu.

Ne temelju kriterija za bonitiranje zemljišta (Kovačević, 1983. i Kovačević i dr., 1987), odnosno na temelju vrijednosti boniteta tla, boniteta klime i boniteta reljefa, utvrđeni je korigirani bonitetni broj poena za svaku kartiranu jedinicu tla koji se prikazuje u koloni 3 tablice 3, a na osnovu čega su zatim izdvojene bonitetne klase i potklase prikazane u koloni 4 spomenute tablice 3. Na osnovu tih rezultata izvršeno je potom razgraničenje istraživanog prostora na bonitetne klase i potklase koje su prikazane na bonitetnoj karti mjerila 1:25 000.

Nakon toga su utvrđene klase i potklase prema bonitetnim vrijednostima uvrštene u prostorne kategorije korištenja zemljišta. Te kategorije su prikazane u koloni 5 iste tablice.

Ukupna površina tala po kartiranim jedinicama prikazana je u koloni 6. U koloni 7 je prikazana površina pod šumom (ili van poljoprivrede) a u koloni 8 površina u poljoprivredi (ili van šume).

Najbolja tla na području grada Garešnice, koja bi trebalo sačuvati isključivo za primarnu biljnu proizvodnju, su tla kartirane jedinice br. 2, 3, 8 i 9. Pripadaju grupi **osobito vrijednih obradivih tala P1** kategorije korištenja zemljišta. Zauzimaju ukupnu površinu u poljoprivredi od 541,5 ha, što čini svega 3,7 % u odnosu na ukupnu površinu poljoprivrednih tala.

Tablica 3: Bonitetne klase i potklase te kategorije korištenja zemljišta na području grada Garešnica

Kartirane jedinice tla					Površina, ha		
Broj	Naziv sistematskih jedinica	Broj poena*	Bonitetne klase i potklase**	Prostorna kategorija korištenja zemljišta	Ukupna	Pod šumom	U poljoprivredi
1	Koluvijalno tlo, oglejeno, ilovasto Aluvijalno-koluvijalno oglejeno, ilovasto Glejno epiglejno Glejno hipoglejno	68	3.2.	P 2	1946,2	429,0	1517,3
2	Aluvijalno-kluvijalna hipoglejna, glinasto ilovasta tla	77	2.2.	P 1	204,1	100,7	103,4
3	Eutrično smeđe lesivirano Pseudoglej obronačni, eutrični, srednje duboki	82	2.1.	P 1	1074,5	858,6	215,9
4	Kiselo smeđe tipično, srednje duboko i duboko Kiselo smeđe lesivirano, srednje duboko i duboko	38	6.1.	PŠ	296,1	296,1	0,1
5	Lesivirano tipično Kiselo smeđe lesivirano, srednje duboka tla	57	4.2.	P 3	288,7	288,7	0,0
6	Lesivirano tipično i erodirano, antropogenizirano Pseudoglej obronačni Lesivirano pseudoglejno	64	3.2.	P 2	1841,2	836,4	1004,8
7	Lesivirano tipično Pseudoglej obronačni Lesivirano pseudoglejno	60	4.1.	P 2	306,2	62,5	243,7
8	Semiglej aluvijalni, pseudoglejni Pseudoglej.glej Glejno hipoglejno	79	2.2.	P 1	277,4	92,6	184,8
9	Semiglej pseudoglejni Pseudoglej.glej Pseudoglej na zaravni	84	2.1.	P 1	392,3	354,9	37,4
10	Pseudoglej obronačni Kiselo smeđe tipično i lesivirano Koluvijalno tlo, ilovasto i pjeskovito	55	4.2.	P 3	171,7	117,3	54,4
11	Pseudoglej obronačni, srednje duboki Distrično smeđe lesivirano tlo	51	5.1.	P 3	90,6	1,5	89,1
12	Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i pseudoglejno Pseudoglej na zaravni	53	4.2.	P 3	2810,1	422,5	2387,6
13	Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i pseudoglejno	53	4.2.	P 3	732,3	646,8	85,5
14	Pseudoglej na zaravni, duboki Semiglej pseudoglejni	56	4.2.	P 3	819,4	199,8	619,6
15	Pseudoglej na zaravni srednje duboki Pseudoglej obronačni Lesivirano tipično i erodirano, antropogenizirano	47	5.1.	P 3	5203,7	307,9	4895,7

	Lesivirano pseudoglejno						
16	Pseudoglej na zaravni, duboki Pseudoglej.glej Semiglej pseudoglejni Glejno epiglejno	45	5.2.	P 3	88,2	26,6	61,6
17	Pseudoglej na zaravni Pseudoglej.glej Koluvij distrični	44	5.2.	P 3	43,2	0,3	42,9
18	Pseudoglej.glej Amfiglej mineralni nekarbonatni Hipoglej mineralni	37	6.1.	PŠ	104,7	74,4	30,2
19	Hipoglej mineralni nekarbonatni Amfiglej mineralni nekarbonatni Pseudoglej.glej	42	5.2.	P 3	73,2	70,1	3,1
20	Amfiglej mineralni nekarbonatni Aluvijalno-koluvijalno, eutrično, hipoglejno	32	6.2.	PŠ	15,4	0,0	15,4
21	Amfiglej mineralni Hipoglej mineralni Semiglej pseudoglejni	30	6.2.	PŠ	3771,0	798,6	2972,4
22	Amfiglej mineralni nekarbonatni, vertični Hipoglej nekarbonatni Semiglej aluvijalni, pseudoglejni	26	7.1.	PŠ	89,0	53,6	35,4
23	Vodene površine (jezera i ribnjaci)				887,1	0,0	887,1
24	Naselja s okućnicama				1000,8	0,0	1000,8
25	Industrijsko područje				85,5	0,0	85,5
26	Eksploatacija sirovina				32,2	0,0	32,2
	Sveukupna površina				22644,9	6039,1	16605,8

* Broj poena korigiranog boniteta zemljišta

** Prvi broj označava bonitetnu klasu a drugi broj potklasu

Drugu kategoriju tala koja spadaju u skupinu **vrijednih obradivih tala P2** kategorije korištenja zemljišta, čine tla kartiranih jedinica 1, 6 i 7. To su poljodjelska tla koja također moraju biti sačuvana isključivo za poljodjelstvo, a koja zauzimaju površinu u poljoprivredi od 2 765,7 ha ili 18,9 % u odnosu na ukupnu površinu poljoprivrednih tala.

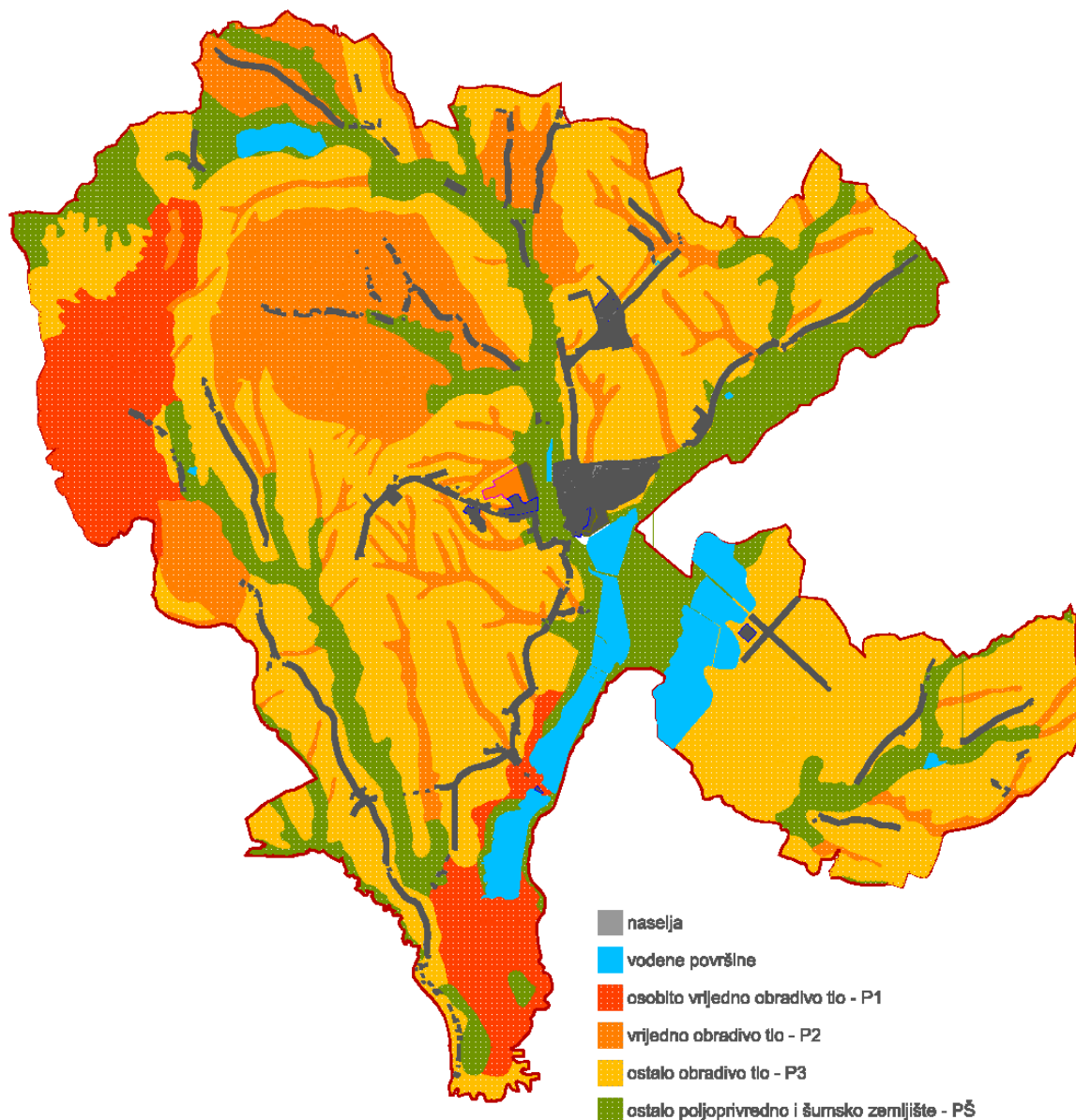
Treću kategoriju tala koja spadaju u skupinu **ostalih obradivih tala P3** kategorije korištenja zemljišta, čine tla kartiranih jedinica 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 19. Važno je napomenuti da u okviru prostora ovih kartiranih jedinica nalazimo i tla nižih kategorija, ali kriteriji kartiranja ne omogućavaju njihovo izdvajanje. Ova kategorija korištenja zemljišta je najraširenije od svih kategorija i zauzima površinu od 8 239,6 ha što čini 56,4 % od ukupne površine poljoprivrednih tala na istraživanom području.

Tla kartiranih jedinica broj 4, 18, 20, 21 i 22, svrstana su u kategoriju **ostalih poljoprivrednih i šumskih tala, šuma i šumskih zemljišta ili PŠ** prostornu kategoriju korištenja zemljišta, a zauzimaju ukupnu površinu od 3 053,4 ha što predstavlja 20,9% poljoprivrednih tala.

Onaj dio tala koji je pokriven šumom izdvojen je u **Š1 kategoriju** korištenja koja predstavlja šume **gospodarske namjene** te koja zauzima površinu od 5 989 ha, dok je manji dio koji se odnosi na park kod grada Garešnice izdvojen u **Š3 kategoriju** korištenja koja predstavlja šume posebne namjene te koja zauzima površinu od 50 ha.

Napominjemo da trajno oštećenje zemljišta u smislu promjene namjene načina korištenja poljoprivrednog zemljišta i to prvenstveno za infrastrukturne namjene izgradnje naselja, saobraćajnica, ulica i slično, najčešći je vid trajnog gubitka tla. On predstavlja najteži vid oštećenja tala. Stoga ovaj elaborat ima i funkciju spriječavanja daljnjeg gubitka posebno kvalitetnijih poljoprivrednih tala. Iz navedenog proizlazi da prostorni planovi trebaju voditi računa da se zaštiti tlo posebno P1 i P2 kategorije a donekle i P3 kategorije.

kartogram boniteta tala na području Garešnice

Literatura

Bogunović, M., Vidaček, Ž., Husnjak, S., (2001): Soil classification for the needs of spatial planning in Croatia (Klasifikacija tala za potrebe prostornog planiranja u Hrvatskoj). Agronomski glasnik 4-5 171-180 str.

Husnjak, S., Bogunović, M., Jurišić, M. (2000): Geoinformatička obrada pedoloških podataka za uzgoj povrća na području Sisačko-moslavačke županije. Agronomski glasnik 5-6, pp 227-246.

Kovačević, P. (1983): Bonitiranje zemljišta, Agronomski glasnik, br. 5-6/83, str. 639-684, Zagreb

Kovačević, P., Mihalić, V., Miljković, I., Licul, R., Kovačević, J., Martinović, J., Bertović, S. (1987): Nova metoda bonitiranja zemljišta u Hrvatskoj, Agronomski glasnik, br. 2-3/87, str. 45-75, Zagreb

Škorić, A., Filipovski, G., Ćirić, M. (1985): Klasifikacija zemljišta Jugoslavije, ANU BiH, Sarajevo

Škorić, A. (1986): Postanak, razvoj i sistematika tla. Fakultet poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

Zakon o zaštiti prirode, N.N., br. 30/1994, Zagreb

Zakon o prostornom uređenju, N.N., br. 30/1994, Zagreb

Zakon o poljoprivrednom zemljištu, N.N., br. 66/2001, Zagreb

Pravilnik o bonitiranju zemljišta, N.N., br. 47/1982, Zagreb

Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova, N.N., br. 106/1998

1.3. Prostorno razvojne i resursne značajke

1.3.1. Prostorna struktura gradskog područja

Prema razvojnoj osjetljivosti, odnosno mogućnosti prilagodbe planiranim promjenama, temeljem analize demografskih, gospodarskih, socio-kulturnih i dr. pokazatelja, naselja grada Garešnice možemo svrstati u 5 skupina:

- Naselja sa izrazitim nazadovanjem u razvitku. To su naselja koja imaju izrazito negativne sve pokazatelje, u ruralnim i prometno izoliranim područjima, duboko u procesu izumiranja, izrazito nepovoljne obrazovne strukture, minimalno opremljena komunalnom i društvenom infrastrukturom. To su naselja Gornji Uljanik, Veliki Prokop i Uljanički Brijeg.
- Naselja sa nazadovanjem u razvitku. To su naselja koja imaju izrazito negativne gotovo sve pokazatelje, manja naselja u ruralnim područjima podalje od glavnih prometnica, u procesu izrazite depopulacije ili izumiranja, nepovoljne obrazovne strukture, minimalno opremljena komunalnom i društvenom infrastrukturom. To su naselja Dišnik, Duhovi, Mala Bršljanica, Malo Vukovje, Rogoža i Uljanik.
- Naselja sa zaostajanjem u razvitku. Ovo je prosječan tip naselja u županiji sa negativnim gotovo svim pokazateljima, u ruralnim područjima, ali ipak bliže glavnim prometnicama i većim središtima rada, sa uznapređovalim procesom depopulacije, relativno dobro opremljena komunalnom infrastrukturom. Ovoj skupini pripadaju naselja Kaniška Iva, Veliko Vukovje, Velika Bršljanica, Mali Pašijan, Kajgana, Tomašica, Veliki Pašijan i Trnovitički Popovac.
- Naselja sa stagnacijom razvojnog procesa. To je prosječan tip naselja Hrvatske, s nizom povoljnih pretpostavki za brže i lakše usmjeravanje razvojnih procesa, sa većim brojem radnih mjesta, uglavnom pozitivnim demografskim pokazateljima te relativno dobro opskrbljena komunalnom i društvenom infrastrukturom). Ovdje možemo svrstati naselja Ciglenica, Hrastovac, Kapelica, Zdenčac i Garešnički Brestovac.
- Naselja uravnoteženog razvoja. U ovu skupinu ubraja se samo Garešnica, gradsko naselje sa relativno mladom i aktivnijom populacijom te pozitivnim prirodnim prirastom.

Sigurno je da će glavnu ulogu u prostorno-gospodarskom razvitku grada Garešnice imati naselja iz posljednje dvije skupine. Uz naselje Garešnicu to se posebno odnosi i na naselja u njenom neposrednom okruženju (Ciglenica, Kapelica, Kajgana, Garešnički Brestovac, Veliki Pašijan i Hrastovac) koja su zajedno sa gradskim središtem formirala središnje razvojno područje. Blizina sa središnjim naseljem i smještaj uz glavne prometne pravce ovim je naseljima u protekom razdoblju osiguravala bolje uvjete za razvoj nego su imali ostali dijelovi područja grada. U ovom središnjem razvojnom području smješteno je 60% stanovništva grada koje će biti nosilac budućeg razvoja grada.

1.3.2. Infrastruktura i prirodni resursi

U središnjem području grada ostvarena je i koncentracija komunalne i druge infrastrukture, kao osnovni preduvjet budućeg razvoja proizvodnih djelatnosti. U sjevernom dijelu Garešnice izgrađena je TS 35/10 kV. Uz postojeću trafo-stanicu 35/10 kV planirana je izgradnja nove TS 110/20 kV koja će se napajati novim 110 kV dalekovodom. Izgradnjom nove TS dugoročno će se riješiti opskrba električnom energijom na području grada.

Jedan od najvažnijih prostorno-razvojnih resursa grada Garešnice je kvalitetno poljoprivredno zemljište u središnjem dijelu između cesta Ž-3166 i Ž-3167, odnosno između Velikog Vukovja i Kaniške Ive, te između cesta D-45 i Ž-3136 tj. između Brestovca i Tomašice. Iskorištenost ovih površina danas nije na adekvatnoj razini i u toj činjenici leže stanovite razvojne rezerve.

Također, jedno od bitnih karakterističnih obilježja čitavog područja županije su mnogobrojni ribnjaci. Prema površini pod ribnjacima i preradi slatkovodne ribe Bjelovarsko-bilogorska županija je prva u Hrvatskoj, a grad Garešnica ostvaruje značajan udio u županijskoj ribnjačarskoj proizvodnji. Na području grada uz rijeku llovu nalaze se velike ribnjačke površine koje čine dva kompleksa privrednih ribnjaka "Garešnica" i "Hrastovac".

Velik udio šumskih površina u ukupnoj površini grada Garešnice osigurava dobar izvor sirovina za daljnji razvoj drvoprerađivačke industrije.

Najveća prostorna kvaliteta grada Garešnice je raznoliko pejzažno okruženje. Sa sjeverozapadne strane gradsko područje okružuju obronci Moslavačke gore obrasli šumama bukve i jele. U nižim predjelima bukvu zamjenjuju hrastove šume koje se pružaju do samog središta grada. Nizinske šume hrasta izuzetna su krajobrazna vrijednost ovog dijela Hrvatske koju treba osobito njegovati.

Istočni dio gradskog područja obilježava dolina rijeke llove sa najkvalitetnijim šumama hrasta i brojnim ribnjacima. Ribnjaci llove sa svojim velikim vodenim površinama također izuzetno obogaćuju krajolik, dajući mu posebnost i prepoznatljivost. U llovu utječu brojni mali potoci koji su zadržali karakterističan prirodni tok i bogatu vegetaciju. Na potocima su izgrađani i brojni mali ribnjaci koji svjedoče o dugoj i bogatoj tradiciji oblikovanja vodotoka i gospodarskog korištenja vode. Posebnu pažnju treba posvetiti očuvanju i zaštiti prirodnih vodotoka i njihovih cjelovitih biotopa koji uključuju brojne autohtone biljne i životinjske vrste. Uređivanje vodotokova treba vršiti samo kada je to opravdano zaštitom od bujica i poplava, a i tada treba izbjegavati njihovo ekstenzivno preoblikovanje i pretvaranje u ogoljele betonirane i popločane kanale. Središnji dio područja grada zauzimaju najkvalitetnije poljoprivredne površine.

1.3.3. Ocjena stanja kulturno-povijesnih vrijednosti

Današnjim granicama Grada Garešnice obuhvaćeno je 23 naselja: Ciglenica, Dišnik, Duhovi, Garešnica, Garešnički Brestovac, Gornji Uljanik, Hrastovac, Kajgana, Kaniška Iva, Kapelica, Mala Bršljanica, Mali Pašijan, Malo Vukovje, Rogoža, Tomašica, Trnovitički Popovac, Uljanik, Uljanički Brijeg, Velika Bršljanica, Veliki Prokop, Veliki Pašijan, Veliko Vukovje, Zdenčac.

Na ovom je području do sada bila provedena zaštita za 6 kulturnih dobara. Prema pravnom statusu *registrirani* (R) spomenici kulture su: župna crkva sv. Marije u Garešnici, župna crkva sv. Tome u Tomašici, te spomenička mjesta u Dišniku,

Trnovitičkom Popovcu i Velikom Prokopu. *Preventivno je zaštićeno* (P) kulturno dobro parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja u Velikoj Bršljanici.

Zaštita je dakle do sada provedena na razmjerno malom broju objekata kulturno-povijesnog nasljeđa. Iz tog je razloga u sklopu izrade konzervatorske podloge za potrebe ovog Plana predviđen detaljni obilazak terena te inventarizacija i vrednovanje kulturne baštine Grada Garešnice s ciljem da se sve kulturno povijesne posebice graditeljske vrijednosti zaštite, te da se stvore uvjeti za njihovu adekvatnu obnovu. Na taj su način *evidentirani* mnogobrojni novi baštinski elementi o kojima do sada nije bilo spoznaja.

Popisivanje je provedeno po važećoj konzervatorskoj metodologiji kod koje valja osobito istaknuti: sagledavanje svih vrijednosti i gledišta kulturne baštine prema razrađenoj tipologiji, vrednovanje izvornih i postojećih prostornih i ambijentalnih obilježja te nedjeljivost spomenika i prirodnog okoliša.

Tipologija i stanje naselja i narodnog graditeljstva.

Jedan od bitnih elemenata prostora su naselja, njihov odnos sa prirodnim okruženjem, unutrašnja organizacija, te pripadajući graditeljski fond. Na području Grada Garešnice osim gradskog naselja Garešnica sva ostala naselja su ruralnih obilježja nastala uz lokalne prometnice uz ceste prema Virovitici, Bjelovaru ili Daruvaru čineći gustu mrežu manjih naselja. Naselja su uglavnom jednostavne linijske matrice, s ujednačenim parcelama koje se nižu duž puta, formirajući izduženi zbijeni volumen, ali često i vrlo nekompaktni potez izgradnje (npr. u naseljima Velika Bršljanica, Dišnik) uokviren vegetacijom. Šire područje naselja čine kultivirani dijelovi poljoprivrednih kultura.

Linijska matrica naselja u ravničarskim je dijelovima prostora gotovo ravna dok na reljefno razvedenijem terenu meandriraju prateći morfologiju terena. Naselja nisu uspjela razviti matricu i izdiferencirati središte tako da se prostor uz raskrižje, oko crkve ili škole nameće kao središnji prostor. Gdje su takvi detalji koji markiraju prostor izostali naselje je bez ikakvih elemenata identiteta.

Valorizacija baštine

U pogledu valorizacije baštine najviše su vrijednosti spomenici II/III kategorije (makroregionalno/mikroregionalno značenje – okvirno razine regije županije do sjeverozapadne Hrvatske) pravoslavna kapela sv. Tome u Dišniku i župna crkva sv. Tome u Tomašici. Kategoriju III odnosno mikroregionalno značenje (okvirno nivoa županije) ima župna crkva sv. Marije u Garešnici, župna crkva sv. Jurja u Kaniškoj lvi, kapela sv. Marije Magdalene u Kapelici, parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja u Velikoj Bršljanici, parohijska crkva sv. Apostola Luke u Velikom Vukovju. Kategoriju III/IV (mikroregionalno/lokalno značenje) ima župni dvor u Garešnici, župni dvor u Kaniškoj lvi, pravoslavna filijalna crkva sv. Petke u Trnovitičkom Popovcu, župna crkva Gospe Lurdske i pravoslavna filijalna crkva Rođenja sv. Jovana u Uljaniku, škola u Velikom Pašijanu. Sve su ostalo spomenici niže vrijednosti odnosno lokalnog značenja (IV - nivo općine).

Valorizacija seoskih naselja.

Seoska naselja vrednovana su s obzirom na očuvanost seoskog prostora, tradicijskih elemenata okućnica, povijesne matrice i graditeljske strukture, omjera između očuvanosti izvornog građevnog fonda i novoizvedenog, te niza drugih, već ustaljenih u konzervatorskom pristupu vrednovanja seoskih aglomeracija

Najvrednija seoska naselja odnosno dijelovi naselja ocjenjuju se sa 01, a najmanje vrijedna sa 04. U slučaju da se dio naselja ili zaseok razlikuje po vrijednosti od cijelog naselja, to je posebno istaknuto.

Najveći broj seoskih naselja na području Grada Garešnice ocijenjen je s 04. To su naselja u kojima prevladavaju posve novi graditeljski oblici, među kojima su vrlo rijetke pojedinačne tradicijske okućnice sa stambenim i pripadajućim zgradama.

STANJE ZAŠTITE BAŠTINE (do izrade Plana)

Zaštićena kulturna dobra:

DIŠNIK	spomeničko mjesto	R 508
GAREŠNICA	župna crkva sv. Marije	R 495
TOMAŠICA	župna crkva sv. Tome	R 521
TRNOVITIČKI POPOVAC	spomeničko mjesto	R 510
VELIKI PROKOP	spomeničko mjesto	R 511

Preventivno zaštićena kulturna dobra:

VELIKA BRŠLJANICA	perohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja	P 03-UP/I-295/1-81.
-------------------	---	---------------------

Kulturna dobra evidentirana u sklopu izrade konzervatorske podloge
Prostornog plana Bjelovarsko bilogorske županije:

CIGLENICA	arheol. lokalitet – gradište <i>Dijanovac</i>
DIŠNIK	pravosl.kapela sv. Tome
DUHOVI	arheol. lokalitet crkve sv. <i>Duha</i>
GAREŠNICA	središnji dio naselja
	arheol. lokalitet <i>Prve Šovce</i>
	park u Ul. V. Nazora
	župna crkva sv. Marije
	župni dvor
GORNJI ULJANIK	dio naselja
HRASTOVAC	matrica i organizacija naselja
KANIŠKA IVA	naselje
	arheol. lokalitet <i>Osušak</i>
	župna crkva sv. Jurja
	župni dvor
KAPELICA	arheol. lokalitet
	kapela sv. Marije Magdalene
TOMAŠICA	dio naselja
	arheol. lokalitet <i>Berek</i>
	arheol. lokalitet <i>Gradina</i>
	arheol. lokalitet <i>Ravnice (Selište)</i>
	župna crkva sv. Tome
	župni dvor
TRNOVITIČKI POPOVAC	arheol. lokalitet – gradište <i>Šašar Grad</i>
	pravosl. filijalna crkva sv. Petke
	kapela sv. Duha
ULJANIK	dio naselja

	župna crkva Gospe Lurdske
	pravosl. filijalna crkva Rođenja sv. Jovana
	kapela sv. Antuna
VELIKA BRŠLJANICA	paroh.crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja
	evang. crkva
VELIKI PAŠIJAN	dio naselja
	paroh.crkva sv. Jovana
VELIKO VUKOVJE	dio naselja
	paroh.crkva sv. Apostola Luke
ZDENČAC	kapela sv. Florijana

--

1.4. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Planovi višeg reda koje treba uvažiti pri izradi Prostornog plana grada Garešnice su:

-Program prostornog uređenja Republike Hrvatske

Program prostornog uređenja temeljni je dokument prema kojem se uređuje prostor u državi, a njegovi zaključci su obveza za sve planove nižeg reda. Programom utvrđeni ciljevi koji su posebno relevantni za predmetni plan su slijedeći.

U poglavlju 1.Osnovni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja program navodi: *Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja kao osnovu za utvrđivanje zajedničkih kriterija korištenja prostora i razmještaja djelatnosti. Prilikom usklađenja interesa korištenja prostora treba uzeti u obzir pojačan interes za ulaganje na nekim prostorima te utvrditi stvarnu vrijednost i visoke standarde uređenja zemljišta koji će osigurati svrhovito korištenje i kvalitetno uređenje prostora.*

U poglavlju 2.2.4.Planiranje uređenja područja naselja navodi se: *Konsolidacija prostora naselja treba se temeljiti na njihovim obilježjima te očuvanju regionalnih odlika gradova i naselja. Prioritet zadovoljenja potreba konsolidacije prostora gradova je urbana obnova postojećih struktura (rekonstrukcijom, sanacijom i sl.) čime treba očuvati graditeljski identitet povijesnih središta naselja.*

U poglavlju 5.3.Zaštita graditeljske baštine: *Treba uspostaviti uravnoteženi odnos između osnovnih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja i naroda kojemu pripadaju.*

U poglavlju 5.4.Krajolik navedeno je: *Građevinska područja malih naselja i sela definirati na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine, a osobito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt. Očuvanje prostornog identiteta naselja treba temeljiti na poštivanju jedinstvenosti svakog grada, njegovoj povijesnoj slojevitosti te logici njegova rasta i preobražaja.Posebnu pažnju treba posvetiti kontaktnom području povijesnog gradskog središta i struktura suvremenih proširenja grada, osobito štititeći mjerilo, zatečene vrijednosti i graditeljsku tradiciju.*

- Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije

Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije izrađen je prije početka izrade Prostornog plana uređenja grada Garešnice, tako da su u PPUG ugrađeni osnovni zahtjevi i smjernice koje određuje PPŽ.

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske utvrđeni je nepovoljni trend u oblikovanju prostora koji se manifestira u širenju građevinskih područja naselja uz prometnice, odnosno međusobnom povezivanju naselja čime se gubi njihov autentični karakter. U cilju očuvanja identiteta prostora pažnju treba usmjeriti prema slici naselja i kultiviranog krajolika, te građevinska područja malih naselja i

sela definirati na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine.

Od brojnih kriterija oblikovanja prostora koji su definirani u Prostornom planu Bjelovarsko-bilogorske županije, za izradu Prostornog plana uređenja grada najvažniji je ograničenje veličina građevinskih područja prema broju stanovnika pojedinog naselja.

Za područje koje danas obuhvaća grad Garešnica izrađivana je slijedeća planska dokumentacija:

- Prostorni plan općine Garešnica, APZ Plan Zagreb, 1978.
- Generalni urbanistički plan Garešnice i Brestovca, APZ Plan Zagreb, 1982.
- Provedbeni urbanistički plan Centar Garešnice, DAP Daruvar, 1986.
- Provedbeni urbanistički plan Centar – Zapad, DAP Daruvar, 1986.
- Revizija Provedbenog urbanističkog plana Gajine – Garešnica, DAP Daruvar, 1989.

Glavni nedostatak prostorno planska dokumentacija izrađivana za Garešnicu je u tome što je temeljena na optimističnim razvojnim pretpostavkama. Tako je na primjer Generalnim urbanističkim planom Garešnice i Brestovca iz 1982. godine obuhvaćeno područje od 814 ha na kojem je za 2001. godinu predviđeno 5500 stanovnika u Garešnici i 1500 u Brestovcu. Stambene zone niske gustoće stanovanja obuhvaćale su 243 ha, zona središnjih funkcija 28 ha, površine namijenjene proizvodnji 118 ha, površine za sport i rekreaciju 28 ha, te 388 ha parkova, park šuma i poljoprivrednih površina. Planom je predviđeno izmještanje trase brze ceste Kutina – Virovitica na novu poziciju južno od grada. Veći dio ovih zahvata nije realiziran u terminskom obuhvatu plana, a demografska situacija koju je pokazao popis 2001. godine dodatno je demantirala planove.

Donošenjem strategije i programa prostornog razvoja Republike Hrvatske te na temelju ovih dokumenata izrađenog Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije stvorena je osnova za izradu nove generacije planova gradova i općina, temeljenih na vrijednosnom sustavu primjerenom novom društvenom, kulturnom i opće civilizacijskom poimanju prostora i životnog okoliša. Ekstenzivni razvojni scenariji i projekcije koji su dominirali prethodnom generacijom prostornih planova u novom će vrijednosnom sustavu biti dopunjeni sveobuhvatnom analizom prirodnih i stvorenih vrijednosti koje obogaćuju životni okoliš. Nova generacija planova morat će dati i adekvatna rješenja za probleme prostornog razvoja naselja koji su temeljeni na poistovjećivanju prava vlasništva sa pravom građenja. Rezultat te neodržive analogije je gruba devastacija naslijeđenih prostornih vrijednosti koja je dominirala desetogodišnjim tranzicijskim razdobljem, a manjim se dijelom reflektirala i u prostoru grada Garešnice.

1.5. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

1.5.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora

Grad Garešnica kao središnje naselje ima izražen gravitacijski utjecaj na ukupno promatrano područje. Za ovo je područje Hrvatske karakterističan način formiranja naselja duž puteva, koji je doveo do spajanja građevnih područja pojedinih naselja uz važnije prometnice te u gravitacijskim područjima većih središta. Na taj je način uz državnu cestu D-45 stvoreno kontinuirano linearno građevno područje oko grada Garešnice, od Kapelice na jugu do Zdenčaca na sjeveru, u ukupnoj dužini od gotovo 12 km. Na ovom linearnom potezu nalaze se četiri naselja: Kapelica, Garešnica, Brestovac i Zdenčac, a u ovu skupinu naselja pripada i naselje Ciglanica čije je građevno područje također povezano s Garešnicom. U ovih 5 naselja prema popisu stanovništva iz 2001. godine živi 6916 stanovnika, odnosno 58% ukupnog stanovništva grada koji iznosi 11888 stanovnika. Ovaj proces koncentracije stanovništva oko središnjeg naselja započeo je početkom 60-tih godina sa ubezanom industrijalizacijom Garešnice i otvaranjem radnih mjesta te napuštanjem poljoprivrednih naselja.

Naselja na području grada Garešnice većinom su seoskog karaktera. Jedino gradsko naselje ovog područja je Garešnica, a donekle urbaniziranim naseljima mogu se smatrati Ciglenica, Garešnički Brestovac i Zdenčac. Putovi i ceste uz koje su nastala naselja trasirani su na način koji je izuzetno obziran prema prirodnim vrijednostima. Središta seoskih naselja formirala su se spontano uz križanja puteva ili na izražajnim topografskim lokacijama sa skromnim brojem građevina javnih i društvenih sadržaja.

Prema razvojnim pokazateljima jedino Garešnica pokazuje uravnoteženi razvoj, dok je kod naselja Ciglenica, Kapelica, Garešnički Brestovac, Veliki Pašijan i Kajgana primjetna stagnacija razvojnog procesa. Ostala naselja na području grada zaostaju u razvitku, pa čak i nazaduju. Sudeći prema postojećim trendovima u razvoju tih naselja, bez skorog i odlučnog zahvata šire zajednice ove procese zaostajanja i nazadovanja u navedenim naseljima bit će vrlo teško zaustaviti.

1.5.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja

Mogućnosti daljnjeg razvoja gradskog područja u prvom redu su vezane uz prirodne i prostorne pogodnosti ovog područja, a to su: relativno povoljan prometni položaj, kvalitetno poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište Moslavačkih obronaka, ribnjačke površine te postojeći gospodarski kapaciteti.

Budući da je u dosadašnjem razvoju vrlo važan gospodarski segment bila poljoprivredna proizvodnja, budući razvoj također bi se dobrim dijelom rebao bazirati na ovoj djelatnosti, za što postoje sve komparativne prednosti. Kvaliteta poljoprivrednih tala je vrlo dobra, a i njihova ekološka očuvanost je na dovoljno visokoj razini za proizvodnju ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda. Stoga bi se u budućem razvoju poljoprivredne djelatnosti na području grada naglasak trebao staviti na ovaj segment poljoprivredne proizvodnje.

Ograničenja u razvoju poljoprivrede kao vrlo važne djelatnosti na području grada nalaze se u veličini zemljišnih kapaciteta (usitnjenosti posjeda), niskom stupnju obrazovanosti i stručnosti poljoprivrednih proizvođača te zastarjelom tehničko-

tehnološkom razinom proizvodnje. Ograničenja razvoja također se očituju i u potrebi za očuvanjem ekološke kvalitete područja te sprječavanja svakog zagađenja, u prvom redu zagađenja poljoprivrednih tala koja su izrazito osjetljiva na kemijske polutante. Također je potrebno spriječiti svaku neadekvatnu upotrebu prostora te je u tom kontekstu potrebno obratiti posebnu pažnju očuvanju prirodne ravnoteže okoliša. Stoga se buduće uređivanje i korištenje prostora treba realizirati na način koji u potpunosti osigurava i unaprijeđuje prirodne vrijednosti područja grada te će se Prostornim planom uređenja grada odrediti optimalni prostori za pojedine namjene.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije određen je razvoj gradskog središta Garešnice kao područnog središte dok se naselja Garešnički Brestovac, Kapelica, Hrastovac, Kaniška Iva, Trnovitički Popovac, Zdenčac, Ciglenica, Dišnik i Uljanik spominju kao potencijalna središta i središta sa umanjenim ili drukčijim značajem jer se veći dio društvenih funkcija nalazi u značajnijem središtu, Garešnici.

Garešnica je bila sjedište bivše općine, a sada je sjedište grada te ima relativno jako gravitacijsko područje, ali je izražen negativan utjecaj Daruvara i Kutine. Garešnica je 1991. godine imala cca. 2800 radnih mjesta, 50% dnevnih emigranata, 1,5 stanovnika na jednog zaposlenog i usmjerenost na poljoprivredu i šumarstvo. Garešnica je jedino naselje na području grada sa uravnoteženim razvojem, a ima i stabilnu regeneraciju stanovništva. To je gradsko naselje sa naznačenom urbanom jezgrom. Planira se da će se Garešnica postupno osposobljavati za stvarno preuzimanje svoje planom predviđene uloge područnog središta te poticati razvoj okolnog gravitirajućeg područja. Da bi se to ostvarilo u prvom redu je potrebno gospodarske kapacitete podići na prijeratnu razinu, ali i ograničiti izvlačenje stanovništva iz šire okolice kako se nebi potpuno ispraznila, što će se postići povećanjem dnevnih migracija prema središtu grada i povećanjem atraktivnosti šireg područja. Za predviđeno povećanje broja stanovnika središnjeg naselja bit će više nego dovoljna postojeća građevinska područja koja se trebaju aktivirati postupno, a preobrazbu naselja treba temeljiti na kompletiranju gradske jezgre i urbanizaciji rubnih područja i prigradskih naselja, a putem izrade Urbanističkog plana uređenja cijelog grada.

U okviru preobrazbe i razvoja potencijalnih središta u pomoćna lokalna središta potrebno je ukupna demografska kretanja u ovim naseljima stabilizirati barem na nivou depopulacije, postići minimum radnih mjesta u naselju, riješiti minimum komunalne (plin, asfaltni kolnik, nogostupi) te minimum potrebne društvene infrastrukture i osnovne opskrbe, a vrlo je važno i rješavanje minimuma javnog prometa sa područnim središtem. Što se tiče građevinskih područja, potrebno je preispitati mogućnost transformacije pojedinih dijelova naselja sukladno potrebama određenog dijela poljoprivredne proizvodnje.

U pogledu razvoja komunalne infrastrukture na području grada Garešnice u najboljem stanju je središnje naselje.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Jedan od temeljnih ciljeva prostornog razvoja određenih Programom prostornog uređenja je racionalno korištenje i zaštita prostora, a prije svega prirodnih izvora. Najvredniji prirodni resursi na području grada Garešnica su:

- relativno kvalitetne i zdrave šume (bukve i jele na obroncima Moslavačke gore i hrastove u nižim područjima)
- relativno kvalitetno i očuvano poljoprivredno zemljište jako osjetljivo na kemijske polutante,

- ribnjačke površine,
- opekarska glina,
- manji (lokalni) vodonosnici.

Ove navedene prirodne resurse treba maksimalno koristiti za brži razvoj svih naselja na području grada, ali isključivo na principima održivog razvoja. Posebno pažljivo treba koristiti neobnovljive i neograničene izvore te izvore u blizini ili unutar zaštićenih dijelova prirode. Svaka eventualna promjena namjene površine mora se provoditi planski, a nakon detaljnog preispitivanja utjecaja na ukupno stanje u prostoru.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednosti dijelova okoliša

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša jedna je od najznačajnijih obveza utvrđenih Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Strategijom su kao posebno vrijedni elementi okoliša naglašeni: nezagađena tla, prirodne šume, čista pitka voda i ambijentalne cjeline.

Razvojni kontekst Hrvatske obilježen je težnjom ka ubrzanom razvoju u kojemu se ne vodi dovoljno računa o dugoročnim posljedicama pojedinih aktivnosti na okoliš. Prostorno planiranje stoga danas postaje ključnim čimbenikom zaštite okoliša određujući optimalnu namjenu prostora odnosno optimalno korištenje njegovih vrijednosti. Zbog toga je prostornim planom uređenja grada potrebno odrediti realne razvojne okvire temeljene na gospodarskim i razvojnim posebnostima Garešnice.

Daljnijim razvitkom sustava lokalne samouprave očekuje se da će sve više jačati svijest o vrijednostima prirodnog i kulturno-povijesnog okruženja te se može i sa te razine očekivati postavljanje strožih kriterija, a time i obveza zaštite vrijednosti prostora u cilju njegovog očuvanja za budućnost.

Osnovne karakteristike okoliša i postojeće ekološke vrijednosti i stabilnosti područja grada Garešnice očituju se u prvom redu u dobro očuvanom prirodnom okruženju te se stoga razvoj prostora grada treba temeljiti na ovoj karakteristici.

Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije je utvrđena potreba da se zapadni dio područja grada na obroncima Moslavačke gore te istočni dio zaštititi u razini kulturnog krajolika II kategorije. Time se ne štite samo značajne vrijednosti okoliša i ekološka stabilnost, nego i čuvaju prirodni resursi za već postojeće i moguće gospodarske aktivnosti (lovstvo, lovni turizam i dr.).

Površine za izgradnju objekata za gospodarske namjene treba prostorno ograničiti na područje planirano za zonu gospodarske namjene uz županijsku cestu čime bi se sačuvale povoljne ekološke karakteristike većeg dijela grada.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja

2.2.1. Demografski razvoj

Za Bjelovarsko-bilogorsku županiju u posljednjih pedesetak godina karakterističan je pad broja stanovnika i njegovog udjela u ukupnom stanovništvu Hrvatske. Ovaj negativni depopulacijski proces nije zaobišao niti grad Garešnicu, ali ipak u manjoj mjeri nego ostale dijelove županije. Prvi pad broja stanovnika na području današnjeg grada Garešnice zabilježen je na popisu stanovništva 1961. godine te je od tada konstantno opadao. Na području grada jedino Garešnica bilježi

konstantan pozitivan demografski indeks, tako da se njen broj stanovnika u tom razdoblju udvostručio. Smanjivanje broja stanovnika na području grada u spomenutom razdoblju posljedica je emigracije fertile stanovništva iz ruralnih dijelova u atraktivnija područja županije i Hrvatske i starenja populacije te vrlo niskih stopa prirodnog prirasta. Danas je grad Garešnica u demografskom pogledu povoljnijem položaju u odnosu na ostale dijelove županije. Iako se prema dobnoj strukturi stanovništvo grada može smatrati relativno starim, ipak se uspijeva osigurati kakav-takav rast stanovništva (imigracijom i vlastitim prirodnim prirastom) te se grad svrstava u područja sa vrlo slabom regeneracijom stanovništva. Iz podataka u priloženim tablicama vidljivo je se broj stanovnika u posljednjih pedeset godina postupno smanjivao, dok je broj kućanstava ostajao približno isti, odnosno smanjen je prosječan broj osoba po kućanstvu sa 3,71 1953. godine na 2,96 2001. godine.

Prema demografskim pokazateljima naselja na području grada možemo podijeliti u pet skupina:

- naselja u izumiranju (Gornji Uljanik, Uljanički Brijeg)
- naselja u procesu izrazite depopulacije (Dišnik, Duhovi, Uljanik, Rogoža, Malo Vukovje, Mala Bršljanica, Veliki Prokop, Trnovitički Popovac)
- naselja u procesu depopulacije (Ciglenica, Kajgana, Garešnički Brestovac, Mali Pašijan, Tomašica, Velika Bršljanica)
- naselja u procesu vrlo slabe regeneracije (Hrastovac, Kaniška Iva, Kapelica, Veliki Pašijan, Veliko Vukovje, Zdenčac,)
- naselja u procesu regeneracije (Garešnica)

Središnje naselje grada, Garešnica, još nije dostiglo fazu (nepoželjne) ekspanzije, a za stvarno preuzimanje uloge područnog središta određene Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske nedostaje joj stanovništva te ne treba sprječavati njen daljnji rast (na procjenjenih cca. 130% do 160% sadašnjeg stanovništva 2021. godine). Stoga se mogu očekivati i daljnje migracije iz agrarnih područja grada prema središnjem naselju.

Naselja u izumiranju i u fazi izrazite depopulacije i depopulacije uglavnom su smještena izvan glavnih prometnih pravaca, u njima je stanovništvo staro i ne može se očekivati regeneracija te se pretpostavlja da će se proces izumiranja i depopulacije nastaviti.

Na osnovu raspoloživih podataka o demografskim kretanjima u proteklom razdoblju može se pretpostaviti da će broj stanovnika na području grada Garešnice zahvaljujući starijoj dobnoj strukturi polagano opadati do 2021. te nakon toga zbog sada već bitno popravljene dobne strukture polako početi rasti.

2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture

Dugoročni cilj prostorno-gospodarskog razvoja je optimalno korištenje prostora, odnosno prirodnih resursa u svrhu gospodarskog razvitka grada, a da pri tom ne bude narušena prirodna ravnoteža i ugrožen okoliš. Predviđa se podizanje općeg standarda stanovništva grada za što je u prvom redu potrebno započeti sa tehničko-tehnološkom modernizacijom gospodarstva i kao posljedica toga povećanje proizvodnje i kontinuiranog rasta bruto domaćeg proizvoda te porasta zaposlenosti.

Planirana prostorno-razvojna struktura za područje grada Garešnice proizlazi iz razvojnih resursa grada, koje predstavljaju vrijedno poljoprivredno tlo, ribnjaci, šume i šumsko zemljište, vodotoci te već postojeći gospodarski pogoni. U početnom razdoblju ne može se očekivati izgradnja velikih novih proizvodnih kapaciteta, već će težište biti na obnovi i na boljem korištenju raspoloživih resursa, ali planom treba osigurati prostor za gospodarske djelatnosti.

Utvrđeno je da Županija ne raspolaže dovoljnim financijskim sredstvima za ulaganja u razvoj ovog područja, što vrijedi i za grad Garešnicu. Stoga se u cilju osiguranja investicijskih sredstava treba usmjeriti i prema inozemnim investitorima koji bi mogli pronaći interes za ulaganja, ponude li im se proizvodni programi koji su profitabilni i na međunarodnom tržištu.

Koncept razvoja gospodarskih djelatnosti za područje grada Garešnice treba se bazirati na poticanju razvoja malog i srednjeg poduzetništva kako u izgradnji novih malih gospodarskih pogona tako i u unapređenju poljoprivredne proizvodnje

(obiteljskih gospodarstava). Ova dva gospodarska segmenta trebala bi biti glavni nosioci razvoja u nadolazećem razdoblju. Pri tome je potrebno upotrebu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe svesti na što je manje moguću mjeru.

Glavni cilj u razvoju poljoprivrede je prijelaz sa sadašnje ekstenzivne na intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. U svrhu ostvarenja ovog cilja u prvom redu je potrebno provesti okrupnjavanje usitnjenih posjeda te podizanje stupnja obrazovanosti i stručnosti poljoprivrednih proizvođača. Također je važno podići tehničko-tehnološku razinu proizvodnje.

Gospodarski razvitak mora se temeljiti na uvažavanju mnogih kriterija jer, osim pozitivnog financijskog poslovanja treba biti zadovoljena i potreba održivog razvoja, koja predstavlja očuvanje vrijednog prirodnog okoliša i kultiviranog krajolika, poštivanje tradicijskih vrijednosti područja te poboljšavanje kvalitete življenja.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Naselja su jedan od najvažnijih elemenata kulturnog pejzaža, a ujedno i nositelji funkcionalne organizacije i žarišta preobrazbe prostora. Da bi se područje grada ravnomjernije i usklađenije razvijalo, svako naselje mora imati svoje mjesto u sustavu naselja, jednom od temeljnih elemenata organizacije prostora. Stoga je prostornim planom potrebno je definirati jasan i određen pravac preobrazbe i razvoja svih naselja na području grada.

Trend razvoja naselja u Hrvatskoj je povećavanje naselja i njihovo sadržajno razvijanje, dok se broj manjih naselja smanjuje, odnosno dolazi do njihovog izumiranja naselja. Na području grada Garešnice prema kriterijima koji uključuju broj stanovništva i udio poljoprivrednog stanovništva, jedino se središnje naselje može smatrati gradskim. Jače urbanizirana naselja su Garešnički Brestovac, Ciglenica, Zdenčac i Velika Bršljanica, a ostala naselja su ispodprosječnog stupnja urbanizacije.

Razvoj naselja bit će pod znatnim utjecajem gospodarskog opredjeljenja i utjecaja okolnih većih središta. Stoga će se tipologija naselja grada Garešnice usmjeravati ovisno o dominantnom gospodarskom usmjerenju te se na temelju toga predviđa jača urbanizacija središnjeg razvojnog područja grada. Seoska i manje urbanizirana naselja koja su orjentirana na poljoprivrednu proizvodnju zadržat će svoj ruralni karakter, ali uz razvijanje pojedinih urbanih funkcija u naseljima koja su navedena kao potencijalna središta umanjene značaja.

Garešnica je najveće naselje grada te će u okviru formiranja sustava središnjih naselja imati glavnu ulogu. Poduzimat će svi potrebni koraci u svrhu njenog preuzimanja uloge područnog središta određene Prostornim planom Bjelovarsko-bilogorske županije. U okviru središnjeg razvojnog područja koji čine naselja Garešnica, Garešnički Brestovac, Kapelica, Ciglenica i Kajgana predviđa se manji intenzitet depopulacije nego u ostalim naseljima grada.

Temeljni problem i glavni ograničavajući faktor u pogledu demografskog i gospodarskog razvoja čitavog prostora grada Garešnice je neodgovarajuća opremljenost komunalnom i prometnom infrastrukturom izvan središnjeg naselja. Vodoopskrbna mreža izvedena je u naseljima Garešnica i Garešnički Brestovac kao i sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Stoga će opremanje gradskih naselja vodovodom i kanalizacijom biti jedan od prioriteta prostornog

razvoja grada u nadolazećem razdoblju, posebno u središnjem razvojnom području.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Naselja na području grada možemo podijeliti u dva tipa. Prvu skupinu čine linearna seoska naselja nastala duž puteva, a drugu složenije urbane forme u koje možemo ubrojiti Garešnicu, Hrastovac, Brestovac te Uljanik.

Garešnica je isto tako nastala kao linearno naselje, ali se zahvaljujući položaju na križanju puteva razvila u složeniju urbanu strukturu. Stariji dijelovi naselja odlikuju se kvalitetnim urbanističkim rješenjima. Tu prije svega treba izdvojiti potez sjever-jug koji čine koodvorska ulica i ulica Vladimira Nazora sa drvoredima kestena i nizom relativno skromnih ali upečatljivih javnih zgrada: škola, dom zdravlja, općina.

Šezdesetih godina u ovu povijesnu jezgru ulaze stambene zgrade veće gustoće unoseći nove oblikovne elemente. Nova izgradnja ostvarila je prostorni odmak od povijesne strukture istovremeno zadržavajući osnovne poteze i pravce, tako da je ukupni rezultat u cijelosti prihvatljiv. Novo naselje Gajine nije se na najbolji način uklopilo u pozitivne urbane tradicije grada. Izuzev dobro lociranih i dimenzioniranih obodnih ulica koje su naslijeđene iz starijeg urbanog sloja naselje je opterećeno skućenom parcelacijom, velikim volumenima i postotcima izgrađenosti te nedovršenom mrežom ulica koja stoga postaje vrlo nepregledna. Garešnica će u budućnosti biti jedino naselje koje može računati na razvoj i povećanje broja stanovnika. Daljnje urbano uređenje grada mora afirmirati kvalitetne motive naslijeđene urbane strukture te ih razvijati i povezivati u usklađeni urbani sklop. Svaka buduća intervencija, od trasiranja novih ulica i lociranja društvenih i javnih sadržaja, do odabira urbane opreme i ambijentalnog uređenja trebala bi biti na najvišem mogućem nivou. Planom će se predložiti pravci razvoja grada usklađeni sa povijesnim, urbanističkim, topografskim i prirodnim datostima, te dinamika izrade planova i njihove realizacije.

Hrastovac se izdvaja pravilnom parcelacijom i planiranom formom križa, te uređenim parkom u središtu naselja oko kojega su okupljene zgrade javnih funkcija. U traženju prostora za razvoj treba razmotriti mogućnost zaokruživanja urbane forme naselja proširivanjem u dubinu umjesto linearnog proširivanja uz postojeću cestu.

Središnji dio Brestovca također je oblikovan na ambiciozniji način, sa proširenim uličnim pojasom, obostranim drvoredima i šetalištima te nizom zgrada javnih sadržaja. Daljnje uređenje Brestovca treba iskoristiti ove zatečene kvalitete, te zaokružiti formu naselja koje se počelo razvijati i izvan glavne ceste.

Uljanik je tradicionalno seosko naselje koje se zahvaljujući položaju na križanju cesta i ekonomski jakom gravitacijskom poljoprivrednom području razvilo u manje općinsko središte u kojem su bile okupljene osnovne javne funkcije.

Naselja na području grada Garešnice većinom su seoskog karaktera, a stambena seoska arhitektura nastaje u uskoj povezanosti sa prirodom i procesima poljoprivredne proizvodnje te je uz karakteristične pejzažne vrijednosti najvažniji element identiteta regije i naroda. Seoska naselja su zbog općeg trenda migracije prema gradskim središtima ujedno i demografski najugroženija. Zbog toga ovaj plan mora predložiti stimulativne mjere usmjeravanja razvoja u ugrožena seoska

područja koje će istovremeno uvažiti i potrebu "očuvanja morfoloških i strukturnih značajki seoskih naselja"

Suvremena europska načela vrednovanja i zaštite kulturne baštine temelje se na saznanju da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, samim tim i širim regionalnim prostorom i krajolikom. Jedno od osnovnih načela zaštite graditeljske baštine je težnja da se spriječi uništavanje neposrednoga krajolika, kako bi arhitektonski spomenik očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje. Uveden je izričaj kulturni krajolik koji potiče cjelovit pristup vrednovanju kulturne i prirodne baštine.

Na takvim shvaćanjima izrasta i zamisao prostorne baštine. Pod prostornom baštinom podrazumijevamo "topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti". Uz tradicijski pojam zaštite spomenika kulture i prirode, ravnopravno se pojavljuje i zaštita kulturnih i prirodnih dobara ili zaštita kulturnih, prirodnih i krajobraznih vrijednosti, odnosno vrednovanje svih oblika proizvoda prirode i ljudske stvaralačke djelatnosti. Smatrajući da kulturno i prirodno naslijeđe predstavlja skladnu cjelinu čiji su elementi nedjeljivi, proširena je terminologija zaštite na izričaje zaštite kulturne i prirodne, odnosno prostorne baštine. U takvom ozračju ocijenjeni su krajolici područja Grada Garešnice bilo da su prirodni okvir naselja, bilo da su ljudskim djelovanjem kultivirani predjeli u blizini naselja ili povijesnoga spomenika.

Suvremena zamisao očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih (graditeljskih) vrijednosti polazi od pretpostavke sveuhvatne (cjelovite, integralne) zaštite gdje je nemoguće utvrditi njihovu međusobnu granicu. Prirodne, krajobrazne i graditeljske vrijednosti međusobno se isprepleću, često i međusobno uvjetuju. Iako se zaštita provodi po posebnim (različitim) zakonima, prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu.

U cilju sustavne skrbi za zaštitu graditeljske baštine, kako je određeno u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, osnovna opredjeljenja su slijedeća:

- Uspostava cjelovitog i usklađenog sustava zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora;
- Neprekidno istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine te poticanje temeljne stručne i znanstvene obrade radi djelotvornije zaštite, ali i radi uključivanja u razvojne programe;
- Zaštita arheoloških predjela i mjesta u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti;
- Uspostava uravnoteženih odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja kojemu pripadaju;
- U sklopu modela revitalizacije seoskih cjelina primijeniti integralne oblike zaštite, te poticati osnivanje muzeja na otvorenom i predstavljanja narodnoga stvaralaštva radi odgojno-obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka.

Europskom konvencijom o krajoliku, krajolikom se smatra područje izgled kojega je određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i ljudskih čimbenika. Krajolik se mora shvatiti kao prostorno-ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu u kojoj valja štovati načelo raznolikosti i posebnosti krajolika.

Planiranim zahvatima u prostoru treba što manje mijenjati krajolik kako bi se očuvale lokalne posebnosti, a pri prijektiranju trasa infrastrukturnih mreža treba skrbiti o njihovu uklapanju u krajolik, i gdje je moguće uspostavljati zajedničke infrastrukturne pojaseve.

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske zacrtana je u tom smislu uspostava *Krajobrazne osnove Hrvatske* kao dugoročan projekt, pri čemu je nužna suradnja nadležnih službi za prostorno uređenje, zaštitu prirode i zaštitu kulturne baštine.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti u Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske propisuje se sljedeće:

- Izbjegavati pravocrtnu regulaciju vodotoka, a duž postojećih regulacija i agromeliorativnih zahvata omogućiti postanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata.
- Duž međa vratiti živicu u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Otvarati proplanke u šumovitim predjelima, osobito oko mogućih vidikovaca.
- Spriječiti daljnju neplansku izgradnju ladanjskih zgrada i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima.
- Očuvati seoske krajolike i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskoga gospodarstva, biopoljodjelstva, šumarstva, obrtništva, rukotvorskih vještina, turizma, te poticanja seoskoga stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranoga krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i ustrojbene (strukturne) značajke graditeljske baštine, poglavito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem moraju biti na vrstan način (tj. u skladu s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim označnicama) uključeni u budući razvitak. To prije svega podrazumijeva sljedeće:

- Zadržavanja povijesnih oblika komunikacija – starih cesta, pješačkih putova i planinarskih staza, često praćenih pokloncima;
- Očuvanje povijesnoga naseobinskoga ustroja, parcelacije i tradicijske građevne tvorevine;
- Oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava, koji su danas katkada gotovo bez stanovnika, prometno su odijeljeni i teško pristupačni, a izuzetne su etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti;
- Očuvanje i obnovu tradicijskih drvenih zgrada (stambenih i gospodarskih), klijeti, mlinova i svih ostalih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora;
- Očuvanje povijesnih slika krajolika i prepoznatljivih vidika;
- Očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih uporaba građevina i sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje;
- Zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziv sela, zaselaka, brijegova i potoka – od kojih neki imaju simbolično, ali i povijesno značenje.
- Očuvanje i obnovu svih građevina i sklopova sa spomeničkim obilježjima;

• Istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta.
U cilju očuvanja zaštite i unaprijeđenja kulturne i prirodne baštine, što znači očuvanje prepoznatljivosti, navodimo načela zaštite koja bi trebala biti polazna osnova budućega razvitka:

- Kulturna i prirodna baština predstavlja temelj prepoznatljivosti i dokaz je neprekinutoga slijeda razvitka sredine pa ju je potrebno štiti od svakog daljnjeg oštećenja i uništavanja temeljnih vrijednosti;
- Osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština – bilo da je posljedica ljudskoga djelovanja kroz povijest ili djelo prirode;
- Osim vrednovanih građevina, obično prepoznatljivih primjera određenoga stila, kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene izgradnje (drvene kuće) koje bi kao nositelje identiteta trebalo čuvati u izvorj namjeni;
- Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i gubitak samosvojnosti prostora.
- Potrebno je ostvariti edukativne staze kulturne baštine što će potaknuti kulturni turizam.

Zaštita kulturnoga nasljeđa, osobito onoga graditeljskoga, ovisi o društvenim prilikama, stvarnim vlasničkim odnosima, novčanim sredstvima i drugim čimbenicima. Stručne konzervatorske službe i službe lokalne uprave (županijske i gradske) trebale bi izraditi model pomoći imalcima i korisnicima spomenika kulture te ustrojiti povjerenstvo za neprekidno praćenje zaštite i obnove kulturne baštine. Istodobno valja razvijati svijest o važnosti i vrijednosti baštine kroz edukaciju, razvijanjem estetskih kriterija i kritičke misli u smislu isticanja dobrih primjera te ukazivanja na loše i neprimjerene zahvate. Značajnu ulogu u tome mogao bi imati lokalni tisak, lokalni radio, izložbe i sl. Treba stalno isticati i promicati ideje očuvanja kulturne i prirodne baštine i okoliša. Vrijedno je poticati donacije, ali isto tako ostvarivati male zahvate uređenja u koje se uključuje čitava javnost.

U vezi sa stupnjem očuvanosti prirodnih i krajobraznih vrijednosti, te tradicijskih oblika izgradnje i naseljavanja područja potrebno je planirati razvitak koji će se temeljiti na uvažavanju i svrhovitom iskorišćivanju temeljnih vrijednosti područja. To znači, prije svega, očuvanje ravnoteže i odnosa izgrađenoga i prirodnoga krajolika, uz razumno planiranje građevnih područja kako ne bi došlo do narušavanja visoko ocijenjenih kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti. Planiranje gospodarskih građevina prihvatljivo je u predjelima s nižom prostornom i krajobraznom kakvoćom i u naseljima svrstanim u niže razrede. Važno je osigurati djelotvorne načine za sprečavanje bespravne gradnje u vinogradima i ostalim kultiviranim krajolicima.

Zaštita cjelokupnosti prostora kulturne i prirodne baštine (krajolika) provodi se na način određivanja predjela (zona) zaštite, a zaštita pojedinačnih vrijednosti kulturne baštine (zgrada, građevina) provodi se određivanjem pravila ponašanja prilikom graditeljskih zahvata. Zbog toga su na kartografskom dijelu plana (uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora u mjerilu 1:25.000, plan građevnih područja naselja u mjerilu 1:5000) urisana područja (predjeli, zone) zaštite za Grad Garešnicu, za povijesna sela i naseobinske sklopove, za pojedinačne spomenički značajne građevine, kao i za predjele vrijednoga kulturnoga ili prirodnoga krajolika. Pojedine građevine spomeničke vrijednosti urisane su na spomenutim

kartografskim priložima Plana, a mogućnosti građevnih zahvata na pojedinim spomenicima kulture bit će potanko utvrđeni u skopu prethodnih uvjeta koje je potrebno pribaviti i zadovoljiti prilikom ishoda lokacijske i građevne dozvole. Za sve promjene i zahvate unutar granica područja (predjela) zaštite, kao i na spomenički vrijednim lokalitetima navedenim u pisanome dijelu Plana nadležna županijska služba trebat će zatražiti mišljenje i ishodi dozvolu od nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštitu prirode i okoliša.

Dosadašnjim vrednovanjem kulturne i prirodne baštine područja Grada Garešnice utvrđeno je postojanje vrijednoga naslijeđa makroregionalnog (razina sjeverozapadne Hrvatske), mikroregionalnog (razina županije) i lokalnog (nivo općine) značenja.

Zbog toga bi razvojne i gospodarske planove, posebice turističke, valjalo temeljiti na korištenju i očuvanju kulturne i prirodne baštine. Trebalo bi izraditi programe za zaštitu i obaviti potanko istraživanje najvrijednijega kulturnoga i prirodnoga naslijeđa. Trebalo bi, primjerice, učiniti sljedeće:

- Potanko istražiti i dokumentirati vrijedna tradicijska naselja u svrhu obnove pojedinačnih zgrada i graditeljskih sklopova kako bi se mogli uključiti u seoski i seljački turizam;
- Izraditi studiju vinogradarstva u svrhu ispitivanja mogućnosti uređenja vinskih cesta i prikladne ugostiteljske ponude;
- Istražiti tradiciju mlinarenja i drugih starih obrta te potaknuti njihovu obnovu i obnovu starih zgrada;
- Izraditi studiju njege krajolika kojom će se istražiti mogućnosti krajobraznoga uklapanja pojedinih prevelikih i neprikladnih građevina;
- Izraditi studije sanacije pojedinih zapuštenih predjela prirodnog krajolika (napušteni površinski kopovi, smetlišta i sl.) te zapuštenih predjela u kojima treba predvidjeti zahvate obnove (prije svega se to odnosi na zapuštene industrijske predjele).
- Ustrojiti pvojererstvo koje će stalno brinuti o zaštiti i obnovi kulturne i prirodne baštine;
- Osigurati novčanu potporu vlasnicima spomenika kulture i utemeljiti fond za obnovu, uređenje i održavanje povijesnih naselja Grada Garešnice i povijesno vrijednoga graditeljstva.

ribnjaci na Ilovi južno od grada

Garešnica - gužva na špici

zelena površina u središtu Garešnice koja čeka uređenje

improvizirana igrališta u središtu Garešnice

športski ribnjak u Garešnici

središte Kapelice sa mjesnim domom, poštom i uređenom parkovnom površinom ispred crkve

dolina potoka Bršljanica

izgradnja športskih i rekreacijskih sadržaja izvan građevinskog područja, na kvalitetnijom poljoprivrednom zemljištu

središte Kajgane sa kapelom, mjesnim i vatrogasnim domom

crkva sv. Tome u Tomašici kao znak u pejzažu doline Ilove

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Prostorni razvoj naselja na području grada Garešnica dugo se odvijao na spontani način. Osnivanje, organizacija i širenje naselja odvijali su se bez planskog predloška, temeljeni na iskustvenim i dogovornim pravilima seoskih zajednica. Naselja su najčešće locirana na hrptovima bregova, na višim kotama i na suhim terenima. Izvorna parcelacija je vrlo izdašna, sa parcelama širine 35 – 50 m i velikim dvorištima na kojima su stambeni i gospodarski objekti organizirani racionalno ali i vrlo slikovito. Pojedina naselja širila su se u duljinu, te su u velikoj mjeri zadržala izvornu parcelaciju. Kod drugih to nije bilo moguće zbog konfiguracije terena i drugih prirodnih uvjeta, pa je došlo do diobe izvorne parcelacije i progušćivanja izgrađenosti u naselju. Karakteristični primjer prvog načina uređivanja prostora je Veliko Vukovje, a primjer drugog modela je Kaniška Iva. Prosječna veličina parcele u Kaniškoj Ivi danas je 2200,00 m², dok je u Velikom Vukovju 4500,00 m².

Spontani način uređivanja prostora reguliran je krajem devetnaestog stoljeća uvođenjem katastarske izmjere, a u drugoj polovini dvadesetog stoljeća i prostornim planiranjem. Prostorni planovi osobito dobivaju na značaju šezdesetih i sedamdesetih godina kada se njima stvaraju preduvjeti za veliku ekspanziju urbanih sredina koja je tada bila u toku. Današnji prostorni planovi imaju znatno složeniju zadaću jer moraju osigurati uvjete za uravnoteženi prostorni razvoj koji će na najkvalitetniji način koristiti prostorne i prirodne resurse pojedine sredine. U tom se kontekstu pojavljuje potreba za vrednovanjem svih segmenata prostora, te zaštitom njegovih vrijednih dijelova. U postupku vrednovanja prostora koristit će se širok analitički aparat koji uključuje bonitetno vrednovanje poljoprivrednog zemljišta i šuma, zaštitu vodotoka i izvorišta vode, procjenu i analizu mineralnih i drugih rudnih resursa, te razvojni i demografski potencijali naselja i njihova komunalna i infrastrukturna opremljenost.

Takva višekriterijska procjena prostora odredit će dijapazon mogućnosti korištenja pojedinog prostora, a analizom demografskih, prometnih, razvojnih i gospodarskih potreba i njegovu konačnu namjenu.

Ograničene gospodarske prilike koje su obilježile proteklo desetljeće dovele su do različitih prostornih konflikata. Nedostana regulativa i politički voluntarizam omogućavali su pojedinim nezrelim investitorima nametanje neracionalnih, a često i potpuno neprihvatljivih načina korištenja prostora, temeljenih isključivo na pravu vlasništva. Objekti su se gradili po načelu «svoj na svome», različite funkcije miješale su se na neprihvatljiv način, a osnovna pravila struke nisu se poštivala. Jasno je da takva isforsirana prostorna rješenja nisu bila predviđena važećim planovima pa su se isti ili stavljali van snage ili se gradilo bespravno.

Na taj su način u prostoru zaživjele različite teško prihvatljive tvorevine, za koje se u postupku izrade Prostornog plana uređenja grada traži mogućnost zadržavanja u prostoru. Budući da prostorni plan mora ustanoviti jednoobrazne stručno utemeljene kriterije planiranja prostora i razmještaja funkcija u isti se ne mogu mehanički uvrštavati različiti naslijeđeni problemi. Stoga će se u ovom planu određene površine opisati kao «legalizacija prema zakonu o sanaciji bespravne gradnje». Na taj se način izbjegava automatsko legaliziranje bespravnih gradnji i njihovo neprihvatljivo dovođenje u ravnoravni položaj sa legalnim graditeljima.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja

Modelom racionalnog korištenja prostora treba zaustaviti njegovo nepotrebno zauzimanje za izgradnju naselja, ali i planiranje građenja izvan građevinskih područja, uvođenja infrastrukture i gospodarskih djelatnosti u prostoru.

Kada su u pitanju građevinska područja, vidljivo je iz odnosa njihove gustoće naseljenosti i veličine da su neprilagođena demografskim kretanjima i predimenzionirana, što ima višestruko negativan utjecaj na prostor:

- ne sprječava, ali ometa poljoprivrednu i drugu djelatnost na neizgrađenim dijelovima,
- omogućava rahlu i raštrkanu izgradnju što bitno utječe na izgled užeg i šireg pejzaža,
- bitno poskupljuje i usporava izgradnju potrebne infrastrukture te tako umanjuje životni standard i pojačava negativne utjecaje na okoliš (neizgrađenost sustava za odvodnju otpadnih voda kao direktnu posljedicu ima veće onečišćenje podzemnih voda i vodotoka).

Stoga je na području grada Garešnice potrebno provesti analizu sadašnjih građevinskih područja naselja te njihovo redefiniranje, pri čemu treba voditi računa i o potrebama gospodarskih djelatnosti.

Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije predložio je kriterije za određivanje građevinskih područja naselja vezane uz demografske pokazatelje i razvojne potencijale naselja. Prema tim kriterijima u izradi prostornih planova općina i gradova primarno treba utvrditi obuhvat već izgrađenih građevinskih područja naselja.

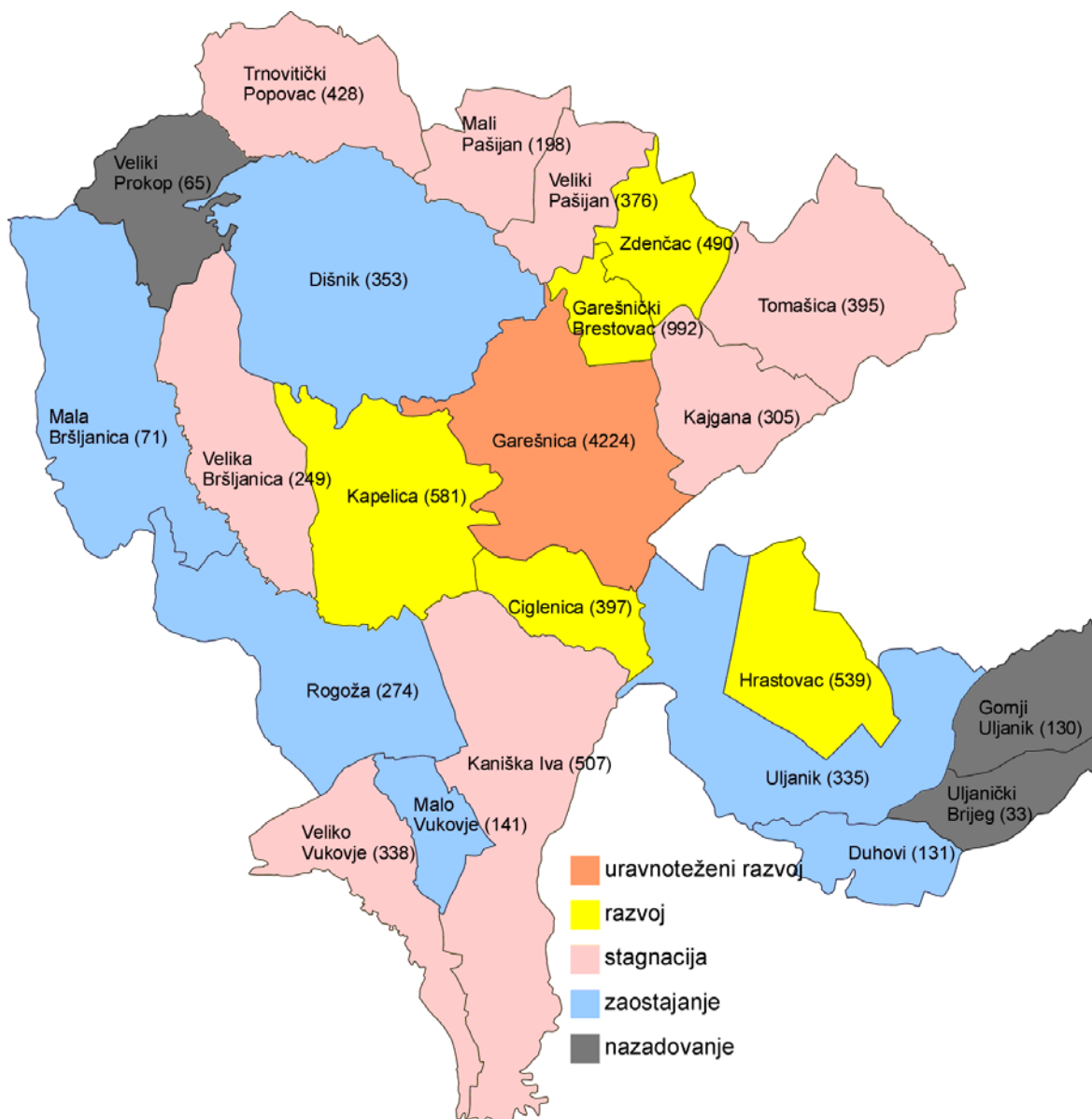
Za naselja koja demografski i razvojno stagniraju ovaj se obuhvat ne može povećavati, a povećanje je moguće samo kod naselja sa pozitivnim razvojnim pokazateljima. Na taj se način kroz planove općina i gradova njihov rast definira unutar realnih demografskih i razvojnih okvira. Sprječavanjem nekontroliranog povećavanja građevnog područja osigurat će se i viša razina komunalnog opremanja i urbanog uređenja za planirana građevinska područja.

Iskorištenost građevinskih područja na prostoru grada različita je. Najveća iskorištenost je u naseljima Garešnica, Garešnički Brestovac, Hrastovac i Kaniška Iva, a iznosi 90%. Iznadprosječnu izgrađenost građevinskih područja imaju još i naselja Kapelica, Trnovitički Popovac, Zdenčac i Ciglenica.

Temeljem prostornih demografskih i razvojnih pokazatelja naselja na području grada podijeljena su u pet razvojnih skupina:

- naselja u nazadovanju (Gornji Uljanik, Uljanički Brijeg)
- naselja u zaostajanju (Dišnik, Duhovi, Uljanik, Rogoža, Malo Vukovje, Mala Bršljanica, Veliki Prokop, Trnovitički Popovac)
- naselja u stagnaciji (Ciglenica, Kajgana, Garešnički Brestovac, Mali Pašijan, Tomašica, Velika Bršljanica)
- naselja u razvoju (Hrastovac, Kaniška Iva, Kapelica, Veliki Pašijan, Veliko Vukovje, Zdenčac,)
- naselja u sa uravnoteženim razvojem (Garešnica)

Slijedom ove podjele određene su i mogućnosti povećanja građevinskih područja naselja, a ovisno o njihovom mjestu na razvojnoj ljestvici ukupnog područja.

Ograničenja uslijed vrijednosti i posebnosti krajobraza, te kulturno-povijesnih cjelina

U predjelima prepoznatljivih krajolika te vrijednoga kulturno-povijesnog naslijeđa izgradnja je onemogućena ili je svedena na mjeru koja je primjerena stupnju zaštite. Na planu građevnih područja ucrtani su predjeli i granice zaštite kulturnoga i prirodnog naslijeđa iz razloga da izdavanje lokacijskih i građevnih dozvola bude djelotvornije i u provedbi jednostavnije. Prilikom izdavanja lokacijske i građevne dozvole za građevine u ovim predjelima potrebno je ishoditi suglasnost nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštite prirode i okoliša u Zagrebu. Građevna područja ucrtana su na katastarskim kartama umanjenima u mjerilo 1:5000. Na planu su označena građevna područja namijenjena za izgradnju, kao i predjeli zaštite kulturnoga i prirodnog naslijeđa gdje je moguća gradnja pod određenim uvjetima.

Predjeli zaštite kulturne baštine ograničenja su uglavnom za novu izgradnju (koja se svuda ne isključuje u potpunosti, ali je podvrgnuta pojačanoj kontroli prostornih intervencija), no istovremeno su i prednost u smislu prepoznatljivosti i korištenja raznolikih mogućnosti turističkog i kulturnog korištenja.

Građevna se područja uz ostalo oblikuju i tako da se maksimalno očuva izvorna tipologija, gabarit i mjerilo naselja posebno pazeći na slijedeće:

- povijesna naselja moguće je izgrađivati u pravilu samo "iznutra", interpolacijama i dovršavanjem strukture na praznim parcelama a izbjegavati ekstenzivnu rubnu i vanjsku izgradnju oko naselja i uz prilazne putove
- naselja kod kojih je tipološki dominantna jednostrana izgradnja ne bi trebalo izgrađivati s obje strane ceste
- kod bliskih susjednih naselja širenje se mora strogo kontrolirati (ostavljanjem zelenih cezura) kako ne bi došlo do strukturnog spajanja i gubitka prepoznatljivog pojedinačnog identiteta svakog naselja.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Glavni cilj i obveza vezani za unapređenje uređenja naselja preuzeti iz Prostornog plana Bjelovarsko-bilogorske županije odnose se na racionalno korištenje prostora za izgradnju naselja, odnosno određivanje građevinskog područja. Prostor za razvoj naselja mora biti utemeljen na nekoliko kriterija, od kojih su posebno važni optimalna gustoća stanovanja, argumentirane demografske i razvojne perspektive, očuvanje poljodjelskih, šumskih i vodnih resursa i optimalna organizacija naselja s naglaskom na uvjetovanost komunalnog infrastrukturnog opremanja.

U okviru uređenja naselja potrebno je preispitati i ako je moguće smanjiti veličinu građevinskog područja određenu starim planovima, a povećanje tih površina bit će opravdano samo u naseljima koja preuzimaju veće funkcije nego su do sada imala u tom prostoru. Na području grada nema takvih naselja tako da nema opravdanih razloga za povećanje građevinskih područja, a za pojedina naselja predviđa se i smanjenje.

U okviru uređenja središnjeg naselja treba staviti naglasak na formiranje jedinstvene slike grada, vodeći računa o njegovom topografskom smještaju, odnosu prema okolici, načinu oblikovanja gradske strukture, osnovnoj tlocrtnoj matrici, urbanim akcentima te industrijskim zonama. Također treba voditi računa i o u posljednje vrijeme zanemarenom gradskom zelenilu. Važno je postizanje kvalitetnijeg prostornog i oblikovnog uređenja svih naselja grada, te adekvatnog uređenja naselja koja su navedena kao potencijala središta, u pogledu sadržaja komunalne i društvene infrastrukture. U potencijalnim središtima u smislu uređenja treba više raditi na postizanju skladnijeg kompromisa urbane i ruralne komponente naselja, formiranju centra naselja te načinu interpolacije gospodarskih i poljoprivrednih djelatnosti u pretežno stambene strukture. U ostalim naseljima grada posebno treba voditi računa o saniranju napuštenog građevinskog i poljoprivrednog zemljišta i zahtjevima suvremenih načina poljoprivredne proizvodnje (okrupnjavanju zemljišnog posjeda, formiranju seoskih poljoprivrednih gospodarstava i dr.).

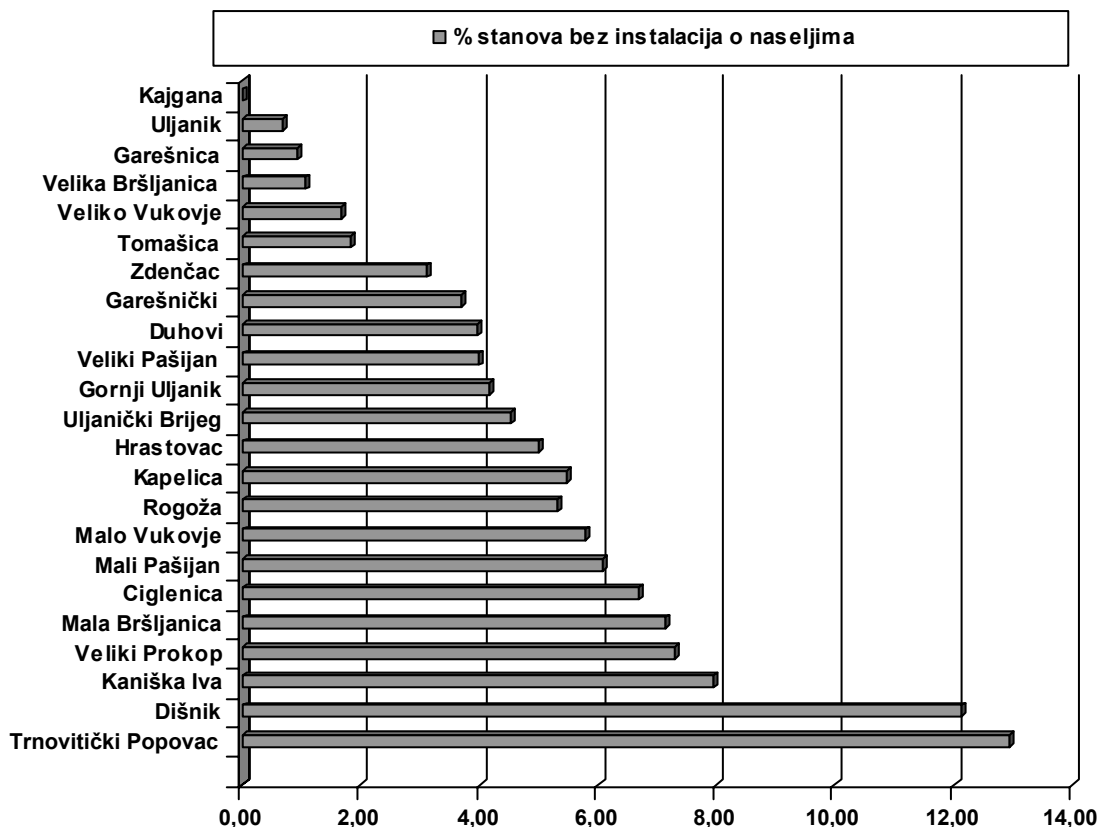
Poseban naglasak u pogledu prostornog i oblikovnog uređenja treba staviti na dijelove naselja koji imaju kvalitete povijesno-graditeljske cjeline (središte naselja Garešnica "L" oblika i ambijent oko crkve sa župnim dvorom i nizom prizemnica, povijesna matrica naselja Gornji Uljanik s tradicijskim objektima i pripadajućim im parcelama, tradicijska organizacija parcela i ujednačena arhitektura naselja Hrastovac, matrica naselja Kaniška lva sa nizom tradicijske ruralne arhitekture i kapelom na uzvišenju, ruralna cjelina u Tomašici uz crkvu i župni dvor, mala cjelina seoskih obilježja uz pravoslavnu crkvu sa prizemnicama historicističkih obilježja u Uljaniku, mala ambijentalna cjelina središta naselja Veliki Pašijan uz kapelu i školu upotpunjena tradicijskom arhitekturom te povijesna matrica Velikog Vukovja sa tradicijskom organizacijom parcela i središnjim prostorom oko crkve.

Prostorni razvitak i širenje naselja treba biti u relaciji s povijesnom strukturom naselja koje treba sustavno usklađivati s demografskim kretanjima.

Stanovništvu cijelog područja grada potrebno je osigurati uvjete za izgradnju kvalitetnih stambenih objekata, ali uz dužnu pozornost prema tradicijskom graditeljstvu koja se odražava u poštovanju mjerila, oblika, strukturnih značajki i graditeljskih materijala.

TABLICA - Stanovi za stalno stanovanje i nastanjene osobe prema opremljenosti stanova instalacijama i pomoćnim prostorijama, te vrstama materijala od kojih su izgrađeni vanjski zidovi zgrade (prema popisu stanovništva iz 1991. godine)

Naselje	Broj stanova i osobe	Ukupno	Stanovi s instalacijama					Stanovi s pomoćnim prostorijama		Stanovi u zgradama od tvrdog materijala
			centralnog grijanja, vodovoda, kanalizacije i el. struje	vodovoda, kanalizacije i električne struje	vodovoda i el. struje	samo el. struje	bez instalacija	s kupao-nicom	sa zahodom	
CIGLENICA	Stanovi Osobe	179 434	11 34	70 222	9 32	77 139	12 7	77 238	81 256	115 325
DIŠNIK	Stanovi Osobe	173 420	1 2	27 92	21 76	103 213	21 37	26 88	28 94	75 214
DUHOVI	Stanovi Osobe	76 160	1 2	20 63	11 29	41 64	3 2	17 51	19 60	44 105
GAREŠNICA	Stanovi Osobe	1442 4227	220 738	950 2905	42 124	217 490	13 20	1141 3581	1161 3629	1336 4051
GAREŠNIČKI BRESTOVAC	Stanovi Osobe	351 1033	78 250	176 575	14 41	70 144	13 23	246 804	252 822	317 973
GORNJI ULJANIK	Stanovi Osobe	72 152	0 0	8 24	12 34	49 89	3 5	7 23	8 24	25 68
HRASTOVAC	Stanovi Osobe	180 515	8 31	67 233	14 43	82 200	9 8	74 260	75 264	147 445
KAJGANA	Stanovi Osobe	90 328	7 31	25 122	25 93	33 82	0 0	29 144	32 153	67 279
KANIŠKA IVA	Stanovi Osobe	227 514	6 30	49 143	14 43	140 291	18 7	53 170	54 171	101 285
KAPELICA	Stanovi Osobe	182 545	7 25	65 234	23 82	77 185	10 19	68 240	72 259	121 424
MALA BRŠLJANICA	Stanovi Osobe	28 84	1 4	8 30	4 9	13 38	2 3	9 34	9 34	13 46
MALI PAŠIJAN	Stanovi Osobe	82 216	0 0	11 35	20 61	46 104	5 16	11 35	11 35	28 86
MALO VUKOVJE	Stanovi Osobe	69 173	3 16	20 70	7 12	35 71	4 4	23 86	23 86	32 109
ROGOŽA	Stanovi Osobe	132 317	2 7	45 137	20 55	58 113	7 5	43 130	47 144	76 223
TOMAŠICA	Stanovi Osobe	164 413	5 24	45 174	34 88	77 125	3 2	49 197	50 198	105 293
TRNOVIČKI POPOVAC	Stanovi Osobe	178 493	1 4	46 152	51 152	57 125	23 60	44 145	47 156	170 477
ULJANIČKI BRIJEG	Stanovi Osobe	22 48	0 0	2 2	0 0	19 45	1 1	2 2	2 2	5 8
ULJANIK	Stanovi Osobe	142 389	1 1	42 133	17 76	81 178	1 1	41 128	43 134	101 283
VELIKA BRŠLJANICA	Stanovi Osobe	93 278	9 33	42 153	1 2	40 89	1 1	49 184	51 186	57 201
VELIKI PAŠIJAN	Stanovi Osobe	125 363	4 13	26 90	26 64	64 191	5 5	25 77	30 103	89 273
VELIKI PROKOP	Stanovi Osobe	41 78	0 0	6 16	15 42	17 19	3 1	6 16	6 16	40 78
VELIKO VUKOVJE	Stanovi Osobe	179 341	6 31	47 119	15 31	108 154	3 6	49 142	53 150	76 200
ZDENČAC	Stanovi Osobe	160 456	6 20	53 186	35 108	61 142	5 0	57 200	59 206	110 356
UKUPNO	Stanovi Osobe	4387 11977	377 1296	1850 5910	430 1297	1565 3291	165 233	2089 6975	2213 7182	3250 9820

Također je obveza odrediti mjere za prometno i komunalno infrastrukturno opremanje naselja kao uvjet za daljnji razvoj i izgradnju naselja. Potrebno je osigurati višu razinu kvalitete prometnih površina unutar samih naselja te bolju povezanost gradskih naselja sa središnjim naseljem. U pogledu komunalne infrastrukture na području grada Garešnice prioritet treba dati izvedbi vodovodne mreže i sustavu odvodnje otpadnih voda, naročito u središnjem razvojnom području, tj. užem okruženju središnjeg naselja.

Preporuke za novu izgradnju na tragu tradicijskoga graditeljstva

Nove zgrade koje se ugrađuju u naslijeđeno naselje ili dio naselja spomeničkih vrijednosti treba uskladiti s mjerilom zatečenih zgrada i nasebinskih ambijenata (kuće trebaju biti prizemne sa mogućim potkrovljem, izduženoga tlorisa ili u obliku slova "L" (ovisno o zatečenom ambijentu), dvostrešnoga krovišta te s tradicijskim materijalima i tradicijskim pokrovom);

U slučaju izgradnje nove zidane kuće uz staru drvenu nužno je novogradnju smjestiti tako da se sačuva i stara kuća i da obje kuće imaju makar i maleno dvorište; moguće je staru kuću zadržati kao pomoćnu zgradu ili je prilagoditi i opremiti u svrhu seoskoga ili seljačkoga turizma;

- Prilikom izgradnje novih zgrada potrebno je, ako je ikako moguće, uklopiti i koristiti starije zgrade;
- Obnavljati starije vrednije zgrade i skupine tradicijskoga graditeljstva u izvornom stanju;

- Prilikom građevnih prilagodbi (adaptacija) i dogradnji starih zgrada treba poštovati izvorna tradicijska obilježja;
- Valja poticati očuvanje i obnovu zgrada putem prikladnoga obrazovanja pučanstva, promidžbom tehnika i metoda obnove starih zgrada te povoljnim kreditima za obnovu.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Prostorno-funkcionalno, Bjelovarsko-bilogorska županija jedan je od nerazvijenijih dijelova središnje Hrvatske. Garešnicu je zahvaljujući svom povoljnom prometnom položaju u odnosu na ostale dijelove županije, relativno blizu glavnog prometnog pravca središnjeg dijela Hrvatske, zaobišla većina negativnih pojava koje su dolazile s prometnom izoliranosti čitavog ovog područja, a odražavale se na prostorno-gospodarski razvoj.

Predstojeći razvoj gradskog područja i dalje će se temeljiti na njegovim osnovnim razvojnim resursima, odnosno gospodarstvu vezanog uz proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda te šumarstvo i drveno-prerađivačku industriju i ribnjačarstvo.

Većina naselja na području grada su naselja skromnog stupnja urbanizacije, a s obzirom na njihovo buduće gospodarsko opredjeljenje također vezano uz poljoprivrednu proizvodnju, očekuje se da će zadržati karakteristike ruralnih naselja. Građevinska područja ovih naselja nisu u potpunosti izgrađena, niti opremljena svom potrebnom komunalnom infrastrukturom.

Vodovodna mreža izvedena je samo u središnjem naselju i bližoj okolini, a odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda riješena je samo u Garešnici i Garešničkom Brestovcu. Najveći problem u pogledu komunalnog opremanja ostalih naselja, predstavljat će izvedba mreže odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, zbog visoke cijene izvedbe ovih instalacija. Ovaj problem prioritetno treba riješiti u naseljima u okruženju Garešnice koja imaju najveći razvojni potencijal.

Uz izvedbu mreže komunalne infrastrukture prioritet u razvoju grada je osiguravanje prostora za gospodarske sadržaje.

Poseban značaj u okviru prostornog razvoja imat će mjere zaštite pojedinih prirodnih resursa što ovom području otvara nove mogućnosti razvitka temeljenog na visokoj kvaliteti prirodnog okoliša te s tim u vezi proizvodnje ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda i razvoja lovnog turizma.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje prostora

ORGANIZACIJA PROSTORA

Organizacija prostora određuje osnovne kategorije korištenja: poljoprivredne, šumske i vodne površine, površine naselja i površine prometno-infrastrukturnih koridora, unutar kojih se utvrđuju namjena i uvjeti uređenja i korištenja prostora, ovisno o njegovim značajkama. Osnovu prostorne organizacije čine naselja sa svojom prometnom mrežom, te poljoprivredna i šumska zemljišta kao najznačajniji razvojni resurs. U prostornoj strukturi najznačajniju ulogu ima središnje razvojno područje sa Garešnicom i susjednim naseljima u kojima je smješteno cca 60% stanovništva grada, sa značajnijom koncentracijom društvene infrastrukture.

Prostor grada je prema načinu korištenja podijeljen na slijedeće kategorije:

1. Gradive površine

1.1. Građevinska područja naselja

unutar kojih se omogućuje gradnja

- 1.1.1. Stambenih zgrada
- 1.1.2. Pomoćnih građevina
- 1.1.3. Poslovnih građevina
- 1.1.4. Gospodarskih građevina bez izvora zagađenja
- 1.1.5. Gospodarskih građevina s izvorima zagađenja
- 1.1.6. Zgrada za javne potrebe
- 1.1.7. Građevina i uređaja prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture
- 1.1.8. Parkova, zaštitnog zelenila, dječjih igrališta i sportsko rekreacijskih površina

2.1. Područja izdvojene namjene izvan naselja

unutar kojih se omogućuje gradnja

- 1.1.1. Gospodarskih građevina I
- 1.1.2. Športskih i rekreacijskih građevina R
- 1.1.3. Turističkih i ugostiteljskih građevina T

2. Negradive površine

2.1. Poljoprivredene površine

- 2.1.1. Osobito vrijedno poljoprivredno tlo P1
- 2.1.2. Vrijedno obradivo tlo P2
- 2.1.3. Ostalo obradivo tlo P3
- 2.1.4. Ostala tla PŠ

2.2. Šumske površine

- 2.2.1. Šume gospodarske namjene Š1
- 2.2.2. Šume posebne namjene Š2
- 2.2.3. Zaštitne šume Š3

2.3. Vodene površine V

2.4. Površine za eksploataciju mineralnih sirovina E

3. Gradnja na negradivim površinama

Na negradivim površinama koje nisu svrstano u vrijedna i osobito vrijedna obradiva tla kategorije P1 i P2 i šumske površine omogućuje se gradnja objekata slijedeće namjene

- 3.1. Tovilišta
- 3.2. Građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda
- 3.3. Klijeti i spremišta voća
- 3.4. Zgrade za povremeni boravak
- 3.5. Farme
- 3.6. Šumarske, lugarske i lovačke građevine
- 3.7. Groblja
- 3.8. Građevine i površine za eksploataciju mineralnih sirovina

Najvrednije poljoprivredne površine na području grada Garešnice smještene su u središnjem i sjeverozapadnom dijelu. Zemljišta manjih nagiba koriste se za sadnju

ratarskih kultura, dok se zemljišta većih nagiba u sjeverozapadnom dijelu područja koriste za uzgoj voćarskih i vinogradarskih kultura. Iskorištenost ovih površina danas nije na adekvatnoj razini te se može bitno povećati.

Na području najvrednijeg poljoprivrednog zemljišta neće se omogućiti izgradnja objekata koji se inače mogu graditi izvan građevnog područja, jer za to nema opravdanja niti potrebe. Potrebe skladištenja i prerade poljoprivrednih proizvoda mogu se riješiti u postojećim ekonomskim dvorištima koja su većinom neadekvatno iskorištena.

TABLICA - Poljoprivredno zemljište grada Garešnice po katastarskim općinama prema obliku vlasništva

Katastarska općina	naselja	Poljoprivredno zemljište		
		ukupno ha	fizičke osobe ha	pravne osobe ha
Bršljanica	Velika Bršljanica Mala Bršljanica	1125	710	415
Ciglenica	Ciglenica	325	218	107
Dišnik	Dišnik	1182	674	508
Garešnica	Garešnica Garešnički Brestovac	1180	818	362
Hrastovac	Hrastovac	582	542	40
Kajgana	Kajgana	540	503	37
Kaniška Iva	Kaniška Iva	1213	896	317
Kapelica	Kapelica	918	574	344
dio k.o. Palešnik	Zdenčac	480	385	95
Pašijan	Veliki Pašijan Mali Pašijan	954	747	207
Prokop	Veliki Prokop	276	153	123
Tomašica	Tomašica	1178	898	280
Trnovitički Popovac	Trnovitički Popovac	713	482	231
dio k.o. Vukovje	Veliko Vukovje Malo Vukovje	1045	685	360
Uljanik	Uljanik Gornji Uljanik Uljanički Brijeg Duhovi	1949	1470	479
dio k.o. Stupovača	Rogoža	785	480	305
UKUPNO	SVA NASELJA	14445	10235	4210

Glavni cilj unapređenja poljodjelske proizvodnje je prijelaz s ekstenzivnog na intenzivni način proizvodnje, a u okviru održivog razvoja. Pri realizaciji ovog cilja potrebno je voditi računa o:

- racionalnom korištenju poljoprivrednog tla te smanjenju, a po mogućnosti onemogućavanju korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,
- saniranju devastiranog poljodjelskog tla nakon eksploatacije,
- usmjeravanju i poticanju proizvodnje zdrave hrane i na tržištu prepoznatljivih proizvoda,
- unapređenju obiteljskog poljodjelskog i proizvodnog gospodarstva koji treba biti jedan od instrumenata zaustavljanja depopulacije rubnih naselja grada,

- iskorištavanju postojećih obradivih površina i privođenju namjeni zapuštenih površina.

Treba napomenuti da je danas veći problem privođenja namjeni neobrađenog kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta čija se površina iz godine u godinu povećava i prelazi iz obradivog u ostalo poljoprivredno tlo, nego opasnost od širenja građevinskog područja izvan zacrtanih okvira na poljoprivredno zemljište. Naime, građevinsko područje je izdašno dimenzionirano te nema potrebe da se širi uslijed negativnih demografskih pokazatelja i zamrle gospodarske aktivnosti.

Kao posljedica izumiranja stanovništva te nerentabilnosti ekstenzivne poljoprivredne proizvodnje, u rubnim dijelovima grada primjetno je čak i zapuštanje i zaraštanje poljoprivrednog tla, koje treba spriječiti usmjeravanjem poticajnim mjera u područja u kojima se primjećuje ova pojava.

Šumsko zemljište na području Garešnice zauzima 4959,06 ha ili 22% ukupne gradske površine.

Podaci o površini šumskog zemljišta prema kategoriji i načinu korištenja prikazani su u sljedećoj tablici.

Gospodarska jedinica	Obraslo (ha)	Neobraslo		Neplodno	Ukupno
		Proizvodno (ha)	Neproizvodno (ha)		
Dišnica-Zobikovac-Petkovača	1993,86	63,79	27,48	11,24	2096,37
Garjevica-Garešnica	1521,84	75,47	31,5	33,46	1662,27
Međuvođe-Ilovski lug	1140,03	9,54	38,13	12,72	1200,42
UKUPNO	4655,73	148,80	97,11	57,42	4959,06

Napomena: Kategorija neobraslo proizvodno u potpunosti se koristi za lovne svrhe.

Podaci o namjeni šumskog zemljišta prikazani su u sljedećoj tablici.

Gospodarska šuma	Zaštitna šuma	Posebne namjene
ha		
4940,55	-	18,51

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

1.0. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA						
	Grad Garešnica	oznaka	ha	%	stan/ha	ha/stan
1.1.	Građevinska područja	GP	1013,49	4,47	11,73	0,09
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja	I	94,19	0,42	126,21	0,01
		E	38,04	0,17	312,51	0,00
		H	/	/	/	/
		K	/	/	/	/
		T	/	/	/	/
		R	30,34	0,13	391,83	0,00
	UKUPNO		1176,06	5,19	10,11	0,10
1.3.	Poljoprivredne površine	P	/	/	/	/
		P1	1235,92	5,46	9,62	0,10
		P2	1839,28	8,12	6,46	0,15
		P3	8214,56	36,27	1,45	0,69
	UKUPNO		11289,77	49,85	1,05	0,95
1.4.	Šumske površine	Š	/	/	/	/
	šume gospodarske namjene	Š1	6154,83	27,17	1,93	0,52
	šume zaštitne namjene	Š2	/	/	/	/
	šume posebne namjene	Š3	50,34	0,22	236,15	0,00
	UKUPNO		6205,17	27,40	1,92	0,52
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	3066,05	13,54	3,88	0,26
1.6.	Vodne površine	V	893,49	3,94	13,31	0,08
	vodotoci		/	/	/	/
	UKUPNO		3959,53	17,48	3,00	0,33
1.7.	Ostale površine	N	/	/	/	/
		IS	/	/	/	/
		G	18,64	0,08	637,87	0,00
	UKUPNO		18,64	0,08	637,87	0,00
	GRAD UKUPNO		22649,17	72,60	0,52	1,91
2.0. ZAŠTIĆENE CJELINE						
2.1.	Zaštićena prirodna baština					
	Nacionalni park		NP			
	Park prirode		PP			
2.2.	Zaštićena graditeljska baština					
	arheološka područja					
	povijesne graditeljske cjeline					
	GRAD UKUPNO					

u slijedećoj tablici dan je pregled veličina građevinskih područja naselja i gustoća stanovanja

redni broj	naselje	broj stanovnika	građevinska područja naselja (ha)				gustoća stanovanja st/ha	ha/st
			izgrađeno građevinsko područje	neizgrađeno građevinsko područje	ukupno građevinsko područje	% neizgrađenog u ukunom GP		
1	Ciglenica	410	25,49	5,70	31,19	18,27	13,14	0,08
2	Dišnik	354	49,82	1,87	51,68	3,61	6,85	0,15
3	Duhovi	143	15,58	3,06	18,64	16,39	7,67	0,13
4	Garešnica	4.396	179,23	68,65	247,88	27,70	17,73	0,06
5	Garešnički Brestovac	1.022	45,32	17,07	62,39	27,36	16,38	0,06
6	Gornji Uljanik	131	16,46	1,14	17,60	6,47	7,44	0,13
7	Hrastovac	540	37,27	2,76	40,03	6,90	13,49	0,07
8	Kajgana	306	22,85	8,07	30,92	26,10	9,90	0,10
9	Kaniška Iva	524	52,75	5,31	58,06	9,15	9,03	0,11
10	Kapelica	592	40,54	12,50	53,04	23,57	11,16	0,09
11	Mala Bršljanica	71	12,36	0,00	12,36	0,00	5,74	0,17
12	Mali Pašijan	201	23,03	2,61	25,65	10,19	7,84	0,13
13	Malo Vukovje	153	20,75	1,54	22,28	6,89	6,87	0,15
14	Rogoža	289	39,09	2,70	41,79	6,46	6,91	0,14
15	Tomašica	400	36,09	2,81	38,89	7,22	10,28	0,10
16	Trnov. Popovac	439	38,63	3,72	42,35	8,79	10,37	0,10
17	Uljanički Breg	33	5,38	0,00	5,38	0,00	6,13	0,16
18	Uljanik	337	27,27	1,49	28,75	5,17	11,72	0,09
19	Velika Bršljanica	260	32,25	3,05	35,29	8,63	7,37	0,14
20	Veliki Pašijan	377	30,36	4,72	35,08	13,46	10,75	0,09
21	Veliki Prokop	65	9,13	1,06	10,19	10,38	6,38	0,16
22	Veliko Vukovje	349	62,93	5,30	68,23	7,77	5,11	0,20
23	Zdenčac	496	33,35	2,43	35,78	6,80	13,86	0,07
	UKUPNO	11888	855,93	157,56	1013,49	15,55	11,73	0,09

u slijedećoj tablici dan je pregled veličina područja izdvojene namjene izvan naselja

redni broj	naselje	broj stanovnika	područja izdvojene namjene izvan naselja						
			gospodarska namjena	šport i rekreacija	turistička i ugostiteljska namjena	GP izdvojena namjena ukupno	ha/st	grobja	mineralne sirovine
1	Ciglenica	410	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,65	0,00
2	Dišnik	354	0,00	3,38	0,00	3,38	0,01	0,77	0,00
3	Duhovi	143	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Garešnica	4.396	66,89	0,00	0,00	66,89	0,02	2,65	32,18
5	Garešnički Brestovac	1.022	15,41	0,00	0,00	15,41	0,02	0,00	5,87
6	Gornji Uljanik	131	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Hrastovac	540	6,73	1,58	0,00	8,30	0,02	0,87	0,00
8	Kajgana	306	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Kaniška Iva	524	0,89	1,99	0,00	2,88	0,01	0,73	0,00
10	Kapelica	592	4,27	0,00	0,00	4,27	0,01	0,90	0,00
11	Mala Bršljanica	71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00
12	Mali Pašijan	201	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	Malo Vukovje	153	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Rogoža	289	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	Tomašica	400	0,00	1,52	0,00	1,52	0,00	1,01	0,00
16	Trnov. Popovac	439	0,00	1,41	0,00	1,41	0,00	1,08	0,00
17	Uljanički Breg	33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Uljanik	337	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33	0,00
19	Velika Bršljanica	260	0,00	14,73	0,00	14,73	0,06	1,24	0,00
20	Veliki Pašijan	377	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,80	0,00
21	Veliki Prokop	65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00
22	Veliko Vukovje	349	0,00	1,14	0,00	1,14	0,00	0,28	0,00
23	Zdenčac	496	0,00	4,60	0,00	4,60	0,01	0,41	0,00
	UKUPNO	11888	94,19	30,34	0,00	124,53	0,01	13,32	38,04

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Dosadašnji razvoj gospodarskih djelatnosti bio je usmjeren na prostor Garešnice, koja je razvila vrlo širok raspon industrijskih pogona koji uključuje tekstilnu, grafičku, metalnu, i drvenu proizvodnju, proizvodnju građevinskih materijala, te poljoprivrednu i prehrambenu industrijsku proizvodnju. Garešnica je na taj način postala značajno gospodarsko središte šireg područja sa cca. 2800 radnih mjesta, i oko 1,5 stanovnika na jednog zaposlenog. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da središnje naselje u pogledu funkcije rada ima vrlo izražen gravitacijski utjecaj na ostale dijelove gradskog područja, što je popraćeno velikim brojem dnevnih migracija (50% zaposlenih su dnevni migranti). Prema svim pokazateljima, ovaj utjecaj središnjeg naselja zadržat će se i u budućem razdoblju te će težište razvoja gospodarskih djelatnosti ovog područja biti upravo na naselju Garešnica i njegovom neposrednom okruženju koje čine Garešnički Brestovac, Hrastovac, Kapelica, Ciglenica i Kajgana.

Ostala naselja orijentirana su isključivo na poljoprivrednu proizvodnju. Budući da se nalaze na relativno kvalitetnim i ekološki sačuvanim tlima poljoprivredna će djelatnost i dalje predstavljati glavnu osnovicu za gospodarski razvitak ovih naselja.

Gospodarska struktura središnjeg razvojnog područja grada također je najvećim dijelom proizašla iz prirodnih datosti prostora. Najzastupljenije djelatnosti su poljoprivreda i šumarstvo sa drveno-prerađivačkom industrijom te ribnjačarstvo, iskorištavanje mineralnih sirovina (opekarska glina) i tekstilna industrija.

Strategija razvoja gospodarstva prihvaćena na županijskoj i lokalnoj razini temelji na poticanju malog i srednjeg poduzetništva. Današnja struktura malog gospodarstva je nepovoljna jer se njen preveliki postotak nalazi u području neproizvodnih djelatnosti (trgovine i ugostiteljstva), a poduzeća zapošljavaju mali broj djelatnika. Uz to je u proteklom desetljeću znatno smanjen broj zaposlenih u djelatnostima primarnog sektora, što s obzirom na značaj primarnih resursa za gospodarski razvoj gradskog područja ukazuje na nepovoljna obilježja malog i srednjeg poduzetništva. U kontekstu razvoja malog i srednjeg poduzetništva prihvatljiv bi bio model koji je uspješno primjenjivan u razvijenim tržišnim ekonomijama, a temelji se na kooperacijskom sustavu malih i velikih poduzetnika. Najveći udio u budućem razdoblju trebaju imati proizvodne, poljoprivredne i prerađivačke djelatnosti. Razvoj suvremenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i malih fleksibilnih tvrtki čija će se proizvodnja bazirati na raspoloživim prirodnim resursima omogućit će efikasno korištenje ukupnih ekonomskih potencijala.

Jedno od obilježja prostorno-gospodarskog razvitka ovog područja treba biti i ravnomjerniji i uravnoteženiji razvoj svih naselja. Stoga će se Prostornim planom za Garešnicu i okolna naselja odrediti izdvojene zone za razvoj gospodarskih djelatnosti čime se prostor naselja čuva od nepovoljnih utjecaja koje razvijaju proizvodni pogoni. U perifernim naseljima planom će se omogućiti izgrdnja proizvodnih sadržaja u naseljima. Ovom se mjerom nastoji omogućiti porast zapošljavanja stanovništva i izvan središnjeg naselja i zaustavljanje depopulacije koja je već dulje prisutna u jednom dijelu gradskog područja.

3.3.2. Društvene djelatnosti

Na području grada Garešnice organizirane su slijedeće društvene djelatnosti:

- Uprava i administracija

U Garešnici djeluju: ispostave županijskih ureda, gradsko poglavarstvo, policijska postaja, ispostava područnog ureda porezne uprave, poslovnica Zavoda za platni promet, ispostava republičkog fonda mirovinskog i invalidskog osiguranja, ispostava Zavoda za zdravstveno osiguranje, ispostava Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, općinski i prekršajni sud.

- Prosvjeta

Matični dječji vrtić smješten je u Garešnici, a područni dječji vrtić djeluje u Garešničkom Brestovcu.

Osnovna škola ima sjedište u Garešnici a područne škole sa četiri razreda djeluju u naseljima Garešnički Brestovac, Hrastovac, Kapelica, Kaniška Iva, Tomašica, Veliki Pašijan i Zdenčac.

Srednja škola "August Šenoa" smještena je u Garešnici sa usmjerenjima: opća gimnazija, ekonomska škola, tekstilno-tehnička škola, obrtnička škola, trgovačka škola.

- Zdravstvo

Dom zdravlja smješten je u Garešnici. U sklopu doma zdravlja djeluju dvije ambulante i četiri područne ambulante.

- Socijalna skrb organizirana je u Centru za socijalnu skrb Garešnica.

- Kultura

U Garešnici djeluje Hrvatska knjižnica i čitaonica sa fondom od 20000 svezaka, ogranak Matice Hrvatske, kino "Graničar", galerijsko-izložbene djelatnosti pri Hrvatskoj knjižnici i čitaonici u Garešnici i radio postaja "Krugoval" Garešnica. Kulturno-umjetnička društva djeluju u Garešnici, Kajgani i Garešničkom Brestovcu.

- Šport i rekreacija

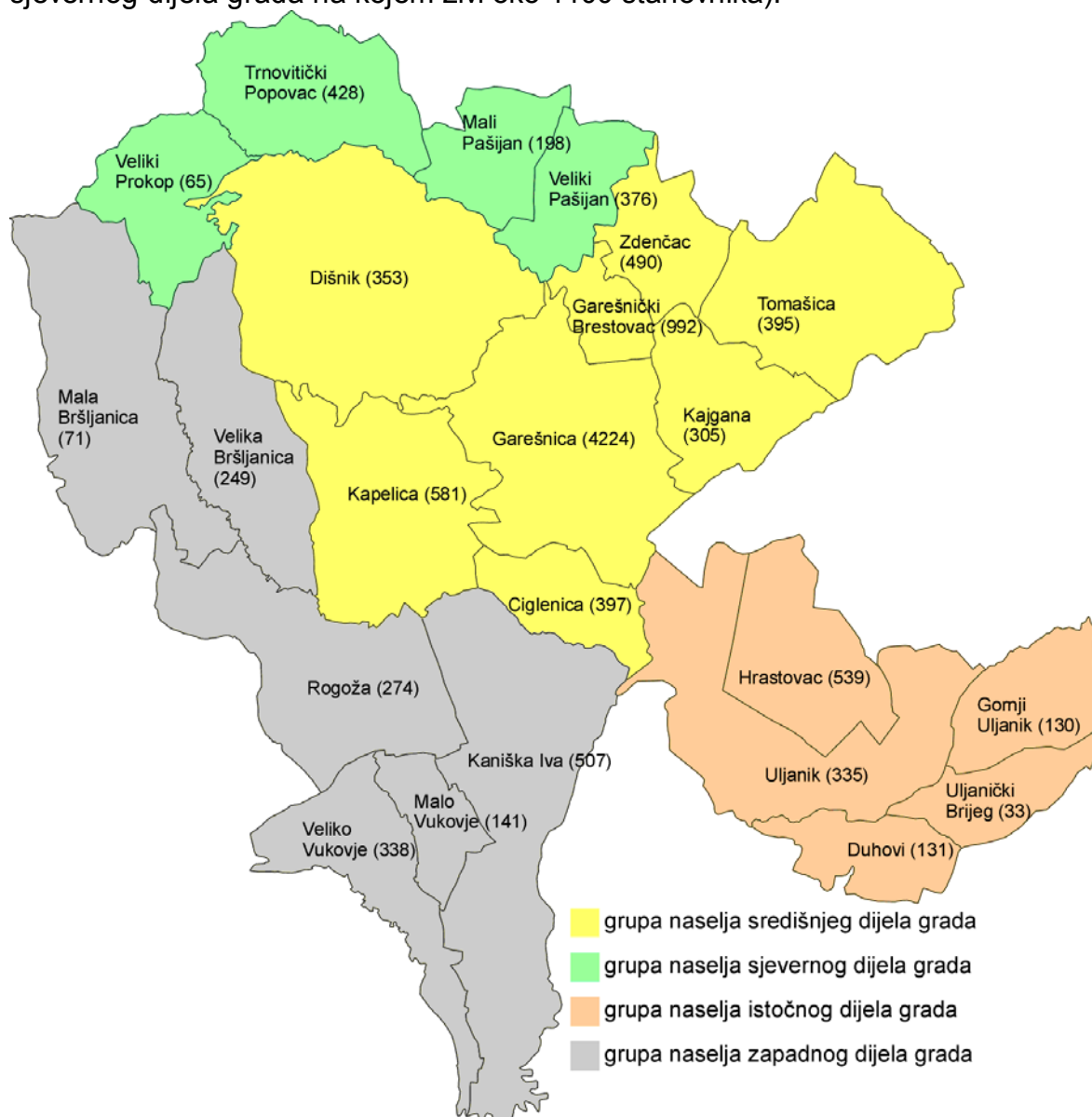
Na području grada djeluje 18 sportskih udruga. Od nogometnih klubova to su "Garić" iz Garešnice, "Brestovac" iz Brestovca, "Ilova" iz Tomašice, "Radnički" iz Velikog Vukovja, "Dišnik" iz Dišnika, "Ribar" iz Kaniške Ive, "Vihor" iz Kapelice i "Polet" iz Uljanika. Nogometni klubovi uredili su vlastita nogometna igrališta u matičnim naseljima. U Garešnici djeluje rukometni klub "Garešnica", a od ostalih sportskih grana na području grada još su prisutni mali nogomet, savate, sportski ribolov, streljaštvo i taekwando. Jedini zatvoreni športski objekt je školsko-sportska dvorana pri osnovnoj školi u Garešnici.

- Ostale usluge, pošta i telekomunikacije

Poštanski uredi djeluju u Garešnici, Kaniškoj Ivi, Trnovitičkom Popovcu, Velikom Vukovju i Uljaniku.

Područje društvenih djelatnosti presudan je čimbenik prema kojemu se procjenjuje ukupne kvaliteta života jedne sredine. Na područjima male gustoće naseljenosti,

među koje spada i grad Garešnica pojavljuje se problem osiguravanju dostupnosti društvenih djelatnosti cjelokupnom stanovništvu. Ovo se posebno odnosi na školstvo i zdravstvene djelatnosti, koje su koncentrirane u Garešnici, udaljene od pojedinih korisnika i do 15 km. Posebno je nepovoljna okolnost koncentracija stanovništva, a time i društvenih djelatnosti, u naseljima u neposrednom okruženju Garešnice, zbog čega je stanovništvo perifernih naselja prisiljeno koristiti usluge u Garešnici. Bolja dostupnost društvenih djelatnosti postigla bi se njihovim prostornim lociranjem u pojedinim podcentrima. Takvi podcentri mogu se smjestiti u Uljaniku ili Hrastovcu (za područje istočnog dijela grada na kojem živi oko 1200 stanovnika), u Rogoži ili Velikom Vukovju (za područje zapadnog dijela grada na kojem živi oko 1100 stanovnika) te u Trnovitičkom Popovcu (za područje sjevernog dijela grada na kojem živi oko 1100 stanovnika).

prijedlog grupiranja naselja radi preraspodjele javnih i društvenih sadržaja (primarno zdravstvena zaštita i obrazovanje)

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske dane su osnovne smjernice uređenja prostora prijelaznih gradsko-seoskih područja i ruralnih prostora, te iste treba uvažiti u budućem razvoju grada. Program prostornog uređenja navodi:

Preobrazba prijelaznih gradsko-seoskih područja treba biti širenje i učvršćenje građanskog načina života te nužna infrastrukturna rekonstrukcija s ciljem:

-olakšati pučanstvu pristup društvenim dobrima i institucijama

-povećati svakodnevnu ekološku i funkcionalnu sigurnost

-poduprijeti i i poboljšati osobnu i obiteljsku perspektivu stanovnika tih područja i proširiti mogućnost individualizacije lokalnog načina života.

Poboljšanjem općih civilizacijskih uvjeta života i učvršćivanjem bitnih elemenata građanskog načina života na njima može imati veliku privlačnu snagu za skupine koje sada žele migrirati na gradska područja, kao i za skupine koje su u gradskim područjima marginalizirane te na prijelaznim područjima vide privlačan i prihvatljiv okvir za život.

Preobrazba ruralnih područja treba se temeljiti na revitalizaciji zbog ukupnih civilizacijskih ciljeva i zbog demografske i socijalne iscrpljenosti. Seosko područje je rijetko naseljeno, ali sa skupinama i pojedincima sposobnom za odgovorniji i poduzetniji razvitak, treba naglasiti slijedeće okolnosti:

-prisutnost posebno vrijednih nacionalnih ili regionalnih resursa na području te vrijednost područja u univerzalnom pamćenju i tradiciji.

Konsolidacija prostora naselja treba se temeljiti na njihovim obilježjima, očuvanju regionalnih odlika gradova i naselja, te na racionalnom planiranju prostornih obuhvata.

Razvitak sela i seoskog prostora treba planirati na način da se osigura usklađen socio-gospodarsko-kulturno-prostorni razvoj. Uz oživljavanje seoskog gospodarstva, bilo poljoprivrede, šumarstva, obrtništva, te poticanje ruralnog stanovanja kao mogućnosti izbora, nužna je izgradnja društvene i tehničke infrastrukture.

U cilju očuvanja identiteta prostora pažnju treba usmjeriti prema slici naselja i kultiviranog krajolika, te građevinska područja malih naselja i sela definirati na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine, osobito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt. Naselja u kojima se mogu postići ovi ciljevi su: Mala i Velika Bršljanica, Veliko Vukovje, Tomašica, Kajgana, Uljanik, Dišnik.

3.4.1. Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti

Za potrebe izrade ovoga Plana detaljno je inventarizirana i vrednovana kulturno-povijesna baština Grada Garešnice. Razmjerno malobrojna do sada zaštićena baština revalorizirana je, a brojne se do sada neevidentirane kulturno-povijesne vrijednosti predlažu za zaštitu na državnoj razini ili se štite mjerama ovog Plana. Uvjete za zaštitu i obnovu kulturno-povijesnih vrijednosti potrebno je primijenjivati u postupcima izdavanja lokacijskih i građevnih dozvola za izgradnju.

Između 218 inventariziranih elemenata kulturno-povijesne baštine na području Grada Garešnice 161 je pojedinačnih povijesnih građevina, a 64 je prostornih

spomenika (dijelovi povijesnih naselja, arheološki lokaliteti, povijesno-memorijalna područja i cjeline, krajolici, vrtna i parkovna arhitektura).

Pregled spomeničkih skupina inventariziranih na području grada

- I SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE
 - 1. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA
 - 1.1. Seoskih obilježja
 - 2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE
 - 3. POVIJESNO – MEMORIJALNA PODRUČJA I CJELINE
 - Groblja
 - 4. KRAJOLICI
 - Kultivirani krajolici
 - 5. VRTNA I PARKOVNA ARHITEKTURA

- II POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA
 - 1. SAKRALNE GRAĐEVINE
 - 1.1. Crkve (župne, parohijske i crkve reformiranih)
 - 1.2. Kapele, poklonci, raspela
 - 2. CIVILNE GRAĐEVINE
 - 2.1. Stambene građevine
 - 2.1.1. Župni i parohijski stanovi
 - 2.1.2. Tradicijske stambene građevine
 - 2.1.3. Ostale stambene građevine
 - 2.2. Građevine javne namjene
 - 2.2.1. Škole
 - 2.2.2. Željezničke stanice
 - 2.2.3. Ostale građevine javne namjene
 - 3. FORTIFIKACIJSKE GRAĐEVINE
 - 3.1. Stari gradovi - burgovi
 - 4. POVIJESNO – MEMORIJALNI SPOMENICI
 - 5. KOMUNALNO – TEHNIČKE GRAĐEVINE
 - Bunari

Tablica 1: ZBIRNA INVENTARIZACIJA BAŠTINE
(prema stupnju zaštite i spomeničkom statusu)

	spomenički status	broj
R	Registrirani	5
P	Preventivno zaštićeni	1
PR	Prijedlog za zaštitu	15
E	Evidentirani	197
UKUPNO		218

Tablica 2: ZBIRNA VALORIZACIJA BAŠTINE
(prema kategorijama i značenju)

	značenje/vrijednost	broj
0	međunarodno značenje	0
I	nacionalno značenje	0
II	makroregionalno značenje (razina sjeverozap. Hrvatske)	0
II/III	makroreg./mikroreg. značenje	2
III	mikroregionalno značenje (županijska razina)	5
III/IV	mikroreg./lokalno značenje	6
IV	lokalno značenje (općinska razina)	175
-	nekategorizirano (arheološki lokaliteti i toponimi)	30

Tablica 3: VALORIZACIJA NASELJA
(prema stupnju sačuvanosti)

stupanj	očuvanost	broj
01	povijesna naselja visoke razine sačuvanosti: potpuno sačuvana povijesna matrica i dominantno sačuvane povijesne strukture i građevine	0
02	očuvana povijesna matrica i veći dio građevnih struktura – kompletne parcele, postoji udio nove izgradnje	0
03	djelomično sačuvana matrica i povijesna struktura, ali prevladava nova izgradnja	8
04	nova izgradnja na staroj ili novoj matrici	15

Najvišu razinu sačuvanosti na području općine – stupanj 03, što znači djelomično sačuvanu matricu i povijesnu strukturu ali s prevladavajućom novom izgradnjom imaju naselja: Garešnica, Gornji Uljanik, Hrastovac, Kaniška Iva, Tomašica, Uljanik, Veliki Pašijan i Veliko Vukovje, dok su sva ostala tek stupnja sačuvanosti 04, odnosno prevladava nova izgradnja na većinom naslijeđenoj matrici.

U vrijednosnom pogledu najveći dio baštinskog fonda lokalnog je značenja (kategorija IV) – ukupno 175 građevina. Na području grada Garešnice ne postoje spomenici međunarodnog ili nacionalnog značenja. Samo dva pripadaju višim vrijednosnim kategorijama makroregionalnog/mikroregionalnog značenja (razina sjeverozapadne Hrvatske/županije – II/III kategorija), 5 je mikroregionalnog značenja (okvirno županijska razina – III kategorija), 6 su kulturna dobra kategorije mikroregionalnog/lokalnog značenja (kategorija III/IV), 30 je nekategoriziranih, budući da o njihovom karakteru odnosno značenju ne postoji dovoljno spoznaja (u pravilu arheološki lokaliteti i nalazišta), a sve su ostalo spomenici lokalnog značenja.

Privremena kategorizacija što je iskazana u tablicama po pojedinačnim naseljima nije dokument službenog i konačnog vrednovanja baštine, već je orijentacijskog karaktera.

Tablica 4: DETALJNA INVENTARIZACIJA BAŠTINE
(prema naseljima)

1. CIGLENICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
01/01	Groblje	izlaz iz naselja prema Garešnici	E	O	IV
01/02	Raspelo	uz potok, središnji dio poteza naselja	E	O	IV

2. DIŠNIK

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
02/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Selište</i>	1.1 km od zadružnog doma, s J strane potoka Dišnika	E	D	-
02/02	Arheološki lokalitet – toponim <i>Selište</i>	1,5 km S od sela, kota 205	E	D	-
02/03	Groblje (katoličko)	odvojak za <i>Lukićev breg</i>	E	O	IV
02/04	Groblje (pravoslavno)	uz pravosl. kapelu	E	O	IV
02/05	Pravoslavna kapela sv. Tome	središnji dio naselja	PR	D	II/III
02/06	Grkokatolička kapela Presvetog Trojstva	središnji dio naselja (na temeljima starije)	E	O	IV
02/07	Raspelo	na kat. groblju	E	O	IV
02/08	Raspelo	na raskrižju prema <i>Čukovcu</i>	E	O	IV
02/09	Spomeničko mjesto	na zgradi škole	R 508	D	IV

3. DUHOVI

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
03/01	Arheološki lokalitet crkve sv. <i>Duha</i>	u naselju, 500 m Z od središta	E	D	-
03/02	Arheološki lokalitet <i>Obrov Grad</i>	u podnožju sela, 500 m od raskrižja, I od toka rijeke Čavlovice	E	D	-
03/03	Nekadašnje židovsko groblje (ostaci nadgrobni ploča)	Z od sela	PR	D	IV

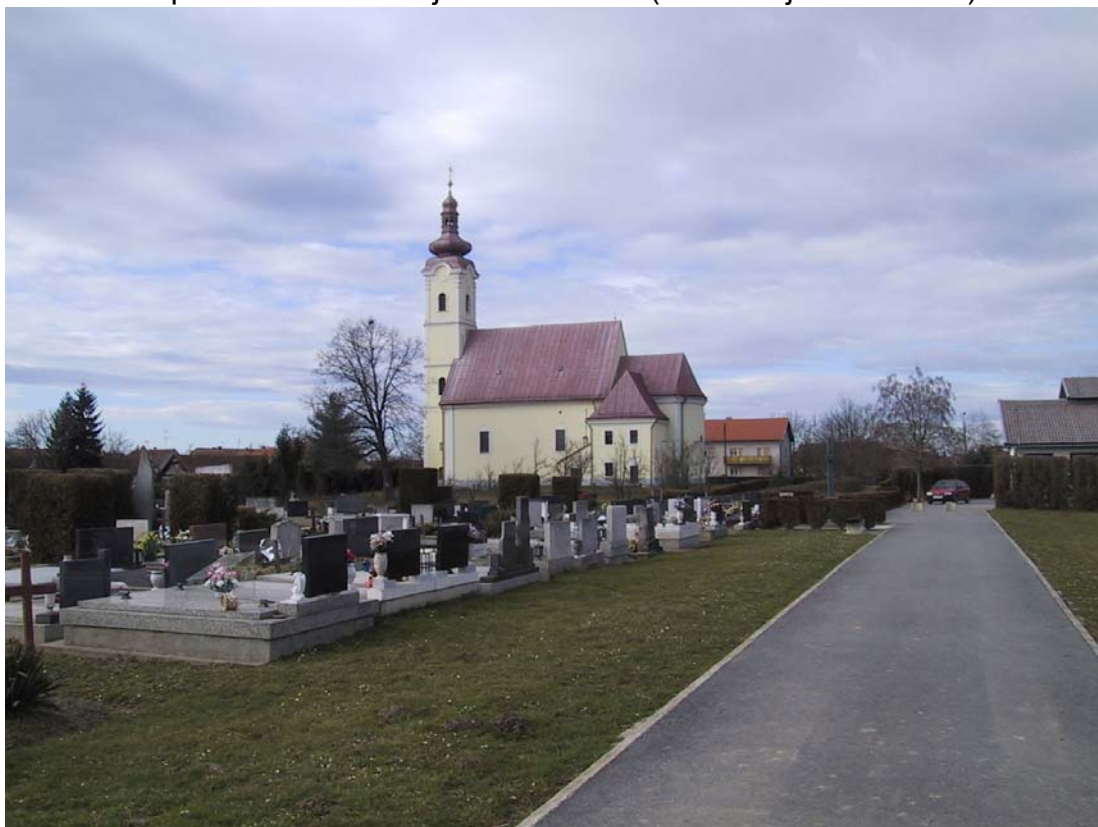
03/04	Stambena kuća	na raskrižju u središtu sela	E	O	IV
-------	---------------	------------------------------	---	---	----

4. GAREŠNICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
04/01	Dio naselja gradskih obilježja	Ulica V. Nazora kbr. 3-21, počeci Kolodvorske, P.Svačića i Graničarske ul.	PR	D	IV
04/02	Potez tradicijskih kuća	Ul. M. Gupca kbr. 47, 49, 51, 53, 55	E	O	IV
04/03	Arheološki lokalitet <i>Prve Šovce</i>	u mjestu, 300 m I od ceste prema Hercegovcu	E	D	-
04/04	Arheološki lokalitet <i>Solarevac</i>	uz potok Solarevac, J od ceste prema Garešnici	E	D	-
04/05	Arheološki lokalitet – toponim <i>Slatina</i>	dolina J od sela, uz potok Dišnik	E	O	IV
04/06	Arheološki lokalitet – toponim <i>Selište</i>	J od potoka Dišnik	E	O	IV
04/07	Groblje	južno uz župnu crkvu	E	O	IV
04/08	Park	Ul. V. Nazora između kbr. 19 i 21	E	O	IV
04/09	Drvored	uz S krak naselja, Graničarska ulica	E	O	IV
04/10	Župna crkva sv. Marije	S krak naselja – Graničarska ulica	R 495	D	III
04/11	Župni dvor	nasuprot župne crkve, Graničarska ulica 35	PR	D	III/IV
04/12	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 115	E	O	IV
04/13	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 134	E	O	IV
04/14	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 144	E	O	IV
04/15	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 171	E	O	IV
04/16	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 173	E	O	IV
04/17	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 209	E	O	IV
04/18	Tradicijska stambena kuća	M. Gupca 211	E	O	IV
04/19	Stambena kuća (danas knjižnica)	V. Nazora 3	PR	O	IV
04/20	Stambena kuća	V. Nazora 15	PR	O	IV
04/21	Stambena kuća	V. Nazora 5	E	O	IV

04/22	Stambena kuća	V. Nazora 7	E	O	IV
04/23	Stambena kuća	V. Nazora 9-11	E	O	IV
04/24	Stambena kuća	V. Nazora 13	E	O	IV
04/25	Stambena kuća	V. Nazora 17	E	O	IV
04/26	Stambena kuća	V. Nazora 19	E	O	IV
04/27	Stambena kuća	M. Gupca 133	E	O	IV
04/28	Stambena kuća	M. Gupca 200	E	O	IV
04/29	Stambena kuća	M. Gupca 212	E	O	IV
04/30	Stambena kuća	M. Gupca 214	E	O	IV
04/31	Stambena kuća	M. Gupca 217	E	O	IV
04/32	Hrvatski dom	V. Nazora 21	PR	O	IV
04/33	Mlin - upravna zgrada	Kolodvorska 29	E	O	IV
04/34	Raspelo	raskrižje na I izlazu iz naselja (prema Hrastovcu)	E	O	IV
04/35	Raspelo	na groblju	E	O	IV
04/36	Raspelo	Ul. M. Gupca uz kbr. 117	E	O	IV

župna crkva Sv. Marije u Garešnici (ident.broj 04/10 R495)

Hrvatski dom u Garešnici (ident.broj 04/32)

raspelo u ulici Matije Gupca (ident.broj 04/36)

zgrada željezničke stanice u Garešnici

5. GAREŠNIČKI BRESTOVAC

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
	Nema pojedinačnih kulturnih dobara				

6. GORNJI ULJANIK

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
06/01	Dio naselja seoskih obilježja	potez tradicijske izgradnje na ulazu u selo (J strana), kbr. 4-26	E	O	IV
06/02	Arheološki lokalitet Čavlovica-Brda (2 gradišta)	3,2 km SI od crkve, s I strane potoka Čavlovica i Z strane šume Brda	E	D	-

7. HRASTOVAC

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
07/01	Naselje – planirana matrica	Planirani dio naselja oblika “križa” omeđen putovima	E	O	IV
07/02	Dio naselja – potez tradicijskih okućnica	kbr. 16-24	E	O	IV
07/03	Groblje	Jl izlaz iz sela (prema Uljaniku)	E	O	IV
07/04	Kapelica	na groblju	E	O	IV
07/05	Tradicijska stambena kuća	kbr. 23	E	O	IV
07/06	Tradicijska stambena kuća	kbr. 24	E	O	IV
07/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 32	E	O	IV
07/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 33	E	O	IV
07/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 36	E	O	IV
07/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 41	E	O	IV
07/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 49	E	O	IV
07/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 55	E	O	IV
07/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 57	E	O	IV
07/14	Tradicijska	kbr. 72	E	O	IV

	stambena kuća				
07/15	Tradicijska stambena kuća	Ul. kralja Tomislava 1	E	O	IV
07/16	Tradicijska stambena kuća	Ul. kralja Tomislava 4	E	O	IV
07/17	Tradicijska stambena kuća	Ul. kralja Tomislava 8	E	O	IV

8. KAJGANA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
08/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Banovača</i>	istočno od sela, <i>Banska cesta</i> prema Gar. Brestovcu	E	D	-
08/02	Kapela sv. Ivana Krstitelja	središte naselja	E	O	IV
08/03	Tradicijska stambena kuća	kbr. 8	E	O	IV
08/04	Tradicijska stambena kuća	kbr. 11	E	O	IV
08/05	Tradicijska stambena kuća	kbr. 14	E	O	IV
08/06	Tradicijska stambena kuća	kbr. 46	E	O	IV
08/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 88	E	O	IV
08/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 89	E	O	IV
08/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 90	E	O	IV
08/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 91	E	O	IV
08/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 92	E	O	IV
08/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 103	E	O	IV
08/13	Hrvatski seoski dom	uz kapelu, kbr. 43	E	O	IV

9. KANIŠKA IVA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
09/01	Naselje seoskih obilježja	cijelo područje sela	E	O	IV
09/02	Arheološki lokalitet <i>Osušak</i>	u blizini rijeke Ilove, s desne strane ceste za Marino Selo	E	D	-
09/03	Arheološki lokalitet – toponim	dolina rijeke Ilove, Z od toka kanala prema	E	D	-

	<i>Gradina</i>	Međuriću			
09/04	Groblje	I od crkve	E	O	IV
09/05	Župna crkva sv. Jurja	središte naselja	PR	D	III
09/06	Župni dvor	uz župnu crkvu, kbr. 95	E	Ž	III/IV
09/07	Hrvatski seljački dom	raskrižje prema ribnjacima	E	O	IV
09/08	Kapelica – poklonac	S izlaz iz naselja, prema Ciglenici	E	O	IV
09/09	Raspelo	ispred crkve	E	O	IV
09/10	Raspelo	raskrižje prema ribnjacima	E	O	IV

10. KAPELICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
10/01	Dio naselja	oko kapele	E	O	IV
10/02	Arheološki lokalitet – toponim <i>Konačine</i>	1,5 km SZ od kapele	E	D	-
10/03	Arheološki lokalitet – toponim <i>Pusti most</i>	1,3 km Z od kapele	E	D	-
10/04	Arheološki lokalitet – toponim <i>Vinogradine</i>	1 km S od kapele	E	D	-
10/05	Groblje	I rub sela	E	O	IV
10/06	Kapela sv. Marije Magdalene	središte naselja	PR	D	III
10/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 58	E	O	IV
10/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 60	E	O	IV
10/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 61	E	O	IV
10/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 62	E	O	IV
10/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 90	E	O	IV
10/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 104	E	O	IV
10/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 119	E	O	IV
10/14	Tradicijska stambena kuća	kbr. 158	E	O	IV

10/15	Raspelo	na groblju	E	O	IV
-------	---------	------------	---	---	----

11. MALA BRŠLJANICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
11/01	Arheološki lokalitet <i>Manastir</i>	6 km SZ od crkve	E	D	-
11/02	Arheološki lokalitet – toponim <i>Selište</i>	1,4 km Z od raskrižja prema V.Bršljanici	E	D	-

Hrvatski seljački dom u Kaniškoj lvi (ident.broj 09/07)

Župna crkva Svetog Jurja u Kaniškoj lvi (ident.broj 09/05)

Ribnjaci istočno od Kaniške ive (kultivirani krajolik)

Središnji dio naselja (ident.broj 10/01) i Kapela sv. Marije Mgdalene (ident.broj 10/05) u Kapelici

12. MALI PAŠIJAN

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
12/01	Tradicijska stambena kuća	kbr. 32	E	O	IV
12/02	Tradicijska stambena kuća	kbr. 34	E	O	IV
12/03	Tradicijska stambena kuća	kbr. 42	E	O	IV
12/04	Tradicijska stambena kuća	kbr. 44	E	O	IV
12/05	Tradicijska stambena kuća	kbr. 71	E	O	IV
12/06	Tradicijska stambena kuća	kbr. 82	E	O	IV
12/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 63	E	O	IV

13. MALO VUKOVJE

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
13/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Kućišta</i>	Z od sela	E	D	-

14. ROGOŽA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
14/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Vračarsko Kućište</i>	1 km J od središta sela	E	D	-

15. TOMAŠICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
15/01	Dio naselja	uz crkvu i župni dvor	E	O	IV
15/02	Arheološki lokalitet <i>Berek</i>	1 km JI od sela, uz tok rijeke Ilove	E	D	-
15/03	Arheološki lokalitet <i>Gradina</i>	1.3 km S od crkve, 350 m I od rijeke Ilove, u šumi Đolovi	E	D	-
15/04	Arheološki lokalitet <i>Ravnice (Selište)</i>	1 km Z od središta sela	E	D	-
15/05	Groblje	uz župnu crkvu	E	O	IV
15/06	Župna crkva sv. Tome	u središtu naselja	R 521	D	II/III
15/07	Župni dvor	uz župnu crkvu, kbr. 56 a	E	O	IV
15/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 4	E	O	IV
15/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 19	E	O	IV
15/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 36	E	O	IV
15/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 40	E	O	IV
15/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 119	E	O	IV
15/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 128	E	O	IV
15/14	Tradicijska stambena kuća	kbr. 166	E	O	IV
15/15	Raspelo	ispred zgrade škole	E	O	IV
15/16	Raspelo	na groblju	E	O	IV

Župni dvor u Tomašici (ident. broj 15/07)

Groblje (ident.broj 15/05) i župna crkva sv. Tome (ident. broj 15/06) u Tomašici

16. TRNOVITIČKI POPOVAC

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
16/01	Arheološki lokalitet – gradište Šašar Grad	JZ od sela, I od potoka Garešnice, Z od sela V.Prokop	E	D	-
16/02	Groblje	SZ od crkve	E	O	IV
16/03	Pravoslavna filijalna crkva sv. Petke	u središtu naselja	PR	D	III/IV
16/04	Kapela sv. Duha	u središtu naselja	E	O	IV
16/05	Tradicijska stambena kuća	parcela J uz crkvu sv. Petke	E	O	IV
16/06	Raspelo	ispred kapele sv. Duha	E	O	IV
16/07	Spomeničko mjesto	na zgradi škole	R 510	D	IV

17. ULJANIK

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
17/01	Dio naselja	središte naselja oko katoličke i pravoslavne crkve	E	O	IV
17/02	Arheološki lokalitet - gradište Dijanovac	2 km I od sela, između toka Stare llove i Toplice, u šumi Medvođe	E	D	-
17/03	Groblje	I od sela, uz put prema Gornjem Uljaniku	E	O	IV
17/04	Župna crkva Gospe Lurdske	središte sela	PR	D	III/IV
17/05	Pravoslavna filijalna crkva Rođenja sv. Jovana	središte sela, uz odvojak prema G. Uljaniku	PR	D	III/IV
17/06	Kapela sv. Antuna	na groblju	E	O	IV
17/07	Stambena kuća	uz odvojak prema groblju	E	O	IV
17/08	Raspelo	ispred župne crkve	E	O	IV
17/09	Bunar	ispred pravoslavne crkve	E	O	IV

Parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja u Velikoj Bršljanici (ident.broj 19/02
P 03-UP/I-295/1-1981)

Kapela sv. Duha u Trnovitičkom Popovcu (ident.broj 16/04)

18. ULJANIČKI BRIJEG

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
18/01	Arheološki lokalitet - toponim <i>Kućišta</i>	1,5 km Z od sela	E	D	-

19. VELIKA BRŠLJANICA

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
19/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Konačine</i>	1 km I od parohijske crkve	E	D	-
19/02	Parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja	u središtu naselja	P 03-UP/I-295/1-1981	D	III
19/03	Evangelička crkva	središnji dio naselja	E	O	IV

20. VELIKI PAŠIJAN

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
20/01	Dio naselja	zona izgradnje oko pravoslavne crkve i škole	E	O	IV
20/02	Arheološki lokalitet <i>Gradina</i> (srvj. utvrda)	položaj današnje pravoslavne crkve	E	D	-
20/03	Arheološki lokalitet – toponim <i>Nadograde</i>	0,8 km I od kapele sv. Petra i Pavla	E	D	-
20/04	Groblje	Z od sela, na putu za Mali Pašijan	E	O	IV
20/05	Parohijska crkva sv. Jovana	S rub naselja	PR	D	IV
20/06	Kapela sv. Petra i Pavla	središnji dio naselja	E	O	IV
20/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 13	E	O	IV
20/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 15	E	O	IV
20/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 23	E	O	IV
20/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 27	E	O	IV
20/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 29	E	O	IV
20/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 31	E	O	IV
20/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 33 i 35	E	O	IV

20/14	Tradicijska stambena kuća	kbr. 40	E	O	IV
20/15	Tradicijska stambena kuća	kbr. 44	E	O	IV
20/16	Tradicijska stambena kuća	kbr. 46	E	O	IV
20/17	Tradicijska stambena kuća	kbr. 52	E	O	IV
20/18	Tradicijska stambena kuća	kbr. 54	E	O	IV
20/19	Tradicijska stambena kuća	kbr. 60	E	O	IV
20/20	Tradicijska stambena kuća	kbr. 64	E	O	IV
20/21	Tradicijska stambena kuća	kbr. 70	E	O	IV
20/22	Škola	S rub naselja, nasuprot crkve	PR	D	III/IV
20/23	Raspelo	na groblju	E	O	IV
20/24	Raspelo	ispred kapele sv. Petra i Pavla	E	O	IV

21. VELIKI PROKOP

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
21/01	Arheološki lokalitet – toponim <i>Crkvište</i>	2,2 km JZ od sela	E	D	-
21/02	Groblje	Z povrh sela	E	O	IV
21/03	Spomeničko mjesto	lok. "Crkvište" kod sela	R 511	D	IV

22. VELIKO VUKOVJE

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
22/01	Dio naselja	središnji dio sela, oko crkve	E	O	IV
22/02	Dio naselja – potez tradicijskih okućnica	kbr. 108-116, 143	E	O	IV
22/03	Dio naselja – potez tradicijskih okućnica	kbr. 162-168	E	O	IV
22/04	Dio naselja – potez tradicijskih okućnica	kbr. 170-174	E	O	IV
22/05	Arheološki lokalitet – toponim <i>Podograde</i>	JZ od središta sela	E	D	-

22/06	Arheološki lokalitet – toponim <i>Crkveno polje</i>	J od središta sela, prema potoku Dišnica	E	D	-
22/07	Groblje	JZ od naselja	E	O	IV
22/08	Parohijska crkva sv. Apostola Luke	središte naselja	PR	D	III
22/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 44	E	O	IV
22/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 50	E	O	IV
22/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 52	E	O	IV
22/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 60	E	O	IV
22/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 65	E	O	IV
22/14	Tradicijska stambena kuća	kbr. 72	E	O	IV
22/15	Tradicijska stambena kuća	kbr. 81	E	O	IV
22/16	Tradicijska stambena kuća	kbr. 83	E	O	IV
22/17	Tradicijska stambena kuća	kbr. 91	E	O	IV
22/18	Tradicijska stambena kuća	kbr. 93	E	O	IV
22/19	Tradicijska stambena kuća	kbr. 105	E	O	IV
22/20	Tradicijska stambena kuća	kbr. 118	E	O	IV
22/21	Tradicijska stambena kuća	kbr. 124	E	O	IV
22/22	Tradicijska stambena kuća	kbr. 162	E	O	IV
22/23	Tradicijska stambena kuća	kbr. 199	E	O	IV
22/24	Tradicijska stambena kuća	kbr. 201	E	O	IV
22/25	Tradicijska stambena kuća	kbr. 211	E	O	IV
22/26	Tradicijska stambena kuća	kbr. 213	E	O	IV
22/27	Škola (nekadašnja)	kbr. 148	E	O	IV

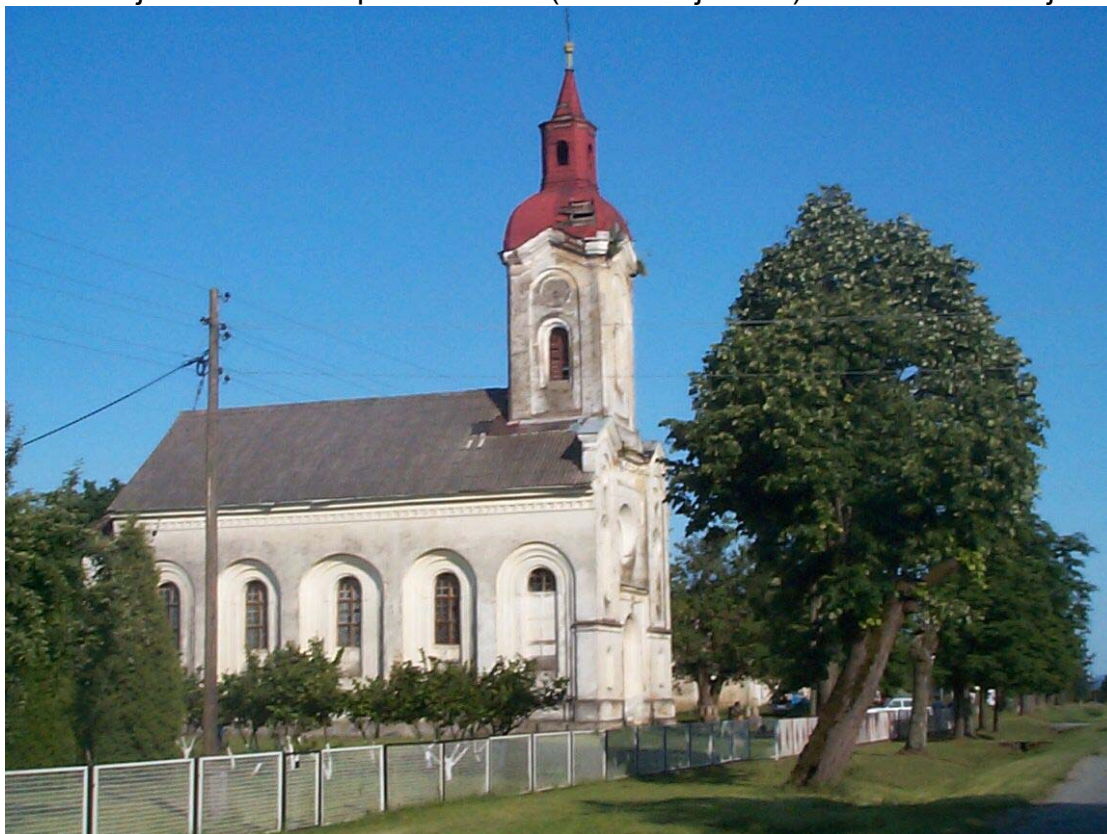
Parohijska crkva sv. Jovana (ident. broj 20/05) u Velikom Pašijanu

Tradicijsko imanje u Velikom Pašijanu (ident. broj 20/08 – 20/21)

Parohijska crkva sv. Apostola Luke (ident. broj 22/08) u Velikom Vukovju

Tradicijska stambena kuća u Velikom Vukovju (ident. broj 22/09 – 22/26)

23. ZDENČAC

Ident.br.	Kulturno dobro	Lokalitet	Spom. status	Razina zaštite	Prijedlog kategor.
23/01	Arheološki lokalitet <i>Krljanuše</i>	400 m Z od raskrižja prema Brestovačkoj šumi	E	D	-
23/02	Arheološki lokalitet <i>Paljevine</i>	750 m SZ od crkve	E	D	-
23/03	Groblje	S rub naselja, uz cestu prema Palešniku	E	O	IV
23/04	Kapela sv. Florijana	raskrižje u središtu sela	E	O	IV
23/05	Tradicijska stambena kuća	kbr. 11	E	O	IV
23/06	Tradicijska stambena kuća	kbr. 9	E	O	IV
23/07	Tradicijska stambena kuća	kbr. 7	E	O	IV
23/08	Tradicijska stambena kuća	kbr. 21	E	O	IV
23/09	Tradicijska stambena kuća	kbr. 23	E	O	IV
23/10	Tradicijska stambena kuća	kbr. 44	E	O	IV
23/11	Tradicijska stambena kuća	kbr. 45	E	O	IV
23/12	Tradicijska stambena kuća	kbr. 40	E	O	IV
23/13	Tradicijska stambena kuća	kbr. 43	E	O	IV
23/14	Tradicijska stambena kuća	kbr. 34	E	O	IV
23/15	Željeznička stanica (nekadašnja)	I od sela, kbr.83	E	O	IV
23/16	Raspelo	na groblju	E	O	IV

Napomena: Postoji mogućnost da su neki od inventariziranih kulturnih dobara navedenih u ovim tablicama u Prostornom planu uređenja Bjelovarsko-bilogorske županije popisani pod drugim (susjednim) naseljima, budući da se na razini županijskog plana nisu mogle u svim detaljima utvrditi odnosno kontrolirati granice svakog pojedinog naselja. Stoga se smatra relevantnom ova inventarizacija na razini PPUG-a koja je s obzirom na mjerilo i prostorni obuhvat detaljnija i točnija.

Zaštićena kulturno – povijesna dobra (registrirana (R) i preventivno zaštićena (P)):

Na području današnjih granica Grada Garešnice prema dosadašnjoj evidenciji službe zaštite registrirano je 5 spomeničkih objekata, a preventivno je zaštićen tek jedan.

DIŠNIK	spomeničko mjesto na zgradi škole	R 508
GAREŠNICA	- župna crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije jednobrodna, barokna građevina sa zvonikom uz Z pročelje, nastajala u periodu 1760-80. g. djelomično sačuvan originalni inventar iz druge pol. XVIII st. (bočni oltari sv. Josipa i sv. Antuna Padovanskog) na pjevalištu orgulje iz 1834.g. rad zgb. graditelja Franje Seiblera i J. Dobnika drveni kip Žalosnog Krista na oltaru Božjeg groba iz 1866.g.	R 495
TOMAŠICA	župna crkva sv. Tome prva se crkva spominje u popisu 1334.g. današnji izgled jednobrodne barokne građevine dobiva 1755.g. (zabilježeno na trijumfalnom luku) pravokutnog svetišta s plitkom zaobljenom apsidom i zvonikom ispred pročelja (visine 35 m) inventar najvećim dijelom novijeg datuma	R 521
TRNOVIČKI POPOVAC	spomeničko mjesto na zgradi škole	R 510
VELIKA BRŠLJANICA	parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja - prva zidana crkva na ovom lokalitetu sagrađena 1752.g., od materijala manastira Bršljanac srušenog 1841.g. (prenesen ikonostas, ikone, knjige...) jednobrodna presvođena građevina s tornjem nad ulaznim pročeljem	P 03-UP/I- 295/1-81
VELIKI PROKOP	spomeničko mjesto lokalitet "Crkvište" kod sela	R 511

Prijedlog za zaštitu kulturno-povijesnih dobara:

Postupak zaštite povijesnih prostora dijelova naselja pokrenut će se za osobito vrijedna područja triju naselja Grada Garešnice:

DIŠNIK	pravoslavna kapela sv. apostola Tome današnja faza izgradnje nastala 1746.g., 1818.g. dograđen zvonik stilske i građevinske oznake gotike ikonostas sa dvjema povijesno značajnim kompozicijama slikara Joakima Markovića iz 1750.g.	
DUHOVI	židovsko groblje na terenu evidentirano 15 nadgrobnih spomenika iznad zemlje danas u šumi, napušteno i neograđeno	
GAREŠNICA	dio naselja - središnji dio naselja: Ulica V. Nazora, počeci Kolodvorske, P. Svačića i Graničarske ulice	
GAREŠNICA	župni dvor sagrađen 1825.g. više puta obnavljan, posljednji puta 1993.g. danas ga koriste časne sestre "Naše Gospe"	
GAREŠNICA	stambena kuća (danas knjižnica), Ulica V. Nazora 3 prizemnica secesijskih stilskih obilježja, simetrično komponiranog pročelja	
GAREŠNICA	stambena kuća, Ul.V.Nazora 15 historicistička prizemnica, neorenesansnih stilskih obilježja	
GAREŠNICA	Hrvatski dom, Ul.V.Nazora 21 sagrađen 1929.g. prema projektu Freudenreicha i Deutcha recentnim intervencijama arhitektura nešto izmijenjena	
KANIŠKA IVA	župna crkva sv. Jurja jednobrodna, barokna građevina (građena 1745-1824.), zvonik s puškarnicama uz Z pročelje (u nišama drvene plastike sv. Katarine i sv. Barbare) inventar je novijeg datuma, osim slike sv. Jurja i sv. Valentina A. Krausa iz 1864.g. kipovi Srca Isusova i Marijina iz 1912.g. na pjevalištu mehaničke orgulje graditelja A. Šimenca oko 1860.g. danas temeljito obnovljena	
KAPELICA	kapela sv. Marije Magdalene jednobrodna barokna građevina podignuta na starijim temeljima 1909.g. obnovljena i prigraden zvonik pokrajnje oltare sv. Petra i sv. Ivana Krstitelja izradio 1909.g. Kaplan iz Zagreba	
TOMAŠICA	župni dvor sagrađen 1735.g., temeljito obnovljen 1995.g.	

	prizemnica površine 20 x 10 m	
TRNOVITIČKI POPOVAC	pravoslavna crkva sv. Petke (Paraskeve) podignuta 1752.g.	
ULJANIK	župna crkva Gospe Lurdske kasnohistoricistička jednobrodna crkva s oblom apsidom i zvonikom nad pročeljem neorenesansna dekoracija pročelja	
ULJANIK	pravoslavna crkva Rođenja sv. Jovana jednobrodna građevina s poligonalnom apsidom pročelje dekorirano jednostavnom klasicističkom plastikom po danas vidljivim stilskim karakteristikama građena oko 1840.g.	
VELIKI PAŠIJAN	parohijska crkva sv. Jovana sagrađena 1767.g., ikonostas iz 1779.g. postoji mogućnost da je sagrađena na lokalitetu nekadašnje katoličke crkve sv. Katarine sačuvan kasnohistoricistički ikonostas	
VELIKI PAŠIJAN	škola voluminozna jednokatna građevina suzdržane ranohistoricističke arhitekture (odgovara 1860-tim godinama)	
VELIKO VUKOVJE	parohijska crkva sv. Apostola Luke nekadašnja drvena parohijska crkva zamijenjena današnjom zidanom 1866.g. ikonostas oslikan 1862.g. u Beču	

Zaštita kulturno-povijesnih dobara prostornim planom:

Osim ranije navedenih spomeničkih skupina koje podliježu formalnoj zaštiti prema Zakonu o zaštiti kulturnih dobara (R – *registrirani*, P – *preventivno zaštićeni* i PR – *predloženi za zaštitu*) na području Grada Garešnice zabilježen je i razmjerno velik broj novevidentiranih baštinskih elemenata (E – *evidencija*) u pravilu lokalne vrijednosti (kategorija IV) koje ocijenjujemo značajnim za područje na kojem se nalaze pa ih valja zaštititi ovim Planom.

Identificirano je 197 baštinska elementa s takvim statusom (pojedinačno su po naseljima popisani u naprijed priloženim tablicama) za koje su mjere zaštite propisane općim mjerama u okviru provedbenih odredbi ovoga Plana. Izuzevši posebno označene registrirane spomenike (R), preventivno zaštićene (P) i one predložene za zaštitu (PR), popisani su i prema spomeničkim grupama.

INVENTARIZACIJA BAŠTINE (prema spomeničkim grupama):

I. SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE

1. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA

Naselja gradskih obilježja:

Garešnica (PR)

- središnji dio naselja: Ulica V. Nazora, počeci Kolodvorske, P. Svačića i Graničarske ulice
- potez tradicijskih kuća Ul. M.Gupca kbr. 47, 49, 51, 53, 55

Naselja seoskih obilježja:

Gornji Uljanik

- povijesna matrica naselja, tradicijski objekti sa pripadajućim parcelama (posebno potez izgradnje južnog poteza na ulazu u selo) kbr. 4-26

Hrastovac

- planirana matrica naselja i tradicijska organizacija parcela, ujednačena arhitektura;
- potez tradicijskih okućnica kbr. 16-24

Kapelica

- način organizacije prostora oko kapele sv. Marije Magdalene s pripadajućom tradicijskom izgradnjom

Kaniška lva

- matrica naselja, niz tradicijske ruralne arhitekture sa kapelom na uzvišenju

Tomašica

- ruralna cjelina uz crkvu i župni dvor sa nizom tradicijskih parcela

Uljanik

- manja građevna cjelina uz pravoslavnu i katoličku crkvu sa nekoliko prizemnica historicističkih obilježja

Veliki Pašijan

- dio naselja oko pravoslavne crkve i škole

Veliko Vukovje

- povijesna matrica naselja sa tradicijskom organizacijom parcela i središnjim prostorom oko crkve
- potezi tradicijskih građevina kbr. 108-116, 162-168, 170-174

2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I TOPONIMI

Lokaliteti:

Duhovi, crkva sv. Duha

- u mjestu, 500 m Z od središta/raskrižja sela, na magistralnoj cesti na malo povišenom platou, n.m. 128 m, na raskrižju dvaju lokalnih putova
- nalaz: pozicija srednjovjekovne crkve
- izvor: rekognosciranje

Duhovi, Obrov Grad

- cca 500 m od raskrižja s magistralnom cestom u podnožju sela na kraju poljskog puta, I od toka rijeke Čavlovice, n.m. 113
- kompleks s centralnim kružnim uzvišenjem i eliptičnim uzdignutim platoom i još vidljivim perimetralnim kanalom koji je obuhvaćao kompleks
- nalaz: pozicija srednjovjekovne utvrde močvarnog tipa
- izvor: rekognosciranje

Garešnica, Prve Šovce

- u mjestu, 300 m I od ceste prema Hercegovcu
- nalaz: prapovijest i srednji vijek, višeslojno naselje, n.m. oko 130 m (820)

- izvor: zaštitno iskopavanje 1989.g.

Garešnica, lokalitet *Solarevac*

- lokalitet 300 m od sjecišta ceste i plinovoda, uz potok Solarevac, n. v. 130 m, J od ceste prema Garešnici

- nalaz: pretpovijest – neolitik – naselje, starčevačka i korenovska kultura (841)

izvor: zaštitno iskopavanje

- toponimi: *Solarevac i Kapelica, Pusti Most i Konačine* 1.2 km SZ od seoske crkve

Gornji Uljanik *Čavlovica – Brda*

- položaj s I strane potoka Čavlovica i Z strane šume Brda, cca 3.2 km SI od seoske crkve

- nalaz: 2 kružna gradišta močvarnog tipa, udaljena jedno od drugog cca 100 m, ostaci jednog se naziru kao tragovi u travi, dok drugi ima sačuvan kružni perimetralni nasip (datacija ?)

- izvor: rekognosciranje

Kaniška Iva, *Osušak*

- s desne strane ceste za Marino Selo, manje uzvišenje usred nizinskog močvarnog terena u blizini rijeke Ilove, n.m. cca 130 m (840)

- nalaz: prapovijest – naselje. starčevačka i korenovska kultura

- izvor: sustavno iskopavanje

Mala Bršljanica *Manastir*

- položaj cca 6 km SZ od seoske crkve

- nalaz: ostaci pravoslavnog manastira s crkvom podignutog uz poziciju srednjovjekovne utvrde Bršljanice

- izvor: rekognosciranje

Tomašica, *Berek*

- 1 km JI od sela i kote 133.1 uz tok rijeke Ilove, n.m. cca 130 m

- nalaz: prapovijest – neolitik – naselje, rana korenovska kultura (916)

- izvor: slučajni nalaz

Tomašica, *Gradina*

- nizinski položaj cca 1.3 km S od seoske crkve, 350 m I od rijeke Ilove u šumi Đolovi, JI od ceste prema Daruvarskom Sokolovcu, n.m. 110 m

- centralno uzvišenje ovalnog oblika (31x34 m) s 2 kanala i 2 nasipa (917)

- nalaz: željezno koplje, čavli i konjske žvale, škare, srednjovjekovna gruba keramika i pećnjaci; srednjovjekovna utvrda močvarnog tipa

- izvor: probna iskopavanja

- toponimi: potok *Banovača*, J od crkve

Tomašica, *Ravnice (Selište)*

- 1 km zapadno od središta sela, na blagoj padini okrenutoj prema zapadu; n. v. cca 110 m

- nalaz: prapovijest – naselje – neolitik, korenovska kultura (918)

- izvor: probna iskopavanja

Trnovitički Popovac, *Šašar Grad*

- JZ od sela i crkve, I od potoka Garešnice, Z od sela Veliki Prokop, n.m. cca 130 m (919)

- nalaz: fragmenti srednjovjekovne keramike – srednjovj. gradište močvarnog tipa oštećeno kopanjem ribnjaka PPK Garešnica

- izvor: rekognosciranje

Uljanik, *gradište Dijanovac*

- nizinski položaj 2 km I od sela i kote 131.5, u šumi Medvođe, između toka Stare Ilove i Toplice

- gradište močvarnog tipa s centralnim uzvišenjem, 2 nasipa i 3 kanala, povezan kanalima s tokovima Stare Ilove i Stare Toplice

- srednjovjekovno gradište

- izvor: rekognosciranje

- toponimi: *Ciglenica; Stara Ilova, Stara Toplica*

Veliki Pašijan, Gradina

položaj pravoslavne crkve, 100 m I kompleks s ostacima zemljanih fortifikacija, n.m. 148.8

nalaz: pozicija srednjovjekovne utvrde visinskog tipa i naselja

izvor: rekognosciranje

toponimi: *Nadgrađe*, polja I od sela

Zdenčac, Krljanuše

položaj sa S strane lokalne ceste prema središnjem dijelu sela Veliki Pašijan, cca 400 m zapadno od raskrižja puta prema Brestovačkoj šumi

nalaz: pretpovijest – kasnobrončana keramika, kućni lijep, utezi za tkalački stan

izvor: rekognosciranje

Zdenčac, Paljevine

položaj sa S strane poljskog puta prema sjevernom dijelu Velikog Pašijana, 750 m SZ od seoske crkve

nalaz: srednjovjekovna keramika

izvor: rekognosciranje

Toponimi:

Dišnik, *Selište*

1.1 km od zadružnog doma, s J strane potoka Dišnika

Dišnik, *Selište*

1.5 km od sela, kota 205

Garešnica, *Slatina*

dolina J od sela, uz potok Dišnik

Garešnica, *Selište*

J od potoka Dišnik

Kajgana, *Banovača*

potok i polja I od sela, *Banska cesta* prema Gar. Brestovcu

Kaniška Iva, *Gradina*

dolina rijeke Ilove (Ilovski lug), J od toka kanala, I od ceste M4 između V.

Vukovja i Međurića

Kapelica, *Konačine*

1,5 km SZ od kapele

Kapelica, *Pusti most*

1,3 km Z od kapele

Kapelica, *Vinogradine*

1 km S od kapele

Mala Bršljanica, *Selište*

1.4 km Z od raskrižja ceste prema V. Bršljanici

Malo Vukovje, *Kućišta*

Z od sela

Rogoža, *Vračarsko Kućište*

1 km J od središta sela

Uljanički Brijeg, *Kućišta*

predio JI od sela; selo dobilo ime po nekadašnjim prirodnim izvorima zemnog ulja-nafte

Velika Bršljanica, *Konačine*

1 km I od parohijske crkve

Veliki Pašijan, *Nadograde*

0,8 km I od kapele sv. Petra i Pavla

Veliki Prokop, *Crkvište*

2.2 km JZ od sela; selo je možda dobilo ime od sitnih srednjovjekovnih plemića

iz roda Prokopa
Veliko Vukovje, *Podograde*
JZ od središta sela
Veliko Vukovje, *Crkveno polje*
J od središta sela, prema potoku Dišnica

3. POVIJESNO – MEMORIJALNA PODRUČJA I CJELINE
Groblja: Ciglenica, Dišnik (2), Garešnica, Hrastovac,
Kaniška Iva, Kapelica, Tomašica, Uljanik, Veliki Prokop,
Veliki Pašijan, Veliko Vukovje

4. KRAJOLICI – KRAJOBRAZNE CJELINE

KULTURNI KRAJOLIK

Sjeveroistočni obronci Moslavačkog gorja

Dolina rijeke Ilove

KULTIVIRANI KRAJOLIK

Ribnjaci Ilove

5. VRTNA I PARKOVNA ARHITEKTURA

Garešnica, *park u Ulici V. Nazora*

Garešnica, *drvored uz sjeverni krak naselja*

II. POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

1. SAKRALNE GRAĐEVINE

1.1. CRKVE (ŽUPNE, PAROHIJSKE CRKVE I CRKVE REFORMIRANIH)

Garešnica, *župna crkva sv. Marije*

R 495

Kaniška Iva, *župna crkva sv. Jurja*

PR

Tomašica, *župna crkva sv. Tome*

R 521

Uljanik, *župna crkva Gospe Lurdske*

PR

Uljanik, *pravosl. filijalna crkva Rođenja sv. Jovana*

PR

Velika Bršljanica, *parohijska crkva sv. Nikolaja*

P

Velika Bršljanica, *evangelička crkva*

Veliki Pašijan, *parohijska crkva sv. Jovana*

PR

Veliko Vukovje, *parohijska crkva sv. apostola Luke*

PR

1.2. FILIJALNE CRKVE I KAPELE

Dišnik, *pravoslavna kapela sv. Tome*

PR

Dišnik, *grkokatolička kapela Presvetog Trojstva*

Hrastovac, *kapelica na groblju*

Kajgana, *kapela sv. Ivana Krstitelja*

Kapelica, *kapela sv. Marije Magdalene*

PR

Trnovitički Popovac, *pravoslavna filijalna crkva sv. Petke*

PR

Trnovitički Popovac, *kapela sv. Duha*

Uljanik, *kapela sv. Antuna, na groblju*

Veliki Pašijan, *kapela sv. Petra i Pavla*

Zdenčac, *kapela sv. Florijana*

1.3. POKLONCI I RASPELA

Ciglenica, *raspelo*

Dišnik, 2 *raspela*
 Garešnica, 3 *raspela*
 Kaniška Iva, *poklonac*
 Kaniška Iva, 2 *raspela*
 Kapelica, *raspelo*
 Tomašica, 2 *raspela*
 Trnovitički Popovac, *raspelo*
 Uljanik, *raspelo*
 Veliki Pašijan, 2 *raspela*
 Zdenčac, *raspelo*

2. CIVILNE GRAĐEVINE

2.1. STAMBENE GRAĐEVINE

Župni i parohijski stanovi:

Garešnica, *župni dvor*

PR

Kaniška Iva, *župni dvor*

Tomašica, *župni dvor*

Tradicijske stambene građevine:

Garešnica (7)

PR

Hrastovac (13)

Kajgana (10)

Kapelica (8)

Mali Pašijan (7)

Tomašica (7)

Trnovitički Popovac (1)

Veliki Pašijan (15)

Veliko Vukovje (18)

Zdenčac (10)

Ostale stambene građevine:

Duhovi (1)

Garešnica (2)

Garešnica (11)

Uljanik (1)

2.2. GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE

2.2.1. Škole

Veliki Pašijan

PR

Veliko Vukovje

2.2.2. Željezničke stanice

Zdenčac

2.2.3. Ostale građevine javne namjene

Garešnica, *Hrvatski dom*

PR

Garešnica, *upravna zgrada mlina*

Kajgana, *Hrvatski seoski dom*

Kaniška Iva, *Hrvatski seljački dom*

5. KOMUNALNO - TEHNIČKE GRAĐEVINE

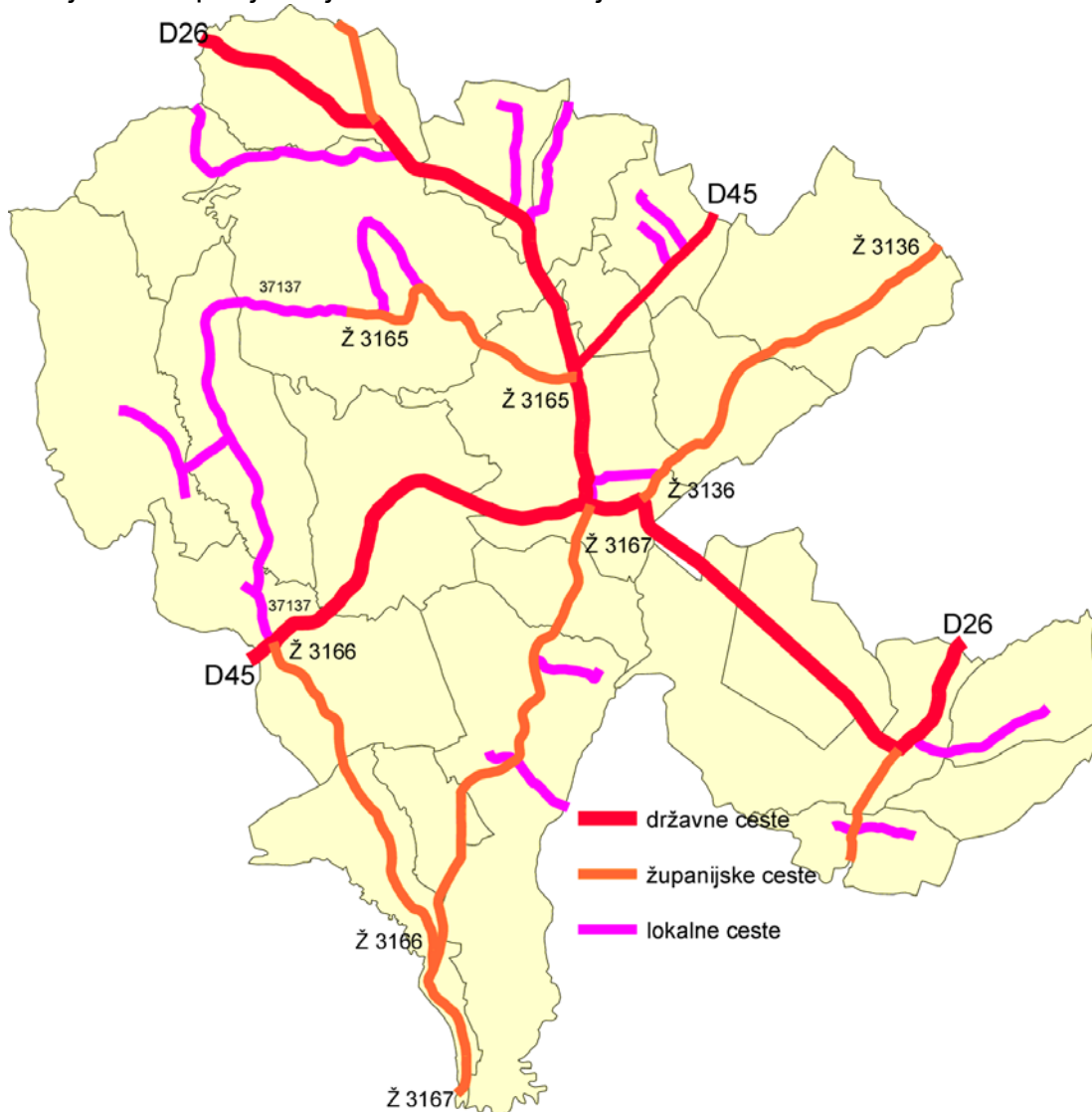
Bunari

Uljanik

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav

Za Bjelovarsko-bilogorsku županiju može se generalno konstatirati da je prometno izolirana u odnosu na ostali dio Hrvatske, što je posebno došlo do izražaja nakon prekidanja veza sjevera i juga Hrvatske preko teritorija Bosne i Hercegovine. Međutim, prostor grada Garešnice je zbog svojeg povoljnijeg smještaja na rubu županije u blizini jednog od najvažnijih cestovnih pravaca Hrvatske, Posavskog koridora (državne ceste D-4) manje bio podložan negativnim utjecajima ove izolacije te mu ovaj položaj daje određene razvojne prednosti. Bez kvalitetnije prometne infrastrukture unutar grada tj. bolje prometne povezanosti naselja nije realno očekivati ostvarivanje demografskog, gospodarskog i sveukupnog društvenog razvoja svih dijelova grada Garešnice. Stoga je razvitak prometnog sustava kako na razini grada tako i na razini županije, jedan od prioriteta i preduvjeta za ispunjavanje ovih zacrtanih ciljeva.

postojeće stanje cestovne mreže na području grada

3.5.1.1. Cestovni promet

Prema strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske, na području obuhvata Prostornog plana uređenja grada Garešnice moslavačko-pokupski prometni koridor je uvršten u osnovne državne cestovne pravce. Ovaj prometni pravac pruža se smjerom Karlovac-Petrinja-Sisak-Popovača-Kutina-Garešnica-Virovitica-Terezino polje, a uvršten je u III. skupinu prioriteta u mreži, među pravce za koje je potrebno osigurati uvjete za dogradnju, temeljitu obnovu i rekonstrukciju postojeće ceste. Dio ovog prometnog pravca je državna cesta D-45 koja se može smatrati najznačajnijom prometnicom na području grada Garešnice, jer uz činjenicu da je sastavni dio moslavačko-pokupskog smjera, ona povezuje čitav prostor grada sa jednim od najznačajnijih prometnih pravaca Hrvatske, državnom cestom D-4, na čvorištu izvedenom kod Kutine. Cesta D-45 na području grada prolazi kroz naselja Kapelica, Garešnica, Garešnički Brestovac i Zdenčac, te siječe naselje Rogoža. Strategijom i programom prostornog uređenja Hrvatske na ovom je pravcu planirana izgradnja brze ceste Kutina – Virovitica. Brza cesta je smještena u prvu skupinu prioriteta te je planirana za izgradnju do 2005. godine. Prostornim planom uređenja istražene su mogućnosti polaganja trase brze ceste na području grada. U južnom dijelu, u duljini od cca 2500 m postojeća trasa zadovoljava jer ne prolazi kroz naseljeno područje. Cesta je u tom dijelu izvedena sa dvije osnovne trake i dodatnom trakom za spora vozila na usponima. Obzirom da ne prolazi kroz naselja postojeću trasu je u ovom dijelu moguće proširiti i zadovoljiti kriterije brze ceste. Preostali dio trase na području grada od naselja Kapelica prema sjeveru, u duljini od cca 12500 m, prolazi najgušće naseljenim dijelovima grada te je potrebno njeno izmještanje.

Izmještanje trase ceste D45 bilo je planirano već u Prostornom planu općine Garešnica, koji je izrađen 1978. godine, te u Generalnom urbanističkom planu Garešnice i Brestovca, koji je izrađen 1982. godine. Trasa naznačena u tim planovima uvažena je i u Prostornom planu Bjelovarsko-bilogorske županije koji je donesen 2001. godine. U razradi Prostornog plana grada Garešnica izrađeno je nekoliko varijantnih prijedloga za rečenu trasu.

varijanta 1

Trasa prolazi južno od Garešnice, između Garešnice i Ciglenice. To je područje nešto izraženijeg reljefa te je izvedba u dijelu između naselja Garešnica i ribnjaka vrlo zahtjevna. U nastavku ova trasa prolazi livadama i močvarnim područjem uz rijeku Ilovu, između rijeke i naselja Kajgana i Tomašica.

varijanta 2

Trasa prolazi sjeverno od Garešnice, slijedeći trasu magistralnog plinovoda Kutina - Virovitica. Reljef je manje izražen od onog u južnoj varijanti. U prolasku kroz izgrađeni dio naselja Kapelica nema izgrađenih objekata. U prolasku kroz Garešnicu trasa se sa zapadne strane veže na postojeći lokalni put. Sa istočne strane potrebno je rušenje stambenih objekata koji se nalaze na trasi. U nastavku trasa prolazi kvalitetnijim poljoprivrednim zemljištem između Kajgane i Brestovca, što je ocijenjeno kao nedostatak.

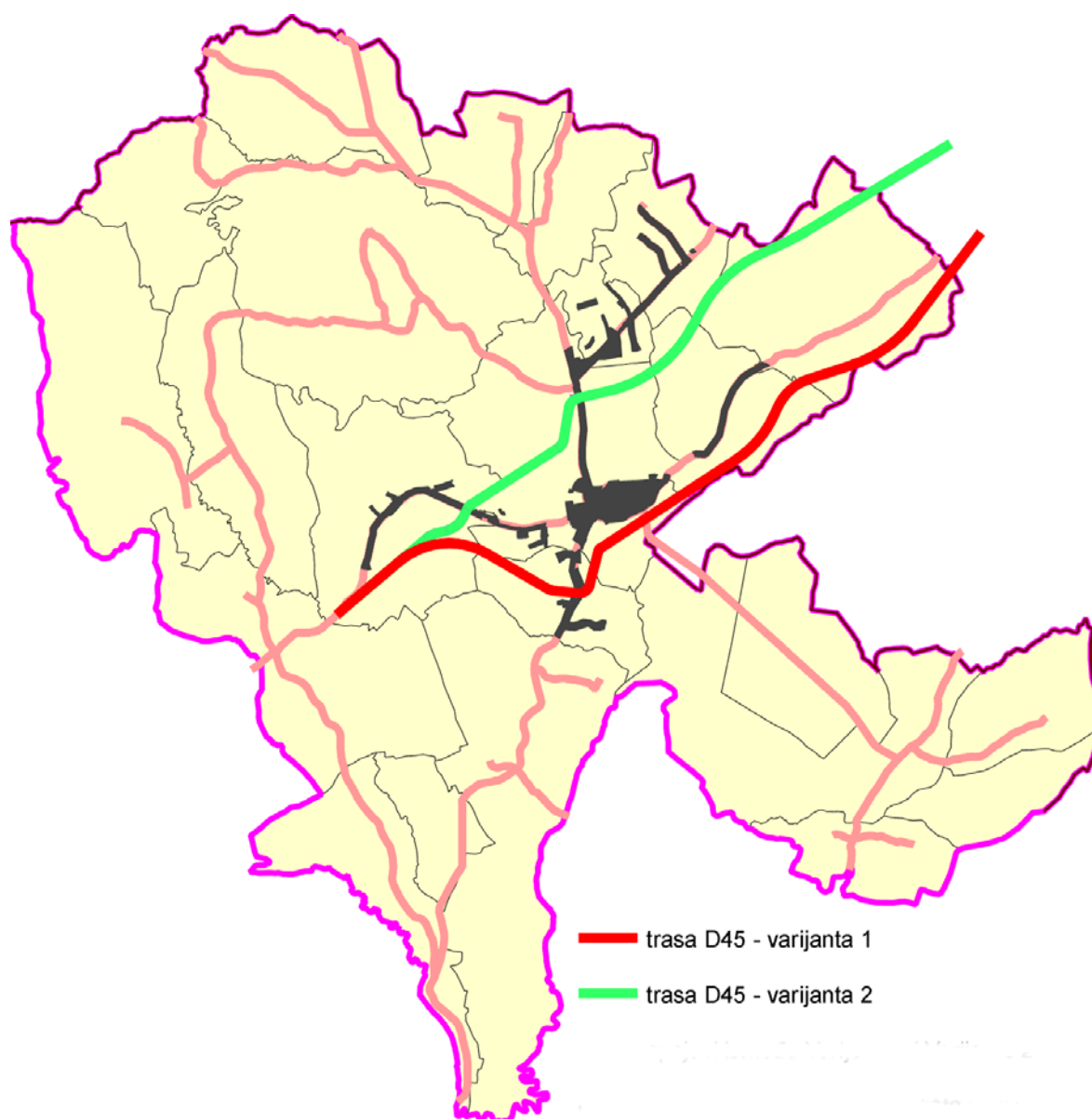
Prostornim planom predlaže se rezerviranje oba koridora. Konačno rješenje trase definirat će se kod izrade idejnog rješenja brze ceste, pri čemu treba provesti

višekriterijska analiza koja uključuje procjenu reljefa, vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, cijenu izvedbe pojedine varijante te niz drugih parametara.

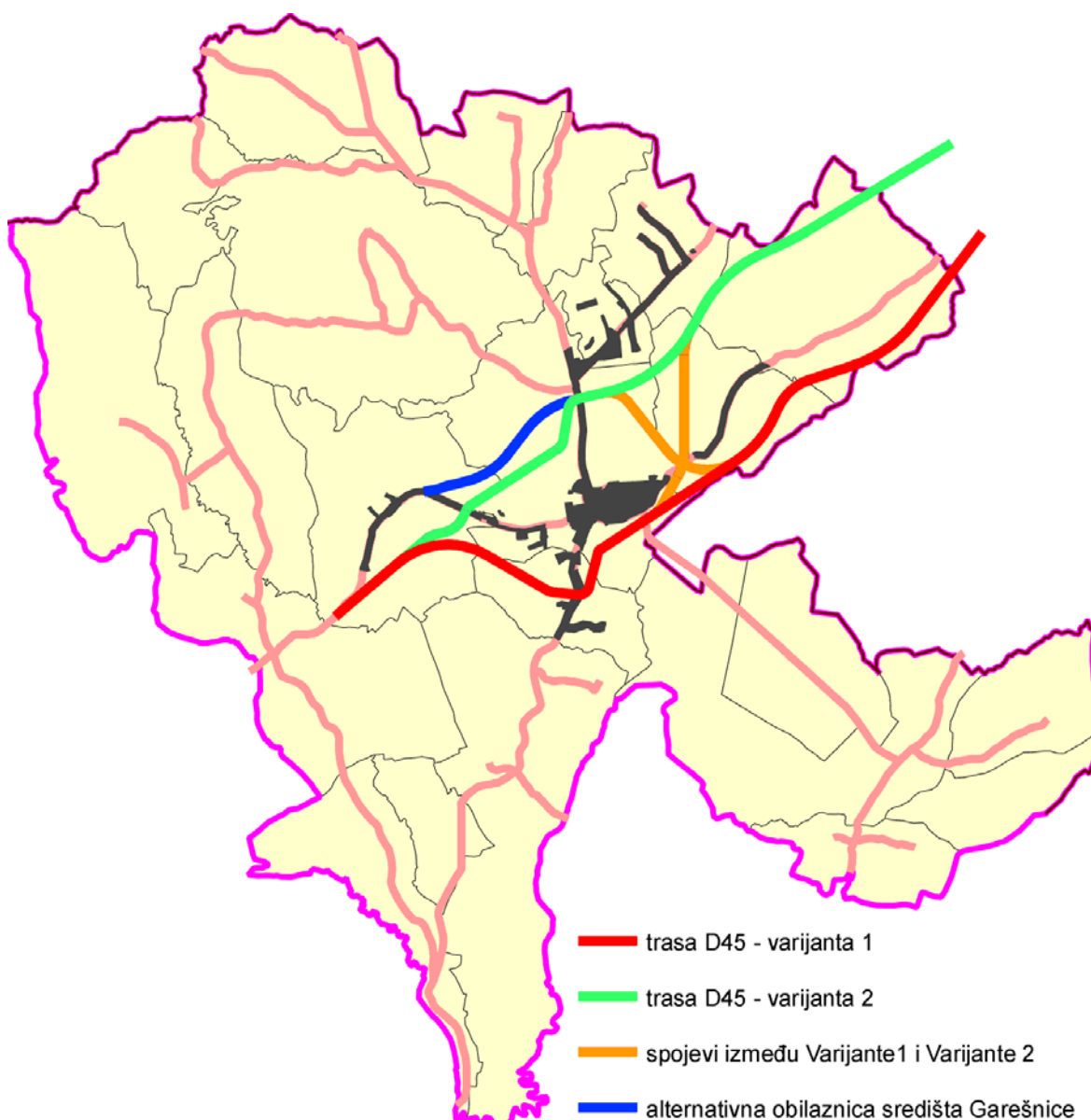
Budući da je moguće da se u konačnici odabere i kombinacija ovih dviju trasa planom su rezervirani spoji koridori u području između Garešnice i Kajgane.

U izradi idejnog rješenja treba uvažiti i interese grada Garešnice koji su slijedeći:

- neposredan pristup gospodarskim zonama grada sa brze ceste
- neposredan pristup gradskom središtu sa brze ceste
- što manje rušenja objekata na području grada

analizirane varijante trase brze ceste D45

Planom je rezerviran i treći koridor kojim se u slučaju zadržavanja postojeće trase ceste D45 osigurava obilazak naselja Garešnica najkraćom trasom između Kapelice i ulice Matije Gupca u sjevernom dijelu Garešnice.

Područjem grada prolazi još i državna cesta D-26 koja povezuje Sv. Ivan Zelinu sa Badljevinom preko Vrbovca, Čazme i Garešnica. Na ovoj prometnici smještena su naselja Trnovitički Popovac, Mali Pašijan, Veliki Pašijan, Garešnica, Hrastovac i Uljanik.

Za županijske i lokalne ceste potrebno je osigurati slijedeće minimalne širine koridora:

		u naselju	izvan naselja
Državne ceste	sa 2 trake	30 m	50 m
	sa 4 trake	40 m	60 m
Županijske ceste	sa 2 trake	20 m	30 m
Lokalne ceste	sa 2 trake	10 m	15 m

Najmanja širina nogostupa može biti 1.0m.

Izvođenjem brze ceste Kutina – Garešnica – Grubišno Polje tranzitni promet će se izmjestiti izvan naselja a lokalne ceste će se rasteretiti. Time će se bitno poboljšati prometne prilike na lokalnim cestama na području grada Garešnice.

Poboljšanja sigurnosti prometa na lokalnim cestama postižu se i malim zahvatima, prvenstveno izgradnjom nogostupa, te biciklističkih i motorističkih staza. U većem dijelu naselja kroz koja prolaze državne i županijske ceste nogostupi su izvedeni. Daljnja poboljšanja postići će se izvedbom biciklističkih staza uz prometnice u naseljima, te nogostupa i biciklističkih staza na cestama između Garešnice i susjednih naselja, koje frekventno koriste pješaci, biciklisti i motoristi. Izvedbu pješačko biciklističkih staza treba planirati primarno na prometno opterećenim pravcima državnih cesta pravcima prema Garešničkom Brestovcu, Kapelici, Ciglenici, Hrastovcu i Pašijanu.

3.5.2. Telekomunikacije

Osvremenjavanje telekomunikacija ne predstavlja značajniji problem u prostoru, ali je poželjno objedinjavati instalacije u zajedničke infrastrukturne koridore. U tom pogledu poseban naglasak u sljedećem razdoblju treba staviti na izvođenje mreže svjetlovoda, u cilju izgradnje jedinstvene komunikacijske infrastrukture za pružanje interaktivnih i distribucijskih usluga.

Prostornim planom grada Garešnice predviđaju se proširenja pristupnih mreža (podzemni kablovi, distributivna kablovska kanalizacija i nadzemni kablovi mjesne mreže) na području naselja. U svim novim ulicama treba osigurati koridore sa obje strane ulice i omogućiti priključenje svih objekata podzemnim i nadzemnim kablovima.

Postojeće trase pristupne mreže trebaju biti zaštićene u pojasu od 1 m s obje strane položenih kablova, a isti pojas (koridor) treba predvidjeti i za buduće trase kablova pristupne mreže. Za svjetlovodne kablove treba odrediti minimalni zaštitni koridor širine 6 m, a u naseljima isto kao i za kablove pristupne mreže.

Što se tiče planiranih novih objekata mobilne telekomunikacijske mreže (bazne stanice, radio-koridori) pretpostavlja se da će na području grada doći do potrebe za interpolacijom novih baznih stanica, na što će utjecati vjerojatno povećanje broja korisnika mobilnih usluga i povećanje prometa.

Posebni uvjeti i mjere zaštite

Međumjesni kablovi (SVK – svjetlovodni kablovi) i kablovi pristupne (mjesne) mreže položeni su na dubini 0,5 – 1,2 m. Zaštitni koridor za međumjesne kablove je 6 m sa obje strane kabela, a za kablove pristupne mreže 1 m s obje strane kabela.

Svi radovi u zaštitnom koridoru moraju se izvoditi ručno, uz korištenje geodetske snimke i uz ubveznu prethodnu mikrolokaciju trase kabla.

Minimalne udaljenosti podzemnih telekomunikacijskih kablova i objekata i drugih objekata i podzemnih instalacija pri paralelnom vođenju, definiraju se posebnim uvjetima građenja, za svaki novi investicijski objekt, a kreću se u rasponu od 0,5 do 10 m. Minimalna udaljenost podzemnih telekomunikacijskih kablova od građevinske linije u naseljima iznosi 0,6 m. Minimalne vertikalne udaljenosti pri križanju sa drugim podzemnim instalacijama kreću se u rasponu od 0,3 do 0,5 m, ovisno o vrsti instalacije.

Uvjeti priključenja na telekomunikacijsku mrežu

Priključak svih stambenih i privrednih objekata na telekomunikacijsku mrežu izvodi se podzemnim kablom kroz uvodni kablovski zdenac ili ormarić, postavljen na rubu građevinske parcele, cijevima povezan s izvodnim ormarićem u izgrađenom objektu. U slučaju da nije moguće ili ekonomski opravdano priključenje podzemnim kablom, priključak se rješava nadzemnim kablom.

Za novoplanirane objekte izvan naselja, odnosno izvan trase glavnih distribucijskih kablova, mora se planirati i izgradnja novog telekomunikacijskog priključka.

3.5.3. Energetski sustav

Ciljevi i smjernice energetskog razvoja su održanje postojećih lokacija energetskih objekata kao dobre osnove za širenje i razvitak energetskih i prijenosnih sustava te njihovog osuvremenjavanja. Pri tome je potrebno primjenjivati najrelevantnije kriterije zaštite okoliša i posebno poticati korištenje dopunskih energetskih izvora. Stoga je strateški cilj primjena energenata koji će biti ekonomski i ekološki najprihvatljiviji te će u tom pogledu opskrba plinom imati prioritetan značaj. Razvoju plinske mreže pogodovat će nalazišta prirodnog plina na području županije. Na području županije evidentirani su i geotermalni resursi koji nisu dovoljno iskorišteni u energetske svrhe. Dodatnim ispitivanjima na postojećim i istražnim radovima na novim nalazištima, ispitat će se mogućnost iskorištavanja ovog relativno jeftinog i ekološki prihvatljivog energetskog izvora.

U kontekstu razvoja privatnog poduzetništva, treba očekivati mogućnost pojavljivanja privatne inicijative u izgradnji energetskih postrojenja malih kapaciteta, što bi trebalo poticati raznim mjerama.

3.5.3.1. Električna energija

Državno poduzeće Hrvatska elektroprivreda objedinjuje osnovne djelatnosti na polju elektroenergetike, odnosno proizvodi te vrši prijenos i distribuciju električne energije na području čitave Hrvatske. Temeljni cilj njenog djelovanja je dugoročno osiguranje pouzdane opskrbe električnom energijom što je jedan od preduvjeta za planirani gospodarski i društveni razvitak.

Opskrba područja grada Garešnice električnom energijom vrši se elektroenergetskim objektima u vlasništvu HEP DP Elektra Križ. Područjem grada prolazi dalekovod 35 kV i iz smjera juga dovodi električnu energiju do transformatorske stanice 35/10 kV u Garešničkom Brestovcu. Širina zaštitnog koridora za DV 35 kV iznosi 22 metra, odnosno 11 metara sa svake strane osi trase DV. Odavde se vrši distribucija energije unutar područja grada putem nekoliko dalekovoda 10 kV od kojih se vodi niskonaponski razvod do potrošača

preko 67 transformatorskih stanica 10/04 kV. Širina zaštitnog koridora za DV 10 kV iznosi 16 metara, odnosno 8 metara sa svake strane osi trase DV.

Čitavo područje grada dobro je pokriveno elektroenergetskom mrežom čiji kapaciteti u potpunosti zadovoljavaju sve postojeće potrebe potrošača. Na području grada još se planira izvođenje trase dalekovoda 110 kV i transformatorske stanice 110/20 kV u Garešničkom Brestovcu na lokaciji do TS 35/10 kV.

Za priključenje novih potrošača na elektroenergetsku mrežu potrebno je zatražiti uvjete priključenja kod DP Elektra Križ.

Posebni uvjeti građenja izdaju se pojedinačno, ovisno o vrsti objekta, a prema postojećim tehničkim propisima: Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV – SL 65/88 i Pravilnik o izmjenama Pravilnika o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV – NN 24/97, Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacijskih kablinskih vodova – SL 36/86, Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova (nazivnog napona do 1 kV) – SL 51/73 i NN 11/80 i Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica – SL 13/78.

3.5.3.2. Proizvodnja i transport nafte i plina

Na području grada Garešnica nema nalazišta nafte i plina pa slijedom toga niti pogona za njihovu proizvodnju i eksploataciju.

Područjem grada prolazi magistralni plinovod Kutina - Virovitica. Opskrba plinom osigurana je lokalnim plinovodom Kutina – Garešnica koji je položen uz trasu ceste D45 do mjerno redukcijske stanice Garešnica u zapadnom dijelu naselja.

Postojeći magistralni plinovod Kutina – Garešnica je dotrajavao, te se planira njegovo ukidanje. Postojeća mjerno redukcijska stanica u Garešnici spojiti će se na magistralni plinovod Kutina – Virovitica na mjestu blokadne stanice Kapelica. Od blokadne stanice do MRS izvest će se nova trasa u duljini od cca 2700 m.

Od MRS razvedeni su lokalni plinovodi do potrošača. Plin je uveden u naselja Garešnica, Kapelica, Ciglenica, Kaniška Iva, Hrastovac, Kajgana, Tomašica, Garešnički Brestovac i Zdenčac u kojima ukupno živi 8686 stanovnika odnosno 73% stanovništva grada. Distribuciju plina i održavanje lokalne mreže vrši poduzeće «Komunalac» iz Garešnice, a održavanje magistralnih plinovoda vrši poduzeće «Plinacro» iz Zagreba. Kod izvedbi novih priključaka u naseljima u kojima je izvedena plinska mreža potrebno je zatražiti posebne uvjete distributera. Daljnje širenje plinske mreže ovisit će u prvom redu o mogućnostima financiranja njene izvedbe, odnosno opravdanosti njenog izvođenja. U tablici je dan pregled potrebne duljine mreže za pojedina naselja, te broj stanovnika tih naselja.

Pri projektiranju mreže u obzir treba uzeti i potrebu izvedbe novih mjerno redukcijskih stanica, što će se utvrditi proračunom.

	duljina mreže	broj stanovnika	m/stanovniku
Uljanik	4300	337	12,75
Veliko Vukovje	4580	349	13,12
Rogoža	3780	289	13,07
Velika Bršljanica	4880	260	18,76
Veliki Pašijan	5800	377	15,38
Mali Pašijan	2300	201	11,44
Trnovitički Popovac	6850	439	15,60
Duhovi	2900	143	20,27
Gornji Uljanik	2950	131	22,51
Dišnik	7300	354	20,62
Mala Bršljanica	3400	71	47,88

3.5.4. Vodnogospodarski sustav

Optimalno korištenje i gospodarenje vodama osnovni je zadatak razvoja vodnogospodarske djelatnosti. Vodnogospodarska djelatnost i uspostava kvalitetnog, funkcionalnog i efikasnog vodnogospodarskog sustava može se smatrati strateški najznačajnijim prioritetom, ne samo iz razloga što direktno i indirektno utječe na opstanak i razvoj živog svijeta, već svojim karakteristikama bitno utječe na sve ostale elemente korištenja prostora i gospodarenja prostorom. Razvitak vodoopskrbe temeljit će se na korištenju kvalitetne i sanitarno sigurne vode, što se danas postiže samo kod većih sustava gdje se kontinuirano provodi kontrola kakvoće vode.

Opskrba vodom na području Bjelovarsko-bilogorske županije rješavat će se iz podzemnih i nadzemnih izvorišta s područja županije i izvan njega. Pri tome će se posebna pažnja posvetiti zaštiti izvorišta, odnosno podzemnih pitkih voda, što je u Strategiji prostornog uređenja Hrvatske izdvojeno kao poseban interes države.

3.5.4.1. Vodoopskrba

Prostor grada Garešnice je prema dosadašnjim razvojnim koncepcijama, u odnosu na postojeće stanje izgrađenosti i planirana daljnja proširenja javnog vodoopskrbnog sustava na županijskoj razini svrstan u vodoopskrbnu zonu "Grubišno polje – Garešnica" (zonu 2). Za današnje stanje vodoopskrbe na području grada Garešnice, kao i čitave županije može se konstatirati da je ispod državnog prosjeka. Karakteristika šireg područja je nedostatak kvalitetnih vodnih resursa.

Izvedeni vodoopskrbni sustav Garešnica pokriva naselja Garešnica i Garešnički Brestovac. Vodoopskrba ovih naselja temelji se na bušenim zdencima (trenutno su aktivna 3 zdenca) lociranim u samom naselju Garešnica, ukupnog kapaciteta 20 l/s, koliki je i kapacitet uređaja za kondicioniranje kojim se obavlja ispravka kakvoće vode. Nakon kondicioniranja voda se otprema tlačim cjevovodom u periferno smještene vodospremnike.

Industrijski potrošači su priključeni na sustav javne vodoopskrbe, dok je opskrbljenost stanovništva pitkom vodom iz ovog sustava vrlo mala i iznosi samo 22%.

Kod ovog vodoopskrbnog sustava dolazi do čestog pucanja cijevi koje su stare dvadesetak godina. Gubici iznose 40-50%, a voda sadrži povećanje količine amonijaka i željeza. Procijenjeno je da će krajnji kapacitet crpilišta biti 40 l/s. Uz

zdence na crpilištima prva zona zaštite crpilišta formirana je podizanjem ograde oko prostora veličine 60 x 80 m.

Od kratkoročnih planova razvoja vodoopskrbe na području grada treba izdvojiti sanaciju cjevovoda radi smanjenja gubitaka te povezivanje sa vodoopskrbnim sustavom općine Hercegovac spajanjem na trasi Zdenčac – Palešnik, te povezivanje sa vodoopskrbnim sustavom općine Velika Trnovitica spajanjem na trasi Veliki Pašijan - Velika Trnovitica.

Dugoročni cilj razvoja vodoopskrbe je povezivanje sa županijskim vodoopskrbnim sustavom čija je osnova magistralni vodoopskrbni cjevovod Bjelovar – Daruvar, a moguće je i povezivanje sa regionalnim vodoopskrbnim sustavom Moslavine.

Magistralni vodoopskrbni cjevovod Bjelovar – Daruvar planiran je na trasi uz državnu cestu D28 Bjelovar – Daruvar, a u pojedinim je dijelovima izveden ili je u toku izrada izvedbene dokumentacije. Voda za ovaj sustav dobavljat će se iz vodocrpilišta Delovi kod Đurđevca. Planom je predviđeno da se od magistralnog vodovoda u Velikim Zdencima odvoje dva kraka: krak Grubišno Polje i krak Garešnica. Krak Grubišno polje u konačnici se treba povezati sa vodoopskrbnim sustavom Virovitičko-podravske županije, a krak Garešnica sa vodoopskrbnim sustavom Moslavina-Posavina.

3.5.4.2. Odvodnja otpadnih voda

Odvodnja otpadnih voda na području grada Garešnice obuhvaća područje središnjeg naselja i naselja Garešnički Brestovac, a ukupna dužina izgrađenosti sustava kanalizacije je cca 28 km. Na kanalizacijski sustav priključeno je 1171 kućanstvo, odnosno oko 4000 stanovnika i 6 privrednih poduzeća. Građenje kanalizacijskog sustava naselja Garešnica započelo je 1974. godine, a glavni projekt kanalizacije naselja izradilo je poduzeće "Vodoprivreda" Daruvar. Sustav je u izgradnji još i danas. Kanalizacijski sustav čine dva kolektora "A" i "B", kišni preljevi (KP1, KP2, KP3) te mehaničko-biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Kolektorom "A" odvođe se otpadne vode sa područja naselja Gajine, desnog zaobalja vodotoka Šovice te iz naselja Garešnički Brestovac. Kolektorom "B" odvođe se otpadne vode sa područja lijevog zaobalja vodotoka Šovica.

Kanalizacijski sustav je izgrađen od azbestcementnih cijevi profila Ø 20 cm – Ø 100 cm. Izgrađeni su i kišni preljevi. U desnom zaobalju rijeke Garešnice (ul P. Svačića i Radnička ulica prema naselju Kapelica) kanalizacija nije u potpunosti izgrađena.

Na kanalizacijski sustav dovode se otpadne vode sljedećih privrednih subjekata :

- klaonice "Agrokor" uz prethodno pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda (mastolov),
- "Bakrotiska", uz prethodno pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda (neutralizacija),
- DK "Brestovac", "Šumarije" Garešnica, "S.K.M." Garešnice i konfekcije "Modea"

Ukupne količine otpadnih voda privrednih subjekata iznose 441 m³/dan, odnosno 110363 m³/god.

Mehaničko-biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda izgrađen je 1982. i pušten u rad 1987. godine, kada je izdana i uporabna dozvola. Kapacitet ovog uređaja je 7000 ES, a prema usvojenoj koncepciji na uređaju grada Garešnice predviđena je i izgradnja II. faze, kapaciteta od 12000 ES.

Tehnologija pročišćavanja ovog uređaja temelji se na mehaničkom pročišćavanju (uklanjanju plivajućih tvari i pijeska) te biološkom pročišćavanju s aktivnim muljem (nisko opterećeni postupak), izdvajanjem i sušenjem viška mulja.

Projektom predviđeni parametri opterećenja uređaja i efekti pročišćavanja su:

Hidrauličko opterećenje:

- sušni dotok: 30 l/s; 108 m³/h; 1500 m³/dan; 550000 m³/god.,
- kišni dotok: max. 90 l/s; 423 m³/h,

Biološko opterećenje: BPK₅ 420 kgO₂/dan,

- efekt čišćenja: $\mu = 94\%$
- kvaliteta efluenta: BPK₅ 20 mgO₂/l
suspendirana tvar 20 mg/l
taložive tvari 0,3 ml/l

Kapacitet uređaja za pročišćavanje je danas nešto manji nego je bio predviđen projektom, a iznosi:

- oko 1200 m³/dan hidrauličkog opterećenja,
- 180 kg BPK₅/dan biološkog opterećenja.

Kakvoća otpadne vode na uređaju za pročišćavanje grada Garešnice u 2000. godini bila je:

- koncentracija KPK_{cr} u otpadnim vodama na ulazu uređaja od 74 do 1269 mgO₂/l, a KPK_{cr} na izlazu od 11 do 326 mgO₂/l,
- prosječna koncentracija BPK₅ u otpadnim vodama na ulazu uređaja od 36 do 812 mgO₂/l, a BPK₅ na izlazu od 8 do 171 mgO₂/l,
- prosječna koncentracija suspendirane tvari ST u otpadnim vodama na ulazu uređaja od 20 do 650 mg/l, a na izlazu od 8 do 338 mg/l.

Efekt pročišćavanja bio je 81% u odnosu na KPK i 84% u odnosu na BPK₅.

Recipijent pročišćenih otpadnih voda je vodotok Šovica, koji se oko 700 m nizvodno od ispusta pročišćenih otpadnih voda, ulijeva u vodotok Garešnicu, a Garešnica u rijeku Ilovu.

Daljnje širenje sustava odvodnje predviđa se izvedbom sliva u desnom zaobalju potoka Garešnica koji će obuhvatiti dio naselja Garešnica i naselje Kapelica, te izvedbom sliva u desnom zaobalju rijeke Ilove koji će obuhvatiti naselja Ciglenica i Kaniška Iva. Oba će se sliva voditi na postojeći pročišćivač otpadnih voda u Garešnici. Na taj će način jedinstvenim sustavom odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda biti obuhvaćena najveća naselja na području grada, odnosno ukupno cca 7500 stanovnika ili 65% stanovništva grada.

3.5.4.3. Vodotoci

Vodne površine na području grada obuhvaćaju vodotoke Čavlovica, Garešnica, Dišnica, Ilova, Popovača, Toplica i Tomašica. Na ovim vodotocima izvedeni su nasipi za obranu od poplava na rijeci Garešnici i Ilovi.

Za vodotoke se prema veličini i tipu vodozaštitnih objekata određuje inundacijski pojas potreban za održavanje vodotoka, koji mora biti stalno slobodan. Inundacijski pojas iznosi 10 m od nožice nasipa za vodotoke na kojima su izvedeni ili se planiraju nasipi za obranu od poplava. Inundacijski pojas na drugim vodotocima određuje se u širini 7 m od ruba korita vodotoka.

Na rijeci Ilovi i Toplici izvedeni su ribnjaci.

Na rijeci Garešnici izvedena je akumulacija za obranu od poplava, te športski ribnjak.

Na potocima Dišnica i Tomašica određene su 2 potencijalne lokacije akumulacija za obranu od poplava: Stupovača i Tomašica.

Akumulacije su predviđene su za obranu od poplava i navodnjavanje.

U planu su ove lokacije prikazane kao potencijalne, a konačna odluka o izgradnji akumulacija donijet će se nakon izrade studije opravdanosti izgradnje.

Za potencijalne akumulacije definirani su slijedeći karakteristični nivoi:

	minimalna kota terena	minimalni nivo (m.n.m.)	normalni nivo (m.n.m.)	preljevni nivo (m.n.m.)	kota brane (m.n.m.)	visina brane (m)
Stupovača	114.9	115.6	120.1	122.1	123.1	9.2
Tomašica	113.0	113.9	119.7	121.0	123.0	10.0

3.6. Postupanje s otpadom

Provođenje mjera za zbrinjavanje komunalnog otpada zakonska je obveza svih gradova i općina te je u svrhu toga na razini županije donesena odluka o zajedničkom rješavanju problema zbrinjavanja komunalnog otpada i određeno pet lokacija za uređena odlagališta.

Na području grada Garešnice organizirani odvoz kućnog i neopasnog tehnološkog otpada vrši poduzeće "Komunalac". Organizirani odvoz još nije riješen u naseljima Gornji Uljanik, Uljanički Brijeg, Hrastovac, Kapelica i Veliki Prokop.

Deponij otpada za grada Garešnicu i susjedne općine uređen je na lokaciji Johovača u blizini mjesta Velika Mlinska, u susjednoj općini Velika Trnovitica. Deponij je udaljen od Garešnice 14 km. Ovaj deponij posjeduje svu potrebnu dokumentaciju i odobrenje o korištenju. Predviđa se da će ovo odlagalište otpada nakon planiranog proširenja zadovoljavati potrebe grada Garešnice i općina Velika Trnovitica, Berek i Hercegovac do 2020. godine.

Na području grada južno od Garešnice planira se uređenje sabirnog mjesta opasnog otpada.

Suvremeni pristup problematici odlaganja otpada temelji se na recikliranju sirovina i iskorištavanju bio otpada. Iskorištavanje bio otpada posebno je važan segment za grad Garešnicu, budući da se radi o području sa velikim osloncem na poljoprivrednu proizvodnju. Planskim mjerama i sustavnom edukacijom stanovništva treba poticati izdvajanje organske komponente kućnog i biološkog otpada i njegovo korištenje u poljoprivredi.

U Garešničkom Brestovcu nalazi se deponij neopasnog tehnološkog otpada drvnog kombinata Brestovac na kojem se odlaže kora drveta i piljevina. Deponij je lociran na kraju stambene ulice u južnom dijelu naselja, na k.č.br 123/12 i 123/13 k.o. Garešnica. Deponij nije odgovarajuće uređen te dolazi do procjeđivanja tanina iz drvenog otpada u podlogu, te do onečišćenja potoka Kajgana, koji se nakon cca 3000 metara ulijeva u rijeku Ilovu. Odlagalište se nalazi na samom rubu III zone zaštite vodocrpilišta, te postoji opasnost zagađenja pitke vode za grad Garešnicu. Zbog svega navedenog planom se uvjetuje zatvaranje postojećeg odlagališta. Za saniranje napuštenog odlagališta potrebno je izraditi Program sanacije kojim će se

utvrditi mjere saniranja odlagališta, mjere saniranja otpadom onečišćenog tla i vode, mjere nadzora, te rokovi za izvršenje.

Neopasni tehnološki otpad koji nastaje u proizvodnom procesu drvnog kombinata odlagat će se na novoj deponiji koja će se urediti na k.č. br 44/1, 44/2, 44/3, 44/4, 44/5 i 44/6, te dijelu k.č. br 1872 k.o. Garešnica. Za privođenje namjeni predmetnog prostora potrebno je izraditi Program uređenja odlagališta kojim će se utvrditi mjere uređenja odlagališta, mjere zaštite otpadom onečišćenog tla i vode, mjere nadzora, te rokovi za izvršenje. Dozvolu za otvaranje odlagališta, te provedbu nadzora nad radom odlagališta obavlja županijski ured nadležan za poslove zaštite okoliša.

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

Kvaliteta okoliša mora biti osnovni kriterij planiranja, a zaštita okoliša je sadržana u načelu integralnog pristupa planiranju i uređenju prostora kao kontinuirana i u svim segmentima prisutna komponenta. Stoga je sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš sadržano u svim dijelovima Prostornog plana uređenja grada Garešnica kroz utvrđivanje mogućnosti i ograničenja korištenja i planiranjem razvoja putem izbora najpovoljnijih opcija.

U pogledu sprječavanja štetnog utjecaja na okoliš poseban naglasak treba staviti na očuvanje najvrednijih dijelova ekosustava tlo, vodu i zrak.

Tla na području grada Garešnice su relativno kvalitetnog pedološkog sastava i strukture, ali jako osjetljiva na kemijske polutante. Tlo je usprkos različitim onečišćenjima još uvijek vrlo dobro očuvano, pogotovo u odnosu na tla većine zapadnoeuropskih zemalja, te kao takvo pogodno za proizvodnju sve cjenjenijih ekološki čistih proizvoda.

Tlo se onečišćuje na više načina, a zbog zaštite i sprječavanja nepovoljnih utjecaja potrebno je provoditi sljedeće mjere:

- u poljoprivrednoj proizvodnji racionalno koristiti zaštitna sredstva i gnojiva uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava te organiziranjem savjetodavne stručne službe u individualnoj proizvodnji,
- spriječiti zagađivanje zraka iz kojeg se štetni spojevi i teški metali talože u tlo,
- spriječiti zagađivanje voda iz kojih se štetne tvari također talože u tlo,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda domaćinstava, koja otpadne vode preko propusnih septičkih jama ili upojnih bunara upuštaju direktno u tlo,
- uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno, organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom, a postojeća nekontrolirana odlagališta sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- što više obnoviti površine oštećene erozijom i klizanjem,
- površine koje se više ne koriste (npr. Odlagališta otpada, klizišta i dr.) potrebno je ponovno obrađivati (rekultivirati),
- spriječiti nepotrebno širenje građevinskih područja i bilo kakvu izgradnju na vrijednim obradivim tlima,
- preispitati potrebe za navodnjavanjem u svrhu poljoprivredne proizvodnje te njegov utjecaj na očuvanje prirodne ravnoteže u okolišu,
- poduzeti prevodobne mjere za saniranje mogućih akcidenata koji bi uzrokovali onečišćenje tla (prometne nezgode nakon kojih je u okoliš istekla nafta ili naftni derivati, nezgode pri prijevozu opasnih otpada i sl.).

Značajan dio površina grada zauzimaju šume i šumsko zemljište. Šumskim površinama treba gospodariti tako da se šumama održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal u svrhu što kvalitetnijeg ispunjavanja gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma. Veću pažnju treba posvetiti zaštiti šuma od bolesti i štetočina te pošumljavanju novih površina pogotovo nekvalitetnih zemljišta niske bonitetne klase i predjela uz vodotoke. U cilju zaštite šuma od štetnih utjecaja potrebno je spriječiti stvaranje divljih odlagališta otpada na šumskim površinama i u njihovoj neposrednoj blizini te zabraniti upotrebu svih pesticida u blizini šumskih predjela.

Glavni izvor onečišćenja podzemnih voda na području grada su otpadne vode naselja, ispiranje herbicida i mineralnih gnojiva sa poljoprivrednih površina te nekontrolirana odlagališta otpada. Za zaštitu i sprječavanje štetnog utjecaja na podzemne pitke vode potrebno je poduzimati sljedeće mjere:

- ubrzano započeti planiranu izgradnju sustava za odvodnju otpadnih voda naselja,
- vode koje se iz sustava odvodnje otpadnih voda upuštaju u vodotoke moraju proći predtretman pročišćavanja,
- u područjima gdje nije moguće uspostaviti sustave za odvodnju otpadnih voda potrebno je uvjetovati izgradnju trodijelnih nepropusnih septičkih jama, a one koji otpadne vode ispuštaju u vodotoke i kanale za odvodnju oborinskih voda treba identificirati kao zagađivače,
- poljoprivrednu proizvodnju treba prilagoditi uvjetima zaštite uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrsta zaštitnih sredstava te gnojiva i orijentacijom na proizvodnju proizvodnju ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda,
- na razini Županije uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno i sveobuhvatno zbrinjavanje otpada,
- zatvoriti i sanirati nekontrolirana odlagališta otpada te spriječiti nastajanje novih.

Na čitavom području Županije nema velikih energetske postrojenja, a osnovni energenti u gospodarstvu i domaćinstvu su tzv. čisti energenti plin i električna energija. Prehrambena, drvoprerađivačka, metaloprerađivačka i tekstilna industrija karakteristične za županiju, po svom karakteru nisu veći onečišćivači zraka. Stoga se može zaključiti da je zrak na području Županije pa tako i na području grada Garešnice čist ili neznatno onečišćen.

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Napomena:

Ove Odredbe za provođenje počinju sa člankom 5. zbog usklađenja brojeva članaka sa brojevima članaka Odredbi za provođenje u Odluci o donošenju Prostornog plana uređenja grada Garešnica (Službeni glasnik grada Garešnica br.08/03)

1. Uvjeti za određivanje namjena površina na području Grada

Članak 5.

Namjene površina na području Grada određene su na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA u mjerilu 1:25000. U obuhvatu plana omogućuje se uređivanje prostora i izgradnja objekata prema lokacijskim uvjetima određenim za tu vrstu površina.

Površine u obuhvatu plana podijeljene su na gradive i negradive.

Gradive površine podijeljene su na:

1.1. Građevinska područja naselja

- izgrađeni dio građevinskih područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskih područja naselja

Unutar kojih su planom razlikovane površine slijedećih namjena:

- stambena i mješovita namjena koja uključuje stanovanje i obiteljska poljoprivredna gospodarstva; ova namjena obuhvaća sva izgrađena i neizgrađena građevinska područja bez posebne oznake
- mješovita, javna i društvena namjena sa oznakom D
- gospodarska i poslovna namjena sa oznakom I
- športska rekreacijska i zdravstvena namjena sa oznakom R
- turistička namjena sa oznakom T
- zelene površine bez gradnje sa oznakom Z

1.2. Područja izdvojene namjene izvan naselja

- gospodarska i poslovna namjena sa oznakom I
- turistička namjena sa oznakom T
- športska, rekreacijska i zdravstvena namjena s oznakom R

Negradive površine podijeljene su na:

2.1. Poljoprivredne površine - obradive

- poljoprivredno tlo s oznakama P1, P2 i P3

2.2. Šumske površine

- šume gospodarske, zaštitne i osnovne namjene s oznakom Š1, Š2 i Š3

2.3. Ostale poljoprivredne i šumske površine s oznakom PŠ

2.4. Vodene površine s oznakom V

2.5. Ostale površine

- površine infrastrukturnih sustava s oznakom IS

- groblja s oznakom G
- površine za iskorištavanje mineralnih sirovina s oznakom E

2. Uvjeti za uređenje prostora

2.1. Građevine od važnosti za Državu i županiju

Članak 6.

Planom su utvrđena slijedeće građevine i područja od važnosti za državu i županiju:

Građevine i područja od važnosti za državu:

- prometne građevine
 - državna cesta D26 Vrbovec – Čazma – Garešnica – Badljevina (D5)
 - državna cesta D45 Kutina – Garešnica – Veliki Zdenci (D5)
 - planirana brza cesta Kutina – Garešnica – Veliki Zdenci – Virovitica
- elektroenergetske građevine
 - dalekovod 110 kV Uljanik – Garešnica
 - planirana TS 110/35 (20) kV Garešnica
- građevine za postupanje sa otpadom
 - građevina za sabiranje i skladištenje opasnog otpada u planiranoj zoni gospodarske namjene u zapadnom dijelu Garešnice

Lokacijske dozvole za izgradnju objekata od važnosti za državu izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Građevine i područja od važnosti za županiju

- prometne građevine
 - županijska cesta Ž-3084 D26 – Velika Trnovitica
 - županijska cesta Ž-3136 Garešnica – Tomašica - Ilovski Klokočevac
 - županijska cesta Ž-3165 Garešnica – Dišnik
 - županijska cesta Ž-3166 Rogoža – Veliko Vukovje (Ž-3167)
 - županijska cesta Ž-3167 Međurić – Garešnica
 - županijska cesta Ž-3168 Poljana – Uljanik
- elektroenergetske građevine
 - dalekovod 35 kV Međurić – Garešnica
 - dalekovod 35 kV Garešnica – Grubišno polje
 - TS 35/10 kV Garešnica
- eksploatacijska polja
 - eksploatacijsko polje ciglarske gline u Garešnici
- vodne građevine
 - zaštitni nasipi na rijeci Ilovi i Garešnici
 - ribnjaci na rijeci Ilovi
 - magistralni vodoopskrbni cjevovod Virovitica – Grubišno Polje – Veliki Zdenci – Garešnica
 - pročištač opadnih voda u Garešnici

Lokacijske dozvole za izgradnju novih objekata od važnosti za županiju izdaje Ured državne uprave za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i imovinsko pravne poslove u Bjelovarko bilogorskoj županiji u redovnom postupku.

2.2. Građevinska područja naselja

Članak 7.

Naseljem se smatra strukturalni oblik stanovanja u izgrađenom ili planiranom obujmu. Građevinska područja naselja su površine planirane za gradnju i razvoj naselja. Sastoje se od izgrađenog dijela i dijela predviđenog za novu izgradnju.

U površinama naselja uz stanovanje se smještaju i ovim planom razgraničuju i druge funkcije sukladne namjeni, rangu i značenju naselja: javna namjena, uprava, školstvo, zdravstvo, kultura, gospodarska i poslovna namjena, površine infrastrukturnih sustava, šport i rekreacija, turizam i ugostiteljstvo, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i drugo.

Lokacijski uvjeti za gradnju zgrada i uređivanje površina određuju se prema namjeni površina koja je definirana na kartografskim prikazima građevinskih područja naselja.

Uz građevinska područja javne, športske i gospodarske namjene planom su unutar građevinskog područja stambene namjene razlikovana slijedeća građevinska područja:

- građevinsko područje stambene, poslovne i javne namjene u užem središtu naselja Garešnica (u daljem tekstu: uže središte Garešnice)
- građevinska područja stambene i mješovite namjene sa pretežitim udjelom obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u ostalim naseljima

Za ove dvije kategorije građevinskih područja planom su utvrđeni različiti lokacijski uvjeti gradnje i uređivanja površina.

2.2.1. Namjena površina i građevina

Članak 8.

Unutar građevinskih područja naselja omogućuje se gradnja i uređivanje zgrada i površina slijedećih namjena:

- stambenih zgrada sa pomoćnim građevinama;
- poslovnih zgrada koje ne stvaraju onečišćenje zraka i buku, te druge štetne utjecaja na okoliš
- gospodarskih građevina bez izvora zagađenja;
- gospodarskih građevina sa izvorima zagađenja; namijenjenih poljoprivrednoj i drugoj proizvodnji i uzgoju životinja
- zgrada za javne potrebe (uprava, školstvo, šport i rekreacija, sakralne građevine)
- građevine i uređaji prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture bez štetnih utjecaja na okoliš;
- parkovi, zaštitno zelenilo, dječja i športska igrališta

Stambene zgrade

Stambene zgrade su zgrade za stanovanje.

Pomoćne građevine

Pomoćne građevine su građevine za smještaj vozila, alata, ogrjeva i slično koje se grade na parceli uz stambenu zgradu. Pomoćne građevine mogu biti prizemne sa potkrovljem. U užem središtu Garešnice tlocrtna površina pomoćnih građevina na jednoj parceli može biti najviše 100 m², a u ostalim naseljima do najviše 200 m².

Poslovne građevine

Poslovne građevine su građevine u kojima se odvijaju poslovne djelatnosti: uredi, trgovine, uslužne djelatnosti, ugostiteljski sadržaji te radionice koje ne stvaraju buku i onečišćenje zraka.

Ukupna površina poslovne građevina koja se gradi na parceli uz stambenu zgradu u užem središtu Garešnice može biti najviše 200 m², a u ostalim naseljima do najviše 400 m².

Poslovne građevine mogu se graditi i na zasebnim parcelama. U užem središtu Garešnice poslovne građevine na zasebnim parcelama mogu se graditi isključivo unutar područja obuhvaćenih urbanističkim i detaljnim planovima, a prema uvjetima određenim u tim planovima. U ostalim naseljima poslovne građevine se mogu graditi kao samostalne građevine na zasebnim parcelama, etažnosti i visine jednake stambenim građevinama.

Gospodarske građevine

Uz stambenu zgradu se na istoj parceli mogu graditi gospodarske građevine: spremišta poljoprivrednih strojeva i proizvoda, zgrade za tov životinja, mehaničarske, bravarske, stolarske i druge radionice, silosi, mlinovi, sušare i slično.

Gospodarske građevine se ne mogu graditi uz stambene zgrade u užem središtu Garešnice. U ostalim naseljima na parceli uz stambenu zgradu mogu se graditi gospodarske građevine ukupne površine do 400,00 m². U ovim naseljima gospodarske građevine se mogu se graditi i na zasebnim parcelama unutar građevinskog područja naselja koje udovoljavaju uvjetima za formiranje građevinske parcele, te u tom slučaju mogu imati ukupnu površinu do 800,00 m². Gospodarske građevine moraju biti udaljena od stambenih i poslovnih građevina na parcelama drugih vlasnika najmanje 10 m, a od građevina javne namjene (crkve, škole, ambulante, mjesni domovi itd) najmanje 100 m.

Gospodarske građevine za uzgoj životinja

Uz stambenu zgradu se na istoj parceli mogu graditi gospodarske građevine za uzgoj životinja.

Ovakve se građevine ne mogu graditi uz stambene zgrade u užem središtu Garešnice. U ostalim naseljima na parceli uz stambenu zgradu na parceli se mogu graditi gospodarske građevine za uzgoj životinja prema uvjetima utvrđenim u poglavlju 2.3.4. ovih odredbi.

Tovilišta se mogu graditi i na zasebnim parcelama unutar građevnog područja naselja uz poštivanje uvjeta udaljenosti od drugih građevina iz prethodnog stavka. Građevina za uzgoj životinja može se koristiti za uzgoj najviše 3 različite vrste životinja. Gnojišta se moraju izvesti sa vodoneropusnom podnicom i zidovima. Udaljenost gnojišta od stambenih i poslovnih građevina ne može biti manja od 15 m, od zdenaca i ulične ograde ne manja od 20 m.

Udaljenost pčelinjaka od stambenih, poslovnih i gospodarskih građevina u kojima boravi stoka ne može biti manja od 10 m. Udaljenost pčelinjaka od susjedne međe ne može biti manja od 5 m, ako su letišta okrenuta prema međi, a 3 m ako su okrenuta u suprotnom pravcu.

Udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina u kojima se sprema sijeno i slama ili su izrađeni od drveta te postoji opasnost od izbijanja požara mora iznositi od susjedne međe najmanje 5 m. Izuzetno udaljenost gnojišta od susjedne međe može biti manja, ali ne manja od 1 m pod uvjetom da se na toj dubini susjedne građevne parcele utvrđuju uvjeti ili već postoji gnojište odnosno građevina s izvorima zagađenja.

Veličina građevine određuje se prema sljedećim normativima:

vrsta stoke	m ² po grlu	vrsta stoke	m ² po grlu
Goveda i konji	10	Ovce i koze	2,5
Svinje	5	Perad	0,10

Obračun broja uvjetnih grla za pojedine vrste životinja vrši se prema slijedećoj tablici:

vrsta stoke	koeficijent	vrsta stoke	koeficijent
krava	1,000	teški konji	1,200
bik	1,500	srednje teški konji	1,000
vol	1,200	laki konji	0,800
junad 6-12 mjeseci	0,700	ždrebad	0,750
junad 1-2 godine	0,500	ovce i koze	0,100
telad	0,250	janjad	0,050
krmača + prasad	0,500	tovna perad	0,006
tovne svinje do 6 mj.	0,250	nesilice	0,008
mlade svinje 2-6 mj.	0,130	glodavci (činčile, nutrije)	0,025
nojevi	0,500		

Zgrade za javne potrebe

Zgrade za javne potrebe su građevine javnih i društvenih službi i institucija: uprave, odgoja i obrazovanja, športa i rekreacije, sakralne namjene. Zgrade za javne potrebe grade se u pravilu na zasebnim parcelama unutar područja mješovite i javne namjene prema lokacijskim uvjetima utvrđenim u poglavlju 4. ovih provedbenih odredbi.

Građevine i uređaji prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture

obuhvaćaju ceste, nogostupe, biciklističke staze, uređaje za prijenos i distribuciju električne energije, dalekovode, objekte i uređaje sustava telekomunikacija, objekte u sustavu plinovodne, vodovodne i mreže odvodnje otpadnih voda.

Parkovi zaštitno zelenilo, dječja igrališta i otvorena športska igrališta

obuhvaćaju neizgrađene ozelenjene površine u sklopu kojih se mogu graditi otvoreni paviljoni, nadstrešnice, pješačke i biciklističke staze, otvorena nogometna, rukometna, košarkaška i teniska igrališta i slično.

2.2.2. Oblici i veličine građevnih parcela

Članak 9.

Građevna parcela mora imati površinu i oblik koji omogućuje njeno racionalno korištenje te izgradnju zgrada u skladu s odredbama ovog plana.

Minimalne veličine građevinskih parcela za izgradnju stambenih, poslovnih i gospodarskih građevina određene su u skladu sa tipologijom naselja, te su za uže

središte Garešnice propisane vrijednosti u tablici A dok su za ostala naselja propisane vrijednosti u tablici B:

tablica A – uže središte Garešnice

visina izgradnje	najmanja širina parcele (m)	najmanja dubina parcele (m)	najmanja površina parcele (m ²)
prizemna bez potkrovlja	12	25	400
prizemna sa stambenim potkrovljem	15	30	600
Jednokatna	18	40	800
jednokatna sa stambenim potkrovljem	20	40	1000

tablica B – ostala naselja

visina izgradnje	najmanja širina parcele (m)	najmanja dubina parcele (m)	najmanja površina parcele (m ²)
prizemna bez potkrovlja	15	25	500
prizemna sa stambenim potkrovljem	18	30	750
Jednokatna	20	40	1000
jednokatna sa stambenim potkrovljem	25	40	1200

Izgradnja poslovnih i gospodarskih građevina na zasebnim parcelama može se vršiti ako je minimalna širina parcele 20 m, minimalna dubina 30 m te minimalna površina 1000 m².

Iznimno od stavka 1 ovog članka kod zamjene postojeće građevine novom, odnosno u slučaju interpolacije u već izgrađenim dijelovima naselja nova se građevina može graditi i na postojećoj građevnoj parceli manje veličine od propisane, ali pod uvjetom da je veličina te građevine i njena lokacija u skladu sa svim odredbama koje se odnose na izgrađenost i iskorištenost parcele, te minimalne udaljenosti od ceste, susjedne međe i drugih građevina.

2.2.3. Veličina i površina građevina

Članak 10.

Zbog usklađivanja nove gradnje sa prostornim i ambijentalnim obilježjima naselja planom su propisane najveće dozvoljene površine za objekte koji se grade unutar građevinskih područja naselja. Ova ograničenja se ne primjenjuju za gradnju objekata gospodarske, rekreacijske i turističke namjene u građevinskim područjima izvan naselja.

Tlocrtna površina građevina

Najveća dozvoljena tlocrtna veličina stambene građevina iznosi

- za prizemne građevine bez stambenog potkrovlja 300 m²,
- za prizemne građevine sa stambenim potkrovljem i jednokatne građevine 200 m²,
- za jednokatne građevine sa stambenim potkrovljem 150 m²,

Stambene građevine moraju imati odgovarajuću površinu prostorija i najmanje jedan sanitarni čvor sa tekućom vodom i odvodnjom otpadnih voda.

Koeficijent izgrađenosti parcele

Koeficijent izgrađenosti parcele izračunava se kao odnos zbroja tlocrtnih površina svih građevina na parceli (stambene, pomoćne, poslovne, gospodarske) / površina parcele. Koeficijent izgrađenosti u užem središtu naselja Garešnica može iznositi do 0.60, a u ostalim naseljima do 0.40.

Koeficijent iskorištenosti parcele

Koeficijent iskorištenosti parcele izračunava se kao odnos zbroja tlocrtnih površina svih etaža svih građevina na parceli / površina parcele. Koeficijent iskorištenosti u užem središtu naselja Garešnica može iznositi do 2.00, a u ostalim naseljima do 1.00.

Visina građevina

Na području grada Garešnica neposrednom provedbom ovog dozvoljava se izgradnja stambenih, stambeno – poslovnih i poslovnih zgrada najveće etažnosti podrum + prizemlje + kat + potkrovlje.

Najveća etažnost zgrada u području obuhvata detaljnijih urbanističkih planova koji će se izrađivati po donošenju ovog plana može biti i veća, ali ne veća od prizemlja + 3 kata.

Visina poslovne, gospodarske ili pomoćne građevine ne smije biti viša od visine stambene građevine s kojom se nalazi na istoj parceli i čini funkcionalnu cjelinu.

Dozvoljene visine vijenaca stambenih i poslovnih građevina su sljedeće:

- prizemne građevine do 4.0 m
- prizemne građevine sa stambenim potkrovljem do 5.5 m
- katne građevine do 6.5 m
- katne građevine sa stambenim potkrovljem do 7.5 m

Ispod stambenih, poslovnih i pomoćnih građevina mogu se graditi podrumi ukoliko to dozvoljavaju konfiguracija terena, nivo podzemne vode i dubina kanalizacije.

Podrumom se smatra dio građevine čija je kota stropa najviše 100 cm viša od kote okolnog uređenog terena.

Stambenim potkrovljem se smatra uređeni tavanski prostor ispod krovne konstrukcije, a iznad vijenca posljednje etaže. Zidani nadozid potkrovlja može biti visok najviše 120 cm.

U dijelovima naselja koji su zaštićeni kao povijesne ili ambijentalne cjeline ograničenja u tlocrtnoj i brutto razvijenoj površini, etažnosti i visini stambenih građevina propisana su u poglavlju provedbenih odredbi «Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina».

2.2.4. Smještaj građevina na parceli

Članak 11.

Stambene, poslovne i stambeno-poslovne građevine se u pravilu grade prema ulici, a pomoćne i gospodarske građevine u dubini parcele iza tih građevina.

Stambene građevine se u pravilu grade na slobodnostojeći način.

Iznimno se može dozvoliti i postavljanje pomoćnih građevina na regulacijsku liniju ukoliko to zahtijeva konfiguracija terena.

Građevine koje se izgrađuju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3 m od susjedne međe, ako na tu stranu imaju orijentirane otvore. Iznimno udaljenost građevine od susjedne međe može biti i manja, ali ne manja od 1 m i to u slučaju da smještaj građevine na susjednoj parceli omogućava postizanje razmaka između građevina od najmanje 6 m.

Međusobni razmak građevina na susjednim parcelama mora biti veći od visine više građevine, odnosno ne manji od 6 m. Visina građevine mjeri se na zabatnoj strani od sljemena do završne kote uređenog terena, a na ostalim stranama od visine vijenca do završne kote uređenog terena.

Međusobni razmak građevina u već izgrađenom dijelu naselja može iznimno biti i manji ako isti ili sličan razmak između građevina preteže u uličnom potezu u koji se nova građevina ugrađuje.

Najmanja udaljenost građevine od regulacijske linije određuje se:

- za stambene i pomoćne građevine visine do 5,5 m udaljenost se mora uskladiti sa susjednim već izgrađenim građevinama u uličnom potezu, a ako istih nema mora iznositi najmanje 5 m
- za stambene i pomoćne građevine visine veće od 5,5 m najmanja udaljenost je 10 m
- za gospodarske građevine najmanja udaljenost je 20 m, iznimno uz županijsku cestu građevine se ne smiju locirati na udaljenosti manjoj od dvije visine građevine od ruba kolnika te ceste, gdje se visinom smatra visina sljemena, ako je zabatni zid paralelan s cestom, odnosno visina vijenca u ostalim slučajevima
- zgrade za javne potrebe mogu se graditi na regulacijskom pravcu, uz uvjet da su osigurani potrebni razmaci do susjednih objekata, propisani požarni putevi i dovoljan broj parkirališnih mjesta.

U području izvan užeg središta naselja Garešnica postojeće parcele se mogu smatrati građevinskim parcelama za izgradnju izgradnja stambenih, pomoćnih i poslovnih građevina i slučaju da dijelom izlaze izvan granica građevinskog područja. Parcela mora imati približno istu širinu u cijeloj dubini, a najmanje 75% površine parcele mora biti unutar granica građevinskog područja. Nove građevinske parcele mogu se formirati isključivo unutar granica građevinskog područja utvrđenog na kartografskim prikazima ovog plana.

U pretežno izgrađenim dijelovima naselja za koje se neće izrađivati urbanistički i detaljni planovi kod izgradnje novih, te rekonstrukcije i dogradnje postojećih građevina moraju se uvažiti osnovni urbanistički parametri cjeline.

Ovo se posebno odnosi na slijedeće obaveze:

- građevinski pravac mora biti isti kao kod susjednih objekata, a ako su oni različiti novi objekt se postavlja kao susjed koji je na većoj udaljenosti od regulacijskog pravca.
- visina vijenca i sljemena mora biti ista kao kod susjednih objekata, a ako su oni različiti novi se objekt gradi u visini koja preteže u uličnom potezu
- udaljenost novog objekta od bočnih granica parcele mora biti ista kao kod susjednih objekata, odnosno ona koja dominira u uličnom potezu

Članak 12.

Ako građevna parcela graniči s vodotokom udaljenost regulacijske linije parcele od granice vodnog dobra ne može biti manja od 20 m. Građevna parcela ne može se osnivati na način koji bi onemogućavao uređenje korita i pristup vodotoku.

Pomoćne građevine – garaža i spremišta – mogu se izgraditi i na granici sa susjednom parcelom uz uvjet da se prema susjednoj parceli izgradi vatrootporni zid, da se u zidu prema susjedu ne grade otvori i da se odvod krovne vode i snijega riješi na vlastitoj parceli.

Prilazne otvorene stepenice, terase u razini terena ili do maksimalno 60 cm iznad razine terena moraju se graditi tako da se osigura nesmetan prilaz na stražnji dio građevinske parcele minimalne širine 3 m. Ove površine ne uračunavaju se u izgrađenost parcele.

2.2.5. Oblikovanje građevina

Članak 13.

Oblikovanje novih građevina mora biti usklađeno sa morfološkim osobinama područja i vrstom građevine. Pročelja građevina treba izvoditi u žbuci, opeci ili drvu.

Sva krovništa izvode se kao dvostrešna kosa krovništa. Nagib krovništa ovisan je o tipu građevine, iznosi 30 - 45 stupnjeva. Pokrov krovništa izvoditi crijepom. Položaj sljemena usporedan je s dužom stranicom građevine. Osvjetljenje potkrovlja riješiti prozorima na zabatnom zidu građevine ili krovnim prozorima izvedenim u ravnini krovne plohe. Izbjegavati rješavanje prozora u potkrovlju krovnim kućicama i izgradnju balkona na zabatnim zidovima građevine.

Na zidovima građevina koji su izgrađeni na udaljenosti manjoj od 3 m od susjedne međe ne mogu se projektirati niti izvoditi otvori.

Otvorima se ne smatraju fiksna ustakljenja neprozirnim staklom maksimalne veličine 60x60 cm, dijelovi zida od staklene opeke, ventilacijski otvori maksimalnog promjera 15 cm kroz koje se ventilacija odvija prirodnim putem i kroz koje nije moguće ostvariti vizualni kontakt. Na zidovima građevina koji su izgrađeni na udaljenosti najmanje 1 m od susjedne međe mogu se izvoditi otvori parapeta 1,6 m od kote gotovog poda s otvaranjem na otklop.

2.2.6. Uređenje građevne parcele

Članak 14.

Ulične ograde podižu se iza regulacijske linije prema ulici. Udaljenost vanjskog ruba ulične ograde do osi nerazvrstane i lokalne ceste mora iznositi najmanje 5 m, do osi županijske ceste 7,5 m.

Ulične ograde moraju se izvoditi na način da najmanje 50 % vertikalne površine ograde bude transparentno. Najviša visina ograde može biti 120 cm.

Ograde se mogu izvoditi iz metala, drva, žice, živice, te u kombinacijama ovih materijala. Ograda može imati zidani sokl visine najviše 50 cm. Ograde između parcela grade se prema mjesnim običajima, u visini od najviše 150 cm.

Prostor između regulacionog i građevnog pravca mora se urediti kao zelena površina sa kolnim ulazom širine najviše 3 m. U prostoru između građevnog i regulacionog pravca ne mogu se izvoditi montažni objekti i nadstrešnice niti uređivati parkirališta.

Pristup do pomoćnih i gospodarskih građevina u dvorištu izvodi se sa dvije betonirane vozne trake širine 0.5 m, između kojih se izvodi zatravnjena površina.

Neizgrađeni dio građevne parcele treba urediti kao zelenu površinu koja se koristi kao travnjak, cvijetnjak ili vrt.

Dio seoske građevne parcele uređen kao gospodarsko dvorište na kojem slobodno borave domaće životinje mora se ograditi ogradom koja onemogućava izlaz stoke i peradi.

Zabranjuje se postavljanje žičanih, zidanih, kamenih i drugih ograda i potpornih zidova kojima bi se sprječavao slobodan prolaz uz vodotoke, te koji bi smanjili propusnu moć vodotoka ili na drugi način ugrozili vodotok.

Teren oko građevine, potporne zidove, terase i sl. treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promjeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta i građevine.

Kada se građevna parcela formira na način da svojom bočnom ili stražnjom stranom graniči sa zaštitnim pojasom magistralne ceste ili željezničke pruge mora se ograditi uz te međe na način koji onemogućava izlaz ljudi i domaćih životinja.

2.2.7. Način i uvjeti priključenja građevne parcele na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu

Članak 15.

Svaka građevna parcela mora imati neposredan pristup na javnu prometnu površinu u širini minimalno 3,0m.

U slučaju da se parcela nalazi uz ceste različitog značaja priključak parcele ostvaruje se na cestu nižeg značaja.

U slučaju kada se prilaz građevne parcele na javnu prometnu površinu ostvaruje preko privatnog puta taj put mora biti sastavni dio jedinstvene građevne parcele.

Građevna parcelu ne može imati pristup preko površine na kojoj se ostvaruje pravo služnosti.

Stambene i poslovne građevine moraju se obvezno priključiti na vodovodnu mrežu, ako za to postoje tehnički uvjeti. Ako vodovodna mreža nije izgrađena opskrba pitkom vodom rješava se iz higijenskih zdenaca.

Otpadne vode iz domaćinstva moraju se upuštati u kanalizacijski sustav. Do izgradnje kanalizacijskog sustava u naselju otpadne vode mogu se upuštati u nepropusne sabirne jame koje se moraju redovito prazniti po ovlaštenom poduzeću.

Priključivanje građevina na električnu mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene izvan naselja na način propisan od nadležnog distributera.

2.3. Površine izdvojene namjene

Članak 16.

Planom su utvrđena površine izdvojene namjene za izgradnju objekata gospodarske, športsko-rekreacijske i turističke namjene koji se zbog svojih funkcionalnih i drugih obilježja ne mogu smještati unutar građevinskog područja stambene i mješovite namjene. Izgradnja građevina navedenih namjena moguća je isključivo na površinama označenim na kartografskim prikazima plana.

Iznimno se objekti u funkciji poljoprivredne proizvodnje opisani u točki 2.3.4. ovih odredbi mogu graditi izvan građevinskog područja na površinama koje nisu posebno označene u kartografskim prikazima plana. Površina na kojoj se odobrava ovakva gradnja ne može biti veća od 3 ha.

2.3.1. Gospodarska namjena

Članak 17.

Gradnja gospodarskih građevina za industrijsku i zanatsku proizvodnju moguća je na površinama koje su u kartografskim prikazima označene oznakom I. Lokacijski uvjeti za gradnju ovih građevina propisani su u poglavlju 3. ovih provedbenih odredbi.

2.3.2. Športska i rekreacijska namjena

Članak 18.

Gradnja građevina športsko rekreacijske namjene moguća je na površinama koje su u kartografskim prikazima označene oznakom R. Unutar ovih područja mogu se graditi sve vrste športskih igrališta i terena na otvorenom, športske dvorane, otvoreni i zatvoreni bazeni, otvorena i natkrivena teniska igrališta, te prateći rekreacijski, ugostiteljski i trgovački sadržaji. Ukupna brutto površina pratećih rekreacijskih, ugostiteljskih i trgovačkih sadržaja u zatvorenim prostorima može iznositi do najviše:

- 5% površine otvorenih športskih igrališta
- 20% površine zatvorenih športskih igrališta

Otvorena športska igrališta za nogomet, rukoneta, košarku i tenis mogu se graditi uz škole, mjesne domove, te na pogodnim pozicijama u i uz građevinska područja naselja i na površinama koje ovim planom nisu posebno označena kao površine športsko rekreacijske namjene. Uz takva otvorena igrališta ne mogu se graditi prateći rekreacijski, ugostiteljski i trgovački sadržaji.

Građevine športsko rekreacijske namjene moraju zadovoljavati slijedeće uvjete:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.4
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 10 m
- visina sljemena krova najviše 15 m
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 6 m
- najmanje 30 % površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Uvjeti za gradnju građevina športsko rekreacijske namjene unutar pretežno neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja za koje će se izrađivati urbanistički i detaljni planovi uređenja odredit će se u tim planovima, a pojedini parametri mogu biti različitih od onih propisanih u prethodnom stavku.

Parkiranje vozila za građevine športsko rekreacijske namjene mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- igrališta i dvorane 20 pm/1000 m²

2.3.3. Turistička i ugostiteljska namjena

Članak 19.

Gradnja građevina turističke namjene moguća je na površinama koje su u kartografskim prikazima označene oznakom T, te u građevinskom području javne namjene.

Površine i objekti turističke i ugostiteljske namjene mogu se uređivati i graditi i unutar građevinskog područja stambene i mješovite namjene. Ovakve površine i objekti mogu se koristiti u svrhu pružanja usluga obiteljskog odnosno seoskog turizma. Na površinama unutar područja stambene i mješovite namjene ne mogu

se uređivati ugostiteljski sadržaji koji imaju živu glazbu, te oni koji su otvoreni i nakon 23 h.

Građevine turističkih i ugostiteljskih namjena moraju zadovoljavati uvjete navedene u odredbama za stambene i pomoćne građevine u građevinskim područjima naselja uz sljedeće dopune:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.3
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 6 m
- visina sljemena krova najviše 10 m
- izvoditi dvostrešna krovšta nagiba 15-40 stupnjeva
- pokrivanje krovšta crijepom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m
- najmanje 30 % površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Parkiranje vozila za građevine turističkih i ugostiteljskih namjena mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- ugostiteljski sadržaji 15 pm/1000 m²
- hoteli 50pm/100 ležajeva

2.3.4. Gospodarske građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti

Članak 20.

U svim naseljima na području grada osim užeg središta naselja Garešnica planom se određuju površine unutar kojih se mogu graditi građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti, bez obzira na bonitetnu klasu zemljišta. Za ovu se namjenu određuju površine u pravilu u pojasu između 50 i 150 m udaljenosti od regulacijskog pravca (granice parcele prema javnoj prometnoj površini). Ove su površine namijenjene za širenje obiteljskih i zadružnih gospodarstava koja se zbog razloga zauzetosti prostora ili dostignutih dozvoljenih parametara ne mogu širiti unutar građevinskih područja naselja.

Izgradnja objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje u pravilu je moguća i na svim površinama izvan građevinskih područja, a u skladu sa poglavljem 2.4. ovih provedbenih odredbi. Međutim se, zbog očuvanja tradicionalnog prostornog ustroja seoskih naselja, te očuvanja neizgrađenih poljoprivrednih i šumskih površina od nepotrebne izgradnje, predlaže se da se sve potrebe za širenjem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava usmjeravaju prema opisanom pojasu koji se nalazi neposredno uz izgrađeno područje naselja.

Unutar ovog pojasa omogućuje se izgradnja gospodarskih građevina za uzgoj stoke i peradi (tovilišta), te građevina za skladištenje i jednostavnu preradu poljoprivrednih proizvoda: spremišta, manjih silosa, sušara, mlinova, mješaona, hladnjača i slično, te drugih objekata u funkciji biljne i životinjske proizvodnje. Izgradnja navedenih objekata u ovom pojasu moguća je bez obzira na bonitetnu klasu zemljišta.

U ovom se pojasu ne mogu graditi stambene, pomoćne, poslovne, proizvodne, javne, športsko rekreacijske, turističko ugostiteljske, servisne, skladišne i komunalne zgrade, građevinski pogoni, pogoni za preradu mineralnih sirovina, uredi, trgovine, ugostiteljski sadržaji niti bilo kakvi drugi sadržaji koji nisu u neposrednoj funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Za gradnju gospodarskih građevina za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti potrebno je u opisanom pojasu formirati parcelu površine najmanje 1000 m². Veza parcele na javni put može se ostvarivati preko parcele istog vlasnika koja se nalazi unutar građevnog područja naselja.

Za izgradnji na tako formiranoj parceli primjenjuju se slijedeća ograničenja:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.4
- udaljenost od susjednih međa mora iznositi najmanje 3 metra s jedne i najmanje 6 metara s druge strane građevine
- najmanje 30 % površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Gospodarske građevina za uzgoj stoke i peradi

U opisanom pojasu omogućuje se gradnja tovilišta kapaciteta do 50 uvjetnih grla uz uvjet da se postigne udaljenosti od drugih objekata prema slijedećoj tablici:

broj uvjetnih grla	najmanja udaljenost od stambenih i poslovnih objekata drugih vlasnika	najmanja udaljenost od zgrada javne namjene
0 do 10	10m	50m
11 do 20	25m	100m
21 do 50	50m	200m

Ostali lokacijski uvjeti za izgradnju ovih građevina utvrđeni su u poglavlju 2.4.1. ovih odredbi.

Gospodarske građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda

U opisanom pojasu omogućuje se gradnja građevina za skladištenje i jednostavnu preradu poljoprivrednih proizvoda uz uvjet da se postigne udaljenost od najbližih stambenih i poslovnih građevina na parcelama drugih vlasnika od najmanje 25 m, odnosno najmanje 50 m za djelatnosti kod kojih se razvija buka koja na mjestu nastanka prelazi razinu od 70dB. Udaljenost od zgrada javne namjene (crkve, škole, ambulante, mjesni i vatrogasni domovi itd) mora biti najmanje 200 m.

Ostali lokacijski uvjeti za izgradnju ovih građevina utvrđeni su u poglavlju 2.4.2. ovih odredbi.

2.4. Objekti koji se mogu graditi izvan građevinskih područja

Članak 21.

Izvan građevinskih područja naselja mogu se uređivati površine i graditi građevine koje ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih građevina, te ne ugrožavaju vrijednost okoliša i krajolika, a po svojoj namjeni zahtijevaju izgradnju izvan građevinskog područja. Izvan planom označenih građevinskih područja i područja izdvojene namjene mogu se graditi isključivo slijedeće vrste objekata:

- građevine za uzgoj životinja (tovilišta)
- građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda (silosi, sušare, mlinovi, hladnjače)
- zgrade za povremeni boravak
- stambeno-gospodarske građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti (farme)

Navedene građevine ne mogu se graditi na vrijednom i osobito vrijednom poljoprivrednom zemljištu kategorije P1 i P2 i na šumskom zemljištu Š1.

Na negradivim površinama izvan građevinskih područja naselja mogu se, na svim kategorijama zemljišta uređivati površine i graditi građevine za:

- groblja
- građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
- vojne građevine i građevine za zaštitu od elementarnih nepogoda
- infrastrukturne građevine (prometne, energetske, komunalne itd.)

U voćnjacima i vinogradima mogu se graditi klijeti i spremišta voća bez obzira na kategoriju poljoprivrednog zemljišta.

Na šumskom zemljištu mogu se graditi samo šumarske, lovačke i lugarske građevine.

Iznimno se izvan građevinskog područja može odobriti sanacija i nužna rekonstrukcija (bez povećanja tlocrtna površine) postojećih stambenih građevina koje su legalno izgrađene i tretiraju se kao postojeća izgradnja izvan građevinskog područja.

Tipologije koje se mogu graditi izvan građevinskih područja naselja obuhvaćaju:

2.4.1. Tovilišta

Tovilišta većeg kapaciteta obavezno se moraju graditi izvan građevnog područja naselja uz zadovoljavanje uvjeta udaljenosti od građevnog područja i cesta iz slijedeće tablice:

najmanja udaljenost od

Uvjetnih grla	građevinskog područja	županijske i drž. ceste	lokalne ceste
51 do 100	50 m	50 m	25 m
101 do 300	100 m	100 m	50 m
301 i više	200 m	150 m	100 m

Parcele za gradnju gospodarskih građevina za uzgoj stoke i peradi (tovilišta) izvan građevinskih područja moraju biti veće od 2500 m².

Lokacijski uvjeti za izgradnju tovilišta su slijedeći:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.3
- visina građevine – P
- visina krovnog vijenca najviše 6 m
- visina sljemena krova najviše 10 m
- izvoditi dvostrešna krovništa nagiba 15 do 40 stupnjeva
- pokrivanje krovništa crijepom ili limom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m

2.4.2. Građevine za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda

Gradnja građevina za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda (silosi, sušare, mlinovi, mješaone, hladnjače) omogućuje se izvan građevinskih područja na parcelama većim od 1 ha. Udaljenost ovih građevina od granice građevnog područja te lokalnih, županijskih i državnih cesta mora iznositi najmanje 25 m, odnosno najmanje 50 m za djelatnosti kod kojih se razvija buka koja na mjestu nastanka prelazi razinu od 70dB.

Za izgradnju ovih građevina primjenjuju se slijedeći lokacijski uvjeti:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.3
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 10 m
- visina sljemena krova najviše 15 m
- dijelovi građevine mogu biti viši od 15 m samo iznimno i to isključivo radi zahtjeva tehnoloških ili proizvodnih procesa
- izvoditi dvostrešna krovišta nagiba 15-40 stupnjeva, osim na objektima kod kojih je drugačije oblikovanje krovišta uvjetovano tehnološkim zahtjevima
- pokrivanje krovišta crijepom ili limom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m

2.4.3. *Klijeti i spremišta voća*

U vinogradima i voćnjacima izvan građevinskih područja mogu se graditi klijeti ili spremišta voća, ako vinograd ili voćnjak ima površinu od najmanje 500 m².

Klijet ili spremište voća može se graditi kao prizemnica s podrumom tako da njezina ukupna površina iznosi najviše 60 m².

Ova površina može se povećati za 10 m² za svakih daljnjih 500 m² vinograda ili voćnjaka do najviše 100 m² ukupne površine.

Terase oko klijeti ili spremišta voća do visine 60 cm iznad konačno zaravnatog terena koje nisu natkrivene ne ulaze u ovu površinu.

Klijet ili spremište voća mora biti građeno u skladu s lokalnim običajima i to:

- kota gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma ne smije biti viša od 30 cm od kote konačno zaravnatog terena na njegovom višem dijelu
- kota konačno zaravnatog terena ne smije biti niža od 15 cm od kote temelja podruma na najnižem dijelu
- svijetla visina prizemlja ne može biti viša od 2,6 m
- krov mora biti dvostrešan, nagiba između 30 i 45 stupnjeva; zabranjuje se izvedba alpskog (stmog) ili ravnog krova
- krovište se na stropnu konstrukciju postavlja izravno bez nadozida
- prostor za boravak ljudi ne može biti veći od 25 m²
- minimalna udaljenost od sjeverne međe iznosi 3 m, a od ostalih 1 m

2.4.4. *Zgrade za povremeni boravak*

Zgrade za povremeni boravak mogu se graditi i izvan građevinskih područja na parcelama od najmanje površine 2500 m² i najmanje širine 25 m ako su udaljene do 200 m od građevinskog područja naselja, odnosno najmanje 5000 m² i najmanje širine 50 m ako su udaljene više od 200 m od građevinskog područja naselja.

Zgrade za povremeni boravak moraju imati pristup na javnu prometnu površinu, a ne mogu se graditi uz državne ceste.

Zgrade za povremeni boravak mogu se graditi kao prizemnice s podrumom i potkrovljem tako da njihova ukupna površina iznosi najviše 120 m².

Uz zgradu za povremeni boravak može se graditi spremište alata ukupne površine najviše 30 m².

Terase oko zgrada do visine 60 cm iznad konačno zaravnatog terena koje nisu natkrivene ne ulaze u ovu površinu.

Ove se zgrade moraju graditi u skladu s lokalnom graditeljskom tipologijom i to:

- najveća širina zgrade u smjeru paralelnom sa pristupnom cestom može biti 7 m
 - odnos širine i duljine tlocrtnog gabarita mora biti najmanje 1 : 2; udaljenost građevine od granica parcele mora biti veća od 3 m.
 - krov mora biti dvostrešan, nagiba između 35 i 40 stupnjeva
 - sljeme krova mora biti paralelno sa duljom stranom građevine
 - najveća visina krovnog vijenca može biti 3 m
 - nadozid krovišta može biti visok najviše 80 cm od kote stropne konstrukcije
- Zgrade za povremeni boravak mogu se priključivati na elektroenergetsku, telekomunikacijsku i vodovodnu infrastrukturu mrežu koje su već izvedene neposredno uz parcelu na kojoj se ove zgrade grade.

2.4.5. Farme

Stambeno-gospodarskim sklopom (farmom) se smatra funkcionalno povezana skupina zgrada s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem minimalne površine 1 ha.

Poljoprivredno zemljište za izgradnju farme ne može se parcelirati na manje dijelove.

Građevna parcela na kojoj se izgrađuje farma mora imati osiguran pristup s javne prometne površine.

Zgrade koje se mogu graditi u sklopu farme su:

- stambena građevina za potrebe stanovanja vlasnika
- gospodarske građevine za potrebe biljne i stočarske proizvodnje
- poslovno-turističke građevine za potrebe seoskog turizma
- industrijske građevine za potrebe prerade i pakiranja poljoprivrednih proizvoda koji su u cjelosti proizvedeni na farmi.

Za izgradnju pojedinih vrsta građevina primjenjuju se slijedeći lokacijski uvjeti:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.25
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 7.50m
- visina sljemena krova najviše 12.0m
- dijelovi građevine mogu biti viši od 12.0m samo iznimno i to isključivo radi zahtjeva tehnoloških ili proizvodnih procesa
- izvoditi dvostrešna krovišta nagiba 15-40stupnjeva
- pokrivanje krovišta crijepom ili limom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m

2.4.6. Šumarske, lugarske i lovačke građevine

U šumskom području mogu se graditi šumarske, lugarske i lovačke građevine prema slijedećim lokacijskim uvjetima.

- tlocrtna površina građevina može biti najviše 200 m²
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 7.50m
- visina sljemena krova najviše 12.0m
- izvoditi dvostrešna krovišta nagiba 40 stupnjeva
- pročelje građevine izvoditi u zidovima od lomljenog kamena i/ili oblozi drvetom

- pokrivanje krovšta crijepom ili šindrom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m

2.4.7. Ribnjaci

Izgradnja ribnjaka i objekata za uzgoj ribe moguća je isključivo na poljoprivrednom zemljištu katastarskih kultura: močvara, trstika, napuštena korita vodotoka, te na neplodnom tlu.

Privatni i rekreativni ribnjaci površine do 0,5 ha mogu se izgrađivati i na poljoprivrednom zemljištu kategorije P3. Iskop za ribnjak može biti najviše do dubine 2,5 m te ne smije ugrožavati vodni režim na susjednim parcelama.

2.4.8. Groblja

Groblja se u pravilu grade izvan građevinskog područja naselja. Na području grada Garešnica postoji 15 groblja (Garešnica, Ciglenica, Kaniška Iva, 2 u Velikoj Bršljanici, Veliko Vukovje, Veliki Pašijan, Uljanik, 2 u Trnovitičkom Popovcu, Veliki Prokop, 2 u Dišniku, Tomašici i Zdenčacu). Uz postojeća groblja se na pogodnim lokacijama omogućuje izgradnja mrtvačnica. U naseljima kroz koja ne prolaze državne i županijske ceste mrtvačnice se mogu graditi i na primjerenim lokacijama koje nisu neposredno uz postojeća groblja.

Prema površini sva se ova groblja svrstavaju u mala groblja (površine do 5 ha). Za proširenje groblja veće od 20% postojeće površine obavezno je izraditi Detaljni plan uređenja, sukladno Pravilniku o grobljima (NN 99/02). Dinamika širenja groblja i potrebe izrade Detaljnih planova uređenja utvrdit će se Programom mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru.

2.4.9. Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina

U Garešnici je planom određeno područje za iskorištavanje mineralnih sirovina (opekarska glina) s oznakom E.

Za iskorištavanje mineralnih sirovina potrebno je izraditi studiju utjecaja na okoliš prema važećem pravilniku, a ukoliko je ista već izrađena korištenje prostora izvoditi isključivo u skladu sa odredbama studije. Nakon prestanka eksploatacije sanaciju prostora i površina obavezno izvesti u skladu sa odredbama studije.

Na površini za iskorištavanje mineralnih sirovina može se vršiti izgradnja objekata i uređaja koji su u funkciji iskorištavanja mineralnih sirovina, a prema uvjetima definiranim u studiji zaštite okoliša za predmetno eksploatacijsko polje.

2.5. Negradive površine

Članak 22.

Negradive površine unutar obuhvata ovog plana dijele se na:

- obradive poljoprivredne površine, - poljoprivredno tlo s oznakama P1, P2 i P3
- šume gospodarske, zaštitne i osnovne namjene s oznakom Š1, Š2 i Š3
- ostale poljoprivredne i šumske površine s oznakom PŠ
- vodene površine s oznakom V

2.5.1. Poljoprivredne površine

Članak 23.

U planu su određene za poljoprivredno korištenje površine s oznakama P1, P2 i P3. Površine unutar planiranih a još neizgrađenih građevinskih područja naselja

do privođenja planiranoj namjeni mogu se koristiti za poljoprivredu. Površine unutar užeg vodozaštitnog područja mogu se koristiti za poljoprivredu u skladu sa kriterijima zaštite voda.

Izgradnja na poljoprivrednom zemljištu može se vršiti jedino pod uvjetima propisanim ovim Planom.

Poljoprivredne površine za razvoj poljoprivrede i stočarstva predstavljaju temelj gospodarskog razvitka većeg broja naselja na području grada Garešnica, te se ne smiju smanjivati.

2.5.2. Šumske površine

Članak 24.

U Planu su određene kao šumsko zemljište sve postojeće šume s oznakom Š i PŠ. Šume se ne mogu krčiti radi gradnji stambenih, poslovnih ili gospodarskih građevina. Zbog njihovog ekološkog značenja određuju se slijedeće mjere čuvanja i zaštite šuma i šumskog zemljišta:

- šumske površine definirati sukladno njihovoj rasprostranjenosti, te poštivati odgovarajuću udaljenost od njihovog ruba pri planiranju drugih sadržaja
- očuvati šume s posebnom namjenom, a naročito šume posebnih rijetkosti ili ljepota, te šume posebnog znanstvenog ili povijesnog značenja
- čuvati i zaštititi izvorna obilježja krajobrazu uključujući livade i proplanke, te omogućiti gradnju samo onih građevina što po svojoj namjeni spadaju u šumske prostore (planinarski domovi, izletišta, lovački domovi i sl.)

2.5.3. Vodne površine

Članak 25.

Vodne površine na području grada Garešnica obuhvaćaju državni vodotok Ilova te lokalne vodotoke Čavlovica, Garešnica, Dišnica, Popovača, Toplica i Tomašica.

Za vodotoke se prema veličini i tipu vodozaštitnih objekata određuje inundacijski pojas potreban za održavanje vodotoka, koji mora biti stalno slobodan.

Ovim planom se određuju slijedeće veličine inundacijskog pojasa:

Kod uređenih inundacijskih pojaseva

Za državne i lokalne vodotoke sa obrambenim nasipima

Inundacijski pojas obuhvaća površinu od ruba korita vodotoka do udaljenosti udaljenosti 20m od vanjske nožice nasipa van naselja, odnosno do udaljenosti 5 m od vanjske nožice nasipa unutar građevinskih područja naselja.

Za državne i lokalne vodotoke bez obrambenih nasipa i za melioracijske kanale

Inundacijski pojas obuhvaća površinu od ruba korita vodotoka do udaljenosti udaljenosti 5m od ruba korita.

Za akumulacije i retencije

Inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 20 m od vanjske nožice (pregradnog profila) akumulacije ili retencije, te istu širinu uz rubove korita ili nasipa na vodotocima koji ulaze u akumulaciju najmanje 50 m uzvodno od ušća.

Za športske i rekreacijske ribnjake

U starim koritima i rukavcima inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 5m od ruba korita.

Kod ribnjaka s nasipima inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 5m od vanjske nožice nasipa.

*Kod neuređenih inundacijskih pojaseva*Za državne i lokalne vodotoke sa planiranim obrambenim nasipima

Inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 20 m od projektirane vanjske nožice nasipa.

Za državne i lokalne vodotoke gdje se ne planiraju obrambeni nasipi

Inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 20 m od ruba vodotoka.

Za državne vodotoke na kojima nije definirano uređenje inundacijskog pojasa

Inundacijski pojas obuhvaća površinu koju omeđuje poplavna crta plavljenja dvadesetpetogodišnjom velikom vodom.

Za lokalne vodotoke na kojima nije definirano uređenje inundacijskog pojasa

Inundacijski pojas obuhvaća površinu širine 30 m od obale vodotoka za veće vodotoke (Garešnica, Čavlovica, Toplica)

Odnosno površinu širine 20 m od obale vodotoka za manje vodotoke (Dišnica, Popovača, Tomašica)

Unutar inundacijskog pojasa zabranjuje se sva izgradnja, sadnja stabala ili bilo kakvi drugi radovi koji bi mogli onemogućiti pristup do vodotoka. Površine unutar inundacijskih pojasa mogu se koristiti u poljoprivredne svrhe.

Na potocima Dišnica i Tomašica određene su 2 potencijalne lokacije akumulacija za obranu od poplava: Stupovača i Tomašica.

Akumulacije su predviđene su za obranu od poplava i navodnjavanje.

U planu su ove lokacije prikazane kao potencijalne, a konačna odluka o izgradnji akumulacija donijet će se nakon izrade studije opravdanosti izgradnje.

Za potencijalne akumulacije definirani su slijedeći karakteristični nivoi:

	minimalna kota terena	minimalni nivo (m.n.m.)	normalni nivo (m.n.m.)	preljevni nivo (m.n.m.)	kota brane (m.n.m.)	visina brane (m)
Stupovača	114.9	115.6	120.1	122.1	123.1	9.2
Tomašica	113.0	113.9	119.7	121.0	123.0	10.0

3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti

Članak 26.

Gradnja gospodarskih građevina za industrijsku i zanatsku proizvodnju moguća je isključivo na površinama koje su na kartografskim prikazima plana označene oznakom I. Na ovim površinama mogu se graditi proizvodne, servisne, skladišne, komunalne zgrade, građevinski pogoni, pogoni za preradu mineralnih sirovina, zgrade za biljnu i stočarsku poljoprivrednu proizvodnju i druge gospodarske potrebe, uredi, trgovine i ugostiteljski sadržaji koji se smatraju bučnom djelatnošću

i ne mogu se smjestiti unutar stambenih zona. U ove zone mogu se smjestiti sadržaji koji bitno ne onečišćuju okoliš, odnosno oni kod kojih se mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša.

Za pojedine gospodarske namjene koje imaju nepovoljan utjecaj na okoliš potrebno je izraditi studiju utjecaja na okoliš prema važećem Pravilniku o izradi studije uticaja na okoliš.

Građevine gospodarskih djelatnosti za koje se odobranja za gradnju izdaju neposrednom primjenom ovog plana moraju zadovoljiti sljedeće lokacijske uvjete:

- najmanja površina parcele mora biti 500 m²
- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.6
- koeficijent iskorištenosti parcele može biti najviše 0.75
- visina građevine najviše Podrum+Prizemlje+2Kata
- visina krovnog vijenca najviše 12 m
- visina sljemena krova najviše 16 m
- dijelovi građevine mogu biti viši od 16 m samo iznimno i to isključivo radi zahtjeva tehnoloških ili proizvodnih procesa
- najmanja udaljenost od granica parcele mora iznositi 5.5 m na tri strane, te 3m na jednoj strani
- iznimno kod izgradnje na već formiranim površinama gospodarske namjene novi se objekti mogu graditi na jednoj od međa ako se na susjednoj parceli gradi sličan objekt također na međi; ovakve građevine moraju biti odvojene pregradom vatrootpornosti najmanje 120 minuta.
- najmanje 10 % površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Parkiranje vozila za građevine proizvodnih i industrijskih gospodarskih djelatnosti mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- proizvodnja 20 pm/1000 m²
- skladišta 5 pm/1000 m²

U obuhvatu detaljnijih planova mogu se, nakon detaljne valorizacije prostora, utvrditi lokacijski uvjeti za gradnju na površinama gospodarske namjene drugačiji od ovih koji se propisuju za neposrednu provedbu plana.

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti

Članak 27.

Društvene djelatnosti se lociraju na površinama za mješovite i javne namjene unutar građevnih područja naselja. Građevine u kojima se lociraju sadržaji društvenih djelatnosti moraju zadovoljavati odredbe za stambene i pomoćne građevine u građevinskim područjima naselja uz sljedeće iznimke:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.5
- visine građevine najviše Po + P + 2 + Potkrovlje
- za sakralne građevine visina nije ograničena
- visina krovnog vijenca najviše 12m
- visina sljemena krova najviše 18m
- pokrivanje krovništa crijepom

Parkiranje vozila za građevine društvenih djelatnosti mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- škole 10 pm/1000 m²
- športske dvorane 20 pm/1000 m²
- kulturni i vjerski sadržaji 50 pm/1000 m²
- usluge, trgovina, uredi 20 pm/1000 m²

Građevine javne namjene su reperne točke u urbanoj strukturi Grada te njihova urbanistička, arhitektonska, tehnička i simbolička vrijednost mora biti na najvišoj razini. U svrhu osiguravanja najviše razine kvalitete idejnih rješenja za građevine javne namjene ovim se planom utvrđuje obaveza odabira idejnog rješenja za iste provedbom postupka javnog urbanističko – arhitektonskog natječaja.

U obuhvatu detaljnijih planova mogu se, nakon detaljne valorizacije prostora, utvrditi lokacijski uvjeti za gradnju na površinama javne namjene drugačiji od ovih koji se propisuju za neposrednu provedbu plana.

5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometa i drugih infrastrukturnih sustava

Članak 28.

Prometni i infrastrukturni sustavi i koridori prikazani su u grafičkim prikazima u mjerilu 1:25000, a uvjeti za njihovu izgradnju i korištenje propisani su posebnim uvjetima, suglasnostima i mišljenjima iz područja cestovnog prometa, elektroenergetike, telekomunikacija i vodoprivrede.

5.1. Promet

Članak 29.

Javne prometne površine na području grada razvrstane su u četiri kategorije:

- državne ceste
- županijske ceste
- lokalne ceste
- nerazvrstane ceste

Na području grada planirana je izgradnja brze ceste Kutina – Garešnica – Veliki Zdenci sa 4 vozne trake. Za predmetnu brzu cestu utvrđena je trasa u istraživanju, te alternativna trasa. Za obje trase utvrđuje se koridor u širini:

- 30 m u područjima prolaska kroz građevinska područja naselja
- 150 m izvan građevinskog područja naselja

Za županijske ceste utvrđuje se minimalna širina koridora od 20 m u naselju i 30 m izvan naselja.

Uz postojeće županijske ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planirati izvedbu najmanje jednog pješačkog nogostupa širine 1,5 m i najmanje jedne biciklističke trake širine 1,5 m.

Za lokalne ceste utvrđuje se minimalna širina koridora od 15 m u naselju i 25 m izvan naselja.

Uz postojeće lokalne ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planirati izvedbu najmanje jednog pješačkog nogostupa širine 1,5 m.

Za nerazvrstane ceste utvrđuje se minimalna širina koridora od 8 m u naselju i 12 m izvan naselja.

Uz nerazvrstane ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planirati izvedbu najmanje jednog pješačkog nogostupa širine 1,5 m.

Priključke novih građevina i površinana javnu prometnu površinu treba projektirati i izvoditi sukladno «Pravilniku o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu» (NN 73/1998).

Sve prometne površine trebaju biti izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreka za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Na odgovarajućim mjestima potrebno je predvidjeti proširenja za stajališta autobusa s nadstrešnicom za putnike.

Kod izgradnje poslovnih građevina potrebno je osigurati na građevnoj parceli ili na javnim parkiralištima u neposrednoj blizini broj parkirališnih mjesta predviđen odredbama ovog plana, a za djelatnosti za koje to nije navedeno potrebno je osigurati 20 parkirališnih mjesta na 1000 m² poslovnog prostora, ne računajući pri tome skladišni prostor.

5.2. Elektroenergetska mreža

Članak 30.

Trase, koridori i površine za elektroenergetski infrastrukturni sustav prikazani su na kartografskom prikazu 2.1. u mjerilu 1:25000. Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata, trase, koridori i površine elektroenergetskog infrastrukturnog sustava određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključenje na elektroenergetsku mrežu prema posebnim uvjetima definiranim u ovom planu.

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Za izgradnju građevina i uređenje površina koja se vrši neposrednom provedbom ovog plana treba primjenjivati mjere zaštite, širine zaštitnih koridora i posebne uvjete izgradnje određene "Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV" (Sl.list 65/88, NN 24/97).

-Okomita udaljenost između nadzemnih vodiča i najvišeg dijela zgrade ispod nadzemnog vodiča je minimalno

do 110 kV = 3,00 m

do 220 kV = 3,75 m

do 400 kV = 5,00 m

-Sigurnosna visina i udaljenost nadzemnih vodiča od plinovoda i naftovoda je minimalno

do 1 kV = 2,50 m

do 110 kV = 8,00 m

do 220 kV = 8,75 m

do 400 kV = 10,00 m

-Sigurnosna visina nadzemnih vodiča od telekomunikacijskog voda je minimalno:

do 35 kV = 2,50 m

do 110 kV = 3,00 m

do 220 kV = 4,00 m

do 400 kV = 5,00 m

-Vodoravna udaljenost nadzemnih vodiča od stupa telekomunikacijskog voda ne smije biti manja od 5,00 m

-Podzemni telekomunikacijski kabel mora biti udaljen od stupova visokonaponskog voda minimalno

do 110 kV = 10,00 m

do 220 kV = 15,00 m

do 400 kV = 25,00 m

-U naseljenim mjestima sigurnosna visina za nadzemne vodiče je

do 1 kV = 5,00 m

do 110 kV = 7,00 m

do 220 kV = 7,75 m

do 400 kV = 9,00 m

-Sigurnosna visina nadzemnih vodiča nad cestama i željezničkom prugom je

do 1 kV = 6,00 m

do 110 kV = 7,00 m

do 220 kV = 7,75 m

do 400 kV = 9,00 m

-Kut križanja nadzemnih vodova sa državnim cestama i vodotocima je minimalno 30°, a sa željezničkom prugama i podzemnim ili nadzemnim TT kablom minimalno 45°.

-Kut križanja nadzemnih vodova sa ostalim cestama u naselju je minimalno 30°, dok van naselja nema ograničenja, osim sa županijskim cestama gdje je kut križanja minimalno 20°.

-Vodoravna udaljenost bilo kojeg dijela elektroenergetskog stupa od nožice nasipa iznosi minimalno 6,00 m.

5.3. Telekomunikacije

Članak 31.

Trase, koridori i površine za telekomunikacijske sustave prikazani su na kartografskom prikazu 2.1. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata, trase, koridori i površine telekomunikacijskog infrastrukturnog sustava određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključivanje na telekomunikacijsku mrežu prema posebnim uvjetima definiranim u ovom planu.

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Pri izradi projekata telekomunikacijskih instalacija treba se pridržavati slijedećih najmanjih udaljenosti telekomunikacijskih vodova:

- 5,00 m od ruba cestovnog pojasa državnih, županijskih i lokalnih cesta i temelja zgrada izvan naselja

- 2,00 m od stupa zračnih TT mreža
- 2,00 m od vodovodnih cijevi promjera preko 200 mm
- 1,00 m od cijevi grdske kanalizacije, slivnika, toplovoda, vodovodnih cijevi promjera do 200 mm, plinovoda s tlakom do 3 bara
- 10,00 m od plinovoda s tlakom od 3 do 10 bara, te od instalacija i rezervoara sa zapaljivim i eksplozivnim gorivom
- 30,00 m od plinovoda s tlakom preko 10 bara izvan gradskih naselja

Pri izradi projekata građevina treba se pridržavati slijedećih općih uvjeta i najmanjih udaljenosti novih građevina od telekomunikacijskih vodova:

- Prije početka radova na trasi postojećih TK kablova obvezno se izvodi iskolčenje, a iskop se izvodi ručno
- Na trasi TK instalacija ne smije se prometovati građevinskim strojevima, vozilima i slično, te nanositi ili skidati materijal
- Najmanja horizontalna udaljenost novih objekata od postojećih podzemnih TK kabela je 1,00 m
- Ukoliko se pri gradnji novog objekta polažu druge infrastrukturne instalacije udaljenost novih objekata od postojećih podzemnih TK kabela mora biti najmanje 2m
- Horizontalni razmak između najisturenije točke novog objekta i zračne TK linije mora iznositi najmanje 2m
- Vertikalna udaljenost od najvišeg dijela objekta do najnižeg tk vodiča mora iznositi najmanje 3m
- U slučaju kolizije TK zračne mreže i elektroenergetskih instalacija treba se pridržavati odredbi "Pravilnika o zaštiti TK vodova od posebnog ili neposrednog dodira sa elektroenergetskim vodovima".
- Sredstvo mehaničke zaštite TK linije (zatega, upor, stup) mora od zida objekta biti udaljeno najmanje 3m

Svaku nepredviđenu okolnost koja bi mogla nastati i dovesti do oštećenja na TK kapacitetima mora se odmah prijaviti TK Centru Bjelovar. Sve štete na postojećim TK instalacijama koje nastanu pri izgradnji novih objekata snosi investitor.

Područje grada Garešnica je zadovoljavajuće pokriveno signalom mobilne telefonije. Ukoliko se ukaže potreba za postavljanjem novih baznih postaja mobilne telefonije iste se moraju smjestiti na udaljenosti najmanje 50 m od najbližih stambenih objekata, najmanje 200 m od objekata javne namjene (škole, dječje ustanove, športske dvorane) te najmanje 500 m od registriranih spomenika kulture i prirode, te se moraju locirati na način koji neće narušavati krajobrazne i prirodne vrijednosti područja.

5.4. Plinovodna mreža

Članak 32.

Trase, koridori i površine za infrastrukturnu mrežu plinovoda i produktovoda prikazani su na kartografskom prikazu 2.2. u mjerilu 1:25000.

Područjem grada prolazi magistralni plinovod Kutina - Virovitica te lokalni plinovod Kutina – Garešnica koji je položen uz trasu ceste D45 do mjerno redukcijske stanice Garešnica u zapadnom dijelu Garešnice. Ovaj se plinovod u budućnosti neće koristiti a postojeća mjerno redukcijska stanica u Garešnici spojiti će se na magistralni plinovod Kutina – Virovitica na mjestu blokadne stanice Kapelica. Od blokadne stanice do MRS izvest će se nova trasa u duljini od cca 2700 m.

Od MRS razvedeni su lokalni plinovodi do potrošača. Plin je uveden u naselja Garešnica, Kapelica, Ciglenica, Kaniška Iva, Hrastovac, Kajgana, Tomašica, Garešnički Brestovac, Zdenčac i Malo Vukovje. Distribuciju plina i održavanje lokalne mreže vrši poduzeće «Komunalac» iz Garešnice, a održavanje magistralnih plinovoda vrši poduzeće «Plinacro» iz Zagreba.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata plinovodne mreže, trase, koridori i površine za plinovodnu mrežu određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključivanje na plinovodnu mrežu prema posebnim uvjetima definiranim u ovom planu.

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Plinovodi međunarodnog i magistralnog ranga moraju kod paralelnog vođenja biti udaljeni od drugih objekata najmanje:

- 5,00 m od ruba cestovnog pojasa županijskih i lokalnih cesta
- 10,00 m od ruba cestovnog pojasa državnih cesta
- 20,00 m od ruba cestovnog pojasa autoputa i koridora željezničke pruge
- 10,00 m od nožice nasipa reguliranog vodotoka ili kanala

5.5. Vodovodna mreža

Članak 33.

Trase, koridori i površine za infrastrukturni sustav vodoopskrbe prikazani su na kartografskom prikazu 2.3. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata vodovodne mreže, trase, koridori i površine za vodovodnu mrežu određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključivanje na vodovodnu mrežu ako su zadovoljili slijedeće posebne uvjete:

- priključni vodovi vodovodne mreže moraju biti ukopani najmanje 80.0 cm ispod površine tla
- spajanje na javnu vodovodnu mrežu vrši se preko revizionog okna u kojem je montiran vodomjer
- reviziono okno mora biti smješteno na lako dostupnom mjestu, svijetlog otvora najmanje 80*80 cm

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Pri izradi projekata za novu vodovodnu mrežu na području grada treba se pridržavati slijedećih općih uvjeta:

- Vodovi vodovodne mreže ukapaju se najmanje 80.0cm ispod površine tla. Profili vodova odredit će se projektom mreže za svako pojedino naselje.

- Uz javne prometnice u naseljima izvodi se hidrantska mreža sa nadzemnim hidrantima na udaljenosti najviše 80.0m.
- Na površinama gospodarske namjene korisnici će izvoditi zasebne interne vodovodne mreže sa hidrantima za protupožarnu zaštitu.

5.6. Odvodnja otpadnih voda

Članak 34.

Trase, koridori i površine za infrastrukturni sustav odvodnje prikazani su na kartografskom prikazu 2.4. u mjerilu 1:25000.

U gradu Garešnici izveden je mješoviti sustav oborinske i fekalne odvodnje sa odvodnjom na mehaničko biološki pročištač u južnom dijelu grada. Kapacitet uređaja je 7000 Est, sa mogućnošću proširenja na 12000 Est. Pročišćene otpadne vode upuštaju se u potok Garešnicu.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata odvodne mreže, trase, koridori i površine za mrežu odvodnje otpadnih voda određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguću izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključivanje na mrežu odvodnje otpadnih voda ako su zadovoljili slijedeće posebne uvjete:

- priključni vodovi odvodne mreže moraju biti ukopani najmanje 80.0 cm ispod površine tla
- spajanje na javnu odvodnu mrežu vrši se preko revizionog okna čija kota dna mora biti viša od kote dna kanala odvodne mreže na koju se okno spaja
- reviziono okno mora biti smješteno na lako dostupnom mjestu, svijetlog otvora najmanje 80*80 cm

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda u svim naseljima grada otpadne vode kućanstava mogu se upuštati u nepropusne sabirne jame koje se moraju redovito prazniti po ovlaštenom poduzeću.

Otpadne vode iz gospodarskih građevina i površina koje imaju nepovoljan uticaj na okoliš moraju se obraditi prije upuštanja u kanalizacioni sustav. Način obrade navedenih otpadnih voda utvrđuje se u tehnološkom projektu.

6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina

6.1. Građevinska područja naselja

Članak 35.

Gradska naselja

Povijesna urbana cjelina grada Garešnice (središnji dio naselja) predložena je za zaštitu te će u okviru redovnog postupka provođenja preventivne zaštite odnosno registracije u ovom Konzervatorskom odjelu biti provedena detaljnija analiza i klasifikacija ovdje naznačenih zona prema diferenciranim režimima zaštite. Do

donošenja ovog dokumenta, potrebno je prilikom bilo kakvih intervencija u najužoj gradskoj zoni zatražiti mišljenje ove institucije.

Zoniranje povijesno vrijednih naselja, odnosno njihovih dijelova provodi se u skladu s *Obvezatnom uputom o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina naselja* Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture prema kojoj se uspostavljaju odredbe stupnjevanja zaštite za pet predjela (zona) različite vrijednosti te različitog stručnog i upravnog postupanja: zone A, B, E, K i I.

“Zona A” vrednuje se kao prvi stupanj zaštite i označava predjele u kojima se u potpunosti štiti ustroj naselja.

“Zona B” vrednuje se kao drugi stupanj zaštite i označava predjele u kojima se djelomice štiti ustroj naselja. Obuhvaća vrednija područja povijesne cjeline, djelomice izgrađena novijim zgradama koje čine skladnu cjelinu. Ovaj predio obilježavaju vrijedni ambijentalno očuvani potezi građevina povijesnog mjerila i prepoznatljive lokalne tipologije gradnje.

“Zona E” vrednuje se kao treći stupanj zaštite i označava predjele u kojima se štiti ekspozicija (izloženost pogledu). Obuhvaća novije dijelove naselja koji kao dodirno područje osiguravaju kontrolu mjerila i naslijeđenog obrisa i obujma naselja, te očuvanje kvalitetnih vizura iz povijesne jezgre naselja i na povijesnu jezgru.

“Zona K” označava predjele zaštite krajolika. Obuhvaća šire neizgrađeno dodirno područje prirodnoga i kultiviranog krajolika te predjele parkovno oblikovanih predjela naselja.

“Zona I” označava predjele istraživanja, a obuhvaća istražena ili pretpostavljena arheološka područja.

Na području grada Garešnice postoje uvjeti za definiranje zona “B”, “E” i “K” čije su granice prikazane u grafičkom dijelu Plana na karti M 1:5000.

Seoska naselja

Povijesna naselja seoskih obilježja, odnosno njihovi izdvojeni dijelovi predstavljaju izrazito ugrožen dio ukupnog fonda kulturne baštine. Seoska naselja gotovo u pravilu ni na koji način nisu zaštićena, te vrlo intenzivno gube svoja povijesna obilježja. Takve preobrazbe nepovratno brišu granice kulturnih regija i znatno otežavaju definiranje prostora (makrocjelina) sličnih tradicijskih oblika.

Specifičnost naselja pojedinih regija očituje se u tipologiji naselja u smislu načina oblikovanja njegovog volumena, karakterističnom tradicijskom naseobinskom predlošku – matrici naselja, parcelaciji, mreži cesta i puteva, odnosu naselja i pripadajuće okoline, načinu organizacije parcele, te arhitekturi naselja - mjerilu i karakteristikama oblikovanja građevina, uključivši i primjenjene materijale te način njihove završne obrade. Raznolikost tipova naselja koja ovisi o navedenim čimbenicima mora i nadalje ostati prepoznatljivom.

Da bi se očuvala tradicijska slika naselja ne smije se spajati nekoliko naseobinskih (graditeljskih) grupacija u jedno površinom veliko naselje. Osobito se moraju izbjegavati duga i neprekinuta građevna područja duž cesta i putova, te ujednačeno i pravilno parceliranje građevnih čestica (zadržati oblike tradicijskih parcela koliko god je moguće). Postojeća područja nove izgradnje zaokružiti kao manje cjeline, nove zgrade planirati grupirano unutar dozvoljenog građevnog područja, te pojedine grupe povezati koristeći prirodne i pejzažne činitelje krajolika.

Nije dopustivo mijenjati tipologiju naselja ili njegovih dijelova te u vezi s tim širenje naselja predvidjeti formiranjem novih okućnica u skupinama a nikako ih ne treba

širiti izvan postojeće strukture (primjerice ako je formirano duž samo jedne strane puta ne bi trebalo predvidjeti njegovo širenje na drugu stranu). Potrebno je uzeti u obzir da je gotovo u svim naseljima općine prirodni prirast vrlo nizak pa je stoga i potreba za širenjem građevinskih zona vrlo mala.

Područja zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti u izdvojenim zonama – povijesnim naseljima, odnosno njihovim dijelovima provode se stoga u svrhu očuvanja tradicijske slike naselja a time i njihove prepoznatljivosti kao nositelja identiteta kulturnog krajolika. U cilju očuvanja graditeljske baštine i prepoznatljivosti prostora određene su zone odnosno propisane mjere zaštite za osam manjih cjelina, dijelove naselja: Gornji Uljanik, Hrastovac, Kapelica, Tomašica, Uljanik, Veliki Pašijan i Veliko Vukovje, te za cjelokupni prostor naselja Kaniška Iva.

U naseljima: Kapelica, Tomašica, Uljanik, Veliki Pašijan i Veliko Vukovje zone su nastale zbog potrebe zaštite ekspozicije (izloženosti pogledu) značajnih pojedinačnih kulturnih dobara uglavnom sakralne namjene, a tek ponegdje i civilne (npr. škole) koje uglavnom svojom namjenom i dominantnom arhitekturom oformljuju središte naselja. Štiti se doživljaj odnosno slika ovih građevina u prostoru, kontrolom neposredne okolne izgradnje i one na linijama značajnih vizura sa i oko povijesno-arhitektonski značajnih objekata.

U naselju Hrastovac štiti se s urbanističkog gledišta vrlo interesantna planirana matrica naselja oblika latinskog križa omeđenog po cijelom obodu pješačkim putem. Ovu je cjelinu potrebno zadržati prepoznatljivom u ukupnoj slici naselja, te zelenim potezima (cezurama) odvojiti svaku eventualnu novu izgradnju, a nikako je direktno vezati uz opisanu povijesnu formu. Također je sačuvan velik broj pojedinačnih tipiziranih tradicijskih građevina zabatnog tipa te je sveku novu izgradnju gabaritima, oblikom i prostorno-regulatorno potrebno maksimalno uskladiti sa zatečenom situacijom.

U naselju Gornji Uljanik definirana je zona djelomično ili potpuno sačuvanih tradicijskih stambenih objekata u kontinuiranom nizu. Potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri sačuvati i održavati postojeće stanje, a sve nužne sanacije i intervencije uklopiti u zatečeno stanje izgradnje.

Kaniška Iva je naselje s najvećim brojem sačuvanih tradicijskih objekata te je potrebno štiti cjelokupno naselje održavanjem i unapređivanjem postojećeg stanja, a svaku intervenciju zadržati u okvirima tradicionalno prisutnih elemenata (gabariti, regulacijske linije izgradnje, oblici, materijali...). Posebnu pažnju obratiti održavanju pristupnih mostova do parcela u središnjem dijelu naselja uz cjelokupne zelene poteze uz potok koji daju prepoznatljiv identite i slikovitost naselju

Mjere zaštite su određene prema zonama zaštite i klasifikaciji pojedinačnih kulturnih dobara koji se štite na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Mjerama zaštite utvrđuju se režimi i oblici intervencije u pojedinim zonama ili za pojedine građevine.

6.2. Opća načela zaštite

Članak 36.

Povijesne naseobinske i graditeljske cjeline, prirodni i kultivirani krajolici, kao i pojedinačne građevine spomeničkih obilježja sa pripadajućim parcelama, te fizičkim i vizualnim okolišem, moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak grada i županije.

Zaštita kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti podrazumijeva ponajprije slijedeće:

- Očuvanje i zaštitu prirodnoga i kultiviranog krajolika kao temeljnih vrijednosti prostora što odražava kvalitetan suživot arhitektonske baštine i prirodnih osobitosti pripadajuće sredine nastao kao rezultat njihove funkcionalne povezanosti
- Poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj
- Zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, pješačkih staza, proštenjarskih putova često popraćenih raspelima i pokloncima, poljskih putova i šumskih prosjeka)
- Očuvanje povijesnih naseobinskih cjelina (sela, zaselaka i izdvojenih sklopova) u njihovom izvornom okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom
- Oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti
- Očuvanje i obnovu tradicijskoga graditeljstva (osobito starih drvenih kuća) ali i svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora
- Očuvanje povijesne slike, volumena (gabarita) i obrisu naselja, naslijeđenih vrijednosti krajolika i slikovitih pogleda (vizura)
- Očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje
- Zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, brda i potoka, od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja
- Očuvanje prirodnih značajki dodirnih predjela uz zaštićene cjeline i vrijednosti nezaštićenih predjela kao što su obale vodotoka, prirodne šume, bare, rukavci vodotoka, kultivirani krajolik - budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini.

6.3. Opće odredbe i upravni postupak pri zaštiti kulturno-povijesne baštine

Članak 37.

Odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i obnove kulturne baštine proizlaze iz Zakona i Uputa koji se na nju odnose (uključujući i sve naknadne izmjene i dopune):

- Zakon o zaštiti kulturnih dobara (NN 69/99)
- Zakon o gradnji (NN 52/99)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98)

Obvezatna uputa o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina gradova i ostalih naselja (Ministarstvo kulture - Uprava za zaštitu kulturne baštine, 1995, 1998).

Propisanim mjerama utvrđuju se obvezatni upravni postupci te način i oblici graditeljskih i drugih zahvata na: pojedinačnim spomeničkim građevinama, građevnim sklopovima, arheološkim lokalitetima, parcelama na kojima se spomeničke građevine nalaze te predjelima (zonama) zaštite naselja i kultiviranog krajolika ili drugim predjelima s utvrđenim spomeničkim svojstvima.

Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu slijedeći zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i

održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima

U skladu s navedenim zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je ovim Prostornim planom utvrđena obveza zaštite, kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Zagrebu, Mesnička 49) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole)
- prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole) i nadzor u svim fazama radova, provodi nadležna Uprava za zaštitu kulturne baštine

Zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koje se obvezatno primjenjuju sve navedene (spomeničke) odredbe, smatraju se sve građevine koje su u ovom Prostornom planu popisane kao: *registrirani* (R) spomenici i oni *predloženi za registraciju* (PR)

Za građevine označene kao *evidentirana baština* (E) najčešće lokalne važnosti, opisani postupak nije obavezan, ali je preporučljiv ukoliko organi lokalne uprave u provedbi ovoga Prostornog plana nađu interes i potrebu za savjetodavnim sudjelovanjem Službe zaštite.

Temeljem inventarizacije provedene prilikom izrade ovoga Prostornoga plana, uz ranije *registrirane* (R) spomenike, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Zagrebu po službenoj će dužnosti pokrenuti postupak dokumentiranja te donošenja rješenja o zaštiti za sve vrednije građevine, predjele (zone) i lokalitete koji su na kartama i tablicama označeni oznakom PR. Do donošenja odgovarajućega rješenja treba primijenjivati iste mjere i propisane postupke kao i za trajno zaštićene zgrade.

6.4. Stavljanje kulturno-povijesnih dobara pod zaštitu

Članak 38.

Pojedinačne građevine, sklopovi, parcele i predjeli zaštite, koji se ovim Prostornim planom smatraju zaštićenima, prikazani su na kartografskim priložima i pojedinačno su iskazani u tablicama.

Na području Grada Garešnice na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara **registrirani** su slijedeći kulturno-povijesni spomenici:

U skupini *Sakralne građevine*:

- župna crkva sv. Marije u Garešnici (R 495)
- župna crkva sv. Tome u Tomašici (R 521)

U skupini *Povijesno-memorijalni spomenici*:

- spomenička mjesta u Dišniku (R 508), Trnovitičkom Popovcu (R 510) i Velikom Prokopu (R 511)

Preventivno je zaštićeno kulturno dobro:

U skupini *Sakralnih građevina*:

- parohijska crkva Prenosa moštiju sv. Nikolaja u Velikoj Bršljanici.

Ovim Prostornim planom utvrđuje se, na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara, ***pokretanje postupka za stavljanje pod zaštitu*** (preventivna zaštita ili registracija) slijedećih spomenika kulture:

U skupini *Povijesna naselja i dijelova naselja*:

- središnji dio gradskog naselja Garešnica

U skupini *Povijesno – memorijalna područja i cjeline*:

židovsko groblje u Duhovima

U skupini *Sakralne građevine – župne i parohijske crkve*:

- župna crkva sv. Jurja u Kaniškoj lvi,
- župna crkva Gospe Lurdske u Uljaniku,
- parohijska crkva sv. Jovana u Velikom Pašijanu,
- parohijska crkva sv. Apostola Luke u Velikom Vukovju

U skupini *Sakralne građevine – kapele i poklonci*:

- pravoslavna kapela sv. apostola Tome u Dišniku,
- kapela sv. Marije Magdalene u Kapelici,
- pravoslavna crkva sv. Petke u Trnovitičkom Popovcu,
- pravoslavna kapela Rođenja sv. Jovana u Uljaniku

U skupini *Stambene građevine – župni i parohijski stanovi*:

- župni dvor u Garešnici

U skupini *Stambene građevine – ostale*:

- stambene kuće u Garešnici:Ul. V. Nazora 3 i V. Nazora 15

U skupini *Građevine javne namjene – škole*:

- škola u Velikom Pašijanu

U skupini *Građevine javne namjene – ostale*:

- Hrvatski dom u Garešnici

Ovim Prostornim planom ***evidentiraju*** se slijedeći spomenici kulture koji se u sklopu ovlasti lokalnih organa uprave štite mjerama ovoga Prostornog plana:

U skupini *Arheološki lokaliteti i zone*:

- lokalitet *crkve sv. Duha i Obrov Grad* u Duhovima
- *Prve Šovce i Solarevac* u Garešnici
- *Čavlovica – Brda* u Gornjem Uljaniku
- *Osušak* u Kaniškoj lvi
- *Manastir* u Maloj Bršljanici
- *Berek, Gradina i Ravnice (Selište)* u Tomašici
- *Šašar Grad* u Trnovitičkom Popovcu
- *Dijanovac* u Uljaniku
- *Gradina* u Velikom Pašijanu
- *Krljanuše i Paljevine* u Zdenčacu

U skupini *Arheološki lokaliteti – toponimi*:

- *2 Selišta* u Dišniku
- *Slatina i Selište* u Garešnici
- *Banovača* u Kajgani
- *Gradina* u Kaniškoj lvi
- *Konačine, Pusti most i Vinogradine* u Kapelici
- *Selište* u Maloj Bršljanici

- *Kućišta* u Malom Vukovju
- *Vračarsko Kućište* u Rogoži
- *Kućišta* u Uljaničkom Brijegu
- *Konačine* u Velikoj Bršljanici
- *Nadograde* u Velikom Pašijanu
- *Crkvište* u Velikom Prokopu
- *Podograde i Crkveno Polje* u Velikom Vukovju

U skupini *Povijesno-memorijalna područja i cjeline*:

- groblja u Ciglenici, Dišniku (2), Garešnici, Hrastovcu, Kaniškoj lvi, Kapelici, Tomašici, Trnovitičkom Popovcu, Uljaniku, Velikom Pašijanu, Velikom Prokopu, Velikom Vukovju i Zdenčacu

U skupini *Vrtna i parkovna arhitektura*:

- park u ulici V. Nazora
- drvored u Graničarskoj ulici, Garešnica

U skupini *Krajolici-krajobrazne cjeline*:

- dolina llove s ribnjacima
- Sjeveroistočni obronci Moslavačkog gorja

U skupini *Sakralne građevine – župne crkve, parohijske i crkve reformiranih*

- evangelička crkva u Velikoj Bršljanici

U skupini *Sakralne građevine – filijalne crkve i kapele*:

- grkokatolička kapela Presvetog Trojstva u Dišniku
- kapelica na groblju u Hrastovcu
- kapela sv. Ivana Krstitelja u Kajgani
- kapela sv. Duha u Trnovitičkom Popovcu
- kapela sv. Antuna na groblju u Uljaniku
- kapela sv. Petra i Pavla u Velikom Pašijanu
- kapela sv. Florijana u Zdenčacu

U skupini *Sakralne građevine – poklonci i raspela*:

- poklonac u Kaniškoj lvi
- raspela u : Ciglenici, Dišniku (2), Garešnici (3), Kaniškoj lvi (2), Kapelici, Tomašici (2), Trnovitičkom Popovcu, Uljaniku, Velikom Pašijanu (2), Zdenčacu

U skupini *Civilne građevine – župni i parohijski stanovi*:

- župni dvor u Kaniškoj lvi
- župni dvor u Tomašici

U skupini *Civilne građevine – tradicijske stambene građevine*:

- Garešnica (7), Hrastovac (13), Kajgana (10), Kapelica (8), Mali Pašijan (7), Tomašica (7), Trnovitički Popovac (1), Veliki Pašijan (15), Veliko Vukovje (18), Zdenčac (10)

U skupini *Građevine javne namjene – škole*:

- škola u Velikom Vukovju

U skupini *Građevine javne namjene – željezničke stanice*:

- nekadašnja stanica u Zdenčacu

U skupini *Građevine javne namjene – ostale*:

- upravna zgrada mlina u Garešnici
- Hrvatski seoski dom u Kajgani
- Hrvatski seljački dom u Kaniškoj lvi

U skupini *Komunalno – tehničke građevine – bunari*:

- bunar ispred pravoslavne crkve Rođenja sv. Jovana u Uljaniku

6.5. Mjere zaštite kulturno povijesne baštine

Članak 39.

Za *registrirana* (R), preventivno zaštićena (P) kulturna dobra ili ona Planom *predviđena za registraciju* (PR) primijenjuju se slijedeće mjere zaštite:

(1) Područje zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti u izdvojenim zonama povijesnih cjelina urbanih obilježja:

U cilju očuvanja graditeljskog nasljeđa i potpune slike prostora u kojoj ono sudjeluje ovim su planom definirane zone zaštite diferencirane prema režimima zaštite povijesnih struktura. Zone zaštite prikazane su na kartografskom prikazu 3. Uvjeti korištenja i zaštite prostora u mjerilu 1:25000, te na kartografskim prikazima građevinskih područja naselja u mjerilu 1:5000.

“Zona A” vrednuje se kao prvi stupanj zaštite i označava predjele u kojima se u potpunosti štiti ustroj naselja. Za ovu se zonu propisuju slijedeći uvjeti:

- obavezna je puna zaštita građevnog tkiva (oblika i izgleda), a u najvećoj mogućoj mjeri zaštita tradicije, funkcija i sadržaja,
- uvođenjem novih građevnih struktura kao ni nadogradnji i prigradnji u pravilu nije dopustivo
- od mjera zaštite i mogućih građevnih zahvata dolazi u obzir samo održavanje i popravak određene građevne strukture. Na temelju posebnih uvjeta u opravdanim slučajevima moguće je dozvoliti: rekonstrukcije, restauracije, adaptacije, preoblikovanja i izvedbu faksimila
- zadržati povijesnu parcelaciju bez mogućnosti spajanja susjednih katastarskih čestica
- u cijelosti treba zadržati povijesnu matricu, povijesne pojaseve ulica i trgova bez mogućnosti izmjene njihove geometrije i bez mogućnosti proboja novih ulica. Na temelju posebnih uvjeta mogu se dozvoliti promjene u smislu obrade hodnih ploha, urbane opreme i sl.
- za sve vrste građevnih zahvata, neovisno o pojedinačnom stupnju zaštite pojedinih objekata, od nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Zagrebu, nužno je ishoditi *posebne uvjete* (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i *prethodnu dozvolu* (u postupku izdavanja građevne dozvole). Prilikom izvođenja radova obavezan je *konzervatorski nadzor*.

“Zona B” vrednuje se kao drugi stupanj zaštite i označava predjele u kojima se djelomice štiti ustroj naselja. Obuhvaća vrednija područja povijesne cjeline, djelomice izgrađena novijim zgradama koje čine skladnu cjelinu. Ovaj predio obilježavaju vrijedni ambijentalno očuvani potezi građevina povijesnog mjerila i prepoznatljive lokalne tipologije gradnje. Za ovu se zonu propisuju slijedeći uvjeti:

- obavezna je potpuna zaštita plana naselja (građevnog tkiva, parcelacije, uličnih pojaseva), skladnih ambijenata, gabarita, glavnih ekspozicija i vizurne izloženosti s okolnih prilaznih putova

- uz održavanje i popravak, na postojećim građevinama dozvoljeni su uz posebne uvjete manji građevni zahvati u svrhu nužnog prilagođavanja suvremenim potrebama
- iznimno su dozvoljene i kvalitetne novogradnje (interpolacije) koje se svojim oblikovanjem, mjerilom, tipologijom te tlocrtnim i visinskim gabaritima moraju uklopiti u okolni povijesni kontekst. Pod istim uvjetima moguće su nadogradnje i prigradnje postojećih građevina.
- iznimno su dozvoljena rušenja dotrajalih građevina ako nisu ocijenjena kao pojedinačno vrijedne spomeničke ili povijesne građevine
- za sve vrste građevnih zahvata propisan je istovjetni upravni postupak i nadležnost službe zaštite spomenika kao za "zonu A".

"Zona E" vrednuje se kao treći stupanj zaštite i označava predjele u kojima se štiti ekspozicija (izloženost pogledu). Obuhvaća novije dijelove naselja koji kao dodirno područje osiguravaju kontrolu mjerila i naslijeđenog obrisa i obujma naselja, te očuvanje kvalitetnih vizura iz povijesne jezgre naselja i na povijesnu jezgru.

Za "zonu E" propisuju se slijedeći uvjeti:

- uz pridržavanje osnovnih načela i minimalnih ograničenja dopustivi su i veći građevni zahvati, odnosno novogradnje
- detaljni uvjeti u smislu potrebe pokretanja upravnog postupka kod nadležnog konzervatorskog odjela propisivat će se ovisno o pojedinačnim slučajevima. Odlučujuće za odluku o gradnji bit će gabariti nove građevine, mikrolokacijska obilježja te vizualna izloženost objekta
- mišljenje službe zaštite spomenika može se zatražiti i u svim drugim slučajevima kada županijske i druge nadležne službe ocijene da je potrebno

"Zona K" označava predjele zaštite krajolika. Obuhvaća šire neizgrađeno dodirno područje prirodnoga i kultiviranog krajolika te predjele parkovno oblikovanih predjela naselja.

- u ovoj zoni u pravilu nije dozvoljena nova izgradnja s iznimkom parternog uređenja. Iznimno je moguća ambijentalno uklopljena izgradnja koja je svojim sadržajem vezana uz korištenje krajobraznih predjela
- u slučajevima bilo kakve izgradnje u ovoj zoni potrebno je od službe zaštite ishoditi mišljenje o mogućnostima i uvjetima izgradnje te propisane suglasnosti prilikom provođenja upravnog postupka

"Zona I" označava predjele istraživanja, a obuhvaća istražena ili pretpostavljena arheološka područja. Za ovu su zonu uvjeti propisani u okviru općih načela zaštite arheoloških lokaliteta i zona.

Na području grada Garešnice postoje uvjeti za definiranje zona "B", "E" i "K" čije su granice prikazane u grafičkom dijelu Plana na karti M 1:5000.

Na kartografskom prikazu razmještaja kulturne baštine 1:25000 i zonama zaštite povijesnih cjelina i pojedinačnih kulturnih dobara 1:5000 označene su cjeline i pojedinačne građevine koje imaju kulturno-povijesnu vrijednost i štite se na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

(2) Arheološki lokaliteti predstavljaju dio kulturne baštine izrazito važan za povijesni i kulturni identitet prostora.

Inventarizacijom provedenom za potrebe izrade konzervatorske podloge ovoga Plana utvrđen je velik broj do danas prepoznatih odnosno indiciranih arheoloških lokaliteta, zona i indikativnih toponima na području Grada Garešnice. Niti jedno nalazište nije međutim u potpunosti istraženo niti prezentirano. Upravo ovaj nedostatan stupanj istraženosti, uz specifične pojavne oblike i rasprostranjenost, svrstava arheološka nalazišta u najugroženiju i u najmanjoj mjeri zaštićenu kategoriju kulturne baštine što se posebno očituje prilikom realizacije kapitalnih infrastrukturnih investicija.

Lokaliteti su indicirani ili na temelju slučajnih, pojedinačnih nalaza, zatim na temelju indikativnih toponima, povijesnih podataka i kontinuiteta naseljavanja. Za većinu je takvih potencijalnih nalazišta dakle nemoguće utvrditi preciznije granice obuhvata zone pa se propisuju opće mjere zaštite arheoloških lokaliteta:

- za do sada neistražene arheološke lokalitete na kojima prema tome nisu utvrđene sigurne granice rasprostiranja mogućih arheoloških nalaza, u cilju efikasnije zaštite potrebno je izvršiti točnu geodetsku izmjeru lokaliteta, te izvesti pokusna arheološka sondiranja na temelju kojih će se moći odrediti granice i preciznije definirati značenje arheološke zone.
- prioriteta istraživanja provoditi na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih sustava ili drugih specifičnih djelatnosti
- na svim se lokalitetima zabranjuje intenzivno poljodjelsko korišćenje tla te duboko oranje preko 50 cm dubine
- za sve će lokalitete navedene u popisu služba zaštite u skladu sa svojim mogućnostima provoditi pokusna istraživanja, detaljniju valorizaciju te ovisno o pojedinačnom lokalitetu procijeniti potrebu provođenja postupka zaštite. Do tada je neophodno o planiranim zemljanim radovima bilo koje vrste (instalacijski rovovi, kanali, temelji građevina i sl.) obavjestiti arheologa – konzervatora nadležnog konzervatorskog odjela koji će, ovisno o značenju lokaliteta i karakteru namjeravanih radova odrediti način provođenja konzervatorskog nadzora
- u slučaju eventualnih arheoloških nalaza prilikom radova na terenu bilo koje vrste na lokalitetima za koje do danas nema saznanja o postojanju arheološkog sloja, odmah obustaviti daljnje radove i o nalazištu i o nalazima hitno obavjestiti nadležni konzervatorski odjel Uprave za zaštitu kulturne baštine, nakon čega će stručna ekipa obaviti uviđaj na terenu, utvrditi vrijednost nalaza i odrediti metode zaštite.

(3) Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu (sakralne građevine, civilne, javne i dr.) kod koje su utvrđena spomenička svojstva (prema inventarizacijskoj listi) kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedni dio. Mjere zaštite odnosno opće odredbe i upravni postupak pri zaštiti kulturno-povijesne baštine primijenjuju se na građevine (parcele) koje su: *registrirane* (R), *preventivno zaštićene* (P) ili su Prostornim planom *predložene za zaštitu* (PR). Za sve ostale *evidentirane* (E) građevine mjere zaštite i obnove provodi lokalna uprava na temelju općih preporuka i odredbi ovoga Prostornog plana.

Vlasnici (korisnici) građevina kod kojih su utvrđena spomenička svojstva (R, P, PR) mogu putem nadležnog Konzervatorskog odjela, Uprave za zaštitu kulturne baštine iz državnoga proračuna zatražiti novčanu potporu za održavanje i kvalitetnu obnovu povijesno vrijednih zgrada.

Za *evidentirana* kulturna dobra osobito se preporuča primjena slijedećih mjera:

- Kako se osnovna načela zaštite temelje na integralnom sagledavanju spomenika i njegove neposredne okoline uspostavljaju se zone “zaštite ekspozicije” na prostoru oko pojedinačnog kulturnog dobra u svrhu zadržavanja građevina u okviru njihovog autentičnog okruženja, sprečavanja nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini, posebno one predimenzioniranih gabarita, neprimjerenih materijala i oblikovanja koje mogu zakloniti vizure na kulturno dobro ili s njega na neposredni kontaktni okoliš, izuzimanje ozelenjenih površina od bilo kakve izgradnje i sl. Ovo se posebice odnosi na povijesne građevine koje imaju znatnu ulogu u oblikovanju šireg prostora, odnosno kada ovaj prostor sudjeluje u formiranju slike povijesne vrijednosti. Ne bi trebalo povećavati gabarite postojećih objekata, a u slučaju izgradnje zamjenskih zadržati u gabaritima, oblikovanju i materijalima tipologiju zatečene, izvorne građevine u pravilu prizemne katnosti (primjerice u naseljima: Kapelica, Tomašica, Uljanik, Veliki Pašijan, Veliko Vukovje)

U okviru europskih nastojanja na zaštiti i unapređenju kvalitete životnog okruženja *krajolik* je definiran kao područje čiji je izgled određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i antropogenih čimbenika koji čine jedinstvenu cjelinu i daju određenom prostoru osebujnu fizionomiju.

Smjernice za očuvanje temeljnih vrijednosti krajolika;

- očuvati čitljive geometrije morfoloških elemenata i njihovog međuodnosa,
- očuvati dominantne prostorno reljefne silnice (vrhunaca, naglašenih rubnih dijelova krajolika različitih obilježja i sl.)
- zaštititi karakteristične vizure, eksterne i interne, osigurati njihov kontinuitet, vidikovce i sl.
- očuvati izbalansiran međusobni odnos prirodnih i antropogenih elemenata, šuma i polja,
- izbjegavati promjene prirodnih tokova.
- nastojati zadržati prepoznatljive pojedine dijelove krajolika ukoliko se iz bilo kog razloga intervenira u prostoru.
- izbjegavati pravocrtne regulacije vodotoka, a duž postojećih regulacija i drugih zahvata omogućiti opstanak ili čak i obnovu bujnih vlažnih biotopa i doživljajno bogatih ambijenata,
- spriječiti bilo kakvu neplansku i neprikladnu gradnju na krajobrazno ekspaniranim mjestima, na spojevima šuma i polja
- istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta,
- zadržavanje povijesnih oblika komunikacije, cesta, staza sa elementima markiranja prostora,

- zadržati i očuvati toponime, nazive sela i zaselaka, kao i onih geografskih od koji neki imaju povijesno značenje,
- očuvati karakterističnu sliku prostora i naselja osobito dominantne elemente,
- izgradnju i oblikovanje novih građevina maksimalno prilagoditi tradicijskoj gradnji.

Svi značajniji planirani zahvati u prostoru , a osobito oni koji se odnose na građevine od važnosti za državu (prometne, energetske, vodnogospodarske, proizvodne, ugostiteljske i dr.) moraju se razmatrati sa stanovišta uklapanja u krajolik te u tom smislu treba odabrati rješenja sukladna utvrđenim vrijednostima krajolika.

Parkovne zone u pravilu se izuzimaju od mogućnosti građenja bilo koje vrste. Parkovne cjeline potrebno je čuvati integralno: elemente kompozicije i matrice, biljni fond te elemente izvorne urbane opreme i održavati postojeće stanje što podrazumijeva:

- redovito održavanje dendroflora s obrezivanjem i oblikovanjem krošnji
- kod izvođenja niskogradnji (infrastrukturni kanali i sl.) potrebno je voditi računa o poziciji i dubini rova kako se ne bi ugrozilo korijenje postojećeg biljnog fonda
- redovito održavanje parternog zelenila (travnjaka i cvjetnjaka)
- redovito održavanje i estetsko usklađivanje elemenata urbane opreme (klupe, rasvjetna tijela, info stupovi, koševi za smeće, česme i dr.)
- uređivanje elemenata parternih ploha (popločenja, sipine, elementa odvodnje)

Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem (vrtom, voćnjakom, dvorištem, pristupom i sl.)

- Starije vrednije zgrade i skupine tradicijskog graditeljstva obnavljati u izvornom stanju
- Raznim mjerama na razini lokalne zajednice poticati obnovu i održavanje starih, umjesto izgradnje novih kuća
- Na jednoj građevnoj parceli mogu se dozvoliti dvije stambene zgrade u slučaju da se radi o očuvanju vrijedne tradicijske kuće uz koju se, na parceli u graditeljski skladnoj cjelini sa zatečenim ambijentom, može predvidjeti izgradnja nove kuće. Preporuča se staru kuću sačuvati i obnoviti, te ju koristiti za trajno ili povremeno stanovanje, poslovni prostor ili u turističke svrhe (seoski turizam).
- Zaustaviti izgradnju novih kuća za odmor (vikendica), a zainteresiranima nuditi napuštene tradicijske okućnice s izvornim zgradama graditeljske baštine. Za ove je objekte, nakon obnove i revitalizacije, preporučljivo predvidjeti i mogućnost prezentacije u edukativnoj, turističkoj i kulturnoj ponudi grada.
- Kod izdavanja uvjeta za izgradnju bilo koje vrste zgrade potrebno je paziti na mikroambijent naselja, tj. novogradnju uskladiti sa zatečenim tlorisnim i visinskim veličinama postojeće zgrade (ili postojećih zgrada) kako bi se ustrojio skladan graditeljsko-ambijentalni sklop.

- Vrijedne gospodarske zgrade izgrađene u naseljima moraju se sačuvati bez obzira na nemogućnost zadržavanja njihove izvorne namjene, te se mogu prenamijeniti u poslovne prostorije ili u svrhu predstavljanja i promidžbe tradicijskoga graditeljstva.
- Svaka nova građevina, stambena i gospodarska, mora svojim oblikovnim karakteristikama i upotrebi građevnih materijala uspostaviti harmoničan odnos s postojećim vrijednostima, odnosno treba biti u najvećoj mjeri usklađena s mjerilom zatečenih zgrada i nasebinskih ambijenata. Nove zgrade izvoditi kao izdužene prizemnice (s podrumom ili potkrovljem), dvostrešnog skošenog ili poluskošenog krovišta, te tradicijskog tipa pokrova. U gradnji i obradi pročelja u što većoj mjeri koristiti drvo. Neprihvatljivi su oblikovni elementi stambenih građevina balkoni, metalne ograde, ravni krovovi, "tornjići"...
- Izvornu arhitekturu obnavljati u skladu s tradicijskim elementima i zakonitostima oblikovanja, te izvornim materijalima: kamen, opeka, drvo, crijep... (dodatnom obradom treba osigurati njihovu zaštitu od požara, atmosferilija i drugih oštećenja) i načinima njihove obrade. Isto tako prilikom građevnih prilagodbi (adaptacija) i dogradnji starih zgrada treba poštivati izvorna tradicijska obilježja, odnosno tipološki, oblikovno i gabaritno postići usklađenost sa zatečenim ambijentom

Posebnu vrijednost u prostoru povijesnih naselja čine cjelovito sačuvani potezi – dijelovi naselja seoskih obilježja stilskih i tradicijskih okućnica koje bi u slici ulice trebalo sačuvati u što je moguće izvornijem izgledu, mjerilu i detaljima te se preporuča:

- povijesne građevine potrebno je sačuvati od rušenja ili drastičnijih preoblikovanja te vlasnike takvih objekata raznim mjerama na razini organa lokalne uprave poticati na njihovo očuvanje i održavanje
- prilagodbe suvremenom stambenom i gospodarskom standardu dopustive su u interijeru takvih povijesnih građevina dok je pročelje i vanjske gabarite potrebno očuvati u izvornom izgledu
- u slučaju potpuno dotrajalih građevina koje je nužno ukloniti preporuča se da se novi objekti grade na istoj poziciji (u odnosu na parcelacijske međe, pomak od ulice i položaj unutar parcele) te u približno istim gabaritima kako se u mjerilu ne bi poremetio sklad očuvanog uličnog poteza
- također se preporuča da se u slučaju nemogućnosti adaptacije povijesne građevine koja je još u građevinski solidnom stanju, eventualne novogradnje izvode samo u stražnjem dijelu parcele (čuvajući povijesnu kuću uz ulicu) i to u gabaritu i naročito katnosti koja će biti posve usklađena s okolnom izgradnjom sagledivom u vizuri tog dijela ulice. Potrebno je uvijek izvesti što veće fizičko odvajanje stare i nove građevine na istoj parceli
- prilikom ozelenjavanja parcele u sačuvanim uličnim potezima preporuča se samo sadnja autohtonih biljnih vrsta koje pretežno dominiraju u postojećem zelenom fondu naselja
- predvidjeti izvedbu novih i obnovu starih tipova tradicijskih ograda parcela (živica, drvene letvice i sl.)
- obnavljati zajedničke seoske bunare i mostove po mogućnosti prema izvornom stanju.

Građevine unutar građevinskih sklopova – cjelovito sačuvanih tradicijskih okućnica koje sačinjavaju uz stambene i brojne gospodarske građevine obavezno se promatraju kao cjelina te ih je u tom smislu potrebno očuvati, obnavljati i održavati.

Grobne cjeline spomeničkog značenja štite se integralno na način da se održava i obnavlja njihov zeleni fond, povijesni nadgrobni spomenici i ostali elementi uređenja u prostoru groblja. Osim navedenoga, unutar spomeničkog groblja nisu dozvoljene nikakve izgradnje, a uređenje partera i instalacijskih razvoda podliježe mišljenju, odnosno uvjetima i suglasnostima službe zaštite.

Preporuča se da stara likovno kvalitetna spomenička obilježja u slučaju preuređenja grobnica i zamjene spomenika novima budu pohranjena u zasebnom dijelu groblja koje se može urediti kao manji lapidarij.

Prostorne međe povijesnih groblja ne bi trebalo nekontrolirano širiti recentnim grobnicama i ukopnim mjestima, već je zbog očuvanja izvornih kontura preporučljivo nove dijelove groblja prostorno jasno odvojiti (zelenim međupojasom i sl.)

Unutar grobljanske cjeline potrebno je urediti pristupne i unutrašnje staze adekvatnim elementima popločenja malog formata ili nasipavanjem staze, te zasaditi ukrasno zelenilo uz staze. Prostor omeđiti “zelenom” ogradom: živicom, šimširom ili sl.

Kapele, poklonce, raspela i pilove potrebno je čuvati i održavati u što izvornijem izgledu, a za neophodne popravke koristiti izvorne materijale i tehnike izvedbe. Kako ovi baštinski elementi bitno doprinose prepoznavanju identiteta naselja nužno je očuvanje kontinuiteta “svetog mjesta”, te je u vezi s time u slučaju neophodnog uklanjanja nekoga od njih nužno izvesti novu, tipološki identičnu gradnju na potpuno istoj poziciji. Iz ovog su razloga na popisu sakralnih građevina – kapela istaknute i neke recentne građevine bez arhitektonska vrijednosti no nastale na lokacijama starijih, danas nepostojećih kapela, najčešće uz zadržavanje povijesnog titulara.

Prilikom zahvata građevinske sanacije ili obnove preporuča se konzultirati nadležni Konzervatorski odjel kako se nestručnom intervencijom ne bi narušile izvorne karakteristike te arhitektonska, odnosno kulturno – povijesna vrijednost građevine.

7. Postupanje s otpadom

Članak 40.

Komunalni otpad sa područja grada Garešnica odlaze se na uređenoj deponiji komunalnog otpada u naselju Mala Mlinska u općini Velika Trnovitica. Na istoj deponiji odlaze se i komunalni otpad općina Hercegovac, Velika Trnovitica i Berek. Deponija je uređena prema standardima, a prostornim planom uređenja općine Velika Trnovitica treba planirati njeno proširenje.

Na području grada nema privremenih lokacija i prikupljališta otpada za koja bi ovim planom trebalo utvrditi smjernice daljnjeg korištenja. Pojedine manje divlje deponije sanirat će se odvozom otpada u sklopu redovitih godišnjih prikupljanja glomaznog otpada.

Planskim mjerama i sustavnom edukacijom stanovništva poticat će se izdvajanje organske komponente kućnog i biološkog otpada, njihovo kompostiranje i

korištenje u poljoprivredi. U svim naseljima predviđa se uređenje reciklažnih dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada.

Komunalni otpad u naselju potrebno je prikupljati u tipizirane posude za otpad ili veće metalne kontejnere s poklopcem.

Reciklažna dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada potrebno je postaviti na mjestima ograđenim zelenilom, tako da se osigura nesmetani kolni i pješački promet.

Na građevinskom području može se spaljivati samo drvo i lignocelulozni otpad.

Članak 41.

Deponij neopasnog tehnološkog otpada drvnog kombinata Brestovac lociran na k.č.br 123/12 i 123/13 k.o. Garešnica nije odgovarajuće uređen zbog čega dolazi do procjeđivanja tanina iz drvenog otpada u podlogu, te do onečišćenja potoka Kajgana, koji se nakon cca 3000 metara ulijeva u rijeku Ilovu. Odlagalište se nalazi na samom rubu III zone zaštite vodocrpilišta, te postoji opasnost zagađenja pitke vode za grad Garešnicu. Zbog svega navedenog planom se uvjetuje zatvaranje postojećeg odlagališta. Za saniranje napuštenog odlagališta potrebno je izraditi Program sanacije kojim će se utvrditi mjere saniranja odlagališta, mjere saniranja otpadom onečišćenog tla i vode, mjere nadzora, te rokovi za izvršenje.

Neopasni tehnološki otpad koji nastaje u proizvodnom procesu drvnog kombinata odlagat će se na novoj deponiji koja će se urediti na k.č. br 44/1, 44/2, 44/3, 44/4, 44/5 i 44/6, te dijelu k.č. br 1872 k.o. Garešnica. Za privođenje namjeni predmetnog prostora potrebno je izraditi Program uređenja odlagališta kojim će se utvrditi mjere uređenja odlagališta, mjere zaštite otpadom onečišćenog tla i vode, mjere nadzora, te rokovi za izvršenje. Za izdavanje dozvole za otvaranje odlagališta, te provedbu nadzora nad radom odlagališta nadležan je županijski ured za poslove zaštite okoliša.

Na površini gospodarske namjene u zapadnom dijelu grada planom je predviđena izgradnja građevine za sakupljanje i skladištenje opasnog otpada.

8. Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš

Članak 42.

U cilju osiguranja i očuvanja kvalitetnih, zdravih i humanih uvjeta života i rada, ovim Planom utvrđuju se obveze, zadaci i smjernice za zaštitu tla, zraka, vode i zaštita od prekomjerne buke.

Zaštita tla

Vrlo vrijedno obradivo tlo kategorije P1 ne može se prenamjenovati u građevinsko zemljište te se slijedom toga na njemu ne mogu izvoditi nikakvi građevinski zahvati osim postavljanja infrastrukturnih sustava (dalekovodi, repetitori, odašiljači, vodovodi itd). Na ostalim obradivim, te poljoprivrednim i šumskim tlima mogu se graditi građevine koje se prema ovim provedbenim odredbama mogu graditi izvan građevinskih područja naselja.

Zaštita voda

Zaštita voda na području grada postići će se slijedećim mjerama:

- gradnjom kanalizacije na područjima bez kanalizacije

- održavanjem i proširenjem uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Garešnici
- određivanjem sanitarnih zona zaštite vodocrpilišta

Planom je predviđeno da će se sva naselja opskrbljivati vodom za piće iz javnog vodoopskrbnog sustava. Do izvedbe vodoopskrbnog sustava opskrba vodom za piće vršit će se iz higijenski izgrađenih zdenaca.

Otpadne vode u naseljima odvodit će se javnom kanalizacijom do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Garešnici. Do izvedbe javne kanalizacije otpadne vode će se sakupljati u nepropusnim sabirnim jamama. Pražnjenje sabirnih jama može se vršiti samo odvozom na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Podovi u gospodarskim građevinama u kojima se drže životinje moraju biti nepropusni za tekućinu i imati rigole za odvodnju gnojnice. Dno i stijenke gnojišta do visine od 50cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala. Gnojnica se ne smije ispuštati u vodotoke niti u odvodne kanale.

Sklanjanje ljudi

Sklanjanje ljudi osigurava se izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi. Zone obvezne izgradnje skloništa su naselja s više od 2000 stanovnika, te se ovim planom područje užeg središta naselja Garešnica utvrđuje kao zona obavezne izgradnje skloništa. Izgradnja skloništa u zoni obvezne izgradnje skloništa je uvjetna jer je ograničena trenutnim nepostojanjem zakonske obveze njihove izgradnje.

Raspored skloništa u naselju Garešnica utvrdit će se prema karti mjera zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti. Ovu kartu treba izraditi u skladu sa Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (NN 02/91). Utvrđeni raspored skloništa treba primijeniti u izradi Urbanističkog plana uređenja Garešnice čije se granice poklapaju sa zonom obavezne izgradnje skloništa.

Skloništa su namijenjena zaštititi ljudi i stvari potrebnih za preživljavanje u vrijeme autonomije skloništa, pri zaštitnom režimu sklanjanja. Skloništa osnovne zaštite su otpornosti 100-300 kPa, a dopunske zaštite otpornosti 50 kPa.

Pri projektiranju podzemnih građevina (javnih, komunalnih i sl.) dio kapaciteta treba projektirati kao dvonamjenski prostor za potrebe sklanjanja ljudi, ako u krugu od 250 metara od takvih građevina sklanjanje ljudi nije osigurano na drugi način.

Skloništa treba planirati uzimajući u obzir racionalnost izgradnje, vrstu i namjenu građevine, prosječan broj ljudi koji borave, rade ili su u poslovno-uslužnom odnosu u građevini, ugroženost građevine, geološko-hidrološke uvjete gradnje i slično.

Skloništa u zonama obvezne izgradnje ne treba graditi:

- ukoliko je sklanjanje osigurano u već izgrađenom skloništu,
- u građevinama za privremenu uporabu,
- u neposrednoj blizini skladišta zapaljivih tvari,
- ispod zgrada viših od 10 nadzemnih etaža,
- u zonama plavljenja,
- u područjima s nepovoljnim geološko-hidrološkim uvjetima.

Zaštita od rušenja

Prometnice unutar novih djelova naselja moraju se projektirati na taj način da razmak građevina od prometnice omogućuje da eventualne ruševine građevina ne

zapriječe prometnicu radi omogućavanja nesmetane evakuacije ljudi i pristupa interventnim vozilima.

Kod projektiranja većih raskršća i čvorišta s prometnicama projektiranim u dvije ili više razina, mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može unaprijed projektiranim načinom odvijati na jednoj (prizemnoj) razini.

Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost (ili protivpotresno inženjerstvo) sukladno utvrđenom stupnju potresa po MSC ljestvici njihove jačine prema mikroseizmičnoj rajonizaciji Bjelovarsko-bilogorske županije. (za područje Grada Garešnica određen je osnovni stupanj seizmičnosti koji iznosi 6^0 MCS s odstupanjem prema 6- i 6+).

Prilikom rekonstrukcija starijih građevina koje nisu izgrađene po protivpotresnim propisima, statičkim proračunom analizirati i dokazati otpornost tih građevina na rušenje uslijed potresa ili drugih uzroka, te predvidjeti detaljnije mjere zaštite ljudi od rušenja.

Zaštita od požara

Zaštita od požara ovisi o kvalitetnom procijenjivanju ugroženosti od požara i tako procijenjenim požarnim opterećenjima, vatrogasnim sektorima i vatrobranim pojasevima, te drugim zahtjevima utvrđenim prema Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Grada Garešnica, a provodi se prema Planu zaštite od požara na području Grada Garešnica.

Projektiranje s aspekta zaštite od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se po pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima i prihvaćenim normama iz oblasti zaštite od požara, te pravilima struke.

Rekonstrukcije postojećih građevina u naseljima potrebno je projektirati na način da se ne povećava ukupno postojeće požarno opterećenje građevine ili naselja kao cjeline. Radi smanjenja požarnih opasnosti kod planiranja ili projektiranja rekonstrukcija građevina građenih kao stambeni ili stambeno-poslovni blok potrebno je pristupiti promjeni namjene poslovnih prostora sa požarno opasnim sadržajima, odnosno zamijeniti ih požarno neopasnim sadržajima.

Kod projektiranja planiranih građevina na području Grada Garešnica radi veće unificiranosti u odabiru mjera zaštite od požara, prilikom procjene ugroženosti građevine od požara u prikazu mjera zaštite od požara kao sastavnom dijelu projektne dokumentacije potrebno je primjenjivati slijedeće proračunske metode :

- TRVB za stambene građevine i pretežito stambene građevine s poslovnim prostorima i manjim radionicama,
- TRVB ili GRETENER ili DIN 18230 ili EUROALARM za poslovne i pretežito poslovne građevine, ustanove i druge javne građevine u kojima se okuplja ili boravi veći broj ljudi
- DIN 18230 ili TRVB ili GRETENER ili EUROALARM za industrijske građevine, razna skladišta i ostale gospodarske građevine.

Kod projektiranja nove vodovodne mreže ili rekonstrukcije postojeće mreže u naselju, obvezno je planiranje hidrantskog razvoda i postave nadzemnih hidranata.

Sve pristupne ceste u dijelovima naselja koje se planiraju izgraditi sa slijepim završetkom projektirati sa okretištem za interventna vozila na njihovom kraju.

Nove ceste i rekonstrukcije postojećih cesta sa dva vozna traka (dvosmjerne) projektirati minimalne širine kolnika od 6 metara.

Prilikom izrade prostornih planova užih područja za dijelova naselja s gustoćom izgrađenosti građevinskog područja većom od 30% i s većim nepokretnim požarnim opterećenjem, interpolirane nove građevine ili rekonstrukciju postojećih projektirati s većim stupnjem vatrootpornosti (min F120), uz ograničenje broja etaža, te uz obvezu izgradnje požarnih zidova, ograničenje na poslovne namjene s minimalnim požarnim opasnostima i projektiranje dodatnih mjera zaštite od požara (vatrodojava i sl.).

Zaštita od buke

Najviše dopuštene razine buke na vanjskim površinama ne smiju biti veće od vrijednosti utvrđenih u slijedećoj tablici:

Namjena površine	Najviše dopuštene 15-minutne razine Leq u dBA	
	danju	noću
šport i rekreacija, kulturno - povijesni lokaliteti i parkovi	50	40
stambena i mješovita namjena, škole i dječji vrtići	55	45
mješovita namjena	60	50
sve namjene u području ugroženom bukom uz autoput	65	50
gospodarska namjena	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine u zoni s kojom graniči	

Na području općine bukom je ugroženo područje u pojasu širine 1000 m uz planiranu brzu cestu. U pojasu ugroženom bukom planom nisu predviđana proširenja građevinskog područja stambene namjene. U cilju smanjenja buke u izgrađenim dijelovima naselja koji se nalaze u području ugroženom bukom treba planirati izgradnju zaštitnih barijera uz brzu cestu.

Na površinama gospodarske namjene na kojima se planira smještaj djelatnosti koje razvijaju veću razinu buke izvoditi zaštitu izgradnjom zaštitnih barijera ili sadnjom zaštitnog zelenila, a razine buke uskladiti sa vrijednostima navedenim u gornjoj tablici.

U naseljenim mjestima zabranjeno je obavljati radove i djelatnosti koje razvijaju buku koja ometa noćni mir i odmor, u vremenu od 23 - 06 sati idućeg dana.

Pri izradi prostornih planova užih područja, te projekata planiranih prometnica zadržati nivo buke u granicama dopustivim za pojedine namjene. U detaljnijim planovima treba grupirati sadržaje koji razvijaju viši nivo buke i sadržaje u kojima je dopušten viši nivo buke dopušten.

Nužno je izraditi i kartu buke za područje grada.

Procjena utjecaja na okoliš

Za prometne, energetske, vodne, proizvodne, sportske, turističke, trgovačke i građevine na zaštićenim područjima, te građevine za postupanje s otpadom i površine eksploatacije mineralnih sirovina obaveza izrade studije utjecaja na okoliš određuje se temeljem Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš (NN br. 59/00). Ovim planom se na području Grada Garešnica utvrđuju slijedeći objekti za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš:

- izgradnja planirane brze ceste Kutina – Virovitica

- eksploatacijsko polje ciglarske gline u Garešnici
 - odlagalište otpada drvnog kombinata «Brestovac» u Garešničkom Brestovcu
- Za druge zahvate za koje u izradi plana nisu bili poznati parametri obaveza izrade studije utjecaja na okoliš odredit će se u postupku izdavanja lokacijske ili građevinske dozvole temeljem navedenog Pravilnika.

9. Mjere provedbe plana

Članak 43.

Provedba plana vršit će se na dva načina:

- Neposrednom provedbom ovog plana
- Izradom detaljnijih planova čija je obaveza izrade utvrđena ovim planom

Neposredna provedba plana

Neposrednom provedbom plana smatra se izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola na temelju lokacijskih uvjeta definiranih u ovom planu.

Neposredna provedba plana vršit će se za sve površine za koje ovim planom nije utvrđena obaveza izrade detaljnijih planova. Neposredna provedba plana vršit će se u izgrađenim i urbanistički formiranim dijelovima naselja, sa potpuno definiranom prometnom i komunalnom mrežom. Iznimno je neposredna provedba plana utvrđena i na neizgrađenim površinama unutar kojih se ne predviđaju nove prometnice i bitno odstupanje od zatečene parcelacije.

Neposrednom provedbom mogu se graditi, adaptirati i dograđivati objekti u skladu sa lokacijskim uvjetima propisanim u ovom planu. Zahvati koji se provode neposrednom provedbom moraju biti prilagođeni lokalnim uvjetima gradnje.

Lokalni uvjeti

Prilagodba lokalnim uvjetima gradnje primjenjuje se kod interpolacija u već izgrađenim i urbanistički definiranim dijelovima naselja. Vršit će se na način da se lokacijski uvjeti smještaja, tlocrtnih i visinskih gabarita, te oblikovanja nove zgrade prilagođuju parametrima koji prevladavaju u njenom neposrednom okruženju: uličnom potezu duljine 100 m sa lijeve i desne strane novog objekta.

Kod prilagodbe lokalnim uvjetima obavezno se mora osigurati slijedeće:

- katnost i visina ne mogu biti veći od prosječne, odnosno iznimno najveće izgrađene visine susjednih objekata u uličnom potezu
- građevinski pravac mora biti identičan susjednim objektima, a ako kod lijevog i desnog susjeda on nije identičan nova se građevina mora graditi na građevnom pravcu susjeda koji je više udaljen od regulacijske linije
- udaljenost od međe prema susjedu mora biti takva da se postigne razmak između objekata koji preteže u dotičnom uličnom potezu
- koeficijent izgrađenosti parcele ne može biti veći od prosječnog, odnosno iznimno najvećeg koeficijenta izgrađenosti u dotičnom uličnom potezu,
- koeficijent iskorištenosti parcele ne može biti veći od prosječnog, odnosno iznimno najvećeg koeficijenta iskorištenosti u dotičnom uličnom potezu,

Izrada detaljnijih planova

Planom je određena obaveza izrade detaljnijih planova za

- neizgrađene dijelove građevinskog područja veće od tri (3) hektara (u skladu sa člankom 145. Prostornog plana Bjelovarsko bilogorske županije

- neizgrađene dijelove građevinskog područja na kojima se planiraju javni sadržaji
- neizgrađene dijelove građevinskog područja unutar kojih se ovim planom predviđaju nove prometnice
- neizgrađene dijelove građevinskog područja manje od tri (3) hektara ako su te površine značajne za urbanističku strukturu naselja
- neizgrađene dijelove građevinskog područja za koje se želi utvrditi parcelacija koja bitno odstupa od zatečene; nebitnim odstupanjem od zatečene parcelacije smatra se izravnavanje međa, spajanje manjih parcela u jednu novu građevinsku parcelu, cijepanje jedne veće parcele na najviše tri nove građevinske parcele

Neizgrađeni dijelovi građevinskog područja za koje je utvrđena obaveza izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja označeni su na kartografskom prikazu 3. «Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora» u mjerilu 1:25000 i na kartografskim prikazima građevnih područja u mjerilu 1:5000.

Za neizgrađene dijelove naselja (npr. dio naselja «Gajine» površine 5,59 ha) za koje su izrađeni i na snazi Provedbeni ili detaljni urbanistički planovi predviđa se provedba u skladu sa odredbama tih planova

9.1. Obveza izrade urbanističkih planova

Članak 44.

Prostornim planom uređenja grada Garešnice utvrđena su područja za koja je obavezna izrada urbanističkih i detaljnih planova uređenja. Ova područja označena su na kartografskom prikazu Uvjeti i način korištenja prostora u mjerilu 1:25000, te na grafičkim prikazima građevinskih područja naselja u mjerilu 1:5000.

Na području grada utvrđena je obaveza izrade slijedećih planova:

1. Urbanistički plan uređenja Garešnice obuhvata 223,20 ha
Granice obuhvata UPU-a prikazane su u grafičkom dijelu Plana u mjerilu 1:5000. UPU će se izraditi sukladno stvarnim potrebama i mogućnostima financiranja njegove izrade.
2. Detaljni plan uređenja istočnog dijela središta Garešnice; obuhvata 10,10 ha
3. Detaljni plan uređenja zapadnog dijela središta Garešnice; obuhvata 7,70 ha
4. Detaljni plan uređenja radne zone Garešnica – istok; obuhvat prve faze iznosi 4,95 ha; obuhvat druge faze 13,45 ha
5. Detaljni plan uređenja sjevernog dijela središta Garešnice; obuhvata 5,95 ha
6. Detaljni plan uređenja stambene zone Garešnica – sjever; obuhvata 19,95 ha
7. Detaljni plan uređenja stambene zone Garešnica – zapad; obuhvata 11,30 ha
8. Detaljni plan uređenja radne zone Garešnica - zapad obuhvata 16,55 ha
9. Detaljni plan uređenja mješovite zone u Garešničkom Brestovcu obuhvata 14,05 ha

10. Detaljni plan uređenja središta Kapelice obuhvata 3,95 ha

11. Detaljni plan uređenja središta Kajagane obuhvata 8,07 ha

U izradi urbanističkih i detaljnih planova treba uvažiti redosljed prioriteta naveden u prethodnom stavku, uz mogućnost njegove izmjene Programom mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru. Programom mjera može se korigirati i obuhvat urbanističkih i detaljnih planova u skladu sa potrebama uređenja prostora i mogućnostima financiranja istog.

Prostornim planom uređenja grada određeni su osnovni parametri za urbanistički i detaljne planove uređenja kako slijedi:

	1. UPU Garešnice
namjena	javna, mješovita, sportsko rekreacijska, najmanje 30% obuhvata javna zelena površina
promet	pješačko povezivanje središta i stambene zone istok
uvjeti gradnje	izgrađenost parcela do 40% visina do Prizemlje + 3 kata
	2. DPU istočnog dijela središta Garešnice (10,10 ha)
namjena	javna, mješovita, sportsko rekreacijska, najmanje 50% obuhvata javna zelena površina
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,15%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,25; izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 2 kata
promet, zelenilo	pješačko povezivanje središta i stambene zone istok
	3. DPU zapadnog dijela središta Garešnice (7,70 ha)
namjena	javna i mješovita namjena, najmanje 25% obuhvata javna zelena površina
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,20%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,30; izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 2 kata
promet, zelenilo	obavezna ulica koridora min 30 m kao veza postojećeg parka i šume na zapadnom kraju obuhvata
	4. DPU radne zone Garešnica istok (4,95 + 13,45 ha)
namjena	proizvodna i poslovna namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,30%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,40; izgrađenost pojedine parcele do 50%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	obavezno povezati Kolodvorsku i Graničarsku ulicu novom prometnicom
	5. DPU sjevernog dijela središta Garešnice (5,95 ha)
namjena	stambena i mješovita namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,20%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,30; izgrađenost pojedine parcele do 40%; visina do Prizemlje + 1 kat, iznimno Prizemlje + 2 kata
promet, zelenilo	obavezno povezati ulicu Matije Gupca i Moslavačku novom prometnicom
	6. DPU stambene zone Garešnica – sjever (19,95) ha
namjena	stambena namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,15%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,25; izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	nema posebnih uvjeta
	7. DPU stambene zone Garešnica – zapad (11,30) ha
namjena	stambena i mješovita namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,15%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,25; izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	povezati ulicu bana Jelačića i ulicu Matije Gupca novom prometnicom
	8. DPU radne zone Garešnica – zapad (16,55 ha)
namjena	proizvodna i poslovna namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,30%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,40; izgrađenost pojedine parcele do 50%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	nema posebnih uvjeta
	9. DPU mješovite zone u Garešničkom Brestovcu (14,05 ha)
namjena	stambena, mješovita, poslovna i proizvodna namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,20%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,30; izgrađenost stambenih parcela do 30%; proizvodnih do 40%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	najmanje 20% površine mora biti javna zelena površina
	10. DPU središta Kapelice (3,95 ha)
namjena	stambena i mješovita namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,25%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,40; izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	najmanje 20% ukupne površine mora biti javna zelena površina
	11. DPU središta Kajagane (8,07 ha)
namjena	stambena i mješovita namjena
uvjeti gradnje	ukupni koeficijent izgrađenosti najviše 0,25%, ukupni koeficijent iskorištenosti najviše 0,40;

	izgrađenost pojedine parcele do 30%; visina do Prizemlje + 1 kat
promet, zelenilo	najmanje 20% ukupne površine mora biti javna zelena površina

U području obuhvata UPU Garešnice do njegovog se donošenja mogu izdavati odobrenja za gradnju na površinama na kojima ovim planom nije određena obaveza izrade Detaljnog plana uređenja. Ova se odobrenja izdaju prema lokacijskim uvjetima iz ovog plana.

Na području obuhvata Detaljnih planova uređenja navedenih u ovom članku do njihovog se donošenja mogu izdavati odobrenja za gradnju pojedinačnih interpolacija na površinama koje se nalaze uz postojeće izgrađene javne prometnice.

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

Članak 45.

Za Garešnicu je potrebno osigurati poticajne i razvojne mjere sa državne i županijske razine kako bi se osigurala njezina pozicija razvojnog žarišta koje za sobom povlači i razvitak okolnog područja.

Treba poticati dislokaciju proizvodnih pogona uz disperziju radnih mjesta čime će se poticati razvoj manjih naselja koja su u procesu depopulacije. Uz Garešnicu kao najveće središte rada na području obuhvata plana funkciju rada treba poticati i u drugim naseljima. To se prije svega odnosi na Garešnički Brestovac i Hrastovac u kojima već postoje manje gospodarske zone. Uz to treba poticati i razvoj malog i srednjeg obrtništva i poduzetništva, odnosno razvoj tzv. "male privrede" i njenog interaktivnog odnosa sa "velikom privredom". Pogoni male privrede mogu se, u skladu sa odredbama ovog plana locirati unutar građevinskih područja stambene i mješovite namjene u manjim naseljima.

9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 46.

Postojeće građevine, legalno izgrađene, koje su smještene protivno namjeni površina utvrđenoj ovim planom mogu se sanirati i rekonstruirati u obimu neophodnom za poboljšavanje uvjeta života i rada.

Neophodnim obimom rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta života i rada smatra se:

1. za stambene građevine

- obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine u postojećim gabaritima
- rekonstrukcija svih vrsta instalacija
- dogradnja sanitarnih prostorija uz postojeće stambene građevine u najvećoj površini od 12 m²
- adaptacija prostora unutar postojećeg gabarita u stambeni prostor
- izgradnja dvostrešnog krovišta bez nadozida kod građevina s dotrajalim ravnim krovom

2. za građevine druge namjene

- obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine

- dogradnja sanitarija, garderoba, spremišta i sl. do najviše 16 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto izgrađene površine, odnosno do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine
- prenamjena prostora pod uvjetom da novoplanirana djelatnost ne pogoršava stanje čovjekova okoliša
- zamjena dotrajalih instalacija, te izmjena uređaja i instalacija vezanih za promjenu tehničkih rješenja za obavljanje planirane djelatnosti
- rekonstrukcija i izgradnja prometnih površina

9.4. Postupak kod legalizacije građevina izgrađenih protivno planiranoj namjeni i uvjetima gradnje

Članak 47.

Građevine izgrađene protivno namjeni površina ili uvjetima gradnje koji su bili utvrđeni u planovima važećim u razdoblju njihovog projektiranja i izgradnje ovim su planom registrirane kao bespravna gradnja. Za građevine koje se mogu uklopiti u prostor ovim se planom utvrđuje namjena površina i lokacijski uvjeti gradnje.

U postupku ishođenja lokacijske i građevinske dozvole za bespravno izgrađene građevine moraju se primjeniti lokacijski uvjeti koji su ovim planom određeni za dotičnu namjenu površina, a bespravno izgrađene građevine koje nisu usklađene sa lokacijskim uvjetima ovog plana moraju se sa istima uskladiti.

Za građevine koje su ovim planom registrirane kao bespravna izgradnja postupak ishođenja lokacijske i građevinske dozvole vršit će prema odredbama posebnog propisa o sanaciji bespravne gradnje, a u skladu sa namjenom površina i lokacijskim uvjetima iz ovog plana.

Ukoliko u roku od 2 godine po donošenju ovog plana nadležna tijela Republike Hrvatske ne utvrde posebni propis o sanaciji bespravne gradnje za ove se građevine može pokrenuti postupak ishođenja lokacijske i građevinske dozvole prema važećim zakonima i propisima, i u skladu sa namjenom površina i lokacijskim uvjetima iz ovog plana.

Gradsko vijeće grada Garešnice će za bespravno sagrađene građevine utvrditi uvećanu stopu komunalnih doprinosa.